هآرتس ٢٩/٧/٨٧

הארץ

85 אג' יום ד' ג' באב תשמ"ז, 29 ביולי 1987 JULY 29 1987 VOL. 68/20747

מיכפל
מיקרו מחשבים בע"מ
■ תוכנה להנהלת חשבונות.
■ תוכנה לשכר עבודה.
■ תוכנה לניהול השיווק (תעודות משלוח, חשבוניות, קבלות ומעקב גבייה).
— מעל 1,000 לקוחות ב־IBM/PC ובתואמיו. —
דרך פ"ת 80, תל־אביב, טל: 03-333307,333317

סגן שר הבטחון דקל: הפתרון לפלשתינאים — טרנספר לירדן

הכריז: על המערב מוטלת החובה המדינית והמוסרית לדאוג להעברת האוכלוסיה הערבית מיהודה ושומרון למדינתם, המדינה האשמית, וכך לא יהפוך האיזור לחבית חומר נפץ

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

"כדי למנוע מהאזור שיהפוך לחבית חומר נפץ, עם פתיל פעיל לבוא ארה"ב, המעוניינת ביציבות באזור, על מדינות המערב מוטלת החובה המדינית והמוסרית לדאוג לטרנספר של האוכלוסיה הערבית מיהודה ושומרון למדינתם — למדינה האשמית, ירדן".

דברים אלה אמר שלשום סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, בהרצאה בכנס חרות בנתניה.

פעולת הטרנספר היא, לדעתו של דקל, "המדיניות היחידה שמסוגלת לפתור את הבעיה הפלשתינאית". "אחרי מלחמת ששת הימים המדינות המעצמות וארצות אירופה המערבית את תהליך ההתנגדות הערבית למדינה היהודית. זאת על ידי טיפוח אשליות בקרב הערבים כאילו קיימת אפשרות להחזיר את הגלגל אחורנית ולהקים בארץ, או בחלקה, מדינה ערבית נוספת או השלטת הריבונות הירדנית על יש"ע או כל אפשרות אחרת של הוצאת השליטה ביש"ע מידי ישראל והעברתה לידי גורמים אחרים", אמר סגן השר.

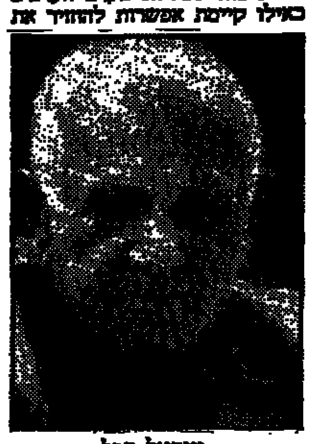

מיכאל דקל

החום והלחות: אתמול — השיא; היום: בלי שינוי; מחר: הקלה

העליה אתמול במידות החום, בשיעור של מעלה עד שתיים בכל חלקי הארץ, מבשרת דווקא את התחלת הסוף של גל החום

מאת מיכאל גרשי, סופר "הארץ"

עומס החום בכל איזורי הארץ היה אתמול הגבוה ביותר שנרשם מאז תחילת גל החום לפני שבועיים. תחזית השירות המטאורולוגי שהד' כבה אמש אינה צופה שינוי בחום ובלחות גם היום. החזאית התורנית בשירות המטאורולוגי העריכה אמש, כי מחר תחול הקלה מה במידות החום ולקראת יום שישי תהיה הקלה נוספת.

העליה במידות החום בשיעור של מעלה עד שתיים בכל חלקי הארץ

(סוף בעמוד 6)

מפקד הקומנדו הימי: דרכו האחרונה

מפקד הקומנדו הימי של חיל הים, אל"מ אורי מאירי, שמצא שלשום את מותו בעת שחיה בים, הובא אתמול למנוחת עולמים. אל"מ מאירי סיים את בית הספר לקצינים בעכו, התגייס לחיל הים ועבר קורס קצינים. שימש כמפקד סטי"ל, השתלם במו"מ ונשא את אותות יום הכיפורים, של"ג ראשות השייטת המבצעי". מאירי השתתף בפעולות רבות אשר עדיין חסויות. הנודע כמפקד בעל תושיה ואומץ לב רב. (כתב ראובן פדהצור, צילום: מוטי לוי, "חדשות")

חדשות הארץ

שיחות היום

עמ: חגי פינסקר, לשעבר מנהל הרדיו והטלוויזיה על: החלטת בג"ץ בעניין רשות השידור וכהנא (עמ' 2)

★

קולק: החרדים דוחפים הנוער לשנוא היהדות (עמ' 2)

★

דמיאניוק: "אינני מסוגל לשחוט אפילו תרנגולת" (עמ' 3)

★

גליה מאור פורשת מהפיקוח על הבנקים (עמ' 5)

★

שרות בתי הסוהר הסתיר נסיון התעקשות במפקד כלא שאטה (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

הטמפרטורות:
● ירושלים: 21–34.
● תל־אביב: 24–31.
● חיפה: 25–34.
● באר־שבע: 21–38.
הגולן 21–36, צפת 23–34, טבריה 25–39, שומרון 22–35, נתב"ג 22–33, אילת 25–44.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2, 4, 7, 8, 32, 36. המספר הנוסף: 41.

אתה צריך מזגן?
אל תתרוצץ קרא ליועץ!
● ת"א 03-9630303 ● חיפה 04-671416 ● י־ם 02-718910 ● ב"ש 057-72317 ● אילת 059-72933
אלקטרה

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6183	+0.0030
טפסים	1.9235	+0.0036
שחור	1.6700	—

שער הסל

יציג	1.6798	+0.0005

בגליון זה 16 עמודים

פרס מכנס היום את "שרינר" ● עשויים להחליט לחזור להכרעה על פיזור הכנסת עוד לפני תחילת פגרת הקיץ ביום רביעי הבא

לעבודה 60 קולות להקדמת הבחירות; נוטה לחדש הלחץ

ח"כ עטשי משינוי הודיע לפרס כי התאכזב מהליכוד ויתמוך בהקדמת הבחירות ● אם ייעדר או יימנע אחד מחברי הכנסת מגוש הליכוד, התחיה, ש"ס או אגודת ישראל — עשויה הכנסת לקבל החלטה על התפזרותה ● "בלוק חוסם" של 60 ימנע מהליכוד אפשרות להקים ממשלה צרה

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

בצמרת מפלגת העבודה נשקלה אמש האפשרות לחדש, יתכן אפילו כבר היום, את היוזמה להקדמת הבחירות ול־עשות מאמץ אחרון להשיג רוב לפיזור הכנסת עוד לפני סיום מושב הקיץ של הכנסת ביום רביעי בשבוע הבא. ההתייעצות אמש בצמרת מפלגת העבודה נעשתה לאחר פגישה שקיים מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס עם ח"כ זיידאן עטשי מתנועת שינוי, בה הודיע עטשי, כי מעתה הוא תומך בהקדמת הבחירות לכנסת. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס עומד לכנס אחד הימים בלשכתו בתל אביב את פורום "שרינר" של מפלגת העבודה כדי לדון בהתפתחות החדשה.

עד עתה סירב עטשי לתמוך ביוזמת מפלגת העבודה. אתמול, בפגישה בה השתתפו גם יו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי ויו"ר תנועת שינוי ח"כ אמנון רובינשטיין אמר עטשי, כי לאחר העבודה, שהל כאותה שיפור דרמטי במצבם של הדרוזים כתוצאה מפעילות אנשי מפלגת העבודה תוכו הוסר המחולם, שהטילו אנשי הליכוד על

(סוף בעמוד 6)

היום השבתה בכרמל; מחר בבילינסון

מאת נורית אמיתי

אתמול התנהלה העבודה בבית חולים השרון בפתח תקוה כמתכונת שבת במסגרת העיצומים שנוקטים רופאי בתי החולים של קופת חולים. היום תושבת העבודה בבית החולים "כרמל" בחיפה ומחר במרכז הרפואי "בילינסון" בפתח תקוה. עבודת הרופאים מושבתת אף היא.

מחר אמורים הרופאים להפגש עם נציגי הנהלת קופת חולים כדי לדון בתביעותיהם.

"ישראל וצד"ל נוקטים צעדים מכאיבים בלבנון כדי להביא את אמל לשחרר הנווט השבוי"

מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים

צבא דרום לבנון והכוחות הישראליים החלו לנקוט בצעדים מכאיבים מבחינת השיעים, שמטרתם להביא את תנועת אמל השיעית לשחרר את הנווט הישראלי וחיילי צד"ל השבויים בידיה. העתון הביירותי "אלנהאר" ותחנות השידור בלבנון לרבות רשת הטלוויזיה אל־ביים, שמסרו על כך אתמול, גילו, כי כוח ימי ישראלי עצר השבוע לראשונה שתי ספינות מול נמל אל־אוזאעי בראס ביירות שבשליטת אמל.

עתוני ביירות מוסרים על פעילות ימית ישראלית אינטנסיבית מול חופי הדרום, אולם זו לראשונה שהדיווחים על פעילות כזו גם בחוף אל־אוזאעי.

(סוף בעמוד 6)

וירשובסקי עשוי לפרוש משינוי אם תאמץ מצע חדש בנושא ההתנחלויות

מועצת שינוי אמורה לאשר הערב הסכם להקמת גוש מפלגות המרכז בין שינוי, ל"ע והמרכז הליברלי שבמצעו ייאמר כי אפשר להתיישב בכל אותם שטחים, שלפי דעת התנועה המשותפת צריכים להיות שייכים לארץ ישראל ● ח"כ וירשובסקי איננו שולל הצטרפות למפלגת ר"צ

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ח"כ מרדכי וירשובסקי עשוי להודיע הערב על פרישתו מתנועת שינוי, אם מועצת התנועה, האמורה להתכנס הערב בבית הסופר בתל אביב לאשר את הסכם שנחתם להקמת גוש מפלגות המרכז בין שינוי, ל"ע והמרכז הליברלי, תאשר גם כלשונו את המצע המשותף של התנועה שאינו על דעתו.

וירשובסקי אינו מוכן לקבל את הסיכום, שהושג בין נציגי שלושת המפלגות בנושאי חוץ וביטחון ובעיקר בכל הקשור למפעל ההתנחלויות. לטענת וירשובסקי מצע תנועת שינוי שולל לחלוטין את ההתנחלויות והוא במצע המשותף של שלושת המפלגות נקבע, כי יהיה אפשר להתיישב בכל אותם שטחים, שלפי דעת התנועה המשותפת צריכים להיות לארץ ישראל. וירשובסקי אמר אתמול כי בנוסח זה הוא חריגה מהותית ממצע תנועת שינוי, והוא אינו מוכן לקבלו. אם מועצת שינוי תאשר את המצע ולא תבצע בו מספר תיקונים גם בעניינים נוספים, הוא לא יהיה חבר התנועה המשותפת ויפרוש לאלתר מתנועת שינוי.

(סוף בעמוד 6)

אהרון אסירי ציון אלפסי מגרש ישוחרר תוך חודשיים

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

אהרון אסירי ציון בברית המועצות אלפסי מגרש ישוחרר מכלאו בתוך חודשים — כך נודע בירושלים. במקביל הרחיבו הסובייטים בימים אלה את תקנות הגירה הדרושות לגבי בקשות הגירה חדשות גם של יהודים שיש להם קרובי משפחה מדרגה שניה במערב.

ועדת המישנה של ועדת החוץ והבטחון הגישה לצמרת הממשלה והרמטכ"ל דו"ח שיישאר חסוי

8 ח"כים חיברו דו"ח ראשון מסוגו המגבש את תפישת הבטחון של ישראל

הח"כים: לא פעלנו כאנשי מקצוע אלא כאנשי ציבור ● סבורים כי תקציב הביטחון לא צריך לגדול בשנים הקרובות וממליצים לשפר הקשר בין הדרג המדיני והצבאי ● הוועדה בדקה נושאים כמו הערכות צה"ל למלחמה הבאה, גיוס מילואים, התקפה מרתיעה ומהלומה מונעת

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

דו"ח ראשון מסוגו מאז קום המדינה, המגבש את תפישת הביטחון של ישראל מתוך ראיה כוללת וגוזר מתפישת ביטחון זו את בניין הכוחות, תורת הלחימה, הפיתוח, ההצטיידות והתקציב — הוגש אתמול ע"י ועדת המישנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לצמרת שרי הממשלה והרמטכ"ל.

הדו"ח, המשתרע על פני 32 עמודים, יישאר חסוי. הוא הוכן כתום עבודה ממושכת ויסודית של הוועדה, שקיימה 46 ישיבות במשך 15 חודשים ונפגשה עם כל האישים שיש להם נגיעה לתחום הביטחון הלאומי של ישראל.

הדו"ח התקבל פה אחד על־ידי הוועדה (מהליכוד: דן מרידור — יו"ר, אהוד אולמרט ופסח גרופר; מהמערך: מיכה חריש, אברהם כ"ץ־עוז, בנימין בן־אליעזר; אלעזר גרנות ממפ"ם ויוסי שריד מר"צ. למרות שלא נבחן ע"י הוועדה המשך פרוייקט הלביא, הגישו הח"כים גרנות ושריד הסתייגות במשך

(סוף בעמוד 6)

עד ההגנה המרכזי במשפט ואנונו: הופתעתי שלישראל 200 פצצות אטום

ד"ר פראנק בארנבי, מדען גרעין בעל שם עולמי ששוחח באריכות עם ואנונו לפני הפירסום ב"סאנדיי טיימס": "הוא עשה עלי רושם של אדם הגון, כן — ומבולבל" ● "השאלה הגדולה היא מדוע ישראל זקוקה לכה הרבה פצצות — ואני מניח שמדובר במן מומנטום: יש לה החומר, הידע וכוח האדם, או למה לא? זה תהליך לא רציונלי"

מאת שאול בריקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). "לישראל אין פצצת ניטרון, ויהיה זה שיגעון לחשוב כי היא מחזיקה בפצצה כזו, למרות שיש לה היכולת המקצועית והחומר הדרוש להכנתה. גם מרדכי ואנונו לא טען את בני־לייר". דברים אלה אמר אמש ל"הארץ" ד"ר פראנק בארנבי, העתיד להיות עד ההגנה המרכזי במשפטו של ואנונו שייפתח בעוד שבועות אחדים בירושלים.

לדברי בארנבי — מדען גרעין בעל שם עולמי, שבילה כמה ימים עם ואנונו לפני פירסום גילויו ב"סאנדיי טיימס" — אין זה נכון כי המכון הישראלי נבנה למחלקות שתמת בכור האטומי בדימונה ללא ידיעת המעצמות עליה. "להיפך, בהיותו טכנאי בכיר, בבטחונו לעבוד שעות נוספות, ובהיותו רב על ימי חופשה, מילא ואנונו את מקומם של עובדים אחרים, וידע רבות על דרך ייצורה של הפצצה הגרעינית הישראלית. נוכחותו במחדרים הרבים של הכור נעשתה ברשות".

לדעתו, לא היה חידוש רב בגילויין של ואנונו, שכן על המידע הזה נרמז כל העת בפירסומים מדעיים שונים, אלא שבמקרה זה נתן לכך אישור אדם שעבד במקום, ואסף את הפרטים "מבפנים". גם העובדה שסטרכי המוסר הסכו אותו, מכיוון, לדברי בארנבי, כי המידע שברשותו היה אמין, וכי לישראל יש העוצמה הגרעינית עליה דיבר.

ד"ר בארנבי טוען כי אם ואנונו אינו סוכן המוסד, שבים את הסיפור בלו כדי להרתיע את האוייב הערבי — וראו חוקה עליו כי הוא עשה את מה שעשה מתוך מניעים מוסריים מובנים. "הוא היה נגד הפצצתו של

(סוף בעמוד 6)

פורת יפיץ הנחיות לאור בג"צ כהנא

מאת לילי גלילי

לאחר שקרא את פסק הדין של בג"ץ על עתירת ח"כ מאיר כהנא, נועד עם היועץ המשפטי של הרשות ועם פרקליטות המדינה — עוסק מנכ"ל הרשות, אורי פורת, על הכנת הנחיות חדשות לעובדי רשות השידור בנושא הדיווח על הרב כהנא. בהנחיות החדשות יילקחו בחשבון כל המבחנים שהועלו על ידי בית המשפט העליון.

לדעת המנכ"ל יש בפסק הדין מספר לא קטן של קביעות המאפשר להנהלת רשות השידור להפעיל גם בעתיד את שיקול דעתה, כפי שעשתה זאת גם בעבר. אחת מקביעות המפתח למשל אומרת כי: "כאשר השידור יוצר ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר הציבורי, כלומר במבנה הדמוקרטי, בבטחון הציבור ובקיומו וברגשות הציבור או חלקים מאליו" — תימנע הרשות מלשדר שידורים כאלה. בכך — אמר המנכ"ל — אין למעשה כל הבדל בין המדיניות שהוא נקט בה קודם לכן לגבי שידורים מעין אלה. יחד עם זאת, כאמור, בהנחיות החדשות יילקחו בחשבון גם המבחנים האחרים העולים מפסק הדין.

(ראה מאמר ראשי בעמוד 9).

שוק ההון

נטיה קלה לעליות

מאת יהודה שרוני

לאחר ימים אחדים של ירידות שערים נרשמה אתמול בבורסה מגמה מעורבת עם נטיה קלה לעליות שערים. חברות כלל תעשיות פירסמה אתמול תשקיף לגיוס 15 מיליון דולר באופציות ואגרות חוב וניתנות להמרה במניות. בבורסה הורגשה גם אתמול נהירה מוגברת לאפיקי ההשקעה הסולידיים ובשוק אגרות החוב נרשמו עליות שערים של עד 1 אחוז.

"סוויסה אמר: בני יתגרש מבתך אם לא תסדרי לו אליבי לזמן הפריצה"

הוגש כתב אישום נגד נציב שרות בתי הסוהר לשעבר, לפיה נפגש עם אשת בנו, ורד, ואמה, חיותה טל, והדריכן להעיד כאילו בנו היה יחד עם חיותה טל בחנות צעצועים במבי בת"א

מאת סופר "הארץ"

כתב אישום נגד רפי סוויסה, שהיה בעבר חבר כנסת ונציב שירות בתי הסוהר, הוגש אתמול לבית משפט השלום ברחובות. סוויסה מואשם בעבירות של הדחה בעדות במהלך חקירת המשטרה נגד בנו דוד.

בכתב האישום טוענת התובעת עו"ד קלרה רג'יניאנו מפרקליטות מחוז המרכז כי ב־19.6.87 נעצר דוד סוויסה בחשד במספר התפרצויות בעיר רחובות וב־5.7 הוגש נגדו כתב אישום בו הוא האשם בשלוש התפרצויות שאירעו ב־22 לפברואר 87 בשעות אחר הצהריים.

התובעת טוענת כי ב־21.6.87 — יומיים לאחר מעצרו של בנו — נפגש הנאשם עם אשת בנו, ורד. בפגישה זו, מציינת התובעת, נכחו כמה אנשים ודובר על עניין מעצרו של דוד סוויסה. לטענת התובעת אמר רפי סוויסה לוורד סוויסה שאם תוזמן לחקירה במשטרה עליה לומר, שבנו היה באותו יום (22.2.87) בחנות צעצועים במבי בתל אביב ביחד עם אימה חיותה טל. התובעת טוענת עוד, כי באותה פגישה הכתיב הנאשם לעדיה בשם מלכה מימון את תנועותיו של דוד סוויסה ביום בו מייחסת לו התביעה את הפריצות — וגירסה זו היתה מיועדת לאשת בנו ולפרקליט של בנו.

אז יהיו גירושין

עוד נאמר בכתב האישום כי חיותה טל נקראה לביתו של הנאשם וזה אמר לה, שאם תוזמן לחקירה היא תאמר, כי נסעה ביחד עם בנו לחנות הצעצועים בתל אביב. כאשר אמרה חיותה טל שהיא אינה רוצה לשקר — טוענת התובעת — אמר לה הנאשם שאם לא תגיד כך אז יהיו גירושין בין בנו לבין בתה ורד. התובעת טוענת כי כל מטרתו של הנאשם היתה ליצור אליבי עבור בנו באותו יום ובאותן שעות שהמשטרה ייחסה לו את הפריצות.

התביעה טוענת עוד בכתב האישום, כי כאשר נקראו ורד סוויסה ואמה לחקירת המשטרה מסרו השתיים גירסה כפי שאמר להם הנאשם למסור.

ערך את העמוד: בועז שפירא

אשראי בבנק לאומי — רווח יומי

בבנק לאומי תוכל לקבל את ההלוואה המתאימה לך ביותר — בריבית נמוכה ביותר.

סוג ההלוואה		לקוחות פרטיים	לקוחות מסחריים
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.9% ריבית חודשית צמודה	0.8% ריבית חודשית צמודה
הלוואה דולרית	עד שנה	1.5% ריבית חודשית	1.5% ריבית חודשית
הלוואה בשקלים לא צמודים — ריבית קבועה	עד 6 חודשים	2.25% ריבית חודשית	2% ריבית חודשית
	עד שנה	2.25% ריבית חודשית	2.25% ריבית חודשית

ההלוואות ללקוחות פרטיים מיועדות לבעלי חשבון יומי בבנק לאומי.
פרטים מלאים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

مكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

הקונסול הכווייתי נסוג באלגנטיות

הקונסול הישראלי בבומביי, עודד בן חור, הוזמן בשבוע שעבר לארוחת ערב בביתו של הקונסול האוסטרלי שם. בי כניסה לבניין הבחין בטבנית הנושאת להיות קונסולרית של כווית. אך הבין כי הדיפלומט הכווייתי הוא שכנו של המארח. בשנכנס בן חור לביתו של הדיפלומט האוסטרלי, מצא שם את סגן הקונסול האינדונזי וכן את פייסל עיסא יוסף, הקונסול הכללי של כווית. כדי לחסוך מהכווייתי מבוכה, אמר הדיפלומט הישראלי כי הוא מכיר את כל הנוכחים ובכך חסך לקונסול הערבי להושיט יד עם ישראלי.

כעבור דקות מספר הודיע בן חור לאפשר לכווייתי דרך נסיגה, ויצא לדקות אחדות לחדר הנוחיות. אכן, בשובו משם, כבר לא היה זכר למר יוסף. המארחים האוסטרליים הסבירו כי הוא התנצל ואמר כי עליו לצאת בדחיפות לפגישה אחרת.

א. לם

הנציג היוגוסלווי: התאקלמות מהירה

נציג סוכנות הידיעות היוגוסלווית בישראל, מירוסלב וישנייץ, נועד אתמול לפגישה ראשונה במשרד החוץ בירושלים. הוא נפגש עם דובר המשרד, אהוד גול, ודן עמו בקשרי העבודה העתידים ביניהם. העיתונאי היוגוסלווי סיפר כי הוטלה עליו האחריות גם למשרד בקאהיר, והוא יעדר איפוא בין מצרים לישראל.

סוכנות הידיעות היוגוסלווית בתל־אביב כבר מקבלת את כל השירותים שמעניקים משרד החוץ ולשכת העיתונות הממשלתית לכתבי חוץ, והכתב כבר הולל לשלוח דיווחים לארצו.

א. לם

התשובה לערפאת: גם לירושלים יש פצצה דמוגרפית

לכל אם במשפחה חרדית בירושלים שישה ילדים בממוצע, ואילו לאם מוסלמית רק חמישה ילדים בממוצע. נתונים אלה מפרסם ארגון "הוועד היהודי האמריקאי" בספר השנה על יהדות ארה"ב הרואה אור בימים אלה. בספר מדור מיוחד על השינויים הדמוגרפיים שהתחוללו בירושלים בשנים 1967–1985. על־פי נתונים שסיפק לארגון הפרופ' עוזיאל שמלץ, מן המכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים.

על־פי אותם נתונים, שיעור הילודה בקרב נשים יהודיות בירושלים גדול ב־30 אחוז גם בהשוואה לשיעור הילודה בשאר אוכלוסיית המדינה. הסיבה: מספר גבוה בקרב המשפחות המגורות "דתיות מאד". במשפחות אלה, שהן כרבע מאוכלוסיית ירושלים, גדול פריון הילודה בכלליים מן המשפחות החילוניות. נתון זה מסביר את פריון הילודה הגבוה מאד, יחסית, בעיר כולה.

נדב שרגאי

קונגרס דוברי אספרנטו נפתח בוורשה

בוורשה נפתח שלשום קונגרס דוברי אספרנטו, בהשר תתפות נציגים מ־72 מדינות. במשלחת מישראל – 28 איש. הקונגרס נועד לרגל יום השנה ה־100 להופעת ספרו של הד"ר לודוויג (אליעזר) זמנהוף על שפת האספרנטו. לקונגרס הגיעו כ־6,000 אורחים. בטקס הפתיחה, הוזמן גם ראש הנציגות הישראלית בוורשה, מרדכי פלצור, לשאת נאום, ובו הזכיר את מוצאו היהודי של הד"ר זמנהוף, שהיה רופא עיניים מהעיר ביאליסטוק וכי אמצעות השפה החדשה שהמציא ניסה להקים גשר בין העמים.

אליהו הזבי

קופנהאגן

אליעזר זמנהוף

★ ★ ★

לרגל יובל המאה של האספרנטו הנפיקה גרמניה המזרחית בול ובו דיוקנו של הד"ר זמנהוף, הממציא נקבר בבית־הקברות היהודי בוורשה. על שמו נקראו רחובות בערים שונות בישראל.

חיים גלאון

גם לאל־מגיד יש אגם

אל פסלו של יעקב אגם, המוצב בדרך־קבע של שולחנו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, נוספה בימים אלה עוד יצירה, המופע ברוח השלום: פסל עשוי קריסטל ונחושת מוזהבת, שהוא צירוף של סמלי מגן־דוד היהודי והסהר המוסלמי. פרס, שהתלהב מאד מהיצירה, ביקש מאגם להעניק פסל נוסף בשמו לשר החוץ המצרי, עצמת עבד אל־מגיד. אגם נענה והעניק את הפסל לשר האורח, בעת קבלת הפנים שנערכה לו בירושלים. מגיד שיבח את הפסל האמנותי הנושא את מסר הדו־קיום והשלום.

אריה לביא

פאב נוסח אמריקה בנמל

הישראלים ממשיכים לחקות את האמריקאים. לאחר שגילו האמריקאים כי אפשר לנצל מחסנים ישנים ואף מבנות ולפתוח בהם מקומות בידור, הולך גם הישראלים ליישם ניסיון זה. התוצאה היא פאב־מסעדה בשם "מבנה 5", המוקם במחסן שנשא מספר זה בנמל יפו. את המקום פתחו אנשי־עסקים ישראלים, ברובם מן צעירים, שיהללו אל לאורחיהם את לשכת מבכל חוכית הבילוי "אורזה". בפאב, בין האורחים בערב הפתיחה שנערך שלשום, היו, פרט לסגן שר האוצר, עדי אמוראי, גם אנשי ביטוח, ובפינות מכובדות היתה גם לתקשורת ולבוהמה.

בעריכת עידית רוזנבלום

תאצ'ר באיגרת מיוחדת אל שמיר: ברצוני להאיץ בך לתמוך בוועידה

מדווחת לראש הממשלה: רייגן ואני התחייבנו להקדיש עצמנו למאמץ מחודש ● באיגרת לפרס היא מתלוננת שהאמריקאים אינם לוחצים על שמיר ● הערכה בוואשינגטון: אם ייכשלו שיחות שולץ־שוורדנדזה בספטמבר יוקפא התהליך עד 1989

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

באיגרת למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, מתלוננת ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, על שהממשל האמריקאי אינו מפעיל די לחץ על ראש הממשלה, יצחק שמיר, בעניין הוועידה הבינ"ל, בגלל סירובו להתערב בענייניה הפנימיים של ישראל. לדעתה, רק לחץ אמריקאי ברור יהיה יעיל נגד שמיר.

באיגרת מקבילה לשמיר עצמו, ששלחה לאחר פגישת תאצ'ר־רייגן, נוקטת ראש ממשלת בריטניה לשון חריפה ביותר כלפיו בעניין הוועידה הבינ"ל. לדבריה, היא ורייגן התחייבו להקדיש עצמם למאמץ מחודש כמטרה להביא להתקדמות בעניין הוועידה. "ברצוני להאיץ בך לתמוך ברוח קונסטרוקטיווית ביוזמה אפשרית זו להשגת שאיפתה ארוכת הימים של ישראל להיות בשלום עם שכניה הערבים".

תאצ'ר מביעה את אמונתה כי ניתן להגיע להסכם על־תנאי בה קשר לוועידה בינ"ל, שתוביל למו"מ ישיר ללא כפיה של צד כלשהו לכיוון הסדר או לביטולו. לדבריה, היא עצמה תהיה מוכנה לתמוך רק בוועידה כזו, שלא יהיה בידה להפעיל לחץ בלתי־הוגן על צד כלשהו, ועל כן לא יהיה בה איום על כוחה של ישראל לקיים מו"מ באופן הוגן על האינטרסים הביטחוניים החיוניים שלה.

תאצ'ר טוענת בפני שמיר כי השתתפותה של בריה"מ טומנת בחובה הזדמנות בריה לישראל להביא לשיחרורם של אלפי יהודים ולהביאם לישראל. "אם נחמיץ הזדמנות זו, תמצא לבריה"מ קרקע פוריה יותר להגברת פעילותה באזור".

מכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, ועמיתו הסובייטי, אדוארד שווורדנאדזה בספטמבר, אך המקורות טרחו להדגיש כי נושאים אלה יהיו משניים בלבד, שכן "וואשינגטון מנסה עתה להשיג בכל מחיר הסכם עם בריה"מ, כדי להציל את יוקרתו של הנשיא רייגן. ועידה בינ"ל אינה מן הנושאים, שרובם אפשר להשיג במהירות אישית הישג למימשל רייגן".

בדיווח של שגרירות ישראל בוואשינגטון מופיעה הערכה של חוגים במימשל כי פגישת שולץ־שוורדנאדזה תהיה בבחינת נסיון אחרון להביא לכינוס הוועידה הבינ"ל בשנה הקרובה. במימשל סבורים כי אם הפגישה תסתיים בכישלון, ייכנס התהליך לקיפאון עד הבחירות לנשיאות בסוף השנה הבאה.

ניסים אהרון

מקורות במימשל מסרו כי הוועידה הבינ"ל והמצב במפרץ הפרסי יהיו בין הנושאים שיעלו בפגישת

מצרים מעיינת במתיחותם מחדש של משרדי אש"ף בתוניס, בעקבות השיחות שקיימו הנשיא חוסני מובארק, וראש אש"ף, יאסר ערפאת, בקהיר־אבבה. על כך מסר אתמול העיתון הכוויתי "אל־ראי אל־עאם". הדיון בקשריו המצבי עם ראשי אש"ף. בתמונה: מובארק וערפאת באדיס אבבה. (תצלום: אי־פי)

שיחת היום / ירח טל

עם: חגי פינסקר, לשעבר מנהל הרדיו (1976–1979) והטלוויזיה (1969)

על: החלטת בג"ץ בעניין רשות השידור וח"כ מאיר כהנא

שהעם יראה את המראות וישפוט

החלטת בג"ץ מעמידה בפני מנהלי הרדיו והטלוויזיה דילמה קשה – האם לשדר הופעות כהנא ולערוך ראיונות יוזמים עימו. כיצד אתה מייעץ לעורכי החדשות בתקשורת האלקטרונית לנהוג?

אני לא מאלה שנבהלו מהחלטת בג"ץ. להיפך, אני רואה בה החלטה חשובה, שמוסיפה נידבך חשוב נוסף לחופש הביטוי במדינת ישראל. האני סולד מהרב כהנא ודיעותיו לא פחות מאלה שמזדאגים מהחלטת בג"ץ. לדעתי, אסור היה לוועד המנהל לקבל החלטה גורפת בעניינו של כהנא. צריך היה להשאיר נושא זה לשיקול דעתם המקצועית של מנהלי הרדיו והטלוויזיה, כפי שהיה במשך כל השנים. ואז גם לא היתה יכולה להיות לכהנא עילה לפנייה לבג"ץ. אבל בריעבד, החלטת הוועד המנהל ועתירת כהנא שבאה בעיקבותיה אולי היו לטובה, שכן החלטת בג"ץ אולי תחזיר עתה את שיקולי העריכה בלעדית למנהלים על כך. והאשר לעורכי החדשות – הם בהחלט יכולים לצלם ולשדר את כהנא. והעם יראה את המראות וישמע את הקולות – וישפוט. אני בעד חופש ביטוי מוחלט, גם אם אני לא מרוצה מדברי הרבל שמסתננים לפעמים לאמצעי התקשורת עקב כך.

אין חשש שהחשיפה של כהנא בתקשורת תגרום לגידול בפופולריות שלו?

ביגוד אולי להלך מעמיתי למקצוע, אני לא חושב שלמדיה יש עדיין כוח השפעה שיכול להביא למהפך בהשקפותיהם של אנשים, אלא אולי בשוליים בלבד, ויעידו תוצאות הבחירות האחרונות. התחזקותו או היחלשותו של כהנא לא ייגרמו בגלל כמה דקות שידור ברדיו או בטלוויזיה. זה חלק מתהליכים חברתיים עמוקים ומורכבים יותר, שלמדיה יש עליהם, אם בכלל, השפעה מוגבלת בלבד. הטלוויזיה והרדיו לא יצליחו להסות את הזוקצנה ימינה שאנו עדים לה כיום בארץ, כמו גם בארצות רבות בעולם, עם הופעת "הימין החדש".

בתקופתך עמדת בפני דילמות מעין אלה כיצד התמודדת איתן?

– בהחלט היו. כך, למשל, באותה תקופה פורסמה חוברת גזענית בשם "המהפיכה האשכנזית". אני החלטתי שלא אתעסק עם מפיץ הידיעות הללו ברדיו, ואומנם בתוך זמן קצר האיש נעלם ומי זוכר אותו בכלל כיום.

ולתוצים לא היו?

ועוד איך. בתקופה שאגר היתה עדיין אש"ף, שידרנו ברדיו כתבה על יחס ציבור הנהגים לקהל הנוסעים, והכתב אמר שזו אגודת שודדי דרכים. העידו לנו המסקנה.

החשש הביטוי באמצעי התקשורת גדול כיום יותר מאשר בתקופתך?

ללא ספק. גם אז היו פרשיות מסעירות כמו "פרשת לבון", "פרשת סוכלו" ועוד, אבל בגלל פרות קדושות, חינוך ופטריוטיזמים למיניהם, לא דיווחנו עליהם בפתיחות שאנו עדים לה כיום. התהפכות באה בהדרגה. אבל למרות האווירה המתגבלות, היו תי הראשון שהביא מעל גלי האתר ראיון עם זונה וגרקומן.

חשוב לדעת גם מה הרב כהנא חושב או אומר?

בהחלט כן, כל זמן שהברים אינם מהווים עבירה על החוק, כמו הסת נגד גזענות. הבורות מסוכנת יותר מהידיעה. חשוב שהציבור ידע ריעותיו של כהנא כמו גם את דיעותיו של ערפאת, ומדי פעם מביאים ראיונות עם מנהיג אש"ף.

יש הבדל אם כהנא יופיע בטלוויזיה או קולו יישמע ברדיו?

בשני המקרים הדבר לא יהיה ירושם כלשהו, ולמחרת כבר לא יזכרו את מה שאמר. אמר כבר מישהו שבטלוויזיה מסתכלים ולא מקשיבים.

ח"כ דדי צוקר (רצ) דוחה את טענות התעשיה האווירית:

סגירת הלביא תגיע לכ־350 מיליון דולר ולא למיליארד

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

ח"כ דדי צוקר (רצ), שפעל באחרונה לרכז את הנתונים והקשרים בסגירת הלביא, מבהיר כי "עלות סגירתו של פרוייקט הלביא תגיע לכ־350 מיליון דולר בלבד, ולא למיליארד דולר, כפי שטוענת התעשיה האווירית".

לפי אומדן התעשיה האווירית, תגיע עלות פיצויי העובדים בסגירת הלביא, ל־290 מיליון דולר. לדברי צוקר, רוב כספי הפיצויים נמצאים כבר בקרנות הפיצויים, ואף אם כל עובד שיפוטר יקבל 200% פיצויים, יהיו הסרים רק 30 מיליון דולר.

לטענת התעשיה האווירית יגיע הפסד היצוא, בגין ביטול הפרוייקט, ל־500 מיליון דולר בשנים הקרובות. לדברי צוקר אין נתון זה רציני, משום שממילא אין מדובר על יצוא הלביא עצמו, אלא על יצוא מערכותיו. את אלו ממילא לא יהיה כשר בחו"ל לפני שהן יעברו נסיון מבצעי; והיות שהטיסות הראשונה של מטוסי לביא לא תהיה לפני 1993 – לפני מועד זה לא יעברו המערכות נסיון מבצעי, ולכן לא יימכרו, הוא אומר.

בנוסף לכך, טוען צוקר, הנתונים שבידיו מלמדים כי אם יבוצעו הלוואות צה"ל, יהיה פוטנציאל היצוא שלהן גדול בהרבה מזה של הלביא.

כבר נרכשו 30 מנועים

לפי חישובי התעשיה האווירית יגיע הפסד בגין ההשקעות שנעשו לקראת ייצור הלביא, ואשר עם הסגירה יהיו מיותרות, לכ־40 מיליון דולר. לדברי צוקר ניתן יהיה להשתמש בחלק נכבד מפרי ההשקעות האלה לצרכים אחרים. מדובר בין השאר במערכות מחשב ובמכונות רבות.

התעשיה האווירית רכשה 30 מנועים עבור הלביא, ועם הסגירה לא ניתן יהיה להשתמש בהם או להחזירם. מדובר בהשקעה של 160 מיליון דולר. לדברי צוקר, ניתן לשקול את התקנתם של מנועים אלה במטוסי האפאטום שמשפר חיל האוויר. עם זאת, ניתן, לדבריו, לחשב הפסד של כ־80 מיליון דולר בגין ההוצאות על רכישת המנועים.

לגבי שני סעיפים בתוכנית סגירת הפרוייקט אין חילוקי דעות: מדובר בפיצויי מפעלים בארץ ובחו"ל, עימם התקשרו חוזים במסגרת הפרוייקט. עלות הפיצויים בחו"ל תגיע לכ־93 מיליון דולר, ובישראל ל־120 מיליון דולר.

(כיום סגן נשיא החברה), תומך בהמשך פיתוח מטוס הלביא – בניגוד למי שירש אותו בתפקיד מבכ"ל תע"ל, ד"ר זאב בונן.

לדעת ד"ר נוה, "הריגת הלביא לא תביא להקמת תעשיה חלופית כלכלית יותר, וגם לא תקרים פרוייקטים נדרשים אחרים לצה"ל. הפסקת הלביא תגרום לנזק ארוך טווח לתעשייה הטכנולוגית המתקדמת בישראל".

"משחקים במספרים" – מכנה נוה את טענתם של שר האוצר ונגיד בנק ישראל שתוכנית הלביא תגדיל את הצריכה הציבורית בשני מיליארד דולר, ללא תמורה באותה למשק, כאשר כסף זה יוכל לשמש, לדעתם, להקמת 30 אלף מקומות תעסוקה חלופיים חדשים. כמו, בין השאר, יועסקו מפוטרי הלביא.

לדבריו, אם יופסק הפרוייקט, לא ייוותרו כספים עודפים, משום שהם יופנו לפיצויי ספקים, ויישחקו בתוך שיגרם עם סגירת הפרוייקט.

"הריגת פרויקט הלביא פירושה לחפש את האבדה מתחת לפנס בטווח זו פשוט תוצאה או התוויה לתה", אומר נוה.

לדברי ח"כ צוקר, יש חשיבות רבה להצגת החישובים הסותרים את נתוני התעשיה האווירית, לקראת החלטת הממשלה, משום שזה אחד הגורמים החשובים העשויים להשפיע על הצבעת השרים.

מנכ"ל רפא"ל לשעבר תומך בהמשך הלביא

ירח טל, סופר "הארץ", מוסיף: מי שהיה מנכ"ל רפא"ל, ובן ראש אגף מחקר ופיתוח במשרד הביטחון, ומנכ"ל "סאיטקס", ד"ר בן־ציון נוה,

כי תאכל כיף אם רוצה אתה לשמור על שפיות דעתך ולאכול מנה מבשלת הזמן קצר יה הדגים

דוד טטקובר

אל על

	המטמפרטורות אתמול		מקס' מקס'	מקס' מינימום
אמסטרדם	17	11 גשם	20	16
אתונה	37	25 בהיר	32	23
בוקרשט	–	– מעונן	25	16
בייזל	17	7 מעונן	20	16
וינה	20	14 ממטרים	18	12
ז'נבה	20	6 מעונן	19	14
לונדון	20	14 גשם	20	15
ליסבון	37	23 בהיר	26	22
מדריד	28	11 בהיר	28	16
ניו־יורק	30	21 מ"ח	28	21
פאריס	22	16 מעונן	20	15
פרנקפורט	16	11 ממטרים	15	10
ציריך	–	– ממטרים	16	12
קהיר	39	25 בהיר	37	27
קופנהאגן	17	11 ממטרים	16	12
רומא	32	20 מ"ח	28	22
שטוקהולם	20	15 גשם	16	12

ELAL אל על

מיז: ישראל טיפלה בהעברת הכספים מאיראן לחשבון הקונטראס בשווייץ

שר המשפטים: שמעתי על יוזמה ישראלית זו מפי נורת'; לא הייתי שותף לתכנית

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל העבירה ישירות את הכספים מאיראן לחשבונות הבנק של הקונטראס בשווייץ ולמעשה היתה זו הצעת השאראית, שהועברה לאחר מראשי הקונטראס, אדולפו קאלירו באמצעות אוליבר נורת'.

כך העיד אתמול שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז על הגירסה אותה שמע מפיו של אוליבר נורת'.

מיז חזר פעמים מספר על כך שלא ידע את הפרטים כולם ולא היה שותף לתכנית העברת הכספים עליה שמע רק משהחל לחקור את הפרשה על פי הוראת הנשיא בנובמבר 1986. גרסה זו אותה מסר נורת' למיז, מותרת את עדותו של נורת' עצמו, כפי שנמסרה בפני ועדת החקירה של הקונגרס, (על פי עדותו של נורת', היו אלה אלפאמים, יצדו סיקוד שניהל את העברת הכספים מאיראן לקונטראס).

מיז העיד עוד כי ויליאם קייסי ראש הסי־איי־איי לשעבר אמר לו, כי אינו יודע על העברת הכספים, בשעה שגם נורת' וגם עדים אחרים טוענים, כי קייסי היה המוציא והמביא של הכספים הללו.

רבין סיפר לנורת'

מיז הוסיף עוד כי נורת' סיפר לו בחקירה ששר הבטחון יצחק רבין היה זה שמסר לנורת', שישראל מעבירה ציוד קירוח לאיראן בשנת 1985 וכי לאחר שה"ציוד" הזה נתקע בפורטוגל התבקש נורת' לסייע לשחררו לאיראן ורק אז ידע נורת' שמדובר בנשק. אך למעשה גם נורת' עצמו הבהיר כי גרסה זו – אותה הוא מסר למיז – היא שקרית משום שמלכתחילה ידע נורת' שמדובר בכלי נשק.

מיז ימשיך בעדותו עוד היום ובמהלכה יבקשו חברי ועדת החקירה ללמוד אם היה תיפקודו כשר משפטים וכיועצו המשפטי של הנשיא כשורה; אם הוא נתן הכשר חוקי שאינו במקומו; ובאיזו מידה ידע על תהליך העברת הנשק והכספים מתחילתו.

תקרית ראשונה מסוגה: עיראק הפילה מיג 21 סורי; דמשק: הוא סטה בטעות

עיראק: תותחי נ"מ הפילו המטוס בקירבת מפעלי הפוספטים על נהר הפרת כ־300 ק"מ מצפון־מערב לבגדד – ולכדנו הטייס ● דובר צבאי סורי: זו התנהגות בלתי מוצדקת הדורשת הסבר רשמי; תקריות דומות רבות ארעו למטוסים עיראקיים אך לא הפלנו אותם

בגדד (על"ע). עיראק הפילה אתמול מטוס מיג־21 סורי, לאחר שחדר למרחב האווירי. ולכדה את טייסו, בתקרית ראשונה מסוגה בין שתי מדינות אלה.

בהודעה צבאית נאמר כי תותחי נ"מ הפילו את מטוס הקרב המחרימועי בשעה 10:59. הוא התרסק בקירבת מפעלי הפוספטים ליד העיירה אל־קעים על נהר הפרת, כ־300 ק"מ מצפון־מערב לבגדד.

בדמשק אמר דובר צבאי, כי הפעולה העיראקית היתה בלתי מוצדקת. הוא הוסיף, כי הטייס הסורי משווה התעופה. דיראזור במזרח סוריה לטיסת אימונים, וחדר בטעות למרחב האווירי העיראקי לאחר שאיבד את דרכו.

"התנהגות זו בלתי מוצדקת הדורשת הסבר רשמי. תקריות דומות רבות, שבהן היו מעורבים מטוסים עיראקיים, אירעו בעבר, אך לא הפלנו אותם", הדגיש.

שתי המדינות לא מסרו פרטים על הטייס ודרגתו.

משקיפים פוליטיים לא הוציאו מכלל אפשרות, כי הטייס הסורי ביקש למעשה לערוק לעיראק, אף־לא הצליח להודיע על כוונותיו לתותחנים העיראקיים.

שידורי הטלוויזיה העיראקית הפסיקה את תוכניותיה לפני המהדורה כדי למסור את ההודעה הצבאית על הפלת מטוס הקרב. היא ציינה כי המטוס התרסק בעומק של 14 ק"מ בתחום עיראק.

בגדד, שניתקה את קשריה עם סוריה ב־1980 על שום מסייעת לאיראן במלחמתה נגד עיראק, האשימה לפני שלוש שנים את דמשק, כי סייעה למטוסים איראניים לתקוף את הבסיס האווירי אליה, באזור הגבול המערבי של עיראק, בקרבת סוריה.

עיראק טענה אז, כי מטוסים איראניים לא יכלו לטוס מרחק כה רב בלי עזרת תידלוק מצד הסורים.

מאז האשימה עיראק מספר פעמים את דמשק כי היא יזמה פיגועים בעיראק, ואילו סוריה האשימה את עיראק כי אירגנה את הפיגועים באפריל אשתקד, אשר לפי הודעה סורית רשמית גרמו למותם של 144 איש בערים במצפון סוריה המרכזית.

באביב השנה נעשו מאמצים למען התקרבות בין שתי המדינות. לפי מקורות ערביים, נערכה באפריל פגישה חשאית בין נשיא עיראק סאדם חוסיין לבין עמיתו הסורי חאפז אסאד. פיסגה זו לא אושרה על ידי הסורים או העיראקים.

העתונות העיראקית, מבירה לא הפסיקה בחודשים האחרונים את ביקורתה החריפה על המשטר הסורי.

37.7% מקציני הקבע התחילו או השלימו תואר אקדמאי

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

37.7% מכלל קציני הקבע בצה"ל השלימו או התחילו תואר אקדמאי. כך עולה מסיכום שנת העבודה של מינהל הסגל בצה"ל. ל־55.1% מהקצינים השכלה תיכונית מלאה, ל־7% השכלה תיכונית חלקית ול־0.2% מקציני הקבע השכלה עממית בלבד.

בכל שעולה רוגתם של הקצינים, גדל מספר בעלי ההשכלה האקדמאית מביניהם. 86.9% מבין הקצינים מדרגת אלוף משנה ומעלה הם אקדמאים. 74.2% מקרב סגני האלופים, 45.9% מקרב רבי הסרנים ו־33.7% מהסרנים.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

מנעמים צרפתיים

ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1987. קונצרט מס' 3 בבית התרבות בכפר בלום.

שונים לחלוטין הם מנעמי הצלילים הצרפתיים של אמש מאלה של בטהובן, קודמיו והחולכים בעקבותיו, ששמענו בקונצרטים הקודמים. כאן עומד במרכז "האדם החושני", הפתוח לסוג הריגוש המיוחד, המתרוחש במהוז "השיר הטוב" של המשורר ורלן – ריגוש פיוטי אינטימי, שהוא בין עלים לאור ראשון, לקול, לאהבה, לאושר ולכוח לעמוד מפני כל שיבוא. במלים אחרות, זו מן אופטימיות אקסיסטנציאליסטית, השואבת כוחה לא מאידיאלים, אלא מתחושת מבעמי החוויה.

כך, כמעט, הם גם צליליו גבריאל פורה ב"השיר הטוב" (1891–2) לטנור, לרביעיית כלי קשת קונטרבאס ופסנתר. ואף שאלה שימשו כשרש לדביוסי וראוול, ידעו האמנים לתפוס גם את המרומים והכאב ולהתגבל בהם את זרימת המנעמים.

משום זאת וגם משום שהטנור המצויין, היין מייגם, נטה קצת לעבר דראמטיות אופראית צרפתית, צפו למעלה משירי פורה, גם הסונטה לכינור ולפסנתר (1917) של דביוסי בביצועם היפה והתמיד משמעותי של פיליפ לוי ואלדר נוימרק וגם רביעיית כלי הקשת (1902–3) של ראוול, שביצועה בידי הבנים שרון וגרונר, הויאלן (!) פיליפ לוי והצלן מיכאל חרן, היה כמעט פלא של תיאום ושל יופי.

השיר האהיר כמעט בהכרח, השג ב"שירים ממדגאסקר" (1925–6) לאלט, חליל, צ'לו ופסנתר, שבהם בפשטות ובבהירות אמצעים סיכמו ראוול, ומי שהתלווה אליו הזמרת מירה זכאי ועמיתיה מלצר, טויסטר ונוימרק, את יסודות עולמו – התושבניות המבעמים ואף העוקה.

פולנק, שבשלישיה שלו לאבוב, באסון ופסנתר (1924–5) ניסה למחות את עקבותיו של עולם זה, ושמבביצוע – פינטוס, בן וספילמן־הופין העלו בה בבזק את רוחו של מבטא פריס העליזה של אופנבך, אינו מצליח להרוס את שבנו גדולים ממנו.

שמיר על חשש בריה"מ מטילי יריחו: זוהי תעמולה סובייטית טיפוסית

ראש הממשלה לבאי ועידת הסתדרות הרבנים האורתודוכסים של אמריקה: לפתע פתאום מתעסקים בבעיה המכונה דמוגרפית; איננו עוצמים עיניים אל מול הבעיה ואיננו מפחדים ממנה; מאז תחילת קיומנו היינו הקטנה שבין האומות ותמיד ניצבנו בפני סכנה דמוגרפית

מאת עקיבא אלדר
הנדב שרגאי,
סופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר כינה אתמול את דברי הסובייטים בעניין איום הטילים הישראליים "תעמולה" והצהיר, כי ישראל היא מדינה קטנה ואינה מאיימת על בריה"מ. שמיר אמר זאת בשיחה עם חברי ארגון הרבנים מארה"ב.

השר משה ארנס כינה אתמול כ"מגוחכת" את ההאשמות הסובייטיות נגד ישראל בעניין הטילים. ברכות בכנס מנהיגות יהודית צעירה בירושלים אמר ארנס: "הנסיון שלנו עם המשטר הבולשביקי מעיד על כך שרדיו מוסקווה מבטא את המדיניות הסובייטית בדרג הגבוה ביותר. יתכן שזו כבר איננה המציאות. יתכן שגלסנוסט הביא לכך שגורבצ'וב לא שמע עדיין על אותם איומים. יתכן שיש מקום מצידנו לצפות להתגבלות מצידו על המשמעות המגוחכת של אותם איומים. לפיה ישראל מהווה איום על בריה"מ. יתכן שנוכל ללמוד מתגובתו אם הגלסנוסט הינו אמיתי או רק מהווה לכוונות הסובייטיות. לישראל נסיון ארוך ובלתי נעים עם המדיניות הסובייטית בבריה"מ".

ארנס אמר כי אנשי צבא סובייטיים אף השתתפו למעשה בפעולות צבאיות נגד ישראל ומנהיגים סובייטיים גם איימו בעבר על ישראל בהתקפה גרעינית. "אנו לא נבהלנו מהאיומים הסובייטיים בעבר ואנו לא עומדים להיבהל מהם גם היום.

אנו עם קטן, דבק בעצמאותו והוכח בעבר את יכולתנו להגן על עצמנו", אמר ארנס.

ראש הממשלה יצחק שמיר קרא אתמול לבאי הוועידה של הסתדרות הרבנים האורתודוכסים של אמריקה לדאוג לכך, כי לכל משפחה יהודית בגולה בכלל ובארה"ב בפרט יהיה לפחות נציג אחד בארץ ישראל, שיקים כאן בית ומשפחה. "על כל יהודי בעולם החופשי", הבהיר ראש הממשלה, "ללכת בעקבות הציווי לך לך... כל יהודי באופן אישי חייב לחוש עצמו אחראי למתרחש כאן ולעודד עליה, עליה ושוב עליה".

שמיר התייחס לבעיה המכונה לדבריו, "הבעיה הדמוגרפית". "לפתע פתאום", אמר ראש הממשלה, מגלים אישים בעולם דאגה לאופיה היהודי של ישראל ועניין בבעיות הדמוגרפיות שלה. איננו עוצמים עיניים אל מול הבעיה ואיננו מפחדים ממנה. מאז תחילת קיומנו היינו הקטן שבין האומות ותמיד ניצבנו בפני סכנה דמוגרפית, אבל לעולם לא אמרנו – הפתרון הוא לברוח, להמלט. זו אינה תשובה. לא נעזוב את המקום הזה.

אין שינוי לרעה

לדברי שמיר ב־20 השנה האחרונות לא היה שינוי לרעה במאזן הדמוגרפי בין יהודים לערבים בא"י. "בעזרת השם", הוסיף שמיר, "גם לא יהיה שינוי בעתיד. זה תלוי בכולנו, בעליה מכל חלקי העולם ובאמונה ובאופי של האנשים כאן".

קולק: החרדים דוחפים הנוער לשנוא היהדות

אני קורא יום יום את המודיע ומתחלחל; אנו קרובים לריב או למלחמת אחים

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

"ירושלים חרבה בשל ריב אחים ואני חושש כי אנו קרובים לריב או למלחמת אחים גם כיום", כך אמר אתמול ראש עיריית ירושלים טדי קולק לבאי ועידת הרבנים האורתודוכסים של ארה"ב בירושלים. קולק קרא "ליצור גשר בין ישראל והגולה", והביע דעתו כי בניית גשר כזה "תאריך זמן רב".

הוא יצא נגד נסיון החרדים לכפות אורח חיים המקובל עליהם, על הציבור החילוני בירושלים. "התוצאות של המאבקים האלה הם שהיהדות החרדית אורתודוכסית דוחפת את הדור הצעיר בארץ לשנוא יהדות ודת יהודית. זה מסוכן ביותר. אני קורא יום יום את המודיע ומתחלחל", אמר קולק. יש שם ממש דברי הסתה. אח"כ באים אלי רבנים מהזרם החרדי ואומרים לי, שהם מזועזעים מכל שנכתב. הם יודעים שאני עושה למען החרדים בירושלים יותר ממנהיגי החרדים עצמם. אחר כך אני שומע שאותם רבנים עומדים מאחורי הדברים שנכתבים במודיע ואני מבין שהם באים אלי בתנופה, כדי להשיג עוד דברים לציבור שלהם.

שך את העמוד: כוכז שטירא

היום מצורף לעיתון מוסף בניה

אבינו היקר
רפאל בן יוסף
איננו

אבלים: אשתו ליליאן
הילדים: מורי, מרילין וג'יי
הנכדים: פאול, ליסה, קלי וטוד
הנינים: פיליפ, חנה ונתנאל
יושבים שבעה: 630 layne BLVD
cladnallah ,pla .33009

"אני לא מסוגל לשחוט אפילו תרנגולת"

בעקבות התנצלויות חוזרות ונשנות של דמיאניוק, על שלא השיב לשאלות שנשאל, משום שהוא בור, קרא אב בית הדין: "אדוני לא רק מבין, אלא גם פיקח" ● דמיאניוק: "מעולם לא הייתי 'איוואן האיום'"

מאת לילי גלילי

הדרשה בין איוואן-ג'ון דמיאניוק ופרקליטו, עו"ד ג'ון גיל, נקטע אתמול לעיתים קרובות על-ידי אב בית הדין, השופט דב לוין, לקראת סיום עדותו של הנאשם, כעד ראשון מטעם ההגנה. לאחר התנצלויות חוזרות ונשנות של דמיאניוק, על שלא השיב לשאלות שנשאל, משום שהוא בור, התפרץ כלפיו אב בית הדין: "אדוני לא רק מבין, אלא אדוני גם פיקח".

עו"ד ג'ון גיל: "האם אתה האיש הנורא האיום ההוא מטרבלינקה, 'איוון האיום'?"

איוואן-ג'ון דמיאניוק: "תשמע, לו הייתי מה שאתם חושבים, לא הייתי רושם (בבקשת ההגירה לארה"ב) את שמות המקומות שבהם הייתי. אפילו שלמדתי בבית ספר ארבע שנים בלבד. אני לא טיפש. לעולם לא הייתי רושם שם את השם 'סוביבור'".

אב בית הדין מתערב, מבקש תשובה פשוטה על שאלה פשוטה: "האם אתה איוון האיום מטרבלינקה?"

דמיאניוק: "מעולם לא הייתי 'איוון האיום'".

גיל: "האם הרגת אדם בחייך?"

הנאשם: "מעולם לא. אני אפילו לא יכול לשחוט תרנגולת. כשהיה צורך, עשתה זאת אשתי".

לקראת צהרי היום החלה חקירת הנגד של התביעה את דמיאניוק. בהלך שלוש שעות החקירה הצליח פרקליט המדינה, יונה בלטמן, לחשוף סתירות בעדותו של הנאשם, בכל הנוגע למועד ומקום הסרתה של כתובת הקעקע שעל זרועו השמאלית, לעיסוקיו בעיר גרץ, ואפילו למזג האוויר ששרר בהוי-

עורך-דין מנוסה אחר. בשלב זה נצא להפסקה, ובינתיים תתייעצו ביניכם".

לאחר כחצי שעה חודש הדיון שנפתח עם בוקר, בסדרה של שאלות פשוטות שהוצגו לנאשם. הפעם עניינה התקשורתי במשפט נודעה הפעם מחר, ומצלמות הטלוויזיה הזרות נעלמו כמעט כליל מן האולם. דווקא הפרקליט המוחה, מארק אוקונור, ממשיך זה היום השני לשבת בדבקות באולם המשפט, רושם רשימות העשויות, כך הוא אומר, להפוך עם הזמן גם לספר.

"מה הדרגה הגבוהה ביותר שהגעת אליה בשרותך הצבאי?", שואל גיל את העד בפתח העדות. "לא הייתה לי דרגה. הייתי חייל מן השורה", משיב איוואן-ג'ון דמיאניוק.

— "לא העלו אותך בדרגה?"

— "לא".

— "מתי יצאת לארה"ב?"

— "ב-1952. נקראתי לבדיקה רפואית בשטוטגארט, שם איבחנו אצלי שחפת, אך ב-52' יצאתי לארה"ב. התחלתי לעבוד במפעל 'פורד', בבדיקת תקינותם של מנועים".

— "כמה זמן עבדת בפורד?"

— "30 שנה".

— "איפה גרת כשנולד הבכור שלך?"

בשלב זה, מתערב השופט לוין: "איזה נכדרך עכשיו ניגשים לדברים החשובים של המשפט. צריך לד-ייק..."

"לא דרוכים"

עו"ד גיל ממשיך: "ההאשמות נגדך תלויות ועומדות בארה"ב מזה

סטפט.

— "מדוע רשמת דברים אלה?"

— "הייתי צריך להסתיר את העובדה שהייתי חייל בצבא השחרור הסובייטי של הגנרל ולאסוב, ושהייתי שבוי. בבדיקות הראשונות עוד אמרתי דברים נכונים, אבל תחת האיום של ההחזרה למולדת, הסביר לי שלא כדאי. המקומות האלה נועדו להסתיר את העובדה שאני אותו בריה"מ, איש צבא ולאסוב והצבא הגרמני".

"חיי תמורת כיכר לחם"

השופט לוין מתערב בחקירה: "אדוני עומד על כך שלא היה אף פעם במקומות אלה?"

דמיאניוק: "אף פעם בחיי".

השופט: "ציון של השם הזה דווקא בבקשה הוא מקרי בהחלט?"

— "כן".

עו"ד גיל: "התביעה טוענת שהיית במחנה ריכוז סוביבור".

הנאשם: "לא הייתי בכל ימי בסוביבור או בטרבלינקה. אחרת אני עצמי לא הייתי נראה כשלך שיצא מסוביבור".

בכעס, ובהרמת קול נרגזת, מוסיף דמיאניוק: "כשהייתי במחנות, הייתי נותן את חיי כדי לקבל כיכר לחם".

השופט לוין מתערב שוב: "האם אני יכול להבין מכך שעל אף שבמסמך הקרוי 'תעודת טרווניקי' כתוב שהיה בסוביבור, זה לא יכול להיות נכון בשום פנים ואופן?"

— "לא ראיתי תעודה דומה לזו מימי".

השופט צבי טל, המרבה לשתוק, מציג שאלה: "האם אין זה מוזר

עניין הצלקת

את החקירה הנגדית, פתח פרקליט המדינה, יונה בלטמן. דיון מקרים בנוהל החקירה, ועד מהרה מגיעים לעניין הצלקת. השופטת דליה דורנר מתמקדת בסתירה הראשונה המתגלעת בעדותו של הנאשם: "בעדות קודמת הוא טען שהסיר את הצלקת רק לאחר המלחמה. עכשיו הוא אומר שהחל להסירה עוד בזמן המלחמה".

סוגיה זו גוררת דקות ארוכות. הנאשם משיב, לא תמיד לעניין, בסופו של דבר מתקבל נוסח סופי: "התחלתי להורידה בהייברג, וסיימתי בלנדסהוט". פרקליט המדינה מצטט את דבריו של הנאשם מתוך משפט שלילת האזרחות שהתנהל נגד דמיאניוק בארה"ב: "זה נעשה מיד אחרי הכניעה", והנאשם משיב: "לא יכולתי לומר כך. אין לי מושג איך זה הגיע לכך".

הנקודה נדונה שוב ושוב. דמיאניוק מתרגש: "תובעים נכבדים. אני כבר אמרתי שהתחלתי בהייברג, וסיימתי בלנדסהוט. אפילו כאדם שגמר רק ארבע כיתות, אני עומד על כך".

אב בית הדין, מסתבר, דווקא אינו מזלזל באינטליגנציה של הנאשם: "אדוני לא רק מבין, אלא אדוני גם פיקח", הוא חולק לדמיאניוק מחמאה מפוקפקת. גם השאלה מדוע החליט דמיאניוק להסיר את כתובת הקעקע שנקבעה בבית שחיו, זוכה לגרסאות סותרות: "החלטתי כך, כי ראיתי שיש ריוויזיה של האס־אס עם אותה כתובת, כולנו, כל חברי, הסרנו אותה, כי לא היינו אס־אס".

בלטמן מצטט גרסה אחרת. בעדות קודמת בארה"ב טען הנאשם כי הסיר את הכתובת בהייברג "כדי להיות כמו כולם, משום שבחירה זו לא היה מקובל שלאנשים יש כתובת קעקע".

בלטמן: "מדוע לא סיפרת בארה"ב שהסרת את הכתובת מחשש שהיא תזהה אותך עם האס-אס?"

— "משום שלא שאלו אותי. עכשיו יש לי הרבה יותר מידע. בעשר השנים האחרונות נוספה לי הרבה אינפורמציה. אז הייתי תמים, לא ידעתי הרבה".

"יכול להיות שהמידע שנוסף לך הוא ההחלטה לפתור את הסתירה על-ידי צירוף שתי הגרסאות?", מציע פרקליט המדינה, והנאשם מתעקש על גרסתו החדשה.

מזג האוויר בהייבורג

מושב אחר הצהריים, אליו נוהר קהל רב, בו רבים עטויי קפוטות שחורות, עוסק במזג האוויר. "מה היה מזג האוויר ביום שהגעת להייברג?", נשאל דמיאניוק, ומשיב: "יפה". בלטמן מוחיק בידיות אחר על מזג האוויר: "במשפט שלילת האזרחות בארה"ב, ב-1981 העדת כי ביום הגיעך היה בהייברג שלג".

— "בטח יהיה שלג", מתקן דמיאניוק, "לא בהייברג".

— "אז תהפוך את דף הפרוטוקול, ותראה שאתה אומר שם שהיה חורף בהייברג", מאיץ בלטמן בנאשם. דמיאניוק מעיין בניירות: "אני חושב שזה היה אביב. יכול להיות אביב קר. אביב זה לא קיץ".

בשלב זה נעתר בית המשפט לבקשתו של הנאשם לדחות את המשך הדיון. היום תימשך החקירה הנגדית על-ידי עו"ד מיכאל שקד.

בעוד הקהל הרב מתפזר, מתרחשת באולם דרמה קטנה, שכמותה לא נראתה בו מאז ימי עדויות הניצולים. מרדכי פקס, ניצול מחנות, מאבד את שליטתו העצמית. מראהו של דמיאניוק, ומראה בנו, ג'ון דמיאניוק ג'וניור, המסתובב סביבו בביטחון, מוציאים אותו מכליו: "האוקראינים הרגו את כל משפחתי לידי. והבן שלו מסתובב עם ניירות, ועושים לו כבוד", הוא זועק בבכי מר.

השוטרים ואנשי מג"ב נוהגים בו ברכות, מביאים כוס מים. ידיד, הח"כ דב שילנסקי, עוזר לפקס להרגע ולצאת מן האולם.

בנותיו של דמיאניוק: אנו רוצות את אותו הרספקט לסיפורו של אבא כמו לסיפוריהם של הניצולים

מאת לילי גלילי

ביום השני לעדות של אביהן, באותו שתי בנותיו של איוואן ג'ון דמיאניוק, לידיה (37), ואירית (27), לתרגם משתיקתן.

הסניגוריה סיימה זה עתה את חלקה, רצוף המהמורות. בחקירת העד; הנאשם נדרש לשוב ולחזור על דבריו, השופטים נקטו פה ושם לשון ביטול, והקהל גיחך קלות. בהפסקה, הביעו הבנות את כעסן.

לידיה: "יש הרבה צחוקים בקהל, וזה כואב, כי מדובר הרי בחיים של אבי. אומרים לי כי הצחוקים באים לפרוק את המתח. אבל אף אחד, גם לא אנחנו, לא לעגנו לסיפורי הניצולים, ולסיפורים של אבי. כן לועגים. למה?

"האם זה בגלל שהוא לא משכיל? אין סיבה שעכשיו יהיו פתאום רספקט ומתח, מאשר בזמן העדויות של הניצולים. יש לאבי בעיה קשה עם התרגום. אני מבינה את דבריו, והתרגום שונה ממה שהוא אומר. כשהשופט חושב שהוא אינו עונה, זה בגלל התרגום. מה שהשופטים חושבים ללא רלוונטי, דווקא כן רלוונטי. קשה לאבא לא להיות מובך".

לאירית, הבת השניה, טענות דומות: "בסך הכל אבא מחזיק מעמד יפה, עושה מאמץ לספר את סיפורו. ברור לכל שהייתה לו השכלה מועטה בלבד, והשופטים אומנם אינם לועגים לו, אך מאריכים ללא צורך".

אירית נישניק, בתו של דמיאניוק.

אינך צריך ללכת רחוק כדי לבחור בחסכון המתאים לך

בבנק דיסקונט תמצא את כל האפשרויות הקיימות היום בתוכניות חסכון. ההבדל המשמעותי הוא שבדיסקונט מכירים אותך מקרוב ומציעים לך מבחר מגוון של תוכניות חסכון ההולמות את טעמך האישי, את צרכיך בעתיד ואת אפשרויותיך בהווה.

חסכון צמוד למדד

מיגוון תוכניות חסכון בהן הקרן והריבית צמודות למדד:
- בהפקדות חד־פעמיות.
- בהפקדות חודשיות.
- בהפקדות חד־פעמיות עם הכנסה חודשית צמודה למדד.

חסכון צמוד לדולר

מיגוון תוכניות חסכון בהן הקרן והריבית צמודות לדולר:
- בהפקדות חד־פעמיות.
- בהפקדות חודשיות.
- בהפקדות חד־פעמיות עם הכנסה חודשית צמודה לדולר.
- בהפקדות חד־פעמיות עם ברירת הצמדה לדולר או למדד.

חסכון צמוד לסל המטבעות

חדש הטבות מיוחדות

3 תוכניות חסכון חדשות הצמודות ל"סל המטבעות", המייצג את המטבעות החשובים*:

"יתרון צמוד סל": חסכון בהפקדה חד־פעמית לתקופה של עד 4 שנים (אפשרות משיכה בתנאים מלאים כבר בתום 3 שנים).

"יתרון סל להכנסה חודשית": חסכון בהפקדה חד־פעמית, המעניקה הכנסה חודשית צמודה ל"סל המטבעות" לתקופה של עד 5 שנים (אפשרות משיכה בתנאים מלאים כבר בתום 3 ו־4 שנים).

"יתרון חודשי צמוד לסל": חסכון בהפקדות חודשיות, לתקופה של עד 5 שנים (אפשרות משיכה בתנאים מלאים כבר בתום 3 שנים ומידי כל 6 חודשים לאחר מכן).

הטבות מיוחדות במסלולים הצמודים לסל המטבעות — לתקופה מוגבלת.

* דולר ארה"ב, מרק גרמני, לירש"ט, פרנק צרפתי, ין יפני.

ניתן להצטרף לכל המסלולים, בכל התוכניות, במסגרת תוכנית "קיצור דרך" של דיסקונט.

יותר קרוב אליך

בנק דיסקונט

דמיאניוק גם על מיטתו בהפסקת הצהריים, לאחר עדותו בבוקר. הצילום — ממסך הטלוויזיה במעגל סגור, של המשטרה. (צילום: אליהו הראתי)

ברג, ביום שהגיע לשם דמיאניוק.

לקראת השעה שש בערב התלונן הנאשם על עייפות וכאבים בצלעותיו, וביקש להפסיק את הישיבה. גם בהפסקת הצהריים, שלא כמנהגו, הרבה לישון בתאו. בית המשפט נענה לבקשה, וחקירת הנגד תימשך היום.

7.5 שנים, ועוד שנתיים וחצי היית במאסר. האם ניסית להימלט מהמדינה בתקופה זו?"

דמיאניוק: "לא".

אב בית הדין מודעק שוב: "זמנו של בית המשפט יקר. יש גבול לשאלות לא־רלוונטיות. אנחנו יגעים מהשאלות הללו. כשאדוני יגיע לש-

שבתעודת 149 (ממסך טרווניקי) כתוב "סוביבור", וגם בטופס ההגירה כתוב "סוביבור"?

"אולי זה מפתיע אתכם", עונה הנאשם, "אבל אני במקומות האלה לא הייתי מעולם".

הדקות הארוכות שבאות אחר כך, מתרכזות במה שנראה שולי לכאורה

ג'ון דמיאניוק והסניגור האמריקאי ג'ון גיל, מטכסים עצה במהלך המשפט. (צילום: רחמים ישראלי)

שיביאו עו"ד אחר

אווירה של מתיחות שררה אתמול באולם המשפט בבנייני האומה. עדותו של הנאשם נקטעה לעיתים קרובות בהתערבותו של אב בית הדין, דב לוין, שנראה כמי שמעוניין להוליך את פרקליטי ההגנה. לאורך כל הישיבה, הביע לוין חוסר נחת בולט מצורת ניהול החקירה על-ידי עו"ד גיל, ומרמת תשובותיו של הנאשם.

הקהל, שקלט את האווירה, הרבה לגחך, לצחוק, ולהעיר הערות. העימות הבלתי־פוסק בין הפרקליט לשופטים הגיע לשיאו כאשר שעתיים בלבד לאחר פתיחת ישיבת הבוקר, הפסיק השופט לוין את הדיון ואמר: "אני מציע שיביאו אלי

אלות החשובות באמת, כבר לא נהיה באותה מידה של דריכות שראוי שנהיה".

נסיונותיו של עו"ד גיל להוכיח לבית המשפט על עיוורונו הבלתי־פוסק, נתלים בסירוב נמרץ של לוין להגיב על המחמאה. "מזה בדיוק אנו חוששים" — הוא משיב לפרקליט האמריקאי — "שאדוני יצליח, בשאלות לא מעניינות ולא רלוונטיות, להסיח את דעתנו".

גיל לוקח מן הסתם את הדברים לתשומת-ליבו, והחקירה עוברת לשלב מכריע של דיון בפרטים שרשם דמיאניוק על טופס ההגירה לארה"ב: "האם בבקשה שהגשת, מסרת פרטים לא־נכונים על מעשיך בשנים 1937–1943?"

דמיאניוק: "כן".

— "האם בטופס הבקשה מופיע שבאיזושהי תקופה היית בסוביבור?"

— "כן", עונה דמיאניוק, שהגנתו מתבססת בחלקה על טענה כי מעולם לא היה במקום זה, ומה שהצהיר — הצהרה שקרית בכל מקרה — היה כי שהה במקום ששמו

— משלוחי החבילות ששלחו הנאשם ואשתו לאמו של דמיאניוק בבריה"מ, ושליטתו בשפה האנגלית. שני הנושאים מתקשרים בדרך כלשהי בשאלתו של גיל: "כתוויות שאליך הלכתם, מי ניהל את השיחה עם הבן: אשתך או אתה?" — אך ודאי אינן מתיישבות בדעתו של השופט לוין.

"רגע", הוא אומר, "אנחנו נזקק לחבילות, לאן אין מה זה מעניין אותנו מי פונה אל הבן בתבונת?"

אלא שלפרקליט, מסתבר, יש כוונה ברורה בשאלות אלה. הוא מבקש להוכיח שעל אף בורותו בשפה האנגלית, נאלץ הנאשם להזקק לעיתים קרובות בשפה זו — נושא שיעלה ויציץ עוד במהלך החקירה הנגדית, גם בנושא החשוב של מועד ומקום הסרתה של הצלקת מבית שחיו, שם הטבועה, כמנהג האס־אס, לציון סוג הדם של הנאשם.

את הסתירות מרבה דמיאניוק לתרץ בעובדה שחוקריו בארץ אילצו אותו להחקר באנגלית, ולא באוקראינית מלווה בתרגום.

ערך את העמוד: חיים טל

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בכנסת

לשר הביטחון תחושה: חל שינוי בעמדת בריה"מ בסיכסוך־המזה"ת

"עברה מתפיסה של דייג במים עכורים לרצון לקדם אינטרסים באמצעות הסדר מדיני"

ועדות וסיעות
/ גדעון אלון

שר הביטחון יצחק רבין אמר אתמול בישיבת ועדת החוץ והביטחון כי יש לו תחושה שחל שינוי בעמדה הסובייטית כלפי הסכסוך במזרח התיכון. לדבריו, השינוי מתבטא במעבר מתפיסה של דייג במים עכורים וקיום מתיחות מתמדת באזור, כדי לקדם את האינטרסים הסובייטיים אל הרצון לקדם את אותם אינטרסים באמצעות הסדר מדיני.

שר הביטחון הטעים כי יש לקדם את היוזמה הסובייטית, כי מי שמעכב אותה — משחק, למעשה, לידי הסובייטים. לדבריו, לפי הערכות של גורמים שונים כוונת הסובייטים היא לבצע את תוכניתם בעוד שנה, שכן להערכתם במשך השנה הקרובה יהיו שלוש התפתחויות משמעותיות: א) התמשכות מלחמת איראן־עיראק, אשר העניקה למדינות הערביות הפרו־אמריקאיות ובעיקר לירדן מרווח תמרון יותר גדול. לכשתסתיים מלחמת איראן־עיראק תגבר היכולת הסובייטית לארגן את העולם הערבי. ב) בעוד שנה תגבר הדומיננטיות של בריה"מ במזרח התיכון, משום שארה"ב תהיה טרודה בהכנות לקראת הבחירות לנשיאות. ג) יתכן שתוך שנה יושג הסדר בין ארה"ב ובריה"מ על "אופציית האפס" (הוצאת הטילים מאירופה), ולכשתושג הסכמה בנושא כה קרדינלי, יהיה קל יותר לבריה"מ להגיע במסגרת הדטאנט להסכם עם ארה"ב על המצב במזרח התיכון.

נזכר בהחלטות חרטום

ח"כ מרדכי גור (מערך) אמר שהתבטאות של ראש הממשלה בעניין שלושת הלאוים מזכירה לו את החלטות חרטום. לדעתו נחטא לעצמנו אם ננהג בפזיזות כלפי בריה"מ ואם לא נבדוק היטב את הרוח החדשה הנושבת מהקרמלין.

ח"כ יוסי שריד (רצ) שאל את שר הביטחון על טילי יריחו. הוא היקשה מדוע הוועדה לא מקבלת דיווח על פיתוח טיל בליסטי לטווח בינוני, אם אכן מפתחים טיל כזה. כן שאל מדוע ישראל זקוקה לטיל לטווח בינוני ומה בכוונתה לעשות עתה בטילים אלה, אם הם בנמצא, כה בשעה שהמעצמות הגדולות החלו בדיונים על "אופציית אפס כפולה" (הכוונה להוצאת הטילים לטווח בינוני מאירופה ומאסיה). כן שאל האם הימצאות טיל כזה בידינו תמריץ את הסובייטים לספק טילים כאלה לערבים. שר הביטחון לא השיב על שאלותיו של ח"כ שריד.

ח"כ דן מרידור (ליכוד) אמר שבריה"מ לא שינתה את מגמותיה היסודיות באזור. לדבריו בשיחות גורבאצ'וב־אסאד הוצגו מטרות אסטרטגיות משותפות לשתי המדינות ולא דובר שם על קידום השלום, אלא כיצד לחזק את מעמדן של בריה"מ וסוריה. ח"כ מרידור ציין כי השינוי בעמדה הסובייטית הוא רק טאקטי, כדי לעודד את ישראל להצטרף למו"מ, כשמטרתה האמיתית היא איחוד העולם הערבי תחת הגמוניה סובייטית ופירוק הקואליציה של המדינות הערביות המתונות והפרו־אמריקאיות. לדבריו יש להקשות על בריה"מ בכל האפשר להצטרף למו"מ לשלום במזרח התיכון.

יו"ר הוועדה ח"כ אבא אבן (מערך) אמר כי יש מהלכים חדשים ומתוכננים במדיניות הסובייטית. לדעתו אין אופציה לאי־מעורבות סובייטית באזור, כי המזרח התיכון איננו גולה סגורה של ארה"ב. ח"כ שבח וייס (מערך) ציין כי מי שמתעלם מכל השינויים שחלים בבריה"מ מזמין למעשה הסדר כפוי.

בר־לב חוזר

שר המשטרה חיים בר־לב חוזר בו אתמול מדברי הביקורת שהטיח שלשום בחברי ועדת הפנים של הכנסת האשר עוררו סערת רוחות. בעקבות התערבותו של יו"ר הכנסת שלמה הלל שהעיר לבר־לב כי "התבטאות כלפי הוועדה בצורה בלתי הולמת שיש בה כדי לפגוע בכבוד הכנסת, דברים מסוג זה מקומם לא יכירם במערכת היחסים בין שרי הממשלה לבין הכנסת", ביקש שר המשטרה למחוק את דבריו מן הפרוטוקול.

בפני הוועדה הופיע אתמול מנהל המינהל לרשויות מקומיות במשרד הפנים אריה הכט, שהודיע כי נתגלו ליקויים מינהליים בביקורת שערך משרדו במועצה המקומית רמת ישי על רקע הפרשה של אלי לוי (בנו של שר השיכון דוד לוי). הוא ציין כי הליקויים שנתגלו היו בעיקר בדרך המינוי של אלי לוי ובאופן הרישום של הוצאות האש"ל. הכט הדגיש כי תופעה זו איננה מאפיינת את רמת ישי בלבד, אלא היא שכיחה ברוב הרשויות המקומיות הקטנות. הוא הדגיש כי המימצאים הועברו אתמול למשטרה, תוך הדגשה שהחומר הועבר עפ"י בקשת המשטרה.

ראש אגף החקירות במשטרה ניצב יגאל מרקוס אמר כי לאחר שהמשטרה תעיין במימצאי מבקר משרד הפנים, היא תעבירם לפרקליטות המדינה. מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס אמר בתשובה לשאלה של ח"כ בני שליטא (ליכוד) כי הוא מוכן לאמץ את הרעיון שהמשטרה תשלח מכתב סליחה במקרים בהם מוליכה המשטרה לסגור תיקו של נחקר. הוא הדגיש כי אין הדבר אמור לגבי תיקים שנסגרו מחוסר ראיות מספיקות או מחוסר עניין ציבורי.

ח"כ דוד ליבאי שיגר אתמול מכתב לשר המשטרה, היועץ המשפטי לממשלה ויו"ר ועדת הפנים, בו ציין כי ועדת הפנים איננה הגוף המתאים לנהל חקירה באשמות שהטיח הניצב לשעבר רחמים תדר נגד ראש היחידה לחקירות הונאה נצ"מ יורם גונן. ח"כ ליבאי ממליץ שהיועץ המשפטי לממשלה ימנה פרקליט בכיר שיבדוק את תלונותיו של תדר. מחרתיים תשמע ועדת הפנים את תגובתו של נצ"מ גונן להאשמותיו של תדר.

אנשי הליכוד אירחו ערבים

חברי סיעת הליכוד בכנסת אירחו אתמול במשכן הכנסת משלחת של שבעה נכבדים ערביים, ראשי מועצות וכפרים מאזור הר חברון, בראשות ראש אגודת הכפרים ג'מיל עמלה. מטרת הפגישה, שיוזמה היה ח"כ אמל נאסר אדין, היתה לקיים דרישה על נושאים מדיניים. ראש אגודת הכפרים החל את דבריו בעברית. הוא אמר: "אנו הראשונים האומרים שדרך הטרור לא תוביל לשום מקום, אלא רק לתוצאות שליליות. אנחנו מנהיגים מתונים הפועלים לטובת העם הפלשתינאי. המאמינים שישראל היא עובדה קיימת. אני מבטיח שבעתיד יהיו הרבה פלשתינאים מתונים, השוללים את הטרור ותומכים בשלום". מחמוד דודין אמר ששיטת המלחמות פשטה את הרגל ומעורבותן של מדינות ערב בניסיון לפתור את הבעיות הפלשתינאיות לא הוכיחה את עצמה. הוא שיבח את השר אריאל שרון על תמיכתו באגודות הכפרים וציין כי מאז עזב שרון את משרד הביטחון, לא זוכות אגודות הכפרים לסיוע.

ח"כ חיים קופמן (ליכוד) אמר לנכבדים הערביים שהליכוד, בניגוד למערך, לא רק מדבר על השלום, אלא פועל לקידומו. ח"כ יהושע מצא נשא את דבריו בעברית, והשר חיים קורפו, העיד לו בחיוך: "עכשיו תעבור לעברית, כדי שכל הנוכחים יבינו אותך".

בתום הפגישה הודיע יו"ר אגודת הכפרים כי בעוד חודש תיערך פגישה בכפר בית־עולה אליה יוזמנו ראש הממשלה ומאות מוזמנים ערבים, ביניהם בעלי מקצועות חופשיים.

"שדר" של רבין לירדן: בחרו בנציגים לא־אש"פיים מהשטחים

"ישראל מעודדת פלשתינים המתנגדים לטרור בשטחים" ★ שר הביטחון השיב בחיוב לשאלה היפותטית, אם היינו חותמים על הסכם השלום עם מצרים, גם לו ידענו מראש כי יניב את המציאות השוררת ביחסים בין שתי המדינות ב־1987

אולם המליאה
/ דן מרגלית

שר הביטחון יצחק רבין הביע אתמול את בטחונו, כי ירדן תשכיל לבחור את חברי הפרלמנט החדשים שלה — שייבחרו בשטחים המוחזקים — מבין האישים שאינם חברי אש"ף. ממשלת ישראל, ציין שר הביטחון, מעודדת פלשתינים המתנגדים לטרור בשטחים.

רבין השיב להצעה לסדר היום של אמנון לין (מערך), הסבור כי יש לנצל את הבחירות לפרלמנט הירדני, כדי לסייע למתונים האנטי־אש"פיים לזכות בבחירות. אמנם, אין זה עניין טכני קל, אך בחירת כמה עשרות חברי פרלמנט מתונים עשויה להיות רבת חשיבות, במאמץ הישראלי לעודד הקמת הנהגה פלשתינית אלטרנטיווית לאש"ף.

ח"כ רפאל איתן (התחיה), הצביע על תהליך חימושה המואץ של מצרים ועל הזמנת קרדו ולהדים לקאהיר, ועל התנהגותה בפרשת טאבה, שאינה עולה בקנה אחד עם הרצון הטוב של צד להסכם השלום. רבין השיב בחיוב לשאלה היפותטית, אם היינו חותמים על הסכם השלום עם מצרים אילו ידענו מראש כי יניב את המציאות השוררת ביחסים בין שתי המדינות ב־1987. מצרים אמנם לא מילאה אחרי כל הציפיות הישראליות אבל אין להתעלם מהשינוי המשמעותי במאזן הכוחות לטובת ישראל, במסגרת הכוחות המעורבים בסכסוך המזרח־תיכוני. "ליציאתה של מצרים ממעגל המלחמה, היתה וישנה משמעות מדרגה ראשונה לבטחונה של ישראל."

"עם זאת אמר כי "היו הפרות פה ושם. יש תלונות משני הצדדים על הפרות הסכם אך מדובר בהפרות משניות."

אזהרה מפני אי יציבות פוליטית

שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, הזהיר אתמול בסקירה על פעולות משרדו, מפני "תקופת אי יציבות פוליטית ממושכת היוצרת אווירת מתיחות וכלכלת בחירות מזבזבית ומזיקה." יעקובי הזהיר גם, מפני מעשי חקיקה ופעולות, שיעמיקו את הנתק בינינו לבין יהודי התפוצות, — בעיקר יהודי ארצות הברית." הוא התנגד לשינוי חוק מיהו יהודי.

יעקובי סיפר עוד, כי הוא ב־1 ביולי נפתחה פעולתו של המכשיר הפיננסי המשותף לכוח המשימה בארצות הברית ובישראל, המקשר פרוייקטים מישראל עם מקורות הון מחו"ל. מתגבשות שתי חברות השקעה חדשות, בקנדה ובאוסטרליה, ומתקיימים דיונים על הקמת חברות יצוא חדשות.

בלימת האינפלציה יצרה הזדמנות להבראת המשק, הוסיף יעקובי, אך "אינה ההבראה עצמה. אנו נסוגים מעצמאות כלכלית."

גם מגורשים יורשו להצביע

הכנסת אישרה אתמול את הצעת יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר (ליכוד), לפיה ח"כ שירוחק מישיבת המליאה, יוכל לחזור אליה להצבעה.

בשבוע שעבר התעוררה בעיה מיוחדת בהקשר זה, כאשר הסיעות הדתיות העלו את התיקון לחוק מיהו יהודי, ולא נקבע בצורה ברורה אם ח"כ מאיר כהנא (כך), שעירער על הוצאתו מחמש ישיבות של המליאה, יוכל להשתתף בהצבעה. קולו נראה ליוזמי החקיקה הדתית חיוני לסיכוייהם.

החוק אוסר על הפגנות של ח"כים במשכן הכנסת — גם זאת בעקבות תקרית שאירעה בין ח"כי התחיה גאולה כהן ויובל נאמן, לבין ח"כ צ'ארלי ביטון (חד"ש־פנתרים).

מהיום הברזל שלנו מסומן כך:

מהיום, כשאתה מחפש פלדת־בניין אמיתית של מפעלי פלדה מאוחדים, חפש את הסימן – KOOR A
הסימן החדש שלנו מבטיח לך זיהוי קל ומיידי של פלדת־הבניין האיכותית המיוצרת בקרית הפלדה, עכו.
אנא הקפד לדרוש רק פלדת־בניין עם הסימן –
KOOR A

מפעלי פלדה מאוחדים בע"מ - ת.ד. 1708, חיפה 31016, טל: 9-917941-04
אזור התעשיה עכו. קרית הפלדה. מפעל עיבוד קרית גת - טל: 885955-051.
משרדים - כור פלדה, רח' המעפילים 5, כפר שמריהו 46910
ת.ד. 316 הרצליה ב' 46103.
טלפונים - מרכזיה: 573188-052. אגף מסחרי: 573258-052, 573249-052.
מפעלי פלדה מאוחדים בע"מ
ממפעלי קבוצת כור

חדשות חוץ

איראן: נתקוף יעדים של ארה"ב וכוויית אם ימשיכו לתמוך בעיראק

גבר הלחץ על כוח המשימה של הצי האמריקאי, המסייע לאוניות של כוויית לעבור דרך נתיב המים, שלאורכו תותחים וטילים איראניים ★ חומייני פסל מכל וכל את רעיון של כריתת שלום עם נשיא עיראק, סדאם חוסיין

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בבריטניה
וסוכנויות הידיעות
בלונדון וטהראן

איראן איימה אתמול כי תתקוף יעדים של כוויית וארה"ב במפרץ, אם אלו ימשיכו לתמוך בעיראק. בכך גבר הלחץ על כוח המשימה של הצי האמריקאי, המסייע לאוניות של כוויית לעבור דרך נתיב המים, שלאורכו תותחים וטילים איראניים.

מקורות ספנות מסרו, כי משמר החופים האמריקאי נתן אישור לכוויית להתחיל בהטענת נפט גולמי על מיכלית הענק המוקשה "ברידג'טון", כדי שתוכל להפליג דרומה לעבר מיצרי הורמוז, כשהיא מניפה דגל ארה"ב, ומלווה אוניות מלחמה אמריקאיות. "ברידג'טון", וכן המיכלית "גז פרינס", אמורות להפליג מחרתיים.

המקורות גם אמרו, כי מומחים של הצי האמריקאי בודקים את האזור בו נפגעה המיכלית על־ידי מוקש ימי ביום ו' שעבר, ובוואשינגטון נמסר כי יתכן שמוקשים מיוחדים ישוגרו כדי לעזור לכוח המשימה בטיהור האזור ממוקשים.

חומייני פוסל שלום

האייתולה חומייני פסל אתמול מכל וכל את הרעיון של כריתת שלום בין איראן ובין נשיא עיראק, סדאם חוסיין.

באותו ששודר ברדיו טהראן, קרא חומייני לעולי הרגל למכה, להפגין נגד ארה"ב וגם "קהילית הכופרים הבינלאומית". "הגיכוי ... ארה"ב, מבקשים לכפות עלינו את השלום שלהם, ולמנוע מאיתנו להגיע מהלומה סופית על עיראק... סדאם הוא זאב פצוע, והוא דורש עתה שלום, מכיון שנחלש.

שר החוץ האיראני, עלי ולאיאתי, אמר אתמול בלונדון, כי ארה"ב וכוויית מסייעות לעיראק על־ידי העברת נפט עיראקי, והוא איים בפעולות־תגמול, אם ימשיכו בדרך זו. "כל מדינה המסייעת לעיראק צפויה לפעולות־תגמול מצידנו", הכריז.

עיראק לא תקפה

עיראק לא תקפה ספינות כלשהן במפרץ מאז 15 ביולי, היא שומרת על הפסקת אש ב"מלחמת המיכליות", שבמהלכה תקפו שני הצדדים יותר מ־330 אוניות, בניסיון לפגוע ביצוא הנפט של הצד שכנגד.

לאיראן נשקפים יותר נזקים כתוצאה ממלחמת המיכליות, משום שיצוא הנפט שלה מתנהל כולו דרך הים, ואילו עיראק יכולה לממן את מלחמתה בנפט המיוצא דרך צנורות יבשתיים, במחוזים יחסית.

מקורות בענף הנפט מסרו בינתיים כי עיראק מקדימה עתה את איראן, והנהיה ליצואנית הנפט השניה בגודלה של אופ"ק, הודות לצנור נפט חדש דרך טורקיה.

"צרפת לא במלחמה"

בצרפת אמר אמש שר ההגנה, אנדריי ז'ירו: "אנו לא במלחמה". לדבריו, צי המשלחת הצרפתי, שהועמד במצב כוננות עליון, "אינו מתכונן לפי שעה" לצאת למזרח התיכון או למפרץ הפרסי. מצב הכוננות של יחידות המשלחת הוכרז בתחילת השבוע על רקע המשבר המשך בין צרפת לאיראן.

השר ז'ירו השמיע את הדברים בימה לאחר שצמרת הממשל בפאריס הכריזה בנוסח ראוותני במיוחד על העמדת נושאת המטוסים "קלמאנסו" במצב כוננות עליון בנמל־הבית שלה בטולון, לחוף הים התיכון. יחד עם נושאת המטוסים, על להקי התקיפה והמטוסים שלה, הועמדו במצב של "יכולת־הפלגה" תוך "ימה" גם שתי פריגטות וספינת־תדלוק.

לאחר דיון מיוחד במשבר, שנערך אתמול בלשכתו של ראש הממשלה שיראק, הכריז השר ז'ירו כי מצב הכוננות אינו אלא "צעד של זהירות מובן מאליו", וכי לפי שעה, לא מחייבות ההתפתחויות את שיגורן בפועל של הספינות הצרפתיות לאזורי המשבר.

זו הפעם החמישית, בתוך כשבועיים, שראשי הממשל בפאריס משגרים איתותים מנוגדים בעניין הכוונות הצבאיות הצרפתיות במימי האגן המזרחי של הים התיכון והמפרץ הפרסי: תחילה, מייד לאחר תקיפתה של ספינת־מכולות צרפתית במפרץ — כנראה באש איראנית — פנה הממשל בפאריס לראשי צי הסוחר בבקשה להימנע משיוט במפרץ.

חברי פרלמנט ממפלגת הליבור בבריטניה קראו אתמול להקמת כוח ימי רב־לאומי כדי להגן על אוניות במפרץ.

שטפונות בהודו: 100 איש ניספו; הצבא "קטף" אלפי אנשים מגגות

גאוהאטי, הודו (ע"ז). צוותי מצילים על רפסודות צבאיות נאבקו אתמול כדי "לקטוף" אלפי אנשים מגגות של בתים ומעצים, לאחר ששטפונות פקדו את צפון־מזרח הודו, זו הפעם השניה. מראשית החודש, בסך הכל ניספו כ־100 איש באסאם ובמדינות הסמוכות.

אלפי אנשים נותרו ללא קורת גג, לאחר שמימי נהר בראמאפוטרה עלו על גדותיהן לפני שישה ימים, במדינת אסאם. השטפונות גם השמידו כמיליון אקרים של שדות אורז.

באזור אחר ניתקו המים השוצפים 20 אלף אורחים, ומסוקים צבאיים הצניחו מזון ל־70 אלף כפריים על אי בנהר.

יותר ממיליון איש נפגעו עד כה בגל השטפונות האחרון, לעומת שלושה מיליונים בראשית החודש.

מפולת הרסה שלושה כפרים באיטליה ותושביהם פונו

מאת הולדה ליברנומה, סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ") מפולת אדמה אירעה אתמול בבוקר בעמק ולטלינה בצפון מזרח איטליה, 11 יום אחרי השטפונות הגדולים שפגעו בעמק. המפולת הרסה אתמול שלושה כפרים שתושביהם פונו בעוד מועד. אדם אחד נהרג ו־24 נעדרים בתוכם 7 פועלים שעבדו בסכר אגם מלאכותי של חברת החשמל בעמק.

מיליוני מטר מעוקב של אדמה שנפלו מההרים חסמו את אפיק נחל אדה החשוב באזור ויצרו אגם מלאכותי שמי הנחל עולים מידי שעה ב־20 ס"מ בעוד מי הנחל מעברו השני של המחסום פוחתים והולכים. גושי אדמה שהמשיכו ליפול מההרים אתמול בערב מנעו נסיון ליצור מעבר והליפי למי הסכר הנואים. "פני העמק השתנו גיאוגרפית," אמר אתמול שר ההגנה האזרחית ג'ופה זמברטטי.

עיירת הנופש ברמיאו שאליה היתה הגישה בימים האחרונים דרך שוויץ בלבד תהיה מבודדת כליל בעונת הנופש. מפולת האדמה של אתמול תחייב עבודות הכשרת קרקע וסלילה בקנה מידה גדול שיוציאו לפי אומדן ראשוני כמה שנים בטרם יסלל הכביש המוביל מן העיירה לעיר המחוז סונדריו.

חופרי קברים עמלו אתמול קשה בפיראוס, יוון, כדי להכין את קבורתם של 41 קורבנות נוספים שניספו בגל החום הקשה שפוקד את המדינה זה תשעה ימים. (צילום: אי־פי)

בריה"מ מנסה כנראה ליצור בחלל תרופה נגד איידס

לונדון (ע"ר). קרוב לוודאי שבריה"מ בודקת עתה אם ניתן לייצר בתנאים הנקיים של החלל תרופה נגד מחלת האיידס, כאמר בבטאון השבועי לעניני החלל של "ג'יינס".

עורך הבטאון, רג'ינאלד טורנהיל, אמר כי הניסויים לייצור "תרופות נקיות" מתבצעים בתחנת החלל הסובייטית "מיר". מדענים אמריקאים ובריטיים תמימי דעים כי תרופות המיוצרות בחלל יהיו נקיות מזיהומים או ליקויים כלשהם העשויים להיווצר אפילו בתנאים המבוקרים ביותר על כדור הארץ.

הבטאון ציין כי "הלוויין קוסמוס 1841 ששוגר ב־24 באפריל וחזר לכדור הארץ שבועיים לאחר מכן, יצא לחלל כדי לבצע ניסויים שונים, כולל הורמון תימוס. המכון הסובייטי לטכנולוגיה ביורפואית עדיין לא פירסם את התוצאות, אולם ידוע כי תרופות אחרות שכבר יוצרו על ידי המכון בחלל, מסוגלות לטפל במחלות וירוס ובגידולים סרטניים."

בנות לוביות מגוייסות לפיתוי וחיסול

ביירות, (ע"מ). חוגים באופוזיציה הלובית מוסרים, כי שלטונות לוב החלו לגייס בנות לוביות לפעולה. לארגון המכונה "ועדת המבצעים", האחראית למעקב אחרי אנשי אופוזיציה לובים בחו"ל וחיסולם הפיסי.

החוגים האופוזיציוניים מסרו לעיתון "אל דסתור" כי הבנות שגוייסו יועסקו במשימות פיתוי וחיזור.

נוספו ארבעה מיליון עיראקים — ובס"ה יש 16 מיליון

בגדד (ע"מ). אוכלוסית עיראק גדלה ב־4 מיליון נפש בשנים האחרונות.

העיתון "אלג'מהוריה" המצרי מוסר, כי לפי אומדן הלשכה לסטטיסטיקה, מנתה אוכלוסית עיראק בשנת 1985, 16 מיליון נפש לעומת 12 מיליון נפש בשנת 1977. באוקטובר עומדים להתפרסם נתונים חדשים על מספר האוכלוסין.

צבא דרא"פ הרג 190 באנגולה

וינדהוק, נמיביה (ע"ז). כוחות הביטחון של דרום אפריקה הודיעו אתמול, כי הרגו מאה ותשעים לוחמי גרילה וחיילי הצבא האנגולי, במהלך פשיטה בדרום־אנגולה.

הלוחמים נהרגו כאשר הותקפו, וכן בהיתקלות נוספת עם הכוחות הדרום אפריקאיים — מסר דובר מטעם כוחות ההגנה של דרא"פ.

2 ריאות הושתלו לבת 29 בארה"ב

ג'קסון, ארה"ב (ע"צ). צוות של מנתחים באוניברסיטת מיסיסיפי השתיל ביום ראשון שתי ריאות לאשה בת 29, תוך השארת הלב במקומו. ניתוח זה הוצג כראשון מסוגו בארה"ב.

עורך את העמוד: חיים טל

קצינים מסין יוכשרו בחו"ל

פקיד בכיר: פקינג מפתחת שיתוף פעולה הצבאי עם צפון קוריאה, רומניה ויוגוסלוויה, ומקיימת מגעים עם פקיסטן ותאילנד

פקינג (ע"ר). כוחותיה המזויינים של סין העממית ישלחו בעתיד הקרוב קצינים מוכשרים צעירים, לתקופות הכשרה באקדמיות צבאיות בארצות חוץ — על כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסינית הרישמית.

פקיד בכיר במשרד ההגנה הסיני, שדבריו צוטטו ע"י סוכנות הידיעות, לא הבהיר עם זאת, לאילו מדינות יישלחו הקצינים הצעירים במסגרת התוכנית החדשה, שתיפתח עוד השנה. אולם הוא העיר כי סין מפתחת את שיתוף הפעולה הצבאי בינה לבין מדינות קומוניסטיות אחרות, לרבות צפון קוריאה, רומניה ויוגוסלוויה. הוא הוסיף וציין כי סין גם מקיימת מגעים קבועים עם פקיסטן ותאילנד.

הפקיד הבכיר, ששמו לא צויין ע"י סוכנות הידיעות, הוסיף ואמר כי הכוחות המזויינים של סין מספקים ל"לוחמי חופש אפריקאיים" ציוד צבאי, ואף מעניקים להם הכשרה צבאית. לבסוף הזכיר הדובר, כי ביקור של חיילים הנגררים בסין בחודש מאי השנה, היה בבחינת פריצת דרך, לאחר הפסקה של עשרים שנה בחילופי ביקורים בין הכוחות הסיניים ובין כוחותיהן של מדינות קומוניסטיות במזרח אירופה, למעט רומניה.

גוריה הרכיב ממשלה חדשה באיטליה

רומא (ע"ר). ראש ממשלתה המיועד של איטליה, ג'יובאני גוריה, הודיע אתמול בערב, כי הוא עומד לדווח לנשיא פרנצ'סקו קוסיגה, כי הצליח להרכיב ממשלה חדשה — ממשלתה ה־47 במספר של איטליה, לאחר מלחמת העולם השניה.

גוריה אמר, כי יודיע בשעות הלילה באורח רשמי לנשיא כי יש באפשרותו להקים ממשלת קואליציה חדשה, ואף יציג לפני הנשיא את רשימת השרים. גוריה, בן 43 השנים, יהיה ראש הממשלה הצעיר ביותר באיטליה בתקופה שלאחר מלחמת העולם השניה.

הודעת גוריה שמה קץ למשבר פוליטי בן חמישה חודשים, שפרץ ב־3 במארס, עם התפטרות ממשלת הקואליציה אשר בראשה עמד המדינאי הסוציאליסטי בטינו קראקסי.

שבעה חולי סרטן יפאניים יוצאים לפיסגת המון־בלאן

טוקיו (ע"צ). שבעה יפאנים חולי סרטן, החליטו להעפיל בשבועות הקרובים לפיסגת המון־בלאן (4,807 מטר) בדרום־מזרח צרפת, במסגרת שיטת־ריפוי שכבר הובילה אותם אל פיסגת הר פוג'י.

החולים, ארבעה גברים ושלוש נשים, בני 48 עד 60 שנה, יטפסו על ההר הגבוה באירופה בליווית צוות של עשרה אנשים: קרובי משפחה, רופא ואחיות. המשלחת בת 17 המטפסים עומדת לצאת מיפאן ב־16 באוגוסט.

החולים, הסובלים מסוגי סרטן שונים, משתייכים לקבוצת "קראושיקי" בדרום־מזרח יפאן, הרואה בספורט תמיכה מוסרית נגד המחלה. במארס השנה כבר הצליחו לטפס על הר פוג'י, ההר הגבוה ביותר ביפאן, המתנשא לגובה של 3,776 מטר.

העלייה להר פוג'י אינה אלא צעדה ארוכה לאורך שבילים, ואילו הטיפוס על המון־בלאן כרוך בקשיים גדולים הרבה יותר. כאן דרושים סיבולת וכושר עמידה באקלים הרים, ולקראת המבצע יעברו חולי הסרטן היפאניים הכשרה באגודה.

אלפי סינים שודדים זהב במכרות, בעזרת חומר־נפץ

פקינג (ע"ר). אלפי סינים שדדו באחרונה עפרות זהב ממכרות שבבעלות המדינה, תוך שימוש בחומרי נפץ ובכבאיות, כך מסר אתמול עיתון רשמי.

"צ'איינה דיילי" כתב כי במקרה כל יום, במהלך שבעת החודשים האחרונים, גנבו 700 איש 100 טונה של עפרות זהב במכרה בחבל הנאן, ולא הופרעו על־ידי המשטרה. הזהב שנשדד עובד במכרות פרטיים וקולקטיביים בקירבת מקום, אך לא נמצאו די עפרות במחצביהם.

במכרה אחר בחבל הנאן שבמרכז סין, הסתלקו השודדים עם יותר מ־800 טונות של עפרות ביום אחד בחודש מארס. הם היו סודים שנים לעצור בעדם, השתמשו בחומרי נפץ כדי להגיע את העפרות, אותן הובילו משם בכבאיות.

העיתון ציין, כי מספר מכרות גדולים ניזוקו קשה בפשיטות הגנביות, והיה צורך לסגור אותם לשם תיקונים. מקורות רשמיים מעריכים את הפקת הזהב של סין ב־65 טונות בשנה. בכך תופסת סין את המקום הרביעי בעולם, אחרי דרום־אפריקה, בריה"מ ואוסטרליה.

טוסו לניו יורק
ב־747 של טאואר איר
תל אביב - ניו יורק*
ניו יורק - תל אביב
ישיר NON STOP!
$849.-** מ־15.6.87 עד 26.7.87 ומ־2.9.87 עד 31.10.87
$899.-** מ־27.7.87 עד 1.9.87
מחלקת עסקים בסיפון העליון, תוספת: $150.- בלבדו בכוון אחד
מח' תיירים מועדפת, תוספת: $75.- בלבדו בכוון אחד
** כפוף לתנאים * עם חנית תדלוק
TowerAir

קרא ביום שישי ב־
צוהת השרון
* דן ודוד מרגלית משוחחים עם יעל דיין
* קרולין לנגפורד: דיוקן/ אמירה לם
* אהרון בכר: פרופיל/ עמית דובקין
* גריאטריה לעשירים בלבד/ נורית חליף
ראיון בלעדי
עם הברונית בת שבע דה־רוטשילד
עדית ויטמן

די לכפיה דתית!
חברי הכנסת!
אל תצביעו בעד חוק בתי־הדין הרבניים.
אל תסגירו נושא העליה לידי הרבנות.
חוק זה גרוע וחמור משינוי חוק מיהו יהודי.
אל תרימו יד לפילוג העם היהודי.
חמודות
ת.ד. 2160, ירושלים 91021
אני מזדהה עם מאבקכם נגד כפיה דתית ולמען פלורליזם וסובלנות.
שם
כתובת
אני תורם סך של ___ ש"ח

מדפסת שעורכי דין אוהבים ... רואי חשבון מעריצים ... ויועצים כלכליים מוכרחים ...
brother TWINRITER 5
פותחה במיוחד עבור עורכי דין, רואי חשבון, משרדי יעוץ ואחרים
2 ראשי הדפסה הפועלים בנפרד או ביחד מאפשרים הדפסת טיוטות מהירה, הדפסת איכות, גראפיקה, סימנים מיוחדים, ומה לא
TWINRITER 5 מתחברת למרבית המחשבים האישיים, כולל IBM PC ותואמיו
עכשיו במבצע 3 תשלומים
נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל, רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03 9225921
ניתן להשיג את מדפסות BROTHER אצל כל משווקי IBM PC ומחשבים עסקיים אחרים.
מדפסות לעושים רשות
סניף ת"א ואולם תצוגה: המלך ג'ורג' 62, טל. 03'287102'ב, סניף חיפה ואולם תצוגה: הנביאים 16, פינת המגינים, טל. 04'523012, ירושלים: קומפיוטיים, טל. 02'242233, 02'224523, סניף ב"ש ואולם תצוגה: פסגי אוריקו, טל. 057 38437

ברחבי המדינה

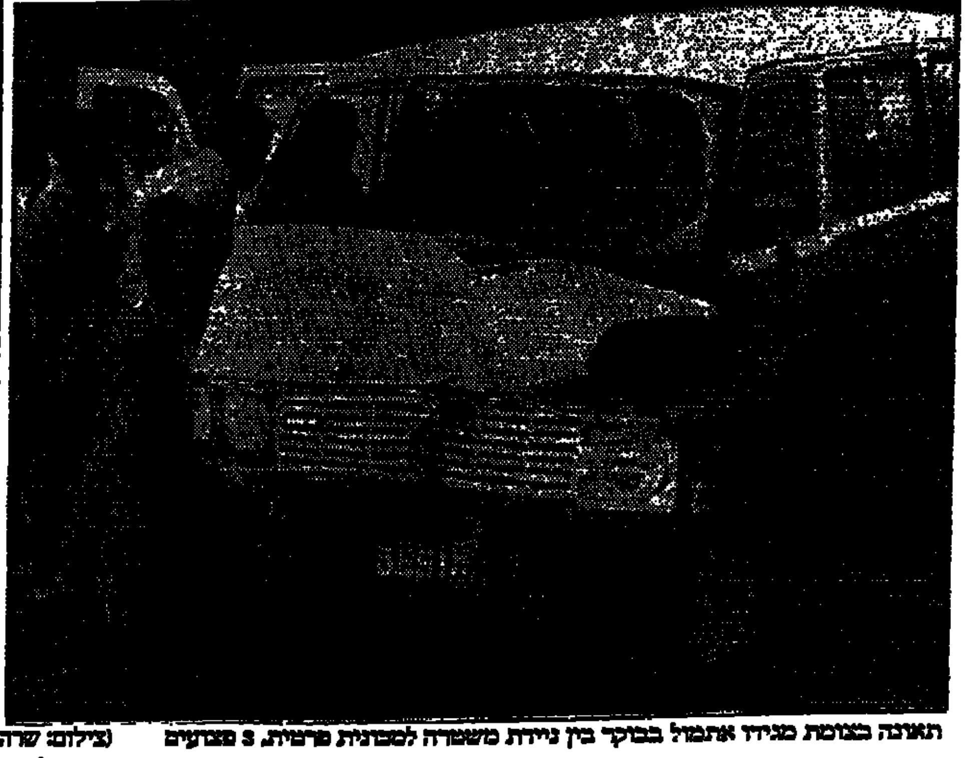

תאונה בגבעת מגידו אתמול בבוקר בין ניידת משטרה למכונית פרטית. 3 נפצעים (צילום: שרה פלדמן)

מצב הילדה שנפגעה מהתכשיר נגד כינים עדיין קשה מאוד

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

מצבה של הילדה שנפגעה מתכשיר נגד כינמת בשם "מילינור" מוסיף להיות קשה, כך אמר אתמול סגן מנהל בית החולים אסף הרופא בצריפין, ד"ר יעקב קם.

הילדה, עלתאן ג'יהאן בת בתיר מלוה, הובהלה שלשום לבית החולים אסף הרופא כשהיא במצב של מות קליני. הרופאים בחדר המיון ביצעו בה החייאה וייצבו את מצבה אלא שהכרתה לא שבה אליה. התברר שהיא סובלת מבצקת במוח, ככל הנראה כתוצאה משימוש בחומר "מילינור" מתוצרת יוגוסלוויה.

אתמול הולה משטרת מרחב השפלה לחקור כיצד הגיע החומר לרשות האם וכן האם קיים חומר דומה בבתי מרקחת בארץ. מחקירה ראשונית שהתקיימה עוד בבית החולים ועל ידי לשכת הבריאות המחוזית הוברר כי האם קיבלה את החומר מקרוב־משפחה שרכש אותו בעת ביקורו ברצועת עזה. לאחר שאיבדה הבת את הכרתה הבינה האם שמקור מצב הבת הוא בשימוש בתכשיר האמור ונטלה אותו עימה לבית החולים. ככל הנראה, מסביר ד"ר קם כי התכשיר נספג בראשה של הילדה במהלך החפיפה וגרם למצב שבו היא שרויה עתה. האם גם אמרה לרופאים כי הטיפול כולו נמשך כרבע שעה עד שהילדה איבדה הכרתה.

הרופא ציין עוד כי על פי הספרות המקצועית אליה פנו רופאי חדר המיון והרופאים המטפלים התברר כי החומרים המצויים בתכשיר "מילינור" כוללים ליגנן הגורם לתופעות לוואי כאלו שנגרמו לילדה בת התשע. ד"ר קם ציין, כי השימוש בחומרים אלו שנמצאו בתכשיר "מילינור" נאסרו לשימוש בארץ לפני שנים רבות.

חקירת המשטרה בנדון טרם העלתה פרטים נוספים.

קלינאי התקשורת שבעיצומים — מרוויחים 200־400 ש"ח בחודש

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

עיצומים של קלינאי התקשורת בבתי החולים הממשלתיים משבשים את עבודת מחלקות אף־אוזן־גרון. כך עולה ממכתב ששיגר מנהל מחלקת אא"ג במרכז הרפואי "שיבא" תל השומר, לשרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

במכתב נאמר, בין השאר, כי שיבושי הקלינאים גורמים לדחיית ניתוחים אלקטיביים למועדים מאוחרים יותר. זה כשבועיים נוקטים קלינאי התקשורת בעיצומים בשל שכרם, הנע בין 200–400 ש"ח בלבד. מדובר בקלינאים העובדים במסגרת בתי החולים הממשלתיים. הקלינאים טוענים כי הם מועלים מאוסר בחירה.

אתמול פנתה שרת הבריאות לשר האוצר ולמזכ"ל ההסתדרות, כדי שיפעלו לשיפור מיידי בשכרם של עובדי מערכת הבריאות, וביחוד בשכרם של העובדים הפארא רפואיים והפיזיותרפיסטים; קלינאי תקשורת, עובדי רנטגן ועוד.

ארבלי הדגישה בפנייתה כי בשנה האחרונה נטשו עובדים במקצועות הפארא רפואיים את עבודתם, בעיקר בשל שכרם, הנמוך מהנורמה המקובלת. נטישה זו, הדגישה השרה במכתבה, פוגעת ברמת השירות לנזקקים ולחולים.

מיסים גבוהים בשכונה מוזנחת

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל־אביב

תושבי אחת השכונות המוזנחות ביותר בתל־אביב — גבעת־עמל ב' — נאלצים לשלם מיסי ארנונה מהגבוהים ביותר בעיר.

בגבעת־עמל ב', המונה כ־160 משפחות, שכונת מגורים לשיכון בבלי, ואין בה כבישים, מדרכות ומערכת ביוב. בשכונה מוצבים מעט עמודי חשמל, וחלקים גדולים ממנה חשוכים לחלוטין בשעות הלילה. בשכונה צמחיה פראית המשמשת מקום מסתור לנחשים ועקרבים, ערימות אשפה בכל עבר. במקום אין גם מועדונים לנוער ולקשישים.

חבר מועצת העירייה, אריה צוקר (מפ"ם), שבדק את הנושא, אמר כי אין הוא מקבל את העיריות הטיכלות בחומר שיקול הדעת של אלה שהוליכו לשבץ את השכונה בדרגת המס הגבוהה ביותר. "כל מי שיבקר בשכונה יגיע למסקנה כי יש לשבצה כאזור המס הנמוך ביותר בעיר. שכונת התקווה, המשובצת בדרגת־מס 4, היא גן עדן מכל הבחינות לעומת שכונה זו."

בישיבת מועצת עיריית תל־אביב שלשום הבטיח ראש העירייה, שלמה להט, לבדוק את הנושא, תוך שהוא מודה כי מצבה של השכונה חמור ביותר.

עו"ד לנגר מאשימה את השב"כ בגרימת מות עציר בכלא ג'נין

מאת אודי ניר
סופר "הארץ"

עו"ד פליציה לנגר, פרקליטם של בני משפחת העציר שמת בנסיבות תמוהות בכלא ג'נין, מאשימה את חוקרי השב"כ בגרימת מותו ללא עת של המנוח. היא דורשת לדאוג לכך שחקירת המקרה תהיה יסודית ומעמיקה, וכי האחראים למותו של העציר יתנו על כך את הדין.

במכתב ששיגרה לשר הביטחון, לשר המשטרה, ליועץ המשפטי לממשלה ולוועדה הבודקת את שיטות החקירה של השב"כ, טוענת לנגר כי כלא ג'נין נודע לשימצה בגין שיטות החקירה הננקטות בו.

עו"ד לנגר מספרת מפי שמונה בני משפחתו של עוואד חמדאן, שהשתתפו ברחיצת גופתו ובקבורתו, כי בגויה נמצאו חבורות ושטפי דם, בניגוד לגירסת שירות בתי הסוהר, כי לא נמצאו בה כל סימני אלימות. בני משפחת חמדאן טוענים עוד, כי בריאותו של האיש היתה מצוינת, כי הוא עסק בספורט, וכי מעולם לא סבל ממגבלות רפואיות כלשהן.

עוואד חמדאן (25) מת בכלא ג'נין ב־22 בחודש, לאחר שנעצר בחשד של השתייכות לארגון עויין. בהודעת שירות בתי הסוהר בדבר מותו, נאמר כי הדבר קרה בעת שהמתין להבאתו לחקירה. השב"ס הקים ועדת חקירה לבדיקת נסיבות המקרה. דובר השב"ס מסר כי להערכתו ייוודעו תוצאות החקירה רק בעוד שבועיים־שלושה.

בתי הזיקוק וחברת החשמל — 2 המזהמים העיקריים בחיפה

נאמר בדו"ח ועדת מומחים של הטכניון ששר האנרגיה משה שחל יפעל לממש את המלצותיה

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"
לאיכות הסביבה

דו"ח ועדת המומחים מהטכניון בנושא הזיהום הכבד הנגרם מבתי הזיקוק בחיפה שפורסם אתמול, ממליץ זו פעם ראשונה בארץ, לחייב את המפעל להתקין בארובות תחנות הכוח שלו מערכת של קולטנים יעילים למניעת המשך פליטות תחמוצות גופרית ולהרחיב את השימוש בדלק דל גופרית עד להיקף מינימלי של 10% מהזמן. עלות פעולות אלה נאמדת בכ־5 מיליון דולר בשנה. ועדת הכנסת לאיכות הסביבה בראשות ח"כ יצחק פרץ החליטה אתמול לאמץ את הדו"ח. שר האנרגיה משה שחל, הממונה על בתי הזיקוק, הודיע ליו"ר הוועדה שיפעל לממש את כל ההמלצות.

ועדת המומחים מונתה על ידי ועדת איכות הסביבה של הכנסת בלחצם של בתי הזיקוק ומשרד האנרגיה, שערערו על חלק מהוראות "הצו האישי" המיוחד שהוצא נגד המפעל על ידי משרד הפנים כדי לצמצם את פליטות המזהמים מתוקף ולפקח על פעולותיו. חברי ועדת המומחים היו ד"ר יעקב ממן (יו"ר), פרופ' חיים גוטפינגר ופרופ' מיכאל פורה.

שני מזהמים עיקריים בחיפה

בדו"ח נקבע שבתי הזיקוק וחברת החשמל הם שני המזהמים העיקריים של אזור חיפה. תחנת הכוח של בתי הזיקוק שאנשי הטכניון ממליצים לחייב את בתי הזיקוק להתקין בה קולטנים, תורמת 47% מכלל פליטות תחמוצות הגופרית מהמפעל, בעוד שהשניים ממגדלי הזיקוק של המפעל — שהוועדה נמנעה מלהמליץ לחייב את בתי הזיקוק להתקין גם בהם קולטנים ואת בניגוד לעמדת איגוד ערים חיפה לאיכות הסביבה — תורמים 32% מפליטות הגופרית.

דו"ח ועדת המומחים ממליץ "לתת עדיפות עליונה להפחתה משמעותית של פליטות תחמוצות גופרית מבתי הזיקוק בחיפה... לא ניתן לעמוד בתקני איכות האוויר באזור חיפה ולהגיע לשיפור באיכותו בלי להפחית באופן משמעותי את פליטות תחמוצות הגופרית. הרחקת תחמוצת הגופרית על ידי התקנת קולטנים על מקורות הפליטה העיקריים בבתי הזיקוק תביא לשיפור משמעותי מאוד של איכות האוויר באזור חיפה".

בסיום הדו"ח מציינת הוועדה כי מסקנותיה מבוססות על המצב העכשווי באזור חיפה ואינן מביאות בחשבון תוספת פליטות מתעשיות או תחנות כוח חדשות השורפות דלק.

יש לעבות לאלתר את מערך ניטור איכות האוויר באזור חיפה ולשפר את איכות הנתונים המטאורולוגיים. משך הזמן הנדרש להקמת מערך הקולטנים הינו 3 שנים. עד שתושלם התקנת הקולטנים יש להשתמש בדלק דל גופרית במשך 25% מן הזמן.

DO YOU SELL WELL למכור יותר למכור מהר
מידע שיווקי ואימון מעשי של אנשי המכירות שלך
יגאל אילן — חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל. 03-252967 ת.ד. 33439

חדשות המשק

גליה מאור פורשת מתפקיד המפקח אמנון גולדשמידט מתמנה במקומה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

חילופי גברי בצמרת בנק ישראל: נגיד הבנק פרופ' מיכאל ברונו הודיע אתמול כי ד"ר אמנון גולדשמידט (43) שכיהן עד כה כסגן המפקחת על הבנקים ימונה כמפקח על הבנקים בבנק ישראל במקומה של גליה מאור. מאור תהיה אחראית על התכנון המבנה וההסדרה של מערכת הבנקאות בכללותה ותכהן כחברת ההנהלה המצומצמת. כן תשמש בתפקידים מיוחדים שיטיל עליה הנגיד.

ד"ר אברהם בן בסט ששימש כמישנה למנהל מחלקת המחקר ימונה כמנהל מחלקת המחקר במקומו של מרדכי פרנקל שישמש כחבר ההנהלה המצומצמת ויהיה אחראי על מחלקת המחקר והמטבע החוץ.

בראשית ספטמבר יצטרף לבנק ד"ר דוד קליין שיהיה אחראי על המחלקה המוניטרית והמחלקה האשראי והפיקוח על מטבע חוץ.

יצחק רהב, מנכ"ל הבנק יהיה אחראי על המזכירות הכללית, מינהל מלוות המדינה, מחלקת המטבע ומחלקת המינהל.

חילופי הגברי ייכנסו לתוקף בסוף השבוע, במסגרת השינויים הוחלט כי חבר ההנהלה המצומצמת יהיה אחראי לתאום פעילויות מוגדר של הבנק ובדרך כלל לא ישמש גם כמנהל מחלקה.

המגמה: גיבוש צוות יעוץ בכיר

גורמים בכירים בבנק ישראל אמרו אתמול כי הרה־ארגון נועד ליצור צוות של מנהלים בכירים בבנק המרכזי שיסייעו לנגיד במתן עצה. הם ציינו כי גם בתקופתו של הנגיד ארנון גפני פעל צוות ניהול מצומצם שכלל מנכ"ל ושני מישנים לנגיד שהיוו את ההנהלה המצומצמת של הבנק. לדבריהם, אין בשינויים הנעשים כפילות בעבודת צוות הניהול הבכיר. במסגרת הרה־ארגון אוחדו מחלקות הפיקוח על מטבע חוץ ומחלקת האשראי ונבחנת הצעה לאיחוד מחלקות נוספות.

ד"ר אמנון גולדשמידט הצטרף לבנק ישראל בשנת 70' ומילא תפקידים שונים בפיקוח על הבנקים. בעל תואר שני במינהל עסקים ובעל תואר דוקטור לכלכלה באוניברסיטת ואנקובר. נשוי ואב ל־4 בנים.

ד"ר אבי בן בסט חבר במחלקת המחקר מאז 71', מאז 85', מכהן כמישנה למנהל המחלקה ובאחרונה גם כיו"ר הצוות לתכנון רפורמה בשוק ההון בבנק ישראל.

שופרסל תייבא פסטה מאיטליה

מאת אבירם צהר

רשת השופרסל תייבא החודש סוגי פסטה (מקרוני, ספגטי, לזניה וכו') בסכום כולל של כ־150 אלף דולר על פי רשיון יבוא שקיבלה הרשת ממשרד התעשיה והמסחר. יצויין כי זו הפעם הראשונה שהותר לגורם ישראלי לייבא סוגי פסטה המתחרים בתוצרת המקומית בארץ.

ראשי משרד התעשיה והמסחר אישרו כי אכן הותר לשופרסל לייבא — באופן חד פעמי — כמויות של סוגי פסטה.

לדברי מנכ"ל שופרסל, מרדכי קריינר, ההחלטה לייבא פסטה המתחרה בתוצרת המקומית התקבלה על רקע כוונת הרשת לערוך בחודש הבא בכל חנויות הרשת "שבוע איטליה", במסגרתו יגבירו את מכירת מוצרי המזון וכלי הבית מתוצרת אותה ארץ. רשת השופרסל תייבא לסטרה זו גם כמויות גדולות של כלי בית מתוצרת איטלקית. לדברי קריינר היבוא המתחרה של הפסטה לא יפגע בתעשיה הישראלית, אלא רק יעודד אותה.

"בנובמבר" ערכנו בחנויות הרשת שבוע אמריקה, והחלטנו אז לייבא סוגי "פסטה־ירוקה" (עשויה מתרד), שלא מייצרים בארץ. לאחר שכל היבוא נחטף, תנובת שיבולת ברחובות למדה את הלקח והחלה לייצר גם בארץ פסטה כזו. החל מהחודש הבא, ימכרו לראשונה בחנויות השופרסל גם פסטה־ירוקה", מאשר עוד קריינר. לדבריו, היבוא המתוכנן מאיטליה יגרום לכך שהיצרנים המקומיים יחדשו את מגוון מוצריהם וייעלו את הייצור.

הצעה להפוך את הכבישים העמוסים לדו מסלוליים עם גדר הפרדה

מאת ישעה נבר

מנכ"ל מע"צ, יהודה כהן, הציע אתמול לוועדת השרים לבטיחות להפוך את כל הכבישים העמוסים בארץ לדו־מסלוליים, עם גדר הפרדה ביניהם. נושא זה, לדבריו, כה חשוב להפחתת התאונות, עד כי יש לשקול הפסקת סלילתם של כבישים חדשים לתקופת־מה, אם יתברר כי לקופה הציבורית אין כרגע המשאבים הדרושים.

מנכ"ל מע"צ אמר, כי לצורך האחזקה השוטפת של הכבישים ושיפור רמת הבטיחות יש להשקיע 50־60 מיליון ש"ח בשנה, לעומת 20 מיליון ש"ח המושקעים בכך כיום.

שר התחבורה חיים קורפו, העומד בראש הוועדה, הציג בפניה את תכנית משרדו למלחמה בתאונות הדרכים, הכוללת השקעה בתשתית בהיקף של 145 מיליון ש"ח בשנה, הקצאה של 25 מיליון ש"ח להשלמת סלילתם של "הכבישים האדומים". כן קרא קורפו ליישום החלטת ועדת השרים לבטיחות בדבר הוספת תקנים למשטרה, לצורך הקמתה של משטרת תנועה ארצית.

סופרת "הארץ" מציינת בהקשר זה, כי שר המשטרה חיים בר־לב הדריע בזמנו, כי במיבנה המשטרתי של היום, והמרחקים הקצרים, יחסית, בין הערים בארץ, הקמתה של משטרת תנועה לא תועיל.

רווח "קרגל" ב־86' — 7.1 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

רווח חברת "קרגל" הגיע ב־1986 לסכום של 7.1 מיליון דולר לאחר מס, בהשוואה לרווח של כ־200 אלף דולר בלבד במהלך שנת 85' — כך עולה מתשקיף ההנפקה של "כלל תעשיות" שהתפרסם אתמול.

חברת "קרגל" היא בין החברות התעשייתיות הפרטיות הגדולות בארץ, והמחזור יגיע השנה לסכום של כ־50 מיליון דולר. עד שנה היא נמנעה מלפרסם נתונים לגבי רווחיותה. אך לאחר ש"כלל תעשיות" רכשה בה 25% ממניותיה בחודש מאי, אי־אפשר היה שלא לכלול אותה בתשקיף ההנפקה.

רכישת מניות "קרגל" נעשתה בזמנו עלידי הנהלת של "כיתן" תמורת סכום של כ־6 מיליון דולר. אך מתשקיף ההנפקה של "כלל תעשיות" עולה כי החברה שילמה בפועל רק 3.4 מיליון דולר תמורת מניותיה, ואילו יתרת הסכום התקבלה מדיווידנדים שחולקו לה בעקבות רווחים שנוצרו לפני עיסקת הרכישה.

היום ההחלטה על השבתת תחנות הדלק בסוף השבוע

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כנס חירום של ארגון בעלי תחנות הדלק, המונה כ־400 בעלי תחנות, יחליט היום ככל הנראה על השבתת תחנות הדלק.

בעלי התחנות קובלים על שחיקה חריפה שחלה, לטענתם, בעמלות שהם מקבלים, עקב הקשחת המחירים; ועל עיכובים בהסדרת המעבר של מינהל הדלק הרפורמה במשק הדלק. אחד מבכירי ארגון בעלי התחנות טוען כי "בימים האחרונים קיבלנו מכתבים מחברות הדלק, ממנו עולה כי מ־1 באוגוסט, עם הפעלת הרפורמה, לא ידוע מה יקרה איתנו במצב עניינים זה, ולפיכך לא נהיה מוכנים להמשיך ולפעול. ההחלטה על השביתה בסוף השבוע תתקבל ברמת וודאות של 99%".

המשבר החדש עם בעלי תחנות הדלק פורץ עם סיום שביתתם של סוכני הגז. ארגון בעלי התחנות, מעודד מהישגם של סוכני הגז בעקבות השביתה ומקווה להשיג בדרך זו שיפור ברמת העמלות עבור בעלי התחנות.

בכנס החירום יתריעו בעלי התחנות על תוכניתו של משרד האנרגיה להקים תחנות דלק אוטומטיות למילוי עצמי על מדרכות הערים, ויבואו נגד העלאה של [illegible]

התעשיינים ימשיכו להיאבק נגד 5 ימי עבודה בשבוע

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראשי התעשיינים החליטו להמשיך במאבק נגד קיצור שבוע עבודה והיום ראשון ידונו במסגרת ישיבת הנשיאות בצעדים הקונקרטיים הנדרשים למאבק זה. החלטה זו התקבלה אתמול בישיבה מיוחדת של ראשי אגפים בנשיאות ההתאחדות, שבמהלכה הושמעו בקורות. גם על יו"ר לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, דב לאוטמן, על שלא נקט עמדה נחרצת יותר בנושא זה.

אחת ההצעות המועלות בנושא זה היא הצעה להקפיא את הקשרים עם הממשלה ולא לשתף עימם פעולה בנושאים רגישים. ביקורת חריפה במיוחד נמתחה על שר האוצר, משה נסים, על כניעתו לדרישות ההסתדרות ועל הדרך שבה הוביל את המשא ומתן בנושא זה עם ההסתדרות.

סגן שר האוצר עדי אמוראי:

הריבית לטווח ארוך בירידה בעקבות הרפורמה בשוק ההון

האוצר מתכנן להציע לציבור עוד השבוע הנפקת אגרות חוב ראשונה מסוגה: אגרות חוב שייפדו בעוד 15 שנים, וסדרה נוספת של אגרות חוב ל־12 שנה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הריבית לטווח ארוך במשק נמצאת בחודשים האחרונים במגמת ירידה, עקב הצלחת הרפורמה בשוק ההון, אמר סגן שר האוצר עדי אמוראי.

לדבריו, קיצוץ תקציב הממשלה, ההחלטה שהתקבלה בתחילת שנת התקציב שלא למחזר בשוק ההון 1.7 מיליארד שקל מהיקפי הפירעונות, הביאה להורדת עלות גיוס ההון בבורסה מצד בנק ישראל.

אמוראי הסביר כי ברבעון הראשון של שנת התקציב לא מיחזרה הממשלה פירעונות בהיקף 465 מיליון שקל. עובדה זו הביאה לכך שעלות גיוס ההון בחודשים אפריל־יוני 1987 באגרות חוב לשש שנים היתה 5.5 אחוזים, ובאגרות חוב לעשר שנים היתה 5.9 אחוזים. עלות גיוס ההון באגרות חוב שהנפיקו השבוע על ידי בנק ישראל היתה 5.2 אחוזים באגרות חוב ל־12 שנים, ו־4.6 אחוזים באגרות חוב לשש שנים.

סגן שר האוצר אמר שבהתחשב במצבת החובות וצרכי ההשקעה במשק של משקיעים מוסדיים, מתכנן האוצר להציע לציבור עוד השבוע הנפקת אגרות חוב ראשונה מסוגה: אגרות חוב שייפדו בעוד 15 שנים, וסדרה נוספת של אגרות חוב ל־12 שנה. אמוראי ציין כי זו הפעם הראשונה שהאוצר מגייס הון בשתי סדרות באגרות חוב בעלות טווח פידיון הגבוה מ־10 שנים.

בורר יפסוק בתביעות ההדדיות בין חברות הספנות "אלאלוף" ו"צ.י.ס"

בחודש מארס האחרון נתן הבורר, שופט בית המשפט העליון בדימוס שלמה אשר, פסקדין חלקי שבו חוייבה חברת "צ.י.ס." מגרמניה לשלם לחברה הישראלית כשישה מיליון דולר

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב מיכאל בן־יאיר פסק באחרונה כי יש להעביר את התביעות ההדדיות בין החברה לספנות "אלאלוף" לבין חברת "צ.י.ס." (חברה גרמנית) לבורר, כדי שיתן פסקדין סופי בסכסוך בין השתיים.

בסוף חודש מארס האחרון נתן הבורר, שופט בית המשפט העליון בדימוס שלמה אשר, פסקדין חלקי שבו חוייבה "צ.י.ס." לשלם לחברה הישראלית כשישה מיליון דולר. שתי החברות יזמו ב־1972 קו ספנות חדש בין צפון מערב אירופה לישראל, וכעבור עשר שנים הסתכסכו ביניהן. התביעה של החברה הישראלית שיוצגה עלידי גד נשיץ התבססה על עילות מספר: בין העילות היתה הודעה מראש על הפסקת שיתוף הפעולה, שהיתה קצרה מן הנהוג. בעקבות פסקהדין החלקי של הבורר הוגשו לשופט בן־יאיר שתי בקשות: אלאלוף ביקשה לאשר את הפסק ואילו צ.י.ס. ביקשה לבטלו.

השופט בן־יאיר קבע באחרונה, כי פסק הבורר טעון השלמה מפני שהוא לא דן בטענות שיש לצ.י.ס. נגד החברה הישראלית שעשויות לקזז את סכום הפיצויים. כיוון שכך, קבע השופט בן־יאיר, הוא מחזק את שתי הבקשות המנוגדות שהגישו הצדדים. השופט מצא מקום להעיר לחברת אלאלוף, שיוצגה עלידי עו"ד גד נשיץ, כי הזדרזה בהגשת בקשה לאישור פסק הבורר. השופט חייב את אלאלוף לשלם לצ.י.ס. הוצאות משפט בסך 20 אלף ש"ח. השופט אימץ את טענתו של פרקליט החברה הזרה, עו"ד ד"ר אמנון גולדנברג, שטען, כי הבורר סטה מסדרי הדין ומסדרי הבאת הראיות ולכן נגרם לצ.י.ס. "עיוות דין". עוד כתב השופט, כי לחברה הזרה עומדת עילה לביטול פסק הבורר. ועילה זו תתברר רק לאחר שהבורר ידון בטענות הקיזוז שלה נגד אלאלוף.

השר קורפו מציע רשת רדיו מיוחדת לנהגים

מאת ישעה נבר
סופרת "הארץ"

שר התחבורה חיים קורפו קרא אתמול לוועדת השרים לבטיחות בדרכים לאשר הקמתה של רשת רדיו מיוחדת, במסגרת רשות השידור, שתפעל בכל שעות היממה ותיועד לשידורים לנוהגים ברכב. הרשת המיוחדת אמורה לעלות, לצורך הקמתה בלבד, סכום של 5 מיליון ש"ח, זאת, מלבד עלויות התפעול וכל הכרוך בכוח אדם.

יצוין, כי גלי צה"ל משדרים 24 שעות ביממה, ומשבצים בשידוריהם דיווחים עניינים לנהג, בין במסגרת השוטפת ובין כמבצעי שידור חד־פעמיים. מומחים בנושא הביעו פליאה על תמיכתו של השר קורפו בהעמסת תקציב הקופה הציבורית בהוצאות גדולות, כאשר לרשות המדינה עומד כלי שידור כה יעיל כמו גלי צה"ל, שהוכיח עצמו כמסוגל לשאת בפעולות לאומיות מעין אלה.

דובר משרד התחבורה אמר בתגובה, כי ההצעה הגיעה ממנהל הרדיו ברעיון לבאר. "אילו הגיעה הצעה דומה מגלי צה"ל, השר היה בוודאי שוקל אותה. אין הצדקה לדחוק את הצעת הרדיו לסל, רק משום שמישהו חושב שגלי צה"ל יעשה זאת גם כך", אמר הדובר. לשאלה, מדוע לא שקל קורפו בעצמו את אפשרות יישום המטלות במסגרת גלי צה"ל, כדי לחסוך בהקמתם של גופים חדשים שיתבעו מהאוצר עוד ועוד כסף, אמר הדובר כי שר התחבורה לא חייב לחשוב כך רק משום שאחרים חושבים באותו כיוון.

דיוני "הוועדה להצלת סולתם" — במבוי סתום

הנהלת המפעל ו"כור" מבקשות להאריך את החופשה מאונס של העובדים על מנת לנצל פרק זמן זה למציאת קונים למוצרי המפעל

מאת ירון טל

"הוועדה להצלת סולתם", המורכבת מנציגי הנהלת המפעל, ועדי העובדים, מועצת פועלי חיפה ו"כור", הפסיקה אתמול את עבודתה לאחר שהצדדים הגיעו ביניהם למבוי סתום.

הוועדה, בראשותו של אברהם הצאיר, מזכיר "חיל" סולתם במפ"ח, לא הצליחה לגשר על חילוקי הדעות בין נציגי העובדים ומפ"ח לבין הנהלת המפעל ו"כור".

הנהלות "כור" ו"סולתם" עומדות על כך שחופשת העובדים, שהחלה בסוף חודש שעבר, תימשך עד לסוף דצמבר, כאשר בתקופה זו ישולם ל־1050 העובדים שכר מופחת. לחילופין מתנה ההנהלה את הפסקת החופשה בפיטורי מאות עובדים. ועדי העובדים ונציגי מפ"ח עומדים על כך שהחופשה תסתיים ב־23 לחודש זה, כאשר העובדים ימשיכו במאמציהם להשגת חוזי עבודה ל"סולתם" מטעם משרד הבטחון וגורמים נוספים בארץ ובחו"ל.

הנהלת המפעל ו"כור" מבקשת להאריך את החופשה מאונס של העובדים על מנת לנצל פרק זמן זה למציאת קונים למוצרי המפעל, ובעיקר למלאי שהצטבר בו, ששוויו מוערך בכ־80 מיליון דולר.

הפסקת עבודת "הוועדה להצלת סולתם" מחריפה את המשבר אליו נקלע המפעל ועלול להביא לסגירתו.

אשראי בשופרסל ובקראוף — עד 2 באוקטובר

מאת אבירם צהר

רשת חנויות השופרסל, ורשת הקראוף יעניקו מהיום ללקוחות אשראי ללא ריבית עד 2 באוקטובר וכלומר עד אחרי ראש השנה.

באשראי המיוחד יזכו לקנות בחנויות ההיפרכל וההיפר קראוף הקונים ביותר מ־100 שקל ולקוחות חנויות השופרסל הסופרמרקטים הקונים ביותר מ־50 שקל. קרוב לוודאי שגם תנובה וגם השקם יודיעו תוך זמן קצר על הנהגת מבצעי אשראי דומים.

ערכה את העמוד אורית גליל

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל אריד

שבחים לנערים שניצחו בהונגריה

קפצנו משמחה כשניצחתם

סודיר: הכדורגל הישראלי מודה לכם ● מילצ'ן: אחרי הניצחון הזה נוכל לנסוע לקונגרסים בראש מורם

כדורגל

מאת משה הרנעש
סופר "ספורט הארץ"

בחדר האח"מים של נמל התעופה בן-גוריון היתה אתמול תופעה בלתי שגרתית בכדורגל שלנו, ראשי ההתאחדות ריכבו בפרחים והרעיפו מחמאות על שחקני נבחרת הנערים שחזרו מהונגריה כאשר בידיהם הישג בלתי שגרתי: ארבעה נצחונות שהעניקו להם את הבכורה בטורניר טוקאי הבינלאומי. בין ארבעת הנצחונות הרצופים גם נצחון על הנבחרת המארחת החזקה ועל מזרח גרמניה בגמר.

אין פלא שהגביע הנבעוני היפה היווה את המטרה העיקרית של סוללת הצלמים. את האווירה היטיב להגדיר מנחם אריאב, ראש המשלחת המסכן כמ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות, שאמר: "העובדה שאנו חוזרים תוך זמן קצר לחדר האח"מים מדברת בעד עצמה ואכן נראה שמתוך עשרה קבין של קורת רוח שהיו השנה מנת חלקנו בזירה הבינלאומית נטלו הנערים תשעה. "כאשר שמענו שניצחתם בגמר קפצנו משמחה אמיתית. זה היה אחד מרגעי הנחת שלנו", סיפר מנהל ההתאחדות יעקב אראל. אחריו אמר שאול סודיר, יו"ר הנהלת ההתאחדות: "לא תמיד הכדורגל שלנו רווה נחת ומצליח, אבל הוכחתם, כי הפוטנציאל ישנו. הכדורגל הישראלי מודה לכם". גם מ"מ היו"ר עוזיקם מילצ'ן החמיא לנערים: "בזכותכם נוכל להופיע בקונגרסים בראש מורם, עם כרטיס ביקור בלתי רגיל".

מאמן הנבחרת אמנון רז סיפר, כי היתה זו חוויה גדולה לשמוע את המוני אירופים צועקים ישראל ישראל. "הוכחנו שאנחנו מסוגלים להתמודד עם כל נבחרת בעולם. עם המשך מתאים נוכיח שאנו על המפה". הקפטן רן ברשמטן סיפר על כמה הכדורגלנים הצעירים שמחו על ההזדמנות שהיתה להם לסיים את שנת העבודה המשותפת בהישג משמעותי. ברשמטן אמר: "אלוהים נתן לנו מתנה את הטורניר הזה". מעשי יותר היה אחד מבכירי המסע, הקשר טל בנין שאמר: "הפקנו לקחים מאליפות אירופה בצרפת, שיוקנו נבון מאוד מבוינה מאקסית ומשמעותית, אפשר שהנבחרות האחרות לא העריכו נכונה את היכולת שלנו, כבר בדרך להונגריה היינו בטוחים לנצח בטורניר, כי ידענו שזה טורניר פרידה עבורנו. כשעלינו למשחק הגמר ראינו את הגבעה הזולול של המזרח גרמנים וזו בלבד היתה סיבה טובה כדי לנצח". הנבחרת זכתה בהישג נוסף: גיל ססמורטס נבחר לשחקן המצטיין של הטורניר.

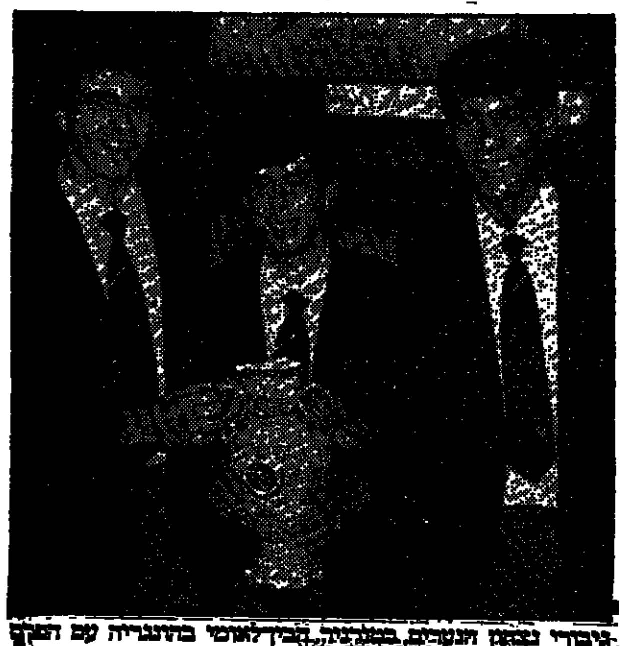

נערי נבחרת הנערים המנצחת בטורניר הבינלאומי בהונגריה עם הגביע הראשון (מימין): אורן מרואדה, גיל ססמורטס שנבחר לשחקן המצטיין בטורניר, הקפטן רן ברשמטן. (צילום: עודי קרן)

● חיים הבריסלר, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל בעבר, אמר לחברי ועדת המינויים של הפועל, בעת שהגיש את מועמדותו לתפקיד יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, כי רק אם מזכירות מרכז הפועל תקבל החלטה שהיא רואה בהצגת מועמדותו נסיון הדחה של היו"ר הנוכחי שאול סודיר, הוא יקבל את החלטת המזכירות ויסיר את מועמדותו — מוסר דובר מרכז הפועל.

אינטרטוטו

הבכורה לברודנבי עם 6 נצחונות

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). קבוצת הכדורגל הדנית ברונדבי, זכתה במקום הראשון בבית הישראלי בטורניר האינטרטוטו, אחרי שניצחה 1–0 גם במשחק המסכם את הקבוצה הגרמנית בוכום. בכך השלימו הדנים המובילים את הליגה בארצם 6 נצחונות רצופים בכל משחקי הטורניר. בוכום שיתפה רק 4 משחקני הרכבה שלה, כדי לא לעייף את השחקנים לפני פתיחת משחקי הבונדסליגה, כאשר בוכום תארח מחרתיים את בורוסיה מנשנגלדבאך.

הטבלה הסופית

1. ברונדבי	6	4–21	12
2. בוכום	6	9–6	6
3. בית"ר ים	6	8–11	5
4. בני יהודה	6	4–16	1

● באיירן מינכן, אלופת מערב גרמניה, זכתה אמש בפראנקפורט בסופרקאפ הגרמני, כאשר הכניעה לעיני 20 אלף צופים את מחזיקת הגביע המבורג 2–1 (1–0). המבורג כבשה שער בדקה ה-39 ע"י מירוסלאב אוקונסקי, באיירן הגיבה בשני שערים של יורגן וגמן (60, 88).

זיגמונד שפיגלר

השוער אנטמן חתם בבאר שבע

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

שוער הכדורגל גיורא אנטמן חתם אמש על חוזה עם הפועל באר-שבע. הצטרפותו לקבוצה התאפשרה לאחר שראשי הפועל ת"א חתמו על טופס ההעברה. בתמורה תעביר באר-שבע סכום של 17,500 דולר לקופת הפועל ת"א.

כדוריד

שלושה הפסדים לנערים ביוון

נבחרת הקאדטים (עד גיל 17) של ישראל בכדוריד חזרה אתמול לישראל, לאחר שהשתתפה בטורניר בינלאומי ביוון. הצעירים הישראלים נכנעו בשלושת משחקיהם לשלוש נבחרות בוגרות מגילם: לנבחרת הנוער של צ'כיה (עד 21) 17–30, לנבחרת הנוער של יוון (עד 21) 18–22 ולנבחרת הלאומית של יוון 19–31.

מאמן נבחרת הקאדטים זאב זילברברג ציין את יכולתם הטובה של דב שגב (קרית-מוצקין) ואודי שפרינג (ראשון-לציון).

יוסף חבס

אמש בחדר האח"מים בלוד, עם שוב הטניסאים מהודו

מנסדורף: היו חייבים לסלקני מהנבחרת ולא לחכות לפרישתי

הודיע שאינו חוזר בו ● גליקשטיין: לא היינו מוכנים כהלכה למשחקים בניו דלהי ● היו"ר הרניק: הוכינו בהודו מכה ניצחת, אבל אל תשכחו שארה"ב מוכנה להתחלף איתנו

אתמול בלוד: בתו של שלמה גליקשטיין מל בת השנתיים, מגישה פרח לעמוס מנסדורף, במסיבת העיתונאים עם שוב הנבחרת ממסע הנפל בהודו. (צילום: עודי קרן)

טניס

מאת משה הרנעש
סופר "ספורט הארץ"

עמוס מנסדורף, הטניסאי הבכיר של נבחרת ישראל, הבהיר אמש עם שוב הנבחרת מהודו, כי בשלב זה הוא נחוש בהחלטתו לא לחזור בו מהודעת הפרישה מנבחרת ישראל ומייצוגה בגביע דייויס. אולם האח"מים בנמל התעופה בן גוריון היה אמש מלא מפה לפה, כאשר התארחה שם נבחרת הטניס של ישראל שחזרה מהודו שם הובסה 0–4 על ידי הנבחרת המארחת ברבע גמר הבית העליון בגביע דייויס, מעמד אליו הגיעה ישראל לראשונה בתולדותיה. האווירה במסיבת העיתונאים העידה, כי הימים שחלפו מאז הסתיימו התחרויות הרגיעו מעט את הרוחות במשלחת הישראלית, תופעה שכנראה תתחזק ככל שתרחק מהמיפגש המאכזב עם ההודים.

מנסדורף הסביר, כי החלטתו לפרוש מהנבחרת לא היתה שליפה מן המותן, אלא התגבשה לאחר תהליך ממושך והתחשבנות עם עצמו משך לילה שלם. "בעיקבות הביקורת שהוטחה כלפי, לא היתה לי ברירה אלא לפרוש מהנבחרת. יתרה מזו, אני חושב שאחרי ביקורת כזו הקפטנים של הנבחרת היו צריכים להחליט על כך ולא אני. המסקנה היחידה בעיקבות מה... עם זאת ציין עמוס, כי הוא נשאר חבר עם כולם ואיש מהמעורבים לא גרם לו כלשהו. מנימת דבריו אפשר היה להבין, כי החלטתו אינה סופית והוא בהחלט ישקול שוב את שובו לנבחרת. מי שמשוכנע, כי עמוס יחזור בו הוא הותיק שלמה גליקשטיין, שאמר בקצרה על נושא זה: "מוקדם להגיב על פרישת עמוס. אני מעריך שבשבועות הבאים ישתנו הדברים, כי עמוס השחקן הטוב ביותר שיש לנו והנבחרת בנויה עליו". בהתייחסו לצד הספורטיבי אמר גליקשטיין: "כל השחקנים נתנו את המאכסימום. אולי לא היינו מוכנים כהלכה, אך לדעתי הסיבה העיקרית והיחידה היא היכולת הטובה של ההודים. הם ממש הפגינו טניס מאכסימלי והם שיחקו יוצא מהכלל". גליקשטיין הגיב גם על האפשרות שיחליף את יוסי שטבהולץ בתפקיד קפטן הנבחרת: "אני מתכוון להמשיך לשחק, וכל עוד אשחק, לא אמלא שני תפקידים. שחקן צריך להתרכז רק במישחק ובהבאת נקודות לנבחרת. שטבהולץ ממשיך להיות קפטן והוא עושה עבודה מצויינת".

דוד הרניק, יו"ר הנהלת איגוד הטניס הבהיר, כי שטבהולץ ימשיך לכהן בתפקיד הקפטן. "הוא לא הודיע שהוא פורש. הוא הודיע רק שהוא שוקל פרישה, וגם אם יממש את כוונתו המדובר על פרישה בשלבים, שתימשך תקופה מסויימת, עד שיימצא לו מחליף מתאים. לא מדובר בפרישה מיידית". אגב, שטבהולץ לא חזר עם הנבחרת. הוא יצא לחופשה שתוכננה זמן רב לפני הנסיעה להודו.

היו"ר הרניק גילה, כי המשחקים הבאים של ישראל בגביע דייויס יהיו בינואר או פברואר 1988, ואמר שהם הוקמו. הרניק הביע תקווה והערכה אישית, כי עד למועד זה יחזור בו עמוס מהחלטת הפרישה שלו. היו"ר הודה לטניסאים ואמר: "כשחזרנו מצ'כיה אחרי הניצחון ההיסטורי, אמרתי שאני מקווה שגם אם נפסיד בהודו חדר האח"מים יהיה מלא. הוכנו בהודו מכה ניצחת. עדיין לא עיכלנו את גודל התבוסה בהודו, אנחנו כלא מאמינים עדיין למה שקרה, אבל אין לנו תירוצים. היו לנו את כל התנאים. ההודים הגיעו לשיא ואנחנו לא. היתה פרשייה מסויימת, הקפטן שטבהולץ הודיע מה שהודיע, זה אומנם הותיר טעם לוואי לא נעים, אך מבחינת כולנו הפרשה הסתיימה. אני מקווה שער להופעה הבאה של ישראל בגביע דייויס ידעו הודות. צריך להתייחס לזה בפרופורציות הנבונות. זה רק ספורט, זו אינה מלחמה. על עמוס הופעל לחץ עצום. כדאי לזכור שאחרי ככלות הכל, ארה"ב הגדולה היתה מוכנה להתחלף אתנו גם במצב זה. להתראות אחרי הניצחון הבא".

מנסדורף עומד לצאת השבוע לתחרויות בארה"ב. גליקשטיין מתכוון לצאת לארה"ב בעוד כשבועיים.

שארטייה, נשיא ההתאחדות הבי"ל, להרניק:

התנהגותו של עמוס מסכנת הופעתו באולימפיאדת סיאול

מאת מיכאל קרנין

נשיא התאחדות הטניס הבינלאומית פיליפ שאטרייה מצרפת, הביע אתמול פליאה על ששלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף חתמו על מסמך פוליטי. מסתבר ששגרירות הודו בלונדון תבעה מהם לחתום על מיסמך המביע התנגדות למשטר האפרטהייד בדרום-אפריקה, כתנאי לקבלת אשרה להודו. שלמה ועמוס נמצאים ברשימה השחורה של ספורטאים המופיעים בדרום-אפריקה. "אסור היה להם לחתום על מיסמך כזה. אנו מתנגדים להתערבות פוליטיקה בספורט. צריך היה לדווח לי על כך", אמר שאטרייה ליו"ר איגוד הטניס דוד הרניק. השניים נפגשו באוקראי בנמל התעופה שארל דה-גול, בעת חניית ביניים של נבחרת הטניס בדרכה מהודו.

הרניק ניצל את ההזדמנות לדווח לשאטרייה על האירוע הבאה בהודו. הצרפתי היה מעודכן ושאל מה קרה למנסדורף. אחרי ששמע פרטים נוספים אמר להרניק: "תאמר לבחור שהתנהגותו הזיגה מסכנת את מקומו במישחקים האולימפיים בשנה הבאה בסיאול. הטניס יהיה שם תחת ענף הדגמה ואם יהיו לנו בעיות של משמעת, עשוי הוועד האולימפי הבינלאומי לא לאשר תחרויות טניס באולימפיאדות הבאות".

שאטרייה אישר שישראל תוכל לרשום שני חותמים למישחקי סיאול והטניסאי שלישי יוכל להשתתף בתחרויות מוקדמות באיזור האירופי.

כאשר למישחקי גביע דייויס בעונה הבאה אמר שאטרייה שישראל לא תהיה אחת המדורגות בבית העליון למרות ששיחקה ברבע הגמר. ארבע הנבחרות שעלו לחצי הגמר ידורגו ועוד ארבע נבחרות לפי דירוג שוויקופיה. לנבחרות כמו גרמניה, צרפת, צ'כיה, יוגוסלוויה, שוויץ ואוסטריה, יש טניסאים עם דירוג עדיף.

גביע דייויס

איטליה נשארה בבית העליון

ניצחה 2–3 בסיאול

סיאול (ארפי). איטליה ניצחה כאן את דרום קוריאה 2–3, בהתמודדות שנמשכה חמישה ימים בגלל גשמי זעף, והבטיחה את הופעתה בבית העליון של גביע דייויס גם בשנה הקרובה.

במישחק החמישי והמכריע ניצח פאולו קאנה את קים בונג-סו 6–3, 6–1, 6–8.

בסנטיאגו ניצחה ברזיל את צ'ילי 2–3 ותשחק עתה נגד אקוודור בגמר האיזורי, שהמנצח יעלה לבית העליון.

ג'אנט אוואנס בת ה-15 שיפרה את השיא העולמי הישן ביותר

קבעה 8:22.44 דקות ב-800 מטר חופשי ומחקה את שיאה של האוסטרלית טרייסי ויקהאם משנת 1978

שחיה

פרסנו, קליפורניה (ארפי). ג'אנט אוואנס היא רק בת 15, תלמידת בית ספר תיכון, אבל כבר הספיקה לשבור את השיא הישן ביותר שנותר בטבלת השיאים העולמיים. היא קבעה כאן זמן של 8:22.44 דקות במשחה החופשי ל-800 מטרים, באליפות השחיה הלאומית של ארה"ב למסלולים ארוכים — שיפור ניכר לשיא העולמי הקודם של האוסטרלית טרייסי ויקהאם (8:24.62), שנקבע ב-5 באוגוסט 1978. כן שיפרה את השיא האמריקאי של קים לינהאם משנת 1979 (8:24.70 דקות).

"היא מקדימה בשנה את התכנית המקורית שלנו", אמר מאמנה באד מקאליסטר.

שון קילין קבע שיא אמריקאי חדש ב-800 מטר חופשי בזמן 7:52.49 דקות, ההישג השני בטיבו בהיסטוריה. הוא שיפר 5.75 שניות את השיא הלאומי הקודם של ג'ון מיקאנן. השיא העולמי נקבע ונרשם על ידי הסובייטי ולאדימיר סאלניקוב, בזמן 7:50.64 דקות.

נבון בחלקו

מראה מאחורי הרשת

מאת יהושע שגיא

באיחור של הרבה מאד שנים, אבל מוטב מאוחר מאשר לעולם לא, הביא שלשום שר החינוך והתרבות יצחק נבון את הצעת חוק הספורט בפני הכנסת. שעות אחדות קודם לכן הציג השר נבון את הטיוטה הכוללת של הצעת החוק בפני עיתונאים, השתובב בכך שנקודות אנשי התקשורת התמקדו במה שחסר בהצעת החוק, ולא במה שיש בה.

החידוש הבולט ביותר בחוק הוא בכך, שאין מגדירים כלל את העיסוק המקצועי בספורט כמקצוע, ובכך עולה שספורטאים נדרשים לשלם ביטוח לאומי, אבל הביטוח הלאומי אינו מכיר בהם. פציעתו של כדורגל מקצוען, במהלך אימון, אינו מוכר — מבחינת הביטוח הלאומי — כפציעה בעת עבודה במקום העבודה; וזה אבסורד. הביטוח הלאומי לוקח — הביטוח הלאומי מסרב להכיר, או לתת; הביטוח הלאומי מתייחס אל הספורטאים המקצוענים כאל נערות הזוהר בתל ברוך, אבל מהן לפחות אין דורשים הצהרות על ההכנסה.

שאלתי את השר נבון מה התייחסותו האישית לספורטאים מקצוענים. כן, אמר נבון, אם אדם עוסק בספורט מקצועני, ועושה את מלאכתו למען פרנסה ולא כתחביב, במקרה כזה אין ספק שספורט הוא מקצוע.

החוק גם אינו מתייחס לכך שאירגונים ו/או מוסדות ספורט מנינים על עצמם בתקנונים ובחוקים, שהציבור אינו יכול לעמוד בהם. מערכת של תקנונים, שכל תכליתם הגנה עצמית על המחוקקים. להגנה חוק הספורט. לא ייתכן שילד יירשם על ידי הוריו בהפועל/מכבי/בית"ר, ובשל החלטת הוריו בגילו הרך ייאלץ להישאר באירגון כמעט עד סוף ימיו, או להיכנס להסדרים בלתי מתקבלים על הדעת.

השר יצחק נבון

השר נבון ויועצו המשפטי אמרו, כי אין חלילה בכוונת החוק להלאים את הספורט בישראל. הם צודקים, וטוב שזו כוונתם. אבל עדיין תלויה ועומדת השאלה, מה עדיף במדינה שבה הלאומי מרכזים פוליטיים את הספורט לצרכיהם — שליטת הממשלה על הספורט או שליטת המרכזים?

לממשלה, לפחות, אין אינטרס קיומי מיידי כמו שיש למרכזים. עובדתית, הצעת החוק שהוגשה השבוע היא הצעה חלקית בלבד, בהחלט לא שלמה. זו עבודה נבונה בחלקה. מה שחשוב עכשיו הוא, בדיוק כמו באגרה, החלק השני.

החלטה נבונה

במקומון הירושלמי "כל העיר" נמסר, כי יו"ר תנועת החרות בירושלים עו"ד ראובן ריבלין ביטל החלטה לקיים את מחנה האימונים של אלוף הכדורגל מירושלים בעיר קלן, מערב גרמניה. תנועת החרות מחרימה את גרמניה, נאמר בידיעה, ולא ייתכן שבית"ר יתאמן בקלן.

אני חושב שהחרמת ספורטאים מגרמניה היא מישנה מיותרת. ספורטאים צעירים, שהם נולדו עשרים שנה אחרי, אינם הכתובת לחיסול השכבונות העבר המעיקים. אבל אם בית"ר ירושלים החרים בפברואר טורניר בינלאומי (עם כדורגלני מנשנגלדבאך וקלן), בגלל השתתפות הגרמנים, לא יתכן שיסע ביולי-אוגוסט להתאמן ולפשע בקלן. טוב, שלפחות ריבלין מספיק עירני, ומנוסר, כדי להבין זאת.

חוזרים בתפזורת

אלוף הכדורגל, בית"ר ירושלים, חזר ממסע האינטרטוטו שלו באירופה, בתפזורת. המאמן מרדכי שפיגלר המשיך, אחרי שוב הקבוצה לירושלים, לעבריים שלו, השוער בני גינצבורג המשיך לאנגליה, כדי לעבור מיבחן בקבוצה מקצוענית; הולנדי ג'ד הנדרמולן נסע לאנגליה לבקר את משפחתו; העסקן גד גולינסקי, שליווה את הקבוצה מטעם ההתאחדות, חזר לרעייתו שהגיעה מן הארץ והמשיך עימה לטיול פרטי.

הסידור הזה בהחלט לא מתקבל על הדעת. לא ייתכן, שעל חשבון ההתאחדות לכדורגל ימשיך כל אחד לעיסוקיו הפרטיים באירופה. קבוצה צריכה לצאת מן הארץ ביחד, ולחזור כפי שיצאה. אחרי כן, שיסע כל אחד כרצונו, לאן שעולה על דעתו. אבל מה לנו שנבוא בטענות אל ספורטאים, המעוותים מסע רשמי לטורניר רשמי, אם הם לומדים את העיוות הזה מנציג ההתאחדות לכדורגל? בכלות הכל, מה שמותר לגולינסקי, ודאי שמותר גם לשפיגלר, לגינצבורג, להנדרמולן. את גולינסקי יש לקרוא לסדר.

יוגוסלאוויה: הפגשנו את מתי פלד עם נציג אש"ף

בלגראד (עיד). יוגוסלאוויה הודיעה אתמול כי מילאה בשבוע שעבר תפקיד של מארחת לשיחות בלתי-רשמיות בין נציגים של ישראל ושל אש"ף, וסייעה לעידוד מגעים בין שני הצדדים.

סוכנות הידיעות היוגוסלאווית הרשמית "טאניוג" מסרה כי ח"כ מתתיהו פלד (הר' מתקדמת) נפגש בבלגראד פעמיים עם אבו-מאזן, פקיד בכיר של אש"ף.

פלד הכחיש בשבוע שעבר כי קיים מגעים עם פלשתינים כלשהם.

אולם סוכנות "טאניוג" ונציגים פלשתיניים חוזרים ומאשרים שהפגישות אכן התקיימו. "טאניוג" אף הוסיפה כי מגעים אלה היו פרי "מאמציה של יוגוסלאוויה לקיים מגעים עם כוחות בישראל, התומכים בעמדה ריאליסטית לגבי פתרון המשבר במזרח התיכון".

הודעה זו בדבר המגעים שנערכו בבלגראד בשבוע שעבר, באה בעיקבות גילויו של שר החוץ, שמעון פרס, כי לפני שבועיים נפגש בלונדון עם נשיא יוגוסלאוויה, לאזאר מויסוב. היה זה המגע הראשון ברמה רם בין שתי המדינות מזה 20 שנה.

במסיבת עיתונאים שאורגנה אתמול הנשב ירושלים האוהד אש"ף, פייצל חוסייני, ששוחרר ממעצר מינהלי בן 3 חודשים בכלא רמלה, הוא סיפר על עדויות חבריו למעצר בנוגע לטיפול בהם. ואף הדגים לקהל "כמה משיטות העינויים של עצירים ביטחוניים בישראל", כדבריו. חוסייני חבש שק שחור על ראשו של מתנדב פלשתיני מהקהל, הכבל את ידיו מאחורי גבו והעמידו מול מתבת גדול, שהוצב לקיר. חוסייני טוען כי העצירים הביטחוניים מוחזקים במצב זה עם הגיעם לבית המעצר כחלק משיגרת המעצר. השומרים מכים אותם מדי פעם בפעם, מונעים מהם אוכל, שתייה וגישה לשירותים, ומשפילים אותם — לעיתים במשך יממה שלמה. בתמונה: חוסייני ו"העציר" חבוש השק השחור. (כתב: אורי ניר; תצלום: ירון קמינסקי, "חדשות")

המשכים מעמוד 1

המדען שיעיד במשפט ואנונו

(סוף מעמוד 1)

נשק גרעיני והבכור היה כי זכותו של הציבור הישראלי לדעת על עוצמתה האטומית של ארצו". הוא דוחה את הסברה כי המניע היה כספי.

"ואנונו הועיל לישראל"

יחד עם זאת טוען המדען כי בפגישותיו עמו עורר ואנונו רושם של אדם הגון וכן, אבל גם של אדם מבולבל. "כשצילם בכור ועזב את ישראל, לא היתה לו תוכנית אסטרטגית לטווח ארוך. אבל כשהחליט על הפרסום — הוא היה נחוש בדעתו והלך עד הסוף, יהיו התוצאות אשר יהיו".

בארנבי, ששוחח ארוכות עם ואנונו, טוען כי הצילומים שהראה הוסיפו אמינות לדבריו. הוא מודה כי כמות הפצצות המשוערת הפתיעה אותו (מדובר בכ-200, על-פי כמות הפלוטוניום שישראל הפיקה ב-10 השנים האחרונות).

על השאלה מדוע ישראל זקוקה לפצצות כה רבות, השיב: "זו השאלה הגדולה. אני מבין כי מדובר היה במשבר של המומחים. יש לה החומר, הידע והכוח האדם, אז למה לא? מדוע האמריקאים והסובייטים זקוקים לכה הרבה ראשי חץ? זה תהליך לא רציונלי".

המדען הבריטי סבור, כי גילויי ואנונו לא הזיקו לביטחון הלאומי של ישראל, אלא דווקא הועילו לה. סברה זאת הוא יטען בבית המשפט. לדבריו, הבירות הערביות יודעות שלישראל יש נשק גרעיני, וגם בחוגים המערביים יודעים על כך, אבל גילויי ואנונו מרתיעים ארצות כמו איראן ועיראק, המחזיקות בנשק כימי שאינו פחות אפקטיבי, ועושות מאמץ לרכוש גם נשק גרעיני. ואנונו עשה לפיכך שירות טוב לישראל שכן המידע שהפיץ משמש אזהרה לערבים.

הנווט השבוי בלבנון

(סוף מעמוד 1)

"אל-נהאר" גילה, כי מפקד צד"ל, הגנראל אנטואן לחד, החליט לבטל את השחרורים הצפויים ממחנה המעצר אל-חיאם לרגל חג אל-אדחא (הקורבן) בשבוע הבא. במחנה זה עצורים, לדברי העתון, כ-250 רובם לבנונים שיעים. לנכבדים ולראשי הכפרים הדרוזים, שנועדו עם הגנראל לחד, הובהר, כי ההחלטה על ביטול השחרורים באה כתגובה על הקשיחות, שהגנת אמל בעניין שיחרור הנווט הישראלי המצוי בידיה. עוד הובהר כי צד"ל שיחרר לרגל חג אל-פיטר באפריל כ-50 עצורים מאל-חיאם, אך אמל לא נהגה מחווה דומה.

מנהיג אמל השר נביה ברי הציע בחודשים האחרונים פעמים אחדות לבצע עיסקת חילופי שבויים שבה יכללו מחבלים פלשתינים, עצורי אל-חיאם והפרופסורים האמריקאים החטופים בביירות תמורת הנווט הישראלי.

דו"ח על בטחון ישראל

(סוף מעמוד 1)

יעצה.

לא להגדיל תקציב הביטחון

הדו"ח והפרוטוקולים, הכוללים את תוכן הדיונים, הועברו אתמול לידי ראש הממשלה, שר החוץ, שר הביטחון, יו"ר הכנסת, יו"ר ועדת חוץ וביטחון והרמטכ"ל. יו"ר הוועדה, דן מרידור, ציין כי במהלך עבודתה חל שינוי ביחסן של הממשלה, מערכת הביטחון וצה"ל לעבודת הוועדה. לדבריו, הוועדה ניסתה לחזות את פני הקרב הצפוי בתוך 10–15 שנים.

מרידור הדגיש כי הנחת היסוד של הוועדה היתה שהשלום עם מצרים יימשך, וכן יימשך השלום דה-פקטו עם ירדן. עיראק תמשיך במלחמתה נגד איראן, וסוריה מקטינה את תקציבה הביטחוני ב-5% בשנה. לדעת הוועדה, תקציב הביטחון של ישראל אינו צריך לגדול בשנים הקרובות.

הוועדה עסקה בין השאר בשאלת סמכותה ואחריותה של הממשלה לנושא הביטחון וכן בקשר שבין הדרג המדיני והצבאי. הוועדה הגיעה למסקנה שיש לשפר קשר זה. כן נכללו במסקנות הוועדה נושאים כגון: הדרך שבה נוקט צה"ל כדי להתכונן למלחמה הבאה, גיוס המילואים, הגנה, התקפה מרתיעה, מהלומה מנעת. קודים לבניין כוחות היבשה, הים והאוויר, סוגיית "הראש הקטן" בצה"ל וכו'.

בפגישה עם עיתונאים הדגישו חברי הוועדה כי אין הם רואים את עצמם כבעלי מקצוע בתחומים השונים שבהם עסקה הוועדה, אלא כאנשי ציבור שניסו לגבש תפישה כוללת. ח"כ שריד אמר שהוועדה גילתה בקרב הגורמים שהופיעו בפניה נכונות אמיתית לתקן את העיוותים. לדבריו, הממשלה מסגרת אחרי הכנסת בטיפולה בכלל תפישה הביטחונית הכוללת, ואין לה מושג בכמה דברים אמורים.

"בסיס ליישום"

ח"כ אולמרט ציין כי "אנו חשים ברוחות חדשות המנשבות מן המטכ"ל". לדבריו, "יש לנו יסוד להניח שהדו"ח ישמש בסיס ליישום". ח"כ כץ-עוז הביע צער על שאין במדינה מערכת שתהיה מסוגלת להציג חלופה לתפישה שגיבשה ועדת המישנה בדו"ח שלה. ח"כ בן-אליעזר אמר שלא זכורה לו עבודה כה יסודית במהלך 28 שנות שירותו בצה"ל.

ח"כ מרידור הביע את צערו על כך שלא עומד לרשות הממשלה מטה מקצועי, שיבין תוכניות חלופיות לאלו שמגיש צה"ל, מבקורת מטה של תפישת ביטחון ארוכת טווח.

הוועדה הגיעה למסקנה כי צה"ל הוכיח כושר התגלות למצבים קשים, ויש בכוחו להתחיל ביישום שינויים. לדברי חברי הוועדה, הדו"ח מהווה פריצת-דרך מבחינה זו שלראשונה גוף כמו צה"ל נפתח לחקירות של גוף חיצוני-פרלמנטרי.

שריד וגרנות צירפו לדו"ח את הסתייגותם מהמשך פיתוחו של פרוייקט הלביא. לדבריהם, אין צורך מבצעי בהמשך הפרוייקט, יש לו חלופה, לא כדאי להיכנס לייצור של 80–100 מטוסים. יש לתת חופש למטכ"ל לקבוע את סדר גודל העדיפויות של צה"ל ולא להכתיב לו מציאות שתחייב את הקצאת הכוח, משום שברור שפיתוח הלביא יהיה כרוך בהשקעת משאבים אדירים, שיפגעו בייצור וברכישת אמצעי-לחימה אחרים. הוועדה המליצה גם בפני צה"ל להקטין את סדר הכוחות, ולהבליט איכות במקום כמות.

נעצר החשוד ברציחת שוטרת בעזה

משטרת נפת עזה עצרה אתמול תושב רצועת עזה החשוד ברציחתה של השוטרת סאמה אלעפל בת 25, אשר נרצחה שלשום בלילה בעת שהיתה בדרכה לביתה.

וירשובסקי עשוי לפרוש

(סוף מעמוד 1)

כל האפשרויות פתוחות

לדברי וירשובסקי לאחר פרישתו מתנועת שינוי פתוחות לפניו כל האפשרויות והוא לא שולל הצטרפות לתנועת רצ. יו"ר תנועת רצ שולמית אלוני כבר התבטאה בעבר כי תשמח לקבל את וירשובסקי לשורותיה.

על פי ההסכם שנחתם בין תנועת שינוי, ל"ע ומפלגת המרכז הליברלי ב-19 ביולי ועתיד להתאשר הערב על ידי המוסדות של שלושת הגופים, ישמש ח"כ אמנון רובינשטיין כיו"ר התנועה. תנועת שינוי תקבל גם את שני המקומות הראשונים. המקום השלישי יינתן לל"ע, הרביעי לשינוי, החמישי למפלגת המרכז אם תציב מועמד בעל אישיות ציבורית בולטת. אם לא — תקבל שינוי גם את המקום החמישי. והמקומות שישי ושביעי יינתנו למפלגת המרכז.

הגוש המשותף יפעל באמצעות שלושה מוסדות מרכזיים: נשיאות בת שלושה חברים: אמנון רובינשטיין, משה קול ויצחק ברמן. הנהלה בת 31 חברים, כשלשינוי רוב עם 16 חברים, לל"ע 9 חברים ולמפלגת המרכז — 6. נציג שינוי ישמש כיו"ר ההנהלה. לגוש המשותף תהיה גם מועצה בת 360 חברים כשלכל תנועה יהיו בה 120 חברים. יצחק ברמן ישמש כיו"ר המועצה.

60 קולות לעבודה

(סוף מעמוד 1)

תהליך השלום, הוא חזר לפעילות במתכונת הישנה בתנועת שינוי, ויתמוך בהקדמת הבחירות. בסיום הפגישה טען עטשי, כי נוכח שלושת הלאווים של שמיר אין כל הצדקה להמשך קיומה של הממשלה.

נוכח תמיכתו של עטשי בהקדמת הבחירות נשללה מהליכוד אפשרות לממשלה צרה מאחר ולמפלגת העבודה 60 קולות בטוחים להקדמת הבחירות:

● מפלגת העבודה — 40;
● מפ"ם — 6;
● רק"ח — 4;
● המתקדמת — 2;
● רצ — 4;
● שינוי — 3;
● ח"כ מאיר כהנא הודיע בעבר כמה פעמים כי יתמוך בהקדמת הבחירות.

היעדרות או הימנעות של אחד מחברי הכנסת מגוש הליכוד (רפאל איתן מהתחיה, או אחד מחברי הכנסת של סיעות ש"ס או אגודת ישראל) במהלך ההצבעה, עשוי להקנות רוב להצעה לפיזור הכנסת.

אמש נפגש פרס עם ח"כ שולמית אלוני ויתכן שתנועת רצ היא אשר תעלה בישיבת מליאת הכנסת ביום רביעי הבא את ההצעה לפיזור הכנסת והקדמת הבחירות.

ארץ שלמה הדו-לאומית

פרס בהופיעו אתמול בפני חברי מרכז מפלגת העבודה מאזור מטה יהודה חזר ותקף את הליכוד ואמר, כי שמיר וראשי הליכוד מדברים על ארץ ישראל השלמה, אך בסופו של דבר הארץ תהיה שלמה והמדינה תהיה דו לאומית. פרס תקף גם את הסכם הליכוד עם התחיה ואמר, כי במקום להשקיע 50 או 100 מליון שקל בתחיה למען הפוליטיקה, צריך להשקיע אותם בחינוך. "איזה הרס הם עשו, באינפלציה, בלבנון. היום ישנה גם פריצת דרך עם ירדן, הזדמנות לשלום ומי שהתנגד לשלום עם מצרים מתנגד עתה לשלום עם ירדן".

מזג האוויר החם

(סוף מעמוד 1)

היא דווקא המבשרת את קיצו של גל החום הנוכחי. הרכס הברומטרי, שהתמקם בשבועיים האחרונים מערבית מחופי ישראל, החל לנוע מזרחה ועתה נמצא שיאו מעל ישראל. עם המשך תנועתו האיטית מזרחה תגיע אל האזור המזרחי של הים התיכון זרימת אוויר צפון מערבית שמירות החום שלו נמוכות יותר וזו חלשה תביא לפיזור הלחות ממישור החוף ולהתקררות מה של פנים הארץ.

טמפרטורות השיא נמדדו אתמול באילת: 44 מעלות ו-11% לחות יחסית, באיזור ים המלח נמדדו 41 מעלות ו-20% לחות, בירושלים — 34 מעלות ו-26% לחות, בתל אביב 31 מעלות ו-80% לחות יחסית, בחיפה 35 מעלות ו-55% לחות ובטבריה — 35 מעלות ו-57% לחות יחסית.

עוד שיא בביקוש לחשמל

אלי אלעה, מוסר "הארץ", מוסר כי ביקושי השיא לחשמל במשק ממשיכים לשבור את תחזיותיה של חברת החשמל ואתמול בצהריים נרשם שיא ארצי חדש בביקושים לחשמל: 3,040 מגוואט. השיא הקודם שנשבר אתמול הושג ביום קודם לכן ועמד על 3,013 מגוואט. כדי לספק את הביקושים האדירים נאלצה גם אתמול חברת החשמל להכניס לפעולה את טורבינות הגז, שהפעלתן יקרה ביותר.

גורם נוסף שתורם לביקושי השיא לחשמל הינו משק המים הארצי. בניגוד לעבר נאלצת חברת החשמל להמשיך ולספק חשמל למוביל הארצי, גם בשעות של שיא הביקוש לחשמל. כדי לאפשר לחברת מקורות להענות על הביקושים הגבוהים מאד למים - לשתייה, תעשיה וחקלאות. בדרך כלל היתה אספקת החשמל למוביל הארצי - בהיקף של כ-90 מגוואט מודממת בשעות שיא של הביקושים לחשמל.

הוקלה באיטליה וביוון

אתונה (ע"צ). גל החום שכבר הפיל יותר מ-700 קרבנות באירופה, הוקל אתמול במקצת באיטליה וביוון, אולם המוקדים הישראלים ממשיכים לסבול מהחום הכבד.

באיטליה תפסה רוח מיסטראל רעננה יותר את מקומה של רוח הסירוקו, וגל החום נסוג בקצב איטי, החל בצפון וכלה בדרום. אולם ביום שני עדיין מתו קשישים, בעיקר בסיציליה ובקאלבריה.

מיוגוסלביה נמסר כי הסערות שמו קץ לגל החום, אולם גם הן תבעו קרבנות. בין היתר נהרגה נערה בת 14 שנה, כאשר דרכה על חוט חשמל שהופל מחמת הרוח. במדינה זו מתו כ-10 אנשים מאז החל גל החום.

באיטליה מעריכים את מספר מתי החום מראשית הגל בסביבות 80 איש. עם זאת עדיין מצאו את מותם 12 אנשים מבוגרים ביום שני בחבל קאלבריה.

חברי פרלמנט איטלקים הגישו שאילתות לממשלה על מחסור בציוד ובכוח אדם בבתי החולים בדרום המדינה.

העתונות והטלוויזיה מדווחים על מצב קשה, שאינו עולה בקנה אחד עם תדמיתה של איטליה בתור "המעצמה התעשייתית החמישית בעולם".

אחד העתונים תיאר בית-חולים ברג'ו בקאלבריה, שבו אין אפילו מאווררים, ובו מתו זה עתה 15 קשישים. העתון מציין כי סכסוכים ביורוקרטיים בין גופים שונים מנעו את רכישתם של המאווררים.

600 מתו ביוון ב-10 ימים

משרד הבריאות היווני מסר כי גל החום גרם למותם של כ-600 איש תוך עשרה ימים, אולם הוקל במקצת, החזאי הודיע על ירידה של 5 מעלות, לאחר שהטמפרטורה העפילה ל-40 עד 45 מעלות.

בצרפת כילו דליקות יותר מ-2000 אקטרים של יערות.

בטורקיה נרשם ביום שני שיא חום של 45 מעלות באנטליה, בדרום המדינה לחוף הים התיכון. חמישה אנשים מתו שם משפכי דם במוח כתוצאה מהחום.

תושבי ישראל סובלים

וכך דיווחה סוכנות הידיעות הצרפתית לגבי ישראל: "תושבי ישראל, הסובלים מגל החום זה 14 יום, שברו ביום שני את כל השיאים של צריכת החשמל ומים.

החום מקשה במיוחד באזור תל-אביב, בשל שיעור הלחות הגבוה, המגיע זה מספר ימים ל-70% אחוז ואף עולה ל-90% אחוז בלילות.

המצב נסבל יותר בירושלים השוכנת בגובה של 800 מטר, ושם נעה הטמפרטורה בסביבות 32 מעלות והלחות בין 30 ל-40% אחוז.

עירית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 640775—04
פר-550

הודעה עלפי סעיף 149. לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי:
ד"ר נחמיאס — לאשר תוכנית שינויים ברחוב הספורט 4 חלקה 36 בגוש 10808. כרמל.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. קומה חלקית נוספת מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א',ג',ה' בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעקביץ
מהנדס העיר

هكذا من الأصل

אל־אופ חונכת את מפעל אורטק בשדרות

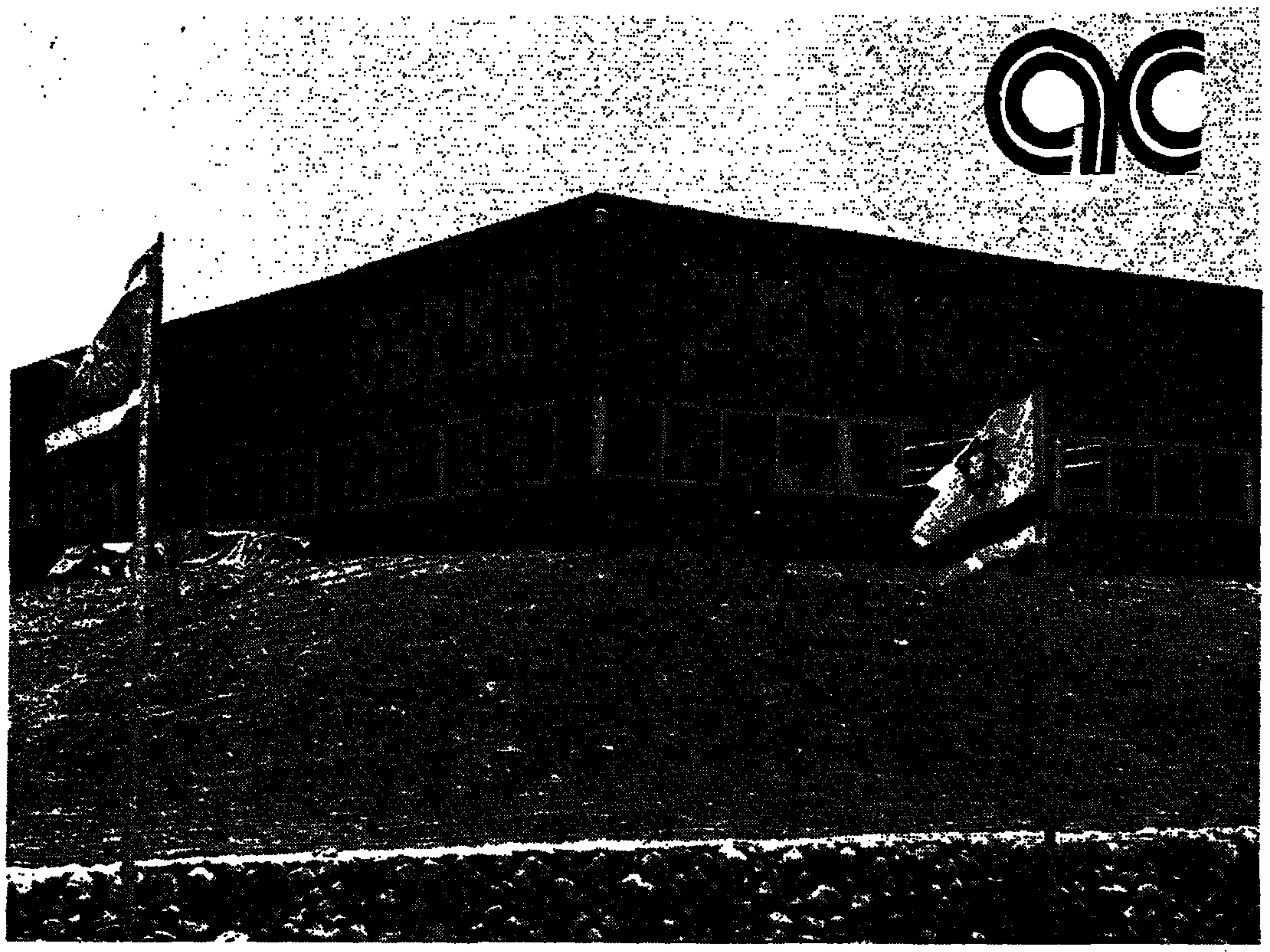

מנכ"ל אורטק אהרון מראלי:

"מפעל אורטק הוקם על מנת לתת תשובה הולמת לצרכין של חיילות השדה — השנה בתכנון לייצא ציוד ב־4 מיליון דולר"

מנכ"ל חברת אורטק אהרון מראלי ושר הבטחון יצחק רבין

מאת איתן רבין

מפעל אורטק בשדרות אשר נחנך לאחרונה בטכס חגיגי בהשתתפות גורמים ממשלתיים, ראש המועצה בשדרות מר אמיר פרץ ועובדי המפעל, מעסיק 20 מעובדי העירייה הדרומית שדרות ועוד 10 עובדים המגיעים מהמרכז, רחובות אשדוד ויבנה.

מנכ"ל המפעל מר אהרון מראלי אומר כי המפעל עוסק בשני תחומים: ציוד ראיית לילה וציוד כוונות יום. הבטחון על כל זרועותיו יפעל מעבר לשעות היום ללא צורך בתאורה מיוחדת למעשה אנחנו מאפשרים במפעל לכוחות הבטחון להשתמש בציוד המגביר את אור הכוכבים או הירח ועל־ידי כך מאפשר ראיית לילה כמעט באור יום.

מנכ"ל המפעל מהנדס אלקטרוניקה במקצועו, בוגר מינהל עסקים אומר כי המפעל בשדרות נפתח אודות לעזרתם של שר הביטחון מר יצחק רבין, מנכ"ל אל־אופ אלוף במילואים נתן שרוני וכמובן ראש מועצת שדרות אמיר פרץ.

מפעל אורטק חברת בת של חברת אל־אופ הינו מפעל מאושר אשר קיבל את ההטבות המגיעות למפעלים בעיירות פיתוח למעשה טוען המנכ"ל קיימת בעולם תחרות קשה בתחום ייצור מכשירים אלה בעיקר בקרב המדינות הבאות: ארה"ב, אנגליה וגרמניה.

"אנחנו למעשה בעמדה טובה מאוד ביחס למדינות אלו המתחרות אף הן בשוק זה".

מדוע הקמתם את המפעל בשדרות?

רצינו להקים מפעל עצמאי לחלוטין, קטן, כדי שהעלויות תהיינה יותר נמוכות וכן המפעל הוקם באיזור פיתוח על מנת ליצור תעסוקה בעיירות הפיתוח אשר אחוז המובטלים בו גבוה.

לדברי מנכ"ל המפעל העובדים המועסקים כיום במפעל הינם רובם עובדי שדרות־הנדסאים, מכשירנים במקצועם וכן נמצא מהנדס מכונות שאף הוא תושב שדרות.

למעשה מר מראלי אומר כי הם הכשירו את העובדים במפעל.

מדוע חברת אל־אופ נכנסה לתחום הזה?

חברת אל־אופ רצתה לחדור לתחום העסקים הביטחוניים, התחום הינו מאוד תחרותי בעולם.

האם קיימים מתחרים לאורטק בארץ?

קיימים בארץ מספר מפעלים אשר עוסקים בתחום זהה, אולם למעשה בפועל אין לנו מתחרים.

מנכ"ל המפעל אומר כי ישנה חשיבות גדולה בהקמת מפעלים בעיירות הפיתוח ובעידוד התושבים על מנת שלא תהיה הגירה שלילית מהדרום למרכז הארץ.

למפעל אל־אופ

קבלו ברכת אחים למשפחה להצלחה, פריחה ושגשוג במפעל אורטק בשדרות

מכשירי־ים בע"מ
* פיתוח והבנין חוזר אלקטרוניקה
* עבודות פח מדוייקות
* ניקוב וכיפוף בציוד סי.אנ.סי ממוחשב
* כרסום בציוד ממוחשב סי.אנ.סי
* ריתוך ארגון נקודות והלחמות כסף
* השחזות וליטוש
* ביקורת איכות ממוחשב לכל משלוח

המפעל: אזור תעשיה שלומי ת"ד 1007 נהריה 22110
טלפון: 04-968146 פקסימיליה: 04-920537
משרד מכירות בתל־אביב: 03-93423232

לאל־אופ

קבלו את ברכותינו להצלחה ולשגשוג במפעל אורטק שדרות

הנדסת גומי רימונים בע"מ
פיתוח וייצור מוצרי גומי
כפר רימונים
ד"נ בקעת ירדן 90955
טלפון: 02-941887

לאל־אופ

איחולי הצלחה, שגשוג והמשך שיתוף פעולה עם חנוכת מפעל אורטק בשדרות

נדי
בית מלאכה לעבודות מדויקות
* חריטה וכירסום בטכניקה עדינה
* ייצור חלקים בתקן העופתי הנבאי
* ייצור חלקים למיכשור אלקטרו־אופטי
אזור תעשיה ב' נס־ציונה, קומה ב' טל. 08-468082

לאל — אופ

מיטב הברכות לחנוכת אורטק

דם — ניר
שרותי ייזוד אלקטרוני
רחוב רמז 28 נס־ציונה 70400
טלפון: 08-473470

לאל־אופ

איחולי הצלחה ושגשוג למפעל אורטק

ל"ב — מתכת עיבוד שבבי מדוייק (בירסום)
רחוב נסלניים 53 יפו 68190,
טלפון: 837973

לאל־אופ

קבלו איחולי הצלחה למפעל אורטק

"מטור" — תעשיות קיבוץ מגדל עוז
ייצור מגלים מהארים למכשירים האופטיים, מכשירי בקרה האלקטרוניקה
טלפון: 02-931119 ,931455

לאל־אופ

מיטב הברכות והאיחולים לפתיחות מפעל אורטק בשדרות

מאיר
בית מלאכה מיכני
עבודות חריטה וכרסום
רחוב יפת 28, יפו 68028
טלפון: 835574

לאל־אופ

איחולי הצלחה שגשוג והמשך שיתוף פעולה עם הקמת מפעל אורטק בשדרות.

היי־קאם בע"מ
* עיבוד מתכת בשיטות מתקדמות
* ייצור תבניות ומבלטים
משב שילת ד"נ מרכז 73188
טלפון: 08-261401-2

לאל־אופ

מיטב הברכות לרגל פתיחות מפעל אורטק בשדרות

"המבלט" סינטוב חיים
עבודות מתכת בע"מ
* ייצור מבלטים לתעשיית המתכת
* עבודות מכבש
* עשיית מכבשים מדוייקים
רחוב נטשבאום 29 בת־ים טלפון: 5510334

המבלט

לחברת אל־אופ

איחולי הצלחה ושגשוג עם פתיחות מפעל אורטק בשדרות

פיברוביקס

לאל־אופ

מיטב הברכות והאיחולים עם פתיחות מפעל הבת אורטק בשדרות

"אריה" תעשיות אופטרוניות בע"מ
ייצור רכיבים אופטיים בתחום יהלום
רחוב הארגמן 4 ירושלים
ת"ד 13147 מיקוד 91131
טלפון: 02-524775 ,526102-3
פקסימיליה: 02-520401
טלקס: 341214 ETG IL

לאל־אופ

עם הקמת מפעל אורטק עלו והצליחו

גרפיקו בע"מ
מכון לחריטה גרפית
רחוב יסוד המעלה 17, תל־אביב 66055
טלפון 373457

לאורטק

מיטב הברכות והאיחולים ביום מעברכם למשכנכם החדש
אלקלעי מהנדסים בע"מ
אגידה בע"מ

לאל־אופ

עם הקמת מפעל אורטק בשדרות עלו והצליחו

בברכה
סילון — פלסט בע"מ
ייצור מוצרי פלסטיק
רחוב העמל 4 תל אביב 66558
טלפון: 831577

למפעל אל־אופ

מיטב הברכות לרגל פתיחות מפעל אורטק בשדרות

אלתא תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשיה האוירית לישראל בע"מ/חטיבת אלקטרוניקה

לאל־אופ

מיטב הברכות והאיחולים לרגל חנוכת אורטק

"גה" גה" בע"מ
מפעלי מתכת והנדסה
* יצרני חלקי חילוף לרכב, חשמל ומטרות סיכה * ייצור תבניות בהכשר תעופתי, בעירגול * חריטה אוטומטית * השחזות מדויקות * ייצור תעופתי ובטחוני
רחוב הנבל 3 פינת אבא הלל רמת־גן 52522 טלפון: 7514701, 7512544

למפעל אל־אופ

איחולי הצלחה ושגשוג לרגל חנוכת מפעל הבת אורטק בשדרות

תאת תעשיות אביזרי תעופה בע"מ

לאל־אופ

ברכות לרגל חנוכת מפעל אורטק בשדרות

חשמל ברקוביץ בע"מ
הספקת מוצרי חשמל לתעשיה ולתאורה
רחוב הרצל 188 רחובות 76268
טלפון: 08-476315

לאל־אופ

מיטב הברכות לרגל חנוכת אורטק

הר־טוב בע"מ
* עיבוד שבבי מדוייק
* ביצוע ב־סי.אנ.סי.
רחוב התקומה 46 יפו 68112 טלפון: 832149

לאל־אופ

איחולי הצלחה ושגשוג למפעל־הבת

אורטק

חמד
בית מלאכה למבלטים
רחוב יעבץ 4 בני־ברק 51389
טלפון: 782005

לחברת אל־אופ

מיטב הברכות עם חנוכת מפעל אורטק בשדרות

טדי־רול
מיכלי טדי־רול (ישראל) בע"מ
רח' ה' באייר 72, תל־אביב 62198
טלפון: 445126-7-8-9, ת.ד. 21044,
טלקס: 33454 פקסימיליה: 5466514

לאל־אופ

קבלו איחולי הצלחה ושגשוג עם הקמת מפעל אורטק בשדרות

אבקו מוצרי מתכת בע"מ
* כרסום, חריטה וחריטה אוטומטית בסי.אנ.סי ב־5 צירים
* ייצור וביקורת איכות בתקן תעופתי
רחוב הסדנה 23 אזור תעשיה
חולון 58814
טלפון: 806718, 804454

מצטרף לברכות

משה מעין
"הארץ"
על
03-5121125-6

לאל — אופ

איחולי הצלחה למפעל הבת — אורטק

אנקר — חריטה והחתמות
חריטת פלים, שלטים, מקשים, שבלונות וכו'
רחוב הנגב 7 תל אביב 66186 — טלפון: 373485

לאל־אופ

איחולי הצלחה ושגשוג למפעל אורטק

מרובי שלמה בית מלאכה מיכני • עיבוד שבבי מדויק
מגרשי התערוכה הישנים סוף רח' דיזנגוף, תל־אביב, טלפון: 448901

לאל־אופ

קבלו את ברכותינו להצלחת אורטק

יעוי־ תעשיות פלסטיק בע"מ
* ייצור מוצרים ממולאורטן
* אריזות לציוד אלקטרו־אופטי
הוד השרון אזור תעשיה מגדיאל
טלפון: 052-31815

לאורטק

זר ברכות לרגל מעברכם למשכן החדש

יאני
חברה להנדסה בע"מ
רחוב צירלסון 4, תל־אביב, 62302
טלפון: 451680, 443111-2

למפעל אורטק שדרות

(חברת בת של אל־אופ — רחובות)

קבלו איחולי הצלחה ושגשוג במשכנכם החדש

רוני נוים בע"מ
ביצוע עבודות פח מדויקות לציוד אלקטרוני
רחוב אברבנאל 1 תל־אביב 66082 טלפון: 822015

למפעל אורטק

שפע ברכות עם חנוכת מפעלכם החדש

בר — פלד יישומים בע"מ
חברה לתקרות אקוסטיות ומחיצות גבס
רחוב הברזל 35 רמת החייל, תל אביב 69710
טלפון: 470466, 474708

למפעל אורטק

PRINTED CIRCUIT BOARDS PRODUCTION

מיטב הברכות והאיחולים לרגל מעברכם למשכנכם החדש

פי.סי.בי. בע"מ
ייצור מעגלים מודפסים

לאל־אופ ולאורטק

איחולי הצלחה, שגשוג המשך שיתוף פעולה פורה

אר־יש בע"מ
* עיבוד שבבי
* עבודות חריטה וכירסום מדויקות בסדרות קטנות
רחוב לבנדה 2 תל אביב 66029
טלפון: 377218

למפעל אורטק ולחברת האם אל־אופ

ברכות חמות עם הכנסכם למפעלכם החדש המשך שיתוף פעולה פורה

וולינייץ
ציוד ורהוט משרדי
סוכנות "הארגז"
רחוב הרצל 164 רחובות 76265
טלפון: 08-452129

לאורטק ולחברת האם: אל־אופ

ברכות חמות לרגל חנוכת המפעל בשדרות

רייקם בע"מ
רחוב המרצות ישראל 5
גבעתיים 53583
טלפון 03-779131

Raychem

לאורטק

קבלו את איחולינו להצלחה ולשגשוג במשכנכם החדש

משרד אדריכלים
אריה פרייבגר
רחוב קליי 15
תל אביב 62336
טלפון: 259647

לאורטק

ברכותינו החמות עם כניסתכם למשכנכם החדש

אינג' ב. הנדלד
תכנון ויעוץ הנדסי
מתכנני מתקני תברואה הנדסת תעשייתית

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

החשוד (56) ברצח גיסו בת"א הסגיר עצמו למערכת "מעריב"

החשוד ברצח התגרש מאשתו לפני 16 שנה, במשך כל השנים האשים את גיסו לשעבר כי גרם לגירושין ולפירוד בין אשתו ובנו לבינו

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

שעה קלה לאחר שרצח, לפי החשד, אתמול בבוקר את גיסו לשעבר יוסף הרמן בן ה־51 התייצב ליאון שרמן בן ה־56 החשוד ברצח במערכת העיתון "מעריב" הסמוכה למקום הרצח וביקש להסגיר עצמו למשטרה. לחוקרי משטרת ת"א שהוזעקו למקום לא נותר אלא לגבות את הודאתו של החשוד ברצח, לעצרו ולפתוח תיק פלילי נגדו.

אתמול בעה 9.30 בבוקר נשמעו זעקות מהדירה, ברחוב קרית ספר 9 במרכז ת"א. אחת השכנות סיפרה כי ראתה את יוסף הרמן המתגורר בדירה מדדה שותת דם כשהוא מחזיק את ראשו וצועק: "הצילו, הצילו". הוא הלך כמה צעדים והת־מוטט. למקום הוזעקו אמבולנס של מד"א והמשטרה והצוות הרפואי קבע את מותו של האיש.

בחקירה ראשונית התברר כי בדירה יש סימני מאבק. המשטרה החלה בסריקות בסביבה. מלכתחילה חשדו חוקרי המשטרה כי מדובר ברצח על רקע סכסוך משפחתי. התעורר חשד כלפי גיסו לשעבר של הנרצח ליאון שרמן בן ה־56 שהיה מסוכסך איתו. בעוד אנשי המשטרה מחפשים אחרי החשוד ברצח התייצב בחדר הצלמים של מערכת העיתון "מעריב" ליאון שרמן. הוא נראה מבולבל ובהתחלה דיבר בצורה לא ברורה. לאחר שנרגע הסביר לנוכחים כי רצח את גיסו לשעבר.

הוא הסביר: "רצחתי אותו בגלל שלא נתן לי לראות את בני ואת גרושתי במשך 9 שנים (הבן הוא בן 26)". החשוד אף הדגים כיצד ביצע את הרצח של גיסו לשעבר בכמה דקירות סכין. התברר כי מיד לאחר הרצח חצה החשוד את הרחוב נכנס לחדר השירותים בסניף בנק סמוך החליף את בגדיו המגואלים בדם ואף שטף את סכין הרצח. את הבג־דים המלוכלכים עם הסכין הכניס לסל ועם הסל הגיע כדי להסגיר עצמו למשטרה.

הנרצח יוסף הרמן עסק בעבודות מזדמנות והתגורר בגפו בדירה שבה נרצח. החשוד ברצח עלה ארצה מרו־מניה לפני 21 שנה והתגרש מאשתו לפני 16 שנה. במשך כל השנים הוא האשים את גיסו לשעבר, שבר־צונו הוא חשוד, שהוא גרם לגירו־שין ולפירוד בין אשתו לבינו.

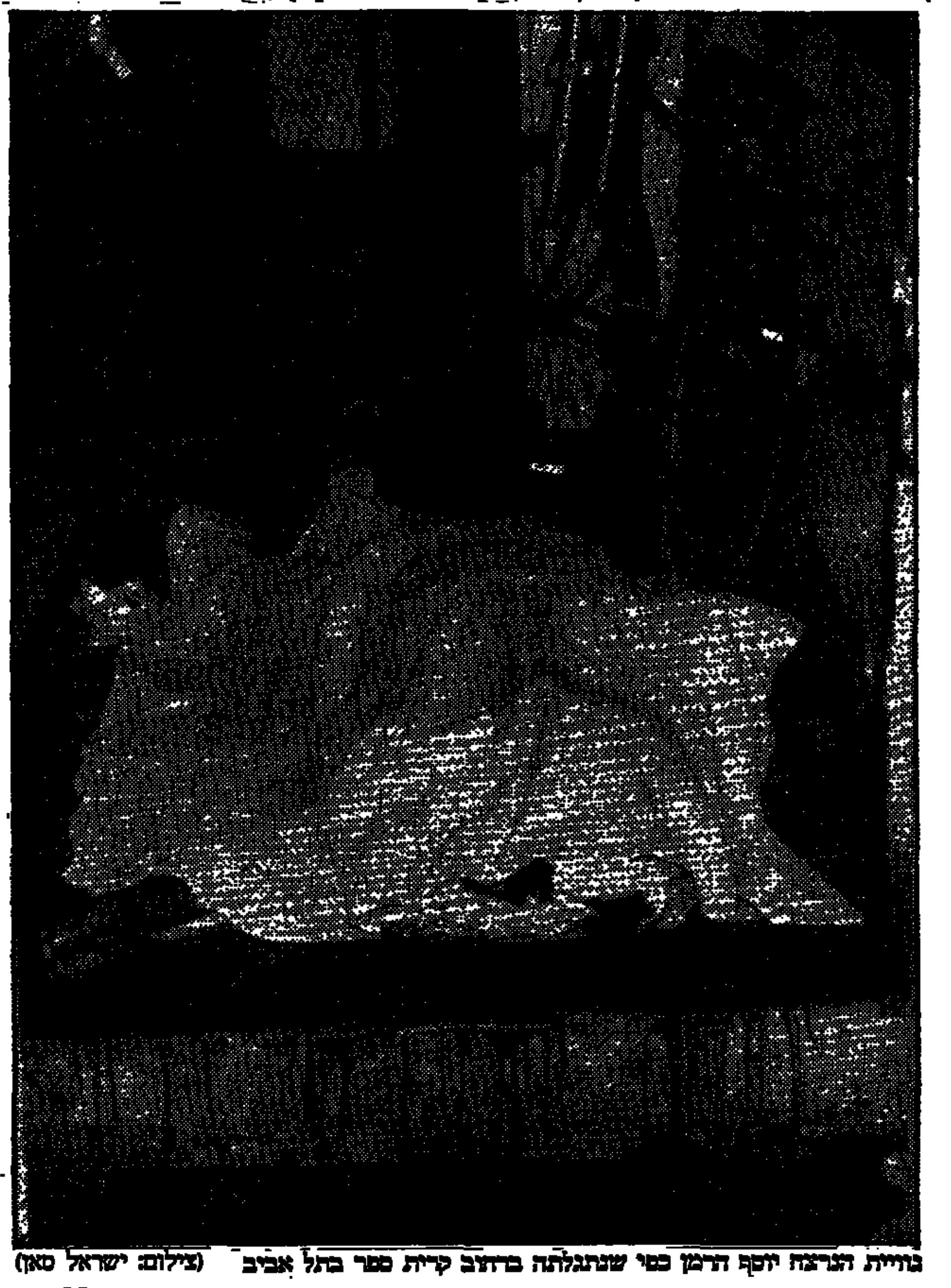

גוויית הנרצח יוסף הרמן כפי שנתגלתה ברחוב קרית ספר בתל אביב (צילום: ישראל סאן)

סוכן סמוי: המשטרה זרקה אותי לכלבים

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

סוכן משטרה שחשף סוחרי סמים רבים בדרום טוען: "המשטרה זרקה אותי לכלבים, ואני נתון לחסדיהם של עבריינים שמנסים לרצוח אותי". את הטענות השמיע סוכן המשטרה הסמוי, עמוס גאאטה, שניצל שלשום, לאחר שאלמונים ניסו לרצוח אותו.

גאאטה, שעבד בשרות המשטרה כסוכן סמוי, גרם ללכידתם של 63 סוחרי סמים, מהחשובים ביותר במרחב הנגב, במבצע שכונה לכינוי "מבצע אסקי". אין זו הפעם הראשונה שמנסים לחסל את הסוכן המסווה. לפני מספר חודשים ניסו אלמונים להתנקש בחייו, אך גאאטה הצליח להמוק מהרוצחים. גאאטה, שפעל במשך חודשים רבים בקרב סוחרי הסמים בבאר־שבע, אמור להעיד במשפטים רבים, והוא מתחבא בדירה מפחד העבריינים. דובר המשטרה אמר אתמול כי המשטרה מקיימת את ההסכם שחתמה עם גאאטה על כל פרטיו, אך המשטרה תבדוק את טענותיו של הסוכן.

שירות בתי הסוהר הסתיר ניסיון התנקשות במפקד כלא שאטה השבוע

אחת ההערכות היא שאלה אסירים או שליחיהם שהטמינו חומר נפץ במכוניתו של חסן אבו רוקון בעקבות סכסוך עמו • אין מוציאים גם מכלל אפשרות שמדובר בפיגוע על רקע לאומי או חבלני עוין • דובר שירות בתי הסוהר אמר כי הוחלט למנוע את פרסום המקרה משיקולים ביטחוניים ושמירה על חיי אדם

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

שרות בתי הסוהר ניסה להסתיר ולמנוע פרסום של נסיון התנקשות בחייו של מפקד כלא שאטה, סגן־גונדר חסן אברדוקון, שארע ביום א' השבוע.

מטען חומר נפץ התפוצץ במכונית השרות מסוג "פיאט" של מפקד הכלא, בעת שזה נסע בשעת בוקר מוקדמת מביתו בעוספיה לעבר כלא שאטה. בנס ניצל סגן־גונדר אברדוקון, בגלל תקלה שבגללה לא הופעל כל מטען חומר הנפץ שהוטמן במכונית.

בדיון שנערך מיד לאחר המקרה, בהשתתפות דרגים בכירים בשרות בתי הסוהר, הוחלט להסתיר — מסיבה לא ברורה — את נסיון ההתנקשות בחייו של מפקד הכלא הבכיר. שרות בתי הסוהר אף פנה למשטרה, וביקש למנוע את פרסום המקרה. הידיעה על הארוע המוסתר דלפה אתמול.

דובר שרות בתי הסוהר אמר כי הוחלט למנוע את פרסום המקרה "משיקולים ביטחוניים ושמירה על ביטחון חיי אדם". לדבריו, "זכות הציבור לדעת היא זכות שאנו מכב־דים מאד. אבל השאלה של ביטחון חיי אדם קודמת".

לפי ההערכה, הונח מטען חומר הנפץ במכוניתו של מפקד כלא שאטה בלילה, בעת שהמכונית חנתה ליד ביתו בעוספיה. נראה שכוונת מניחי המטען לא היתה רק להפחיד, אלא לחסל את מפקד הכלא. בכלא שאטה מוחזקים כ־600 אסירים פליליים וביטחוניים. בשלב זה לא ברור הרקע לנסיון ההתנקשות. אחת ההערכות היא כי מדובר בניסיון של אסירים או שלי־חיהם, בעקבות סיכסוך עם מפקד הכלא. עם זאת אין מוציאים מכלל אפשרות שמדובר בפיגוע על רקע לאומי או חבלני עוין.

צוות חקירה ביחור במרחב הע־מקים של המשטרה עוסק בחקירת הפרשה. דובר שרות בתי הסוהר אמר בתשובה לשאלה כי לא ידוע על איומים כל שהם שהיו על סגן גונדר חסן אברדוקון. אברדוקון שבעבר שימש כסגן מפקד כלא איי־לון ברמלה, נחשב לאחד הקצינים המנוסים בשרות בתי הסוהר.

נסיונות קודמים

בשרות בתי הסוהר מודאגים מאד מנסיון ההתנקשות. על־פי נסיון העבר גורם כל מקרה כזה להששות כבדים אצל סוהרים וקצינים ולי־רידה במוראל, בביטחון העצמי וב־תיפקוד, ביחוד אצל אנשי הסגל הנ־מצאים במגע יומיומי עם אסירים.

מאז נרצחו לפני כמה שנים מפקד בית המעצר המרכזי של שרות בתי הסוהר, רוני ניצן, על רקע עבודתו, היו שני מקרים חמורים של נסיונות התנקשות בחייהם של בעלי תפקי־דים בכירים בשרות בתי הסוהר. מטען חבלה רב עוצמה הרס לפני כארבע שנים את דירתו בבת־ים של קצין הביטחון לשעבר של כלא איי־לון, בעת שהקצין ובני משפחתו ישנו בדירה. במקרה אחר נורה מהמארב ונפצע מפקד אגף בכלא איילון. מקרי ההתנקשות האלה לא פוענחו, אך בידי המשטרה מידע לגבי זהות של המתנקשים.

חקירה קבעה: בפרשת מות החייל ארז שטרית היו הפרות חוק מצד מפקדיו

המשפחה הוכרה כמשפחה שכולה • אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד העמיד לרשות המשפחה קצין שיסייע לה בכל בעיה

(ע). צה"ל סיים את חקירתו בפרשת מותו הטראגי של החייל ארז שיטרית מטבריה. לטענת המשפחה לא טופל שטרית כראוי לאחר שנפל מג'יפ צבאי, נחבל בראשו ונשלח לחדר בידוד. המש־פחה קבלה שהוא לא הוכר כחלל צה"ל.

תיק החקירה בפרשה זו הועבר לטיפולו של הפרקליט הצבאי הראשי, תת־אלוף נבו, אשר הגיע למסקנה כי בפרשה זו אירעו הפרת חוק ושיקול דעת מוטעה של מפקדים. בשלב זה הוכרה המשפחה כמשפחה שכולה. אלוף פיקוד הצ־פון, יוסי פלד, שהאירוע קרה בפיקודו, העמיד לרשות המשפחה קצין שיסייע לה בכל בעיה שבה יתקלו.

ראשיתו של המקרה ב־7 באפריל השנה. ארז נדרש על ידי מפקדיו להתייצב לשמירה בבסיסו ואולם הוא ברח מהבסיס לשדות בסביבה, בנסיון להתחמק מביצוע הפקודה. מפקדו הישיר, קצין בדרגת סגן, ורס"ר המגנה, עלו על ג'יפ והחלו לרדוף אחריו. במהלך המירדף הצטרף אליהם ג'יפ משטרתי. לא הרחק מהבסיס לכדו השניים את החייל והעלו אותו על הג'יפ הצבאי.

תוך כדי נסיעה, מסיבות שטרם הובהרו, נפל ארז מהג'יפ ונחבל בראשו.

החייל הפצוע, שעיניו היו מזוג־גות ונראתה פגיעה קשה בראשו וב־גבו, חש ברע והועבר בג'יפ לחדר בידוד בבסיס. לרופא שהיה בבסיס לא דווחו פרטי המקרה ומשום כך לא היה יכול לטפל כראוי בחייל, שמצבו הלך והחמיר. אביו של החייל הוזעק לבסיס כדי לקחת את בנו להתאוששות וכששמע מהחיי־לים גירסה לא נכונה של המקרה — סטר לבנו בכעס על שהתרשל בתפ־קידו. לאחר מכן העביר אותו כדי שינוח בביתו.

בשעות הערב של אותו יום, כאשר שכב ארז במיטתו בביתו, הב־חינה אמו בפגיעה בראשו וסימני דם. שעות ספורות לאחר מכן איבד את ההכרה וזו לא שבה אליו עוד. ההורים המבוהלים הזעיקו אמבולנס שהעביר את החייל לבית החולים פוריה ומשם הועבר במסוק לבית החולים רמב"ם וכעבור חמישה ימים מת.

מכון הבריאות בנחמני ת"א סיפק שירותי מין ללקוחות

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

לבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגש לפני כמה ימים כתב אישום נגד גבר ואשה המואשמים כי פתחו מכון עיסוי בשם "מועדון בריאות" שהיה מסווה למתן שירותים מיניים. הנאשמים הם: יוסף משה (24) מרחובות, ותביבה דודיאן (24) מתל־אביב.

בכתב האישום טוענת התובעת עו"ד פנינה גיא, כי בין חודש אפריל עד אמצע יוני 1987 החזיק וניהל הנאשם משה מקום לשם עיסוק בזנות ברחוב נחמני 49 בתל־אביב שהיה במסווה של מכון עיסוי. לטענת התובעת העסיק הנאשם בחורות מספר שעסקו בזנות וביצעו "שירותי הרפיה" ללקוחות. עוד טוענת התובעת, כי הבחורות שהע־סיק הנאשם היו חסרות הכשרה כמעסות והן גבו מכל לקוח סכום של 75 ש"ח עד 125 ש"ח ומתוך סכום זה שילמו לנאשם מחצית הסכום שהתקבל מהלקוחות. משה נאשם בעבירות של סרסרות למע־שה זנות וניהול החזקת מקום לשם זנות.

הנאשמת דודיאן מואשמת באותן שתי עבירות (סרסרות למעשה זנות וניהול מקום לשם זנות) אולם התובעת טוענת, כי מהבחורות שהיא העסיקה היא גבתה 25 ש"ח מכל לקוח והיא ניהלה את ה"מכון" במשך כשלושה שבועות.

מאסר והורדת דרגה לסג"מ שפצע קצין מפליטת כדור

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שופטי בית הדין הצבאי במחוז הדרום גזרו 5 חודשי מאסר, מהם שלושה בפועל, והורדה לדרגת סמל, על סג"מ אמיר הברפלד, מפקד מחלקה, לאחר שהורשע בשימוש בנשק באופן בלתי חוקי.

על פי כתב האישום דרך הנאשם את רובהו מסוג גליל בשעה שהמתפנית בתוכו כאשר הנשק מכוון אל חייל אחר. כתוצאה מכך נפלט כדור אשר פצע קצין אחר שישב מול הנאשם.

הקצין הודיע כי יערער לבית הדין המחוזי על גזר הדין.

סיבוכי הריון לא שיחררו ממעצר חשודה בסחר סמים ובנשיכת שוטרת

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בית־משפט השלום בבאר־שבע סרב לשחרר ממעצר אשה בהריון עם דימום קשה, והורה לעצור אותה על־פי בקשת המשטרה.

השופט שלמה נחמיאס, שהורה להאריך בשישה ימים את מעצרה של שושנה יפרח (28) מעפולה, הב־מצאת בחודש השלישי להריונה, ומדממת, ציין בהחלטתו כי הוא מצווה על המשטרה לאפשר לה לקבל את כל הטיפול הרפואי הנחוץ בתא המעצר.

יפרח ועוד שני גברים, יעקב סבג ומאיר יפרח, נעצרו בחשד בסחר בסמים מסוכנים ותקיפת שוטרת. לדברי נציג המשטרה, שלשום בערב נערך חיפוש בביתו של יעקב סבג. ועם כניסת השוטרים לביתו הש־ליכה שושנה יפרח, שהייתה אף היא בדירה, חשיש בכמות מסחרית דרך החלון. הסם נפל לידיו של שוטר שעמד מתחת לחלון. בחיפוש על גופה נתפס חומר החשוד כהרואין, ולטענת נציג המשטרה, יפרח גם נשכה את ידה של שוטרת שהייתה במקום.

חוסלה תחנת הסמים הגדולה ביותר בנגב

בתוך דירה של אסיר ברישיון בבאר שבע נתפסו, בעקבות מידע מודיעיני, 141 מנות הרואין שהיו מוכנות למכירה מידית

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

משטרת מרחב הנגב הצליחה לחסל אתמול את תחנת הסמים הגדולה ביותר שנגלתה אי־פעם במרחב הנגב.

בתוך דירה של אסיר ברישיון בבאר שבע נתפסו, בעקבות מידע מודיעיני, 141 מנות הרואין בשווי של 12,000 שקלים שהיו מוכנות למכירה מידית.

כמו כן נתפסו תכשיטים שד־משטרה חושדת כי שימשו לתשלום בעד סמים. החשוד נעצר ויובא הבוקר להארכת מעצרו.

ממשטרת מרחב הנגב נמסר עוד כי שלשום חוסלה תחנת סמים נוספת, השביעית במניין בבאר שבע בשבועיים האחרונים, ובחיפוש הת־ברר כי הסמים הוחבאו בתוך שופר.

ילד בן 12 נהרג ממשחק בכדור רובה

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

ילד בן 12, מוטי רהאן ממושב יפית שבבקעת הירדן, מת שלשום מהתפוצצות כדור רובה, שבו שיחק עם חברו במחסן נטוש במושב.

מוטי רהאן שיחק עם חבר במחסן של משפחה שעזבה את הישוב. השניים מצאו שני כדורים בקוטר 9 מ"מ, ושיחקו בהם. מוטי רהאן תחב כדור אחד במלחציים, והיכה על הפיקה בידית מתכת.

הכדור התפוצץ, וחלק מהתרמיל חדר בעוצמה לחזהו של הילד, והרגו.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

הארץ

יום ד' ב' באב תשמ"ז
29 ביולי 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לד

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת כתוכנן

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

חופש הביטוי ומגבלותיו

"חופש הביטוי אינו רק החופש לבטא דברים המקובלים על כלל הציבור, אלא גם החופש לבטא דיעות מסוכנות, מרגיזות וסוטות, שהציבור סולד מהן ושונא אותן. חופש הביטוי הוא גם החופש לבטא דברים הצורמים את האוזן... המשטר הדמוקרטי נבחן על-פי חופש הביטוי של הזולת ולא על-פי ערכם של הדברים" — כך פסק השופט אהרן ברק, בעתירתו של חבר-הכנסת מאיר כהנא נגד הנהלת רשות השידור, שזו שנה וחצי מנעה פרסום מן העותר, חרף ממסגרת ידיעות בעלות ערך חדשותי.

על-פי העיקרון שבהצהרה זו, הורה הבג"ץ להנהלת רשות השידור לשדר גם את דיעותיו והשקפותיו של כהנא, כמו שהיא משדרת דיעות והשקפות של מפלגות אחרות. משמע, הגישה לתכניות כגון "מבט שני" ו"מוקד" שוב אינה חסומה, מבחינה עקרונית, בפני ראש תנועת "כך".

האין זו דוגמה כיצד הדמוקרטיה מצליחה למלכד את עצמה? הרי מקובל על רוב אזרחי המדינה כי כהנא, בהטיפו לסילוק הערבים אל מעבר לגבול, מתכחש לעקרונות שמדינת ישראל מצווה להקפיד על שמירתם, בהתאם למגילת העצמאות שלה.

שלושת שופטי הבג"ץ נתנו דעתם לבעיה שעתירת כהנא העמידה בפניהם. הם לא יכלו שלא לבטל את ההוראה שבאמצעותה הגבילה רשות השידור את איזכורי כהנא לתחום החדשות בלבד. אבל עם זאת, היו השופטים ערים לשוני שבין דיווח חדשותי על הופעותיו של כהנא בכנסת ובאסיפות, לבין פתיחת הרדיו והטלוויזיה לשידורו הישירה, לבדו או תוך ויכוח עם יריבים.

לכן טרחו השופטים לצייד את הנהלת רשות השידור בכלי, שבעזרתו תוכל למנוע את ניצול הבימות שהיא מופקדת עליהן, לתכלית הנוגדת את טובת המדינה. בג"ץ קבע כי הנהלת רשות השידור תהיה רשאית, בטרם תחליט לשדר את השקפותיו של כהנא, לבחון כל פעם "אד הוק" אם להתיר או לאסור. עליה לבחון "אם קיימת וודאות קרובה של נזק ממשי לסדר הציבורי במקרה שדיעה מסוימת תשודר בזמן מסוים". מהניסוח השלילי — "רק אם בדיעה מסוימת יש כדי לפגוע בסדר הציבורי, רק או רשאית רשות השידור שלא לשדר אותה" — יש ללמוד על דרך החיוב, כי הנהלת הרשות זכאית להימנע ממתן פרסום לדיעותיו של ראש תנועת "כך", בתנאים מוגדרים שהרשות מוסמכת לקבוע אם הם חלים או אינם חלים בכל מקרה ומקרה.

אפשר לתהות אם הסייג האמור יספיק. השופט גבריאל בך הרגיש כנראה כי כדאי להוסיף החמרה. הוא הצטרף, כמוהו כשופטת שושנה נתניהו, לדעת אהרן ברק, אך קבע כי לדעתו, "רשאית רשות השידור שלא לשדר דברי הסתה על רקע לאומי, אתני או גזעני, הפוגעים ברגשות אנשים וחוגים אשר נגדם הם מכוונים". השופט בך אף הרחיק לכת: "גם דברי הסתה גזעניים שאינם מהווים סיכון מיידי וישיר לפגיעה בסדר הציבורי — רשאית רשות השידור להימנע מלשדרם".

דעתו של השופט בך נחשבת לחלק מפסק הדין. הנהלת רשות השידור אינה עומדת איפוא חסרת-אונים מול ניסיונו של כהנא להסתער על מאזיני הרדיו וצופי הטלוויזיה. יש בידי הרשות אמצעים לבלמו. ואם כהנא ואנשיו סבורים כי נחלו ניצחון בפסיקת הבג"ץ — הם מגזימים בהישגם. עם זאת, פסק הדין שופך אור חריף על הדילמה שכל משטר דמוקרטי נקלע אליה בבואו להתמודד עם מפלגות קיצוניות: עליו לתת חופש ביטוי גם להן, אף שהן מתנגדות לו עד כדי כפירה בעיקר, והוא נאלץ לקבל עליו סיכון לעצם קיומו.

גם הבג"ץ שלנו לא גילה אלא מוצא צר בלבד מדילמה זו. חשוב פי כמה כי הנהלת רשות השידור תשמש בסמכות שהבג"ץ השאיר בידיה. אחרי ככלות הכל, השופטים לא פטרו אותה מאחריותה כלפי הציבור.

אנטומיה של נחום-תקום

ואלה החדשות על מה שקורה אצל שרון ועיקרן תחילה: הזמן פועל לטובתו, באשר הוא ניצב כיום מול חלל פוליטי ריק מ"כריזמטים" — חלל ריק שהוא הולך ונשאב לתוכו כלפי מעלה

מאת יואל מרקוס

שינויים מעניינים מתרחשים בימים אלה אצל אריאל שרון. הוא למד למשל פתאום שמותר להודות בטעויות. הוא מודה שטעה בשיקול כשניסה להקים במרכז מפלגתו, בניגוד לרצונו של שמיר, גוף מדיני בראשותו. הוא מודה שהגזים ב"ברוגזים" ובמלחמה הסלולרית שלו נגד אמצעי התקשורת והוא חוזר עתה לנורמליזציה ביחסיו עם העיתונות. לי לא איכפת שמבקרים אותי אך שידייקו בעובדות, הוא אומר. אצלו גם עובדות הן שאלה של השקפה. אך אין לכחד שההתייחסות אל שמו היא כאל הבן הרשע, רק מוזכר, מייד קמה מהומת אלוהים. זו לפחות תחושתו.

הוא מודה שמנתה הידועה שלו בדבר כינון מדינה פלשתינאית יש תוליה חולשה והיא שלירדן יש מלך. בשל כך, מבין שרון, בכל פעם שהוא מעלה תזה זו, בעיקר כששומעים אמריקאים, הם תוהים אם במסווה התזה אין שרון חורש מזימות צבאיות נגד חוסיין. אך לדעתו הם חוששים לשווא. לא צריך לחרוש מזימות נגד מצב נתון והוא שירדן היא מדינה של הפלשתינים ולא של שום שושלת.

הוא מודה שטעה כשניהל בעל פה שיחות עם שמיר: יש לו רקורד של אי-זיכרון. הוא "לא זכר" בפרשת השב"כ, הוא "לא זכר" בנושא הוועידה הבינלאומית. "לא זכר" הסכמים והבנות שהיו ביניהם. "לא זכר" כשתקפו את לוי. מעכשיו כל שיחה ביניהם תירשם על-ידי שרון. מוטב עם אדם כזה במסמכים.

לעומת זאת אין שרון טוען שההימור באבני הפז היה טעות. כי לא היתה כאן כל טעות. היה זה תרגיל מתוכנן מצדו לעצירת התחייה ממתמטום הקדמת הבחירות. אין הוא עוסק בניחושים אלא בידיעה. במקרה, יומיים לפני התקריות, נזדמנתי לשולחן ארוחת הבוקר שלו במלון תל-אביבי (בארוחה נכנס גם למשמר ריאותה של פירות וכפית דבש עם מים חמים) ושאלתיו אם המהלך של התחייה עלול להפיל את הממשלה? דעתו היתה ששמיר שגה בדרך טיפולו בתחייה. "אך כשר התעשייה גיליתי שיש לי אישור לישוב תעשייתי בעזה — המאושר גם על ידי המערך — או אולה טרקטור שיפגין קצת נכונות" (הוא אינו אוהב את המלה "דחפור" ומדבר תמיד רק על "טרקטור"). הוא דיבר במלוא הרצינות אך עיניו צחקו. לדעתי הוא שיער מראש שהטרקטור יסולק. אך בינתיים זה יקל על התחייה לרדת מהעץ.

מתנגד ל"שב ואל תעשה"

לאחר מעשה כתב אחד העיתונים שכל התרגיל היה מתואם מראש בין רבין לשרון — שרון יעלה את הטרקטור ורבין יוריד אותו ושניהם ישיגו בכך את מטרתם שלא יוקדמו הבחירות. לי קשה להאמין שהיתה הסכמה מוקדמת כזאת. אך יש בין שרון לרבין הערכה הדדית, מין אמנה בלתי כתובה [illegible].

הקרבה המוזרה איננה רק עם רבין אלא גם עם שמעון פרס. משה דיין היה מקפיץ את חבריו למפלגה באמירתו "אני יותר קרוב לבגין

שרון: שינויים מעניינים

מאשר ליערי". שרון היה יכול לומר היום בשקט שהוא יותר קרוב לרבין ולפרס מאשר לשמיר. לא מדובר פה באידיאולוגיה אלא במהות אופרטיבית. לשרון אכזבה עמוקה משמיר. הוא לא מנהיג, הוא לא מוביל. "שב ואל תעשה" של שמיר מסוכנת למדינה ובלתי אפשרית באיחורה — בכך לשיטתו הוא יותר קרוב לפרס ורבין מאשר לשמיר. הוא מודאג מצורת הטיפול בערביי ישראל — מהשטחים אפשר להיפטר בעת צרה, אך ערביי הארץ הם חלק מאתנו, בתוך כנו. שרון טוען שיש דרכים להתקדם לשלום וישראל צריכה ליזום, לא לשבת בחיבוק ידיים. לדעתו יכלה הממשלה במתכונתה הנוכחית לעשות הרבה יותר לשלום מאשר הלא כלום שתקעה בו את עצמה.

לפני זמן מה התקיימה, לדעת אדם שאי אפשר לטעות במדע שלו, פגישה חשאית בין שרון לפרס. שרון לא בדיוק הכחיש, לא בדיוק אישר ואילו ראש לשכתו של פרס, אחרי בירור עם פרס עצמו, הכחיש בכל וכל את קיומה. כעבור יומיים קרה דבר משונה: ראש הלשכה של פרס התקשר אלי "מתוך סקרנות אישית", בשאלה האם שרון טוען שהתקיימה אותה פגישה או לא היתה פגישה, תמהני, מה כל כך סיקרן את פרס לדעת מה אומר שרון אלא אם נדברו ביניהם על השאיות? הניחוש שלי — שפגישה כזאת היתה.

הדמיון למשה דיין

כל נשכח שבשיחה חשאית בביתו של עוזיאל עיגב בסביון סגרו פרס ושרון את כל עניין ממשלת האחדות מיד עם היוודע תוצאות הבחירות — במחיר החזרתו של שרון מהקנוסה שגזר עליו בגין, לתפקיד מרכזי בממשלה. במאי, לפני הדיון בקבינט על הוועידה הבינלאומית, באו שליחים מטעמו של פרס אצל שרון. "האם האמינו שאני אעודד האצבע נגד הליכוד" אחרי ככלות הכל הוא רוצה להיות מספר אחד בליכוד. אך מאלפת גישתו שהוא רצה למנוע את השפלתו של פרס וגם היה פעיל מאוד במציאת דרך שבה שמיר ופרס יוכלו ללכת יחד לכיוון חוסיין. העקשות של שמיר הפתיעה אותו וגם אינו יורד לסוף תבונתו. שרון אינו רוצה בקרע בממשלה ובבחירות מוקדמות שינציחו את שמיר לעוד ארבע שנים.

משרד המסחר הוא תחנת ביניים אצל שרון, למרות שתשמע על תפקודו שם רק טובות. הוא נתון בשלב של רוויזיה עם עצמו ומגשש את דרכו. נוכח הקיפאון בישראל, יותר ויותר שומע הממשל מישהו אליו, חצי בצחוק, חצי ברצינות, שהוא היחיד שיכול להוביל לכיוון שלום ויתורים. אולי זה לא כל כך מצחיק — בלי שרון ספק אם בגין היה מוותר ומוריד את ישובי חבל ימית. שרון הוא הנחום-תקום של הפוליטיקה הישראלית. בכך ר בשורה של דברים רב הדמיון בינו ובין דיין. לשניהם היו עליות וירידות תלולות. שרון כדיין יותר פרגמטי מאשר פאנאט אידאולוגי. שרון, כדיין, פורה רעיונות מקוריים, לעיתים לא גמורים, לעיתים גרועים אך אף פעם אין אצלו אפס. שרון, כדיין, ניחן בכריזמה — כששרון נכנס למקום ציבורי כלשהו, כמו דיין בשעתו, יש מה שבן-גוריון תיאר כחשמל באוויר.

ההבדל בין שניהם שדיין לא רצה להיות ראש ממשלה ואילו שרון רוצה. לדיין היו מתחרים כריזמטיים ואישים חזקים רבים, מספיר ועד גולדה מאיר ומנחם בגין, בעוד שרון ניצב מול חלל ריק מ"כריזמטים", מ"עילויים מוכשרים", מ"חזקים". חלל ריק שהוא הולך ונשאב לתוכו כלפי מעלה. איך אומרים? הזמן פועל לטובתו?

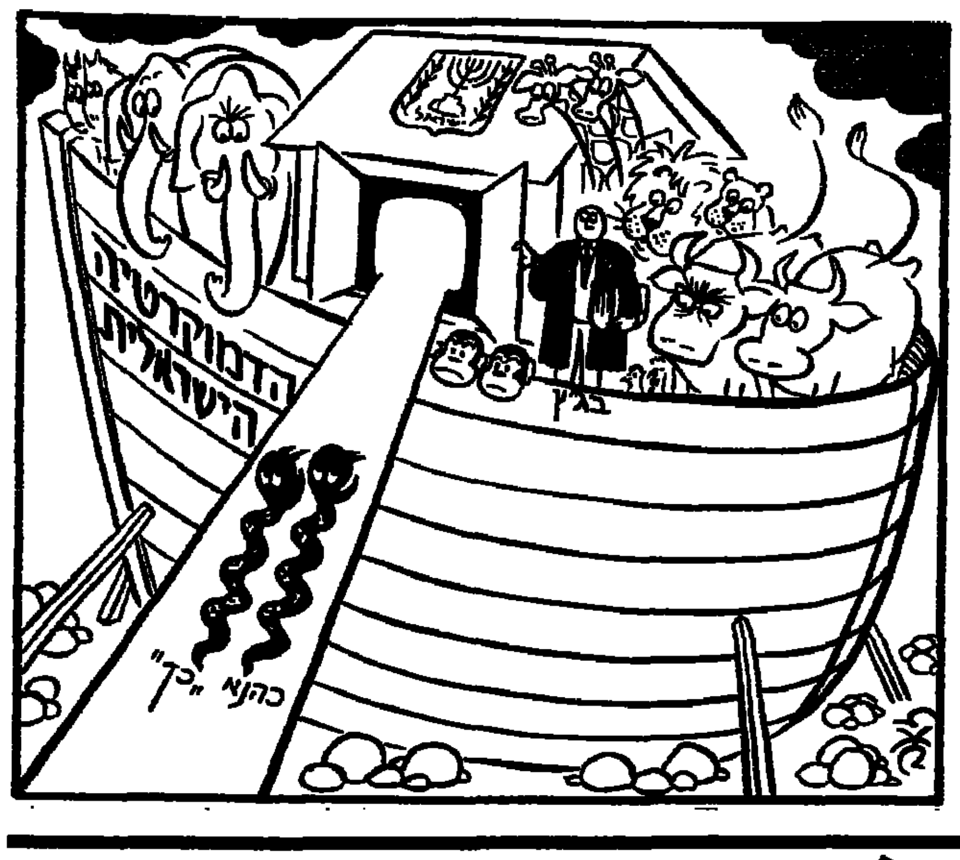

בג"ץ, כהנא ורשות השידור

החלטת בג"ץ אין משמעה מתן כניסה חופשית למאיר כהנא לכלי התקשורת הממלכתיים

מאת ד"ר זאב סגל

זכויות היסוד של החברה והפרט במשטר דמוקרטי נבחנות בבתי המשפט, במקרים לא מעטים, בעת שאלה נוגעת להגן על מי שראוי היה פחות מכל לכך. בבית המשפט העליון עצמו נשמעו בכך דעות מוצדקות, כהגינות על הסף של עתירות כהנא בהעדר תום ניקיון כפיים, תוגע במישרין לעתירתו. גברה בינתיים הגישה שלפיה ישמע בג"ץ את עתירותיו. בית המשפט המשקיף על "האופק הדמוקרטי" המלל יתעלם מן העותר שלפניו, ויבטא את "אורחות החיים" בחברה דמוקרטית הראויים לחברה בכללה.

השקפה זאת העמידה כבר את בית המשפט העליון במוקד של ביקורת ציבורית, שהיתה לא אחת חסרת בסיס. היה זה בית המשפט שהכשיר את מועמדות רשימת "כך" בבחירות לכנסת האחת-עשרה, מתוך שבהעדר חוק אין ועדת הבחירות מוסמכת למנוע מועמדותה בבחירות של רשימה המתנכרת לעקרונות היסוד של הדמוקרטיה הישראלית. בית המשפט גם קבע, כי בהעדר הוראה בתקנון הכנסת, אין יושב ראש הכנסת רשאי לפסול הצעת חוק בגין תוכנה הגזעני-לאומני. בשני המקרים הללו כהנא תרומה לחיזוק עקרונות הדמוקרטיה הכלליים. "בזכותו" נדרשה הכנסת, באיחור רב, לנושאים אלה ושינתה את החוק והתקנון כך שכיום מוסמכת ועדת הבחירות לפסול רשימה המסיתה לגזענות, ונשיאות הכנסת לא תאשר עוד הצעות חוק המסיתות לגזענות.

באה הולכתו האחרונה של בית המשפט העליון (בג"ץ 399/85) והעמידה שאלות יסוד על הדרך. אלה עניינן בסמכותה של רשות השידור להחיל מדיניות שיקבל דעותה שלא לשדר דעות והשקפות הנוגדות את מהותה של הדמוקרטיה, באשר הן מפיצות מדנים ושנאה בשל "השתייכות לגזע ולמוצא לאומי". השאלה היא קשה במדינה הרואה בחופש הביטוי ערך יסוד "הנותן למשטר את אופיו הדמוקרטי". כדברי השופט אהרן ברק, בהחלטתו שלפיה לא היתה מוסמכת לביקורת מרשים ומהות מוסמכת לפסול את הצגת "אפרים חוזר לצבא" (בג"ץ 14/86), חופש הביטוי, הנובע ממנו, הוא החופש להביע דעות שהרוב סולד מהן.

על-פי הגישה שהותוותה שם, השאלה היא של "נוסחת האיזון" הראויה שתיווצר תוך כדי מתן משקל לערכים מנוגדים, חופש הביטוי מזה והסדר הציבורי מזה. "הסדר הציבורי", כך בהחלטה בעניין כהנא וכך גם שם, מירושו גם שמירה על רגשות הציבור, או רגשות חלק ממנו. חופש הביטוי, הזכות להישמע בכלי התקשורת הממלכתיים, ייסוג רק במקום שיש "וודאות קרובה" לכך שתיגרם פגיעה קשה, חמורה ורצינית ב"סדר הציבורי", קרי: ברגשות הציבור או ברגשות חלק ממנו.

להימנע מתוכן כולל

רשות השידור היא, אכן, במה המחויבת להבטיח מתן ביטוי מתאים להשקפות ולדעות, גם אם אין בהן ערך חדשותי מובהק. החופש הוא גם "לבטא דעות מסוכנות, מרגיזות וסוטות, שהציבור סולד מהן ושונא אותן". קביעה זאת באשר לכלי התקשורת הממלכתיים לא תחול על כהנא בלבד; תחת המטרייה שהיא פורשת יבקשו להישמע בעלי דעות למיניהן, מימין ומשמאל. כך בטלה עתה, בצורה כללית, הנחייה של הוועד המנהל של רשות השידור בעניין כהנא. כך בטלה לפני כארבע שנים החלטה כוללת של אותו מוסד ברשות שקבעה כי לא ישודרו ראיונות עם אלה הידועים כאוהדי אש"ף (בג"ץ 243/82). בשני המקרים הוכח, שעקרונות הדמוקרטיה אינם ניתנים לחלוקה. הציבור זכאי לדעת, ואולי אף ראוי כי ישמע דעות המעוררות בו חלחלה. אך מכאן ועד למתן כניסה חופשית, להיכלי השידור, לדעותיו ולהשקפותיו של כהנא, הדרך רחוקה.

בג"ץ קבע למעשה את תוכנה של רשות השידור להימנע מהחלטת "תוכן" כולל, ואת חובתה לשקול כל מקרה לגופו לאור מבחן הסכנה "הקרובה לוודאי", שמשמעו הוא גם, שהחובה לתת במה שידורית אינה קיימת כשברור שבדברים שיישמעו יש משום פגיעה רצינית וקשה ברגשות הציבור, או חלק ממנו. חזקה על הוועד המנהל שידע לעצב את כלליו כך, שלא תישלל זכותה של "כך" להישמע גם בעניינים בעלי ערך חדשותי רגיל, וגם בדעותיה, אך לא בשעה שבשידורן יהיה כדי לפגוע באופן משמעותי ברגשות הציבור.

כשלעצמי, קשה לי לראות אימתי דעות שיש בהן הסתה ברורה לגזענות אינן פוגעות פגיעה חמורה וקשה ברגשות רוב הציבור. זוהי השאלה החשובה ביותר. כאשר כהנא משמיע את גישותיו בעניינים אחרים שעל סדר היום, לא צריך להיגרע חלקו מכלל ישראל. כאשר יש בדבריו משום הסתה "זועקת בקול" לגזענות — ספק רב אם הרשות צריכה להעביר את המסר מעל לכל מרקע ומבעד לכל מיקרופון. הכנסת מוסמכת שלא לאשר הצעת חוק שיש בה הסתה לגזענות. ועדת הבחירות מוסמכת לפסול רשימה שיש במטרותיה, במפורש או במשתמע, הסתה לגזענות. האם אין רשות השידור מוסמכת לפעול כך?

יש צורך בדיון נוסף

דווקא בשאלה קשה זאת אין בפנינו הלכה פסוקה ומחייבת. גישת השופט אהרן ברק יש בה כדי לתת הכשר, בגבולות מסוימים, גם להשמעתן של דעות שיש בהן הסתה לגזענות. דבר שפרסומו מהווה עבירה על החוק. גישה זאת הגיונה הוא גם בכך, שלא קל לעודד להוליך אימתי יש בדברים משום עבירה, שאלה שבסופו של חשבון תוכרע על-ידי בית המשפט. גישת השופט גבריאל בך שונה, ולפיה, דברים שיש בהם הסתה ברורה לגזענות מהווים פגיעה חמורה וקשה ברגשות הציבור, ואז אף לפי מבחנו של השופט ברק אין הרשות חייבת לשדרם. מכיוון שהשופטת שושנה נתניהו לא הביעה דעתה במחלוקת זאת, ברור שאין בהקשרנו הלכה מחייבת.

רשות השידור חופשית לאמץ לעצמה מבחן זה או אחר ולנהוג לפיו. השאלה היא קשה מכדי שתיוותר ללא הכרעה ברורה, ולכן תוכל רק להועיל החלטת נשיא בית המשפט העליון לקיים דיון נוסף בהחלטה שנתקבלה, אם תוגש אליו עתירה בעניין זה על-ידי הרשות. לדעתי, טוב תעשה הרשות אם תפנה, באמצעות פרקליטות המדינה, בבקשה כזאת שקשה לשלול את סיבייה להתקבל.

כעת עומדת חובתה של רשות השידור לכלול את כהנא ותנועתו בשידוריה, האמורים להביא את מיגוון הדעות הרווחות בציבור. חובה זאת היא חובת יסוד בחברה דמוקרטית, ואולי דווקא קיומה יפעל את פעולתו. אלא שמכאן ועד להפיכת כלי התקשורת הממלכתיים לבמה מתמדת להשמעת קולו ודעותיו של כהנא, הדרך רחוקה. וראוי [illegible] לכך.

לקראת חתימה

קשיים משניים לא ימנעו חתימה קרובה של הסכם לחיסול טילים בעלי טווח בינוני

מאת א. שוייצר

בשבוע שעבר שב והיכה מיכאיל גורבאצ'וב, במה שנראה, בדיעבד, כדבר שבשיגרה: הוא הציע לאמריקאים משהו, שהם הציעו לו קודם לכן, אך נרתע בטענות שונות. הפעם מדובר בחיסולם המוחלט של הטילים לטווחים בינוניים המוצבים באירופה: אס־אס־20 בצד הסובייטי, טילי פרשינג־2 וטילי שיוט בצד של נאט"ו.

לפני כן עמדו הסובייטים על השארת מאה טילים מסוג זה בכל צד, להצבה מחוץ ליבשת האירופית. מן הראוי להוסיף כאן, מאחר שיש בכך לאייר את השיטות הסובייטיות בניהול משא-ומתן, כי כשהתפרסם לפני שבועות אחדים בכלי התקשורת האמריקאיים, שנציג סובייטי בכיר מאד רמז על נכונות להסכים לחיסול מוחלט של הטילים האלה, הכחיש זאת גנאדי גראסימוב, הנודע באמירה, שאותו נציג בכיר (גנרל בעל שלושה כוכבים בצבא הסובייטי) כלל אינו מוסמך להעלות הצעות מעין אלה. כלי התקשורת האמריקאים, שיוחדו על המהלך הגורבאצ'ובי, לא שכחו לציין שהמדינאי הסובייטי שב והכה במהלך של יוזמה ציבורית על יריבו האמריקאי המורכב, הנתון בצרות מבית, הנשיא רייגן. ואולם, בסופו של דבר, צחוק מי שצוחק אחרון: אם היה כאן מי שויתר — לפחות למראית עין — היה זה גורבאצ'וב הסובייטי, ולא נשיא ארה"ב.

הויכוח על פרשינג-1

האיגל ופוליטיקה, לרבות זו מסוג הבינלאומי, לעולם אינה מתקיימת בקווים ישרים. גם לאחר ההסכמה הסובייטית להצעה האמריקאית נותרה שאלה השנויה

גורבאצ'וב: מי יצחק אחרון

במחלוקת. ליתר דיוק, השאלה שנותרה היא בעיקרה אותה, להבדיל מאחרות, שקן בעלות אופי טכני. מדובר ב-72 טילים לטווח בינוני־קצר מסוג פרשינג-1, המוצבים בגרמניה. אלה הם טילי שעטה: הגוף שייך לגרמנים, ואילו ראשי הנפץ הגרעיניים שייכים לארה"ב, שהרשות להפעלתם נתונה בידי מפקד כוחות נאט"ו, על־פי הרשאתו של נשיא ארה"ב. הגרמנים אינם רוצים לוותר על טילים אלה, אלא תמורת קיצוץ משמעותי בכוחות הקונבנציונליים של ברית וארשה (קיצוץ, שגם אם הוא אפשרי, יתבצע בפרק־זמן שנים לחלוטין מפירוקם הטוטלי של הטילים); ואילו הסובייטים תובעים שהטילים המערב־גרמניים יסולקו ויפורקו יחד עם הטילים האחרים.

הסובייטים עומדים על תביעה זו בנוקשות; האמריקאים, בלא פחות נוקשות, תומכים בעמדה הגרמנית. כאן חוזר ומדובר ביעון ישן: הנשק הגרעיני, על כל סוגיו, הוא פוליטי, להבדיל מצבאי. ויתור אמריקאי שימש בידי הסובייטים הוכחה כלפי הגרמנים, וכלפי האירופים בכלל, כי ארה"ב מוכנה, למען סיפוק צרכיה היא (במקרה זה, עריכת פגישת פסגה עוד השנה בין רייגן וגורבאצ'וב), להתעלם מזעקות השבר של בנות בריתה האירופיות; ואילו ויתור סובייטי ישמש הוכחה בידי יריבי גורבאצ'וב בצמרת האזרחית והצבאית, בבריה"מ כי המזכ"ל, הגיבם של כלי התקשורת, אינו אלא נמר של נייר.

באין מלחמה הבלבלה מבריעה

ואולם נראה, כי דעות והערכות אלו הולמות יותר את טווח הראייה (החשיבה) הקצר של פרשנים בתי קשורת היומית, מאשר את עובדות היסוד, שעל־פיהן נרתעו, סובייטים ואמריקאים כאחד, להגיע להסכמה ביניהם בדבר האוסט מירוץ החימוש. אם נבחנה ההערכה לגבי משקלן הסגולי של עובדות אלו, שמכוחן צפויה תפנית ביחסים בין שתי מעצמות העל — 72 טילים מיושנים אינם יכולים לשנות את מהלך ההיסטוריה. הלחץ הכלכלי, גם בצד האמריקאי, להטיל רסן על ההוצאות הצבאיות — הוא כה כבד, שפרליטיקאי בשר ודם אינו מסוגל לעמוד בו.

אפשר שהשאלה היתה עומדת בצורה אחרת, וזוכה למענה שונה, במקרה שהיתה סבירות כלשהי למלחמה מתוכננת בין שתי המעצמות הגרעיניות. אך מלחמה כזו היא מחוץ לתחום; ואם תפרוץ, זה יקרה רק בסיומם של אירועים בלתי־רציונליים, וגם במקרה זה ייזום את הפעלת הנשק הגרעיני מטורף קליני, המוכן לטרוף את עצמו ואת בני ארצו, יחד עם יריביו. המסקנה היא, כי צריך לשים קץ למירוץ שאין לו תכלית, ולהעתיק את דגשיו — שהרי היריבות בין ארה"ב ובריה"מ תישאר בעינה לאורך ימים — לתחומי התמודדות אחרים.

אחר יוזהר

בסוף השבוע שעבר העריכו פקידים אמריקאיים עלומי שם, בתשובה לשאלות שהציג להם כתב "ניו־יורק טיימס", כי בסופו של דבר יוותרו הסובייטים גם בעניין זה — מן הסתם כדי להוכיח כי כלה ונחרצה עם גורבאצ'וב להעביר את סכנת המלחמה הבינגושית מן העולם. אך בין אם צודקים פקידים אמריקאיים אלה (אפשרות די סבירה), בין בשל אפסות משקלם של טילי פרשינג-1 במלאי הטילים הגרעיניים המוחזקים בידי שתי המעצמות, ובין בהסתמך על הנסיון האמריקאי עם הסובייטים בשיחות פירוק הנשק הגרעיני) ובין אם לא, המשא־ומתן על פירוק הטילים לטווחים בינוניים יסתיים בהסכמה.

זו איננה הערכה שירותית, אלא מסקנה בלתי־נמנעת מחישוב עלות־תועלת גלובאליים. פרשנים, מקצתם פשטניים ומקצתם מתוחכמים יותר על המידה, מייחסים תוצאה צפויה זו לרצונם של גיבורי העלילה — רייגן וגורבאצ'וב — להפגין הצלחה שתוכה לחשיפה מרבית מול מצלמות הטלוויזיה. אפשר שיש בדעה זו גרגיר של אמת. אך מה שדוחף את השניים להגיע להידברות, הוא משהו חזק ולחוץ הרבה יותר מהיעדרה של ברירה רציונאלית אחרת.

מחיר האשראי

ריבית אפקטיבית שנתית של 3,996%!

המוצר	היפר-כל	היפרשוק	שופרסל	חנות המפעל פיקנטי	הפער באחוזים
חומוס 1/2 ק"ג	3.10	2.75	3.46	2.20	57%
איקרא	9.26	8.44	8.72	5.90	57%
נקניק סיביו	19.99	28.33	24.07	12.90	119%
כתף בקר	37.35	38.10	—	19.90	87%
טבעות הודו	16.30	—	—	9.90	64%
לבבות הודו	17	—	17	9.90	71%
פלאמידה מעושנת	10.97	10.40	11	5.50	100%
רולמופס	14.46	12	17	7.60	123%

נכון ליום 14.6.87
מחירים מירביים למוצר
המחיר בש"ח ל-1 ק"ג

שוב מסדרים אותך?

כמו ריבית קצוצה

ידעת מהו המחיר שאתה משלם כאשר אינך קונה בשר, נקניק וסלטים ב"פיקנטי", למשל?
אל תטעה: כמו "ריבית" אפקטיבית שנתית של ארבע ספרות: כמעט 4,000%!!

ריבית אפקטיבית שנתית של 3,996%!

זוהי המשמעות האחת והיחידה לתוצאה של קניית בשר, נקניק וסלטים באשראי במהלך של חודש, ובמחירים כמעט כפולים ממחירי פיקנטי.
זהו ה"קטש", ה"עוקץ", וה"מכה" שהם הכינו לך.
פשוט. עובדה. ולאור היום.

מה תעדיף?
לקנות קילו אחד של בשר, נקניק וסלטים בשיטת האשראי של הרשתות — או לקבל באותו מחיר — בדיוק כפליים: שני קילו — וגם יותר טרייה!

פער מחירים זוועתי

ובכן, כדאי לך לדעת:
שיטת האשראי — עד כמה שהיא נראית לך כדאית — הינה למעשה "הלוואה" ש"מסדרים" לך בעלי עניין, כדי שתרכוש בלי חשבון.
כאשר תחזור הביתה ותעשה את החשבון — כבר יהיה מאוחר. יצאת "פראייר".

פתוח עד 10 בלילה

המסקנה ברורה. עוברים לצרכנות כדאית. עוברים ל"פיקנטי" ומשלמים את המחיר הריאלי האמיתי של כל מוצר. הרווח כולו שלך. ובגדול.

פיקנטי

השומר (כהנמן) 104, בני-ברק

פיקנטי / סה' פרסום

בעולם היהודי / אליהו סלפטר

גרמניה המזרחית מסבירה פנים ליהודים

ייתכן שזה קשור בביקורו המתוכנן הראשון של מנהיג גרמניה המזרחית אריך הונקר בגרמניה המערבית. ייתכן שזה חלק מהמאמצים לשפר את מעמדה של גרמניה המזרחית במערב בכלל ובארצות הברית בפרט — אך היהודים נהפכו באחרונה לנושא לטיפול מועדף על-ידי שלטונות ברלין המזרחית.

אישים יהודיים וביניהם אישים ישראליים (לרבות עורך "הארץ" מר גרשום שוקן) מתקבלים כאורחים נכבדים בגרמניה המזרחית, נציגי ארגונים יהודיים מקיימים שיחות עם עסקנים בברלין המזרחית והעיתונות הרשמית של המפלגה מבליטה ביקורי מנהיגים יהודיים אמריקאיים. באחרונה נודע כי גרהארד ריגנר, יו"ר הוועד המנהל של הקונגרס היהודי העולמי, נפגש עם גורמים מזרח-גרמניים רשמיים כדי להכין שם את ביקורו של אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי.

אך הדוגמה הבולטת ביותר ל"מדיניות היהודית" של גרמניה המזרחית ניתנה לא מכבר כאשר "נויס דויטשלנד", בטאון המפלגה הקומוניסטית במדינה, פתח את עמודו הראשון בכתבה גדולה, על ארבעה טורים, תחת הכותרת "אריך הונקר קיבל את הרב ד"ר ישראל מילר" (נשיא ועידת התביעות היהודיות). הקורא יכול היה לחשוב שהרב מילר הוא אחד מהמנהיגים הגדולים של העולם הקומוניסטי; הידיעה על שיחות משלחת המפלגה הקומוניסטית המזרח-גרמנית במוסקבה על "העמקת שיתוף הפעולה בין גרמניה המזרחית וברה"מ" הובאה במקום השני, בשלושה טורים בלבד...

לא פחות מעניין הוא תוכן הכתבה. להבדיל מגרמניה המערבית, גרמניה המזרחית התנערה כמעט מכל אחריות מוסרית וחומרית למעשי הנאצים. והנה אנו קוראים בכתבה, כי "גרמניה המזרחית עושה הכל כדי לשמור על זכרם של קרבנות הפאשיזם ובזה היא שותפה למטרותיו של הארגון שאותו מייצג ד"ר מילר. אריך הונקר הבהיר כי יש הבנה שהשיחות בין שני הצדדים יימשכו, במטרה להגיע להסדר מוסכם. הרב מילר ציין את הסיוע המעשי שמעניקה "ועדת התביעות היהודיות" ליורשי קרבנות הנאצים והפאשיזם והדגיש, לאור השיחות, את נכונות ארגונו לעודד את כל האפשרויות לפיתוח מועיל של היחסים הבין-לאומיים (קרי בין שתי הגרמניות), ביחוד בתחום הכלכלי".

בסיום הכתבה נכללו ההצהרות היהודיות המקובלות נגד מירוץ הטילים והתריעות על סכנת השואה הגרעינית, אך קשה היה שלא להתרשם, כי הונקר אומר בעצם לרב מילר, שאם היהודים יסייעו לנו בשיפור הקשרים הכלכליים עם המערב, וגרמניה המערבית בפרט, נהיה מוכנים לדון, באיחור של 30 שנה, בהשתתפות כלשהי בתקציב "ועדת התביעות היהודיות".

ציניקנים יאמרו שזאת התחייבות בלתי מחייבת — על חשבון מה שגרמניה המזרחית תקבל מגרמניה המערבית.

אחרוני יהודי אל סלוודור

אל סלוודור נמנית עם הקהילות היהודיות המתמוטטות במרכז אמריקה, בשל המהומות הפוליטיות. מאז פרצו מעשי האלימות עזבו כמחצית יהודי אל סלוודור את המדינה ונותרו בה כיום כ-40 משפחות יהודיות בלבד. מניין בליל שבת הוא עניין של מזל, ומתאפשר לפעמים כאשר מזדמנים לבית הכנסת כמה אנשי תה"ל ישראלים העובדים באל סלוודור ומגיעים לבירה.

רבה של אל סלוודור עבר כבר לפני יותר משנה לגואטמלה, ובעלי עסקים רבים העבירו את משפחותיהם לארה"ב. העיר מתרוקנת מיהודים, בעיקר בחודשי חופשת בית-הספר, כאשר גם שאר המשפחות נוסעות לארה"ב או לישראל.

מבחינה פוליטית אין, כמובן, שום משקל לקהילה היהודית. אך מבחינה כלכלית, בעלי בתי חרושת ובתי מסחר יהודיים הם מאנשי העסקים העשירים והחשובים במדינה. היהודים, כמו לא מעט סלוודורים לא-יהודים אמידים, מתחבטים במבוכה מצפונית-פוליטית: מצד אחד הם מצדדים בשיפור תנאי חייהם של השכבות העניות — מעסיקים יהודיים נחשבים למעסיקים הנדיבים ביותר — אך מבחינה פוליטית, הם מתנגדים לרפורמות התכניות, שעשויות להביא לשינויים יסודיים בתנאי החיים של ההמונים. היהודים חוששים כי רפורמות יסודיות יסכנו את שליטתם על מפעליהם ועסקיהם.

משום כך הם אינם נחשבים לתומכי הנשיא דוארטה, המבקש להנהיג רפורמות כלכליות, כי אם של מפלגת ארנ"א הימנית, הגם שהם מסתייגים משיטותיו הקיצוניות של מנהיג ארנ"א רוברטו ד'אוביסון. מרבית אנשי העסקים היהודיים מחזיקים לפחות שומר ראש אחד או שניים, מחשש מפני טרור [illegible] של השמאל הקיצוני.

יהדות אמריקה גדלה

יהדות אמריקה נהנית עתה מגידול טבעי ומגידול מהגירה, ומהווה כיום כ-2.5% מאוכלוסיית ארה"ב, קובע ד"ר ברי קוסמין, מנהל מחלקת המחקר של מועצת הפדרציות היהודיות בניו-יורק, שעיבד את הנתונים הדמוגרפיים בשביל "השנתון היהודי האמריקאי" הבא שייצא לאור לקראת ראש השנה.

ההערכה שמספרם מגיע ל-5.8 מיליונים עומדת במבחן הבדיקות הסטטיסטיות, קובע ד"ר קוסמין. הקהילה גדלה מכמה מקורות: מהגירת ישראלים ויהודים איראניים וסובייטיים, ומעודף לידות על תמותה, בזכות שיעורי הילודה הגדולים של שנות ה-50 המגיעים כעת בעצמם להקמת משפחות. מקור שלישי: מדי שנה מתוספים לקהילה כ-10,000 מתגיירים. אך לא ברור אם אלה שווים במספרם לעוזבים את היהדות.

יהדות אמריקה מהווה 40% מיהדות העולם ויותר מ-60% מיהדות התפוצות. כמובן, היא מהווה גם את המקור החשוב ביותר של מימון צרכים יהודיים: אשתקד תרמו יהודי אמריקה כ-2 מיליארדי דולר למטרות יהודיות.

סקרים על השתייכות קהילתית מראים כי 9% מהיהודים משתייכים לקהילות החרדיות, 29% לקהילות הרפורמיות, 34% לקהילות השמרניות וכ-2% לתנועה הרקונסטרוקציוניסטית. כ-26% מגדירים עצמם "סתם יהודים", בלי שיוך קהילתי. זו הקבוצה הגדלה במהירות הרבה ביותר: הם מהווים כ-31% בקרב הצעירים.

תופעה בולטת אך לא חדשה היא, שהקהילה היהודית מקבלת את נישואי התערובת בלא להצמיד להם סטיגמה חברתית כלשהי. מחוץ לערים הגדולות של ארה"ב, כמחצית (!) מבני 30 ומטה נשואים בנישואי תערובת. השיעור נמוך יותר בערים הגדולות, מסיבות דמוגרפיות.

שיעור גבוה זה של נישואי תערובת מהווה בעיה חברתית קשה לקהילה גם כאשר בן/בת הזוג הלא-יהודי מתגייר, אין זה פשוט לקלוט אותו ולהנחיל לו את הערכים היהודיים האמוניים. עם זאת ברור שנישואי תערובת אינם עוד סימן או ביטוי של התבוללות או הדחית היהדות. אדרבה, רוב היהודים הנשואים ברוב לא-יהודי רוצים להישאר יהודים. אבל מתברר, למרות זאת, ששיעור הילודים נמוך משיעור נישואי התערובת.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שלשולי קיץ: זהירות מפני התייבשות

השלשול נגרם בדרך כלל על־ידי נגיפים וחולף ברוב המקרים באופן ספונטני, תוך ימים מעטים ● שתייה מוגברת של מים או תמיסות המכילות סוכר ומלחים מסייעת להחזרת המים והמלחים שאבדו לגוף

מאת נורית אמיתי

אחד ממפגעי הקיץ השכיחים הוא שלשול, הנפוץ בעיקר בקרב תינוקות וילדים. עשרות אחוזים מן המקרים, ולעתים אף יותר, מגיעים לחדרי המיון של בתי־החולים. מדובר במחלה זיהומית הנגרמת בעיקר על־ידי גורמים נגיפיים וחיידקים, או על־ידי טפילים.

ד"ר בנימין לוריה, מנהל היחידה הגסטרו־אנטרולוגית בבית־החולים השרון בפתח־תקווה, מדגיש כי לטמפרטורה ולמזג האוויר נודעת השפעה על פעולתם של החיידקים והנגיפים והם פעילים יותר בחודשי הקיץ. "מעבר לעובדה שהדבר מהווה בעיה בארצות חמות, יש לכך גם השלכות כלל־עולמיות", מסביר ד"ר לוריה. לדבריו, בעולם מוכרת התופעה של שלשולים המכונים "טרוולר'ס דיאריה", כלומר השלשול של המטייל. שלשול זה שכיח אצל אנשים המחליפים מזג אוויר ואזורי אקלים, והוא נגרם בדרך כלל על־ידי חיידקים. לוקים בו בעיקר תיירים הנוסעים לארצות שרמת ההיגיינה בהן ירודה.

רוב הזיהומים הם חריפים ונמשכים כמה ימים, כשהם מלווים בחום וכאבי בטן. שלשול מימי ותלשו. חלקם הגדול של המקרים חולף באורח ספונטני וללא טיפול, כשגוף האדם גובר בעצמו על התופעה. קבוצות בעלות סיכון מוגבר הן תינוקות וזקנים. אצלם יכולה מחלה זו לגרום סיבוכים, לעתים קשים. אחת הסכנות הכרוכות בשלשול היא התייבשות. תינוק חשוף להתייבשות יותר מילד גדול, ולכן נודעת חשיבות ראשונה במעלה להחזרת נוזלים ומלחים שאבדו לגוף. אחת השיטות היא שתייה מוגברת של מים או תמיסות המכילות סוכר ומלחים, תוך שמירה על יחס מסוים (ראה להלן).

בזמן השלשול נצפות יציאות מרובות ודלילות, המלוות לעתים בכאבי בטן, הקאות וחום. ד"ר גבריאל דינרי, מנהל היחידה למחלות דרכי עיכול בילדים בביה"ח בילינסון בפתח־תקווה, מסביר, כי בדרך כלל נעלמים סימני המחלה בילדים תוך 48 עד 72 שעות מזמן הופעתם. בכל מקרה, ברגע שמופיע השלשול חשוב להשיב לגוף את הנוזלים שאיבד. ד"ר דינרי מדגיש, כי בכל המחלות הנגיפיות, לרבות שלשול, אנטיביוטיקה אינה עוזרת. בשלשול חיידקי מתן אנטיביוטיקה מתאימה יכול לעזור, אך עד שעומדים על טיבו של החיידק, באמצעות בדיקות מעבדה, חולף השלשול בדרך כלל מעצמו.

ספיגה טובה

שתייה מוגברת חשובה מאוד, קובע ד"ר לוריה, וממליץ על ממוצע של שלושה עד ארבעה ליטרים ליום. בשנים האחרונות התברר, שתמיסות המכילות סוכר ומלחים מאפשרות ספיגה טובה יותר של הסוכר, המלחים והמים, מקטינות את מידת השלשול ומפחיתות את סכנת ההתייבשות. לדברי ד"ר דינרי, התמיסות הוכיחו את עצמן במדינות מתפתחות וכיום הוכחו כטובות גם במדינות מפותחות והן מומלצות בכל סוגי השלשול. בישראל, מספר ד"ר דינרי, התרופה המתאימה ביותר היא "הידראן 60", שבה הרכב המלחים והמים המוחזרים לגוף זהה להרכב המלחים ההולכים לאיבוד בצואה השלשולית. התמיסה נמכרת באופן חופשי בבתי המרקחת ואין צורך במרשם רפואי.

צבעה של התמיסה הוא אדום והיא "צובעת" את היציאות בצבע אדמדם, העלול להבהיל את מי שאינו מודע לתופעה זו. טעמה מלוח קמעא וניתן להמתיקה, לשיפור הטעם, אבל חשוב לזכור — אסור להמתיק אותה בסוכר, אלא רק בממתיקים מלאכותיים כסכארין. ד"ר דינרי מוסיף, כי את תמיסת ה"הידראן 60" אפשר לתת לכל חולה בשלשול, בכל גיל ובכל סוג של שלשול. הכנת התמיסה נעשית בהתאם להוראות היצרן, וכשהמשלשלים הם תינוקות מתחת לגיל חצי שנה — יש להרתיח את המים בטרם עירבובם עם האבקה.

בכל מקרה של שלשול יש להפסיק את הכלכלה הרגילה של התינוק או הילד למשך ארבע עד שש השעות הראשונות להופעתו ולתת נוזלים כדי למנוע צחיחות (התייבשות) הגוף. הרופאים ממליצים לתת רבע מן הכמות הכוללת של "הידראן 60" תוך ארבע השעות הראשונות שלאחר הופעת השלשול. לגבי יונקי־שדיים, ניתן לשוב להנקה מלאה לאחר הפסקת הנקה לארבע עד שש שעות, שבהן התינוק מקבל את התמיסה בלבד. תינוק שניזון לא רק מחלב אם ניתן להחזיר לכלכלה מלאה באופן הדרגתי לאחר שש השעות הראשונות שבהן הוא מקבל את התמיסה. יש למהול את כמות החלב של בוצי כמות מים (ללא תמיסת המלחים) ולהשלים את הנוזלים ב"הידראן 60".

אם הילד אינו מפסיק לשלשל גם ביום השני שלאחר תחילת הופעת השלשול, יש לדאוג שיקבל נוזלים בכמות של 150 מ"ל לכל קילוגרם ממשקל גופו באמצעות תמיסת המלחים. ד"ר דינרי מסביר, כי בדרך כלל נמנעים מלתת לתינוקות ולילדים קטנים תרופות עוצרות; השיפור במצבו של הילד יכול להיות מדומה, השלשול יפחת, אך תהליך המחלה לרבות אובדן הנוזלים יימשך. כלומר, טשטוש תמונת המחלה הוא בעצם המשך אובדן הנוזלים, שאינו נראה אך הוא שריר וקיים. נוסף לכך יש גם אפקט מסוים של ניקוי מערכת העיכול באמצעות היציאות. עם השיבה לכלכלה הרגילה רצוי להימנע מלאכול כמויות גדולות של מוצרי חלב, מכיוון שחלק נכבד מהשלשולים, בפרט הנגיפיים, גורם נזק לדירית המעיים. דבר זה גורם הפרעה זמנית בפירוק ובספיגה של סוכר החלב. כלכלה שמכילה כמות גדולה של מוצרי חלב עלולה, לעתים, לגרום להמשך השלשול.

מתי לפנות לרופא

בשלשול "קצר מועד" אין צורך לפנות לרופא, אם הוא נמשך יממה וכולל כארבע יציאות שלשוליות ביום. לא כן לגבי תינוקות עד גיל חצי שנה, שבעניינם יש להיוועץ ברופא בכל מקרה. יש להביא למרפאה גם את החיתול על תכולתו, כדי שהצוות הרפואי יקבע על־פיו את מצב התינוק ואופן הטיפול בו. לגבי תינוקות בני שישה חודשים עד שנה יש לפנות לייעוץ רפואי במקרה של יותר מארבע עד שש יציאות דלילות ביממה ובמקרים שבהם השלשול מלווה בהקאות. לגבי ילדים מעל גיל שנה — אם מצב בריאותו הכללי של הילד טוב (אין־חום־מקיא), אפשר להמתין עד יומיים בטרם פונים לרופא. אם לאחר יומיים אין שינוי במצב הילד, דרוש ייעוץ רפואי. ד"ר לוריה ממליץ לא לשלוח ילד משלשל לגן הילדים במשך יומיים־שלושה.

ד"ר דינרי מדגיש, כי יש לפנות לרופא גם במקרים שהחולה אינו מטיל שתן במשך כשש שעות, או במקרים שבהם מסרבים החולים לשתות, או כשהתנהגותם מגלה סימני אדישות בולטים. אלה הן המלצות הרופאים, אך מובן מאליו שלחושיהם של ההורים תפקיד חשוב בהחלטה מתי ואיך לפנות לייעוץ רפואי.

ועכשיו ל"אגדות": לאורז ולבננות יש השפעה קלה בלבד על עצירת השלשול. גם לקוקה־קולה אין כל השפעה עוצרת שלשול, והיא משמשת רק בסיס לקבלת נוזלים לגוף. עדיף להפסיק בכלל מתן אוכל לתינוק או לילד במשך שעות מספר. לאחר ההפסקה המומלצת, הנעה בין שש שעות ל־24 שעות, אין לאלץ את הילד לאכול אם אינו רוצה בכך. תיאבונו הרגיל ישוב אליו כשירגיש טוב יותר. העיקר: לשתות.

יש להקפיד על תנאים היגייניים כמו שטיפת פירות וירקות באופן מבוקר, רחיצת ידיים לפני האוכל או לאחר היציאה מן השירותים, הטיפול בילד ובצואתו וכדומה. ד"ר לוריה ממליץ להימנע מאכילה בדוכני מזון שבהם התנאים הסניטריים ירודים. רצוי לדעתו לאכול מזון מבושל ולהימנע ממאכלים המכילים מיונז, בפרט בקיץ. לאחר סיום אכילת המזון יש לאחסנו מיד במקרר.

תחרים, מלמלה וטפטה

שמלת הערב שבתצלום היא כל כך אכסקלוסיבית שאין מגלים את מחירה. רק למי שתחליט לרכוש אותה אצל מי שעיצב אותה, הרדי איימס, יגלו את הסוד. השמלה היא חלק מאוסף סתיו/חורף 88/1987 שהוצג בימים אלה בלונדון והיא מורכבת מחלק עליון עשוי תחרים בצבע שחור על טפטה לבנה, אמריות מלמלה בשחור לבן וחליפת מלמלה. יש קונים?

כמה הם משתכרים

מאת אברהם טל

לקראת המו"מ על הסכם השכר בשירות הציבורי, טענו דוברי האוצר כי השכר הממוצע בשירות המדינה עלה מאז אוגוסט 1986 ועד מאי 1987 בלא פחות מ־30%. אחר כך התברר שהממוצע הזה כולל תוספות־שכר חריגות שניתנו לאחיות, לשוטרים ואחרים. אז בכמה עלה שכרם של עובדי המדינה שלא קיבלו תוספות שכר חריגות? הגברת ב.ג., העובדת בתפקיד של קופאית ראשית במוסד ממשלתי בחיפה, שלחה לי את תלושי המשכורת שלה, מאוגוסט 1986 עד מאי 1987.

בתקופה זו עלתה משכורתה הכוללת ב־13%.

מדד המחירים עלה באותה תקופה ב־17%. פירוש הדבר שמשכורתה הריאלית ירדה בתקופה זו בכארבעה אחוזים.

כדי שלא תחשבו שהאוצרים מטשטשים כאן איזושהי משכורת־מיידוע־מה: משכורתה של הגב' ב.ג. במאי 1987 הגיעה (ברוטו) ל־805.66 ש"ח. היא עובדת במשרה מלאה, והמשכורת כוללת תשלום עבור 10 שעות נוספות.

תצלומי עשרת התלושים בידי. אני מוכן לשלוח לשר האוצר משה נסים, כדי שיראה אותם לאלה מבין עוזריו, שסיפרו לו ששכר עובדי המדינה עלה בין אוגוסט 1986 למאי 1987 ב־30%.

בירוקרטיה לרוויה

לא מכבר עסקתי בטור זה בבנק "יהב" לעובדי המדינה ובמנהלו, עוזי רווה, שסרב למסור לי הסבר מסויים בטלפון, ועמד על כך שאתייצב בפניו בלשכתו, כדי לקבל את ההבהרה המבוקשת. רווה טען שהוא קבע עקרונות בבנק: אף עובד אחר אינו רשאי לדבר עם עיתונאי, אלא אם הדבר נעשה בנוכחותו (של רווה), והוא עצמו אינו מוכן לדבר עם עיתונאי, אלא אם הלה יתייצב בפניו באופן אישי.

דובר בשאלה שהטרידה אותי (וגם קוראים אחרים): מעיין נובע הפרש מהותי בתשואות הריאליות של קרנות ההשתלמות השונות, הרי העובדה שהן מנוהלות בידי אותם אנשים ב"יהב", המשקיעים את הכספים באותם מכשירים פיננסיים, לפי אותם כללים. כך, למשל, התברר שהתשואה הריאלית בקרן השתלמות אקדמאים היתה אשתקד 5.25%, ואילו בקרן השתלמות אחיות עלתה התשואה והגיעה ל־8.03% — הבדל משמעותי לכל הדעות. באחרונה למדתי שיש קרן שבה מתקרבת התשואה הריאלית ל־20%.

לא מכבר הגיע למערכת "הארץ" (בפאקסימיליה) מכתב מאת עוזי רווה. במכתב זה שלושה סעיפים קצרים. הראשון מאשר את הנתונים שנכללו בטור זה ב־8 ביולי. בשני האחרונים נכתב כך: "ב. כספי העמיתים מושקעים בהתאם לתקנות רשות ה[illegible]. ג. ההבדלים בתשואות נובעים: 1. היקף המשיכות 2. עיתוי המשיכות 3. קרנות צעירות לעומת ותיקות".

עכשיו נפקחו עיניכם והכל ברור, נכון?

זו דוגמה נאה לבירוקרטיה משתוללת: רווה הגיע למסקנה — ואולי מישהו מלמעלה עזר לו להגיע למסקנה (רציתי לטלפן אליו ולשאול אם זה כך, אבל מה הטעם? הוא אינו משיב באופן עקרוני לשאלות עיתונאים בטלפון) — ובכן, מר רווה הגיע למסקנה כי בכל זאת מוטב להשיב על השאלה שהציג העיתונאי הטורדן. "או.קיי." אמר האיש בליבו. "אני אתן לו תשובה כזאת, שאחריה הוא יבין עוד פחות ממה שהבין קודם".

כמה עולה

שנאי (ארפטור) 6 וולט עם כבל ותקע סטנדרטי מותאם למכשירים חשמליים ביתיים. במקרה שלי — מכונה אלקטרונית. נראה כמו קומפיוטר קטן, מכשיר חשמלי לאללה. כמה עולה זהו? תגידו פחות. עוד פחות. כמה? לא נכון. שישה (6) שקלים־חדשים. חשבתי שאני לא שומע טוב. חבל שלא הייתי צריך שלושה. תוצרת טרנסגבה ישראל (אצל אברם, יפו ת"א 52).

בחנות ובשוק

המכונה לשה, מתפיחה ואופה

תקווה חדשה לאופים הביתיים ה"מיזמנים", המגיעים בתסכול למראה בצק שלא תפח בתנור האפייה. יצרני האלקטרוניקה של יפאן הם כיום מבשרי הבשורה, הם מציעים מכונה אוטומטית לאפיית לחם, הנמכרת כלחמניות טריות מאז תחילת שיווקה, לפני חודשים מעטים. כל אשר עליכם לעשות, לצקת לתוך המכונה את הכמויות המתאימות של מים, קמח ושמרים ולהפעילה, והיא תלוש, תתפיח ותאפה. תוך ארבע שעות יהיה בידיכם לחם טרי.

הפופולריות שלה זכו מכונות אלה הפתיעה גם את היצרנים, שחיפשו "פטנט" להגדיל את רווחיהם שהצטמקו באחרונה. חברת "מטסושיטה" מכרה בשלושת החודשים הראשונים להופעת מכונת הפלא למעלה מ־150 אלף יחידות ותחזית המכירות לשנה הראשונה היא 600 אלף יחידות. חברות אחרות סבורות כי אומדן מכירות זה נמוך מדי והוא אינו כולל מכירות לייצוא בשוק העולמי, שבו מרבית הלקוחות מעדיפים לחם טרי. מחיר מכונה כזו מגיע ל־35 אלף ין (כ־240 דולר).

נראה כי הצלחת המכירות נובעת, בין השאר, גם מהשינוי בהרגלי צריכת הלחם של היפאנים: מספר החנויות למכירת לחם טרי בארצם גדל ועומד כיום על 18 אלף חנויות, לעומת 11 אלף חנויות בשנת 1980. חברת "מטסושיטה" מתכוונת להכפיל את היקף ייצור המכונות לכמות של 100 אלף יחידות בחודש, ואילו חברת "פונאי אלקטריק" מתכוונת כבר לייצא מכונות אלה לארצות־הברית ולאירופה בסוף השנה הנוכחית. חברות כמו טושיבה, היטאצ'י וסניו החליטו שלא לפגר, והודיעו על כוונתן לייצר מכונות כאלה בעתיד הקרוב (א. קרן).

מישהו מטפל בך

חברה חדשה בשם מ.ס. ניהול ואחזקה בע"מ קמה בימים אלה, והיא מתמחה במתן שירותים לאנשים הנמצאים בריחוק מן הנכסים או ההתחייבויות שלהם, המחייבים השגחה וטיפול שוטף. במסגרת זו נכללים אנשים היוצאים לשליחות, לימודים, שנת שבתון, שמתבקשים בטיפול השוטף בנכסיהם. החברה עורכת ביקורים תקופתיים בנכס, גובה שכר דירה, מטפלת בדואר ובתשלומים, רושמת ילדים למוסדות חינוך, מטפלת בגינה ומוכרת או מאחסנת מכוניות. מנהלי החברה הם יהושע מבצל, סא"ל במילואים ונעמי פוריה, כלכלנית. החברה פועלת בשיתוף עם משרד עורכי דין, חברת אחזקה וסוכנות ביטוח. מחיר של סל בסיסי הוא 80 ש"ח לחודש.

תיקים לכל עת

בימים אלה מלאו 20 שנה לחנויות "מיני" בישראל. החברה מייבאת תיקים וארנקים באיכות גבוהה והעיצובים חדישים מאיטליה.

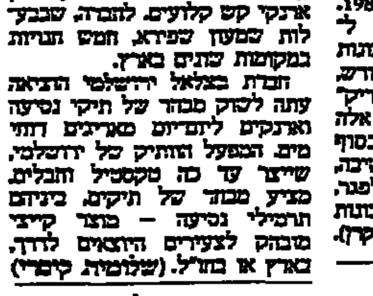

תיק סקאי של "מיני" (59 ש"ח)

"מיני" היתה בעלת הזכות הראשונה בפאסאז' "הוד", שהציעה ארנקים במבחר בינלאומי של חומרים, עיצובים ומידים. ארנקי "מיני" עשויים מבדי פשתן, חיקוי עור ועורות שונים ושילובי בד ועור ובין ארנקי קש קלועים. לחברה, שבבעלות שמעון שפירא, חמש חנויות במקומות שונים בארץ.

חברת בצלאל ירושלמי הוציאה עתה לשוק מבחר של תיקי נסיעה וארנקים ליום־יום מאריגים דוחי מים. המפעל הוותיק של ירושלמי, שייצר עד כה טקסטיל וחבלים, מציע מבחר של תיקים, ביניהם תרמילי נסיעה — מוצר קייצי מובהק לצעירים היוצאים לדרך, בארץ או בחו"ל. (שלומית קיסרי)

עיצוב בלעדי

"תיק כיסא" הוא מוצר חדשני מבית "כתר פלסטיק". זה הוא כילוב של כיסא מתקפל נייד עם תיק נשיאה. ייחודו הוא בכילוב מספר פונקציות — הוא נוח לישיבה, והוא יכול להפוך לתיק

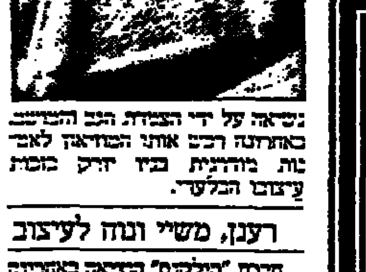

נשיאה על ידי הצמדת הגב והמושב. באחרונה זכה אותו המוצר לאותות מוזהבת בגין יופי עיצובו הבלעדי.

רענן, משיי ונוח לעיצוב

חברת "סילקס" הוציאה באחרונה לשוק מספר מוצרים לעיצוב שיער. הסוללים שמפו (7.95 שקלים), קונדישנר (7.95), ג'ל (9.95), מוס (11.95) והספריי (11.95). לאחר השימוש במוצרים, השיער רענן, משיי ונוח לעיצוב.

מלתחה בריח לבנדר

חברת "דיפקו", יצרנית מוצרי קליק, הוציאה באחרונה לשוק מרכך כביסה ושמו "בריז", בריח לבנדר. המרכך, המיוצר בריח של פרחים, נועד לרכך כביסה בדי ובכביסה. המחיר לליטר אחד — 2.03 שקלים, ל־4 ליטר — 7.45 שקלים.

עיצוב נאה

בקו הגזרים של "דנים סטוריז" עשויים התרסים פלסטיק ופוליגר במגוון צבעים ובמבחר בדים. הגימיק של ההדסים הוא היותם רב שימושיים; כורסת הישיבה היא גם כורסת הטלוויזיה הנפתחת גם למיטת שינה. הרעיון אינו חדש והמחיר

רשמקול נישא — לטיפול בהתקפי זעם של ילדים

מאת גלעד דותן

פתרון פשוט ויעיל לבעיה נפוצה ומביכה מאוד

מורונגמר

התפרצויות קיצוניות של כעס וחוסר שליטה עצמית אופייניות לילדים רבים, וכאשר הן נגרמות במקומות ציבוריים, הן גורמות להורים מבוכה עמוקה ומצוקה קשה.

הסיבה למבוכה ברורה ואילו המצוקה נובעת מכך, שפרט להרמת הילד המשתולל והסתלקות מהירה מן המקום, ההורה אינו יכול לעשות הרבה. עונש המוטל על הילד לאחר שנרגע אינו אפקטיווי, משום שבמצב זה הילד מתקשה לקשר את ההתפרצות ואת סיבותיה. העונש נתפס על ידו כשרירותי, לא צודק, ובמקום למנוע התקפי זעם בעתיד — יוצר תחושת כעס ותסכול חזקים יותר.

שני פסיכולוגים אמריקאיים, ד"ר דוליוד וד"ר דאן האוסן, שערכו מחקר בנושא, יעצו להורים לילדים הנוטים להתקפי זעם לקחת עמם רשמקול נישא, מן הסוג הניתן לנשיאה אפילו בכיס החולצה. כשהילד מתחיל בהתקפה, מפעיל ההורה את הרשמקול ומקליט את האירוע בהתלהבות. עם שובו

כך, בבית, הוא משמיע לילד את ההקלטה, ורק אז מעניש אותו. העונש אינו יותר מאשר נזיפה, הסבר והצעות איך להתמודד עם הנסיבות שהביאו להתקף.

על פי עדויות ההורים, השיגה השיטה המוצעת להפליא שהציעו שני הפסיכולוגים תוצאות טובות ביותר. אפילו אצל ילדים שהתפרצויות הזעם שלהם תכופות ביותר, הושג שיפור מורגש והחל ביכולת השליטה העצמית בפני לחץ.

מדוע הקונדום אינו מעשי

סקר שפורסם בסקנדינאוויה מגלה כי בגילאים שמתחת ל־18 עדיין הקונדום אינו פופולארי בקרב יותר ממחצית הנערות

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

על הקונדום ניתן כיום להמשיל את הפסוק התנ"כי "אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה". בהלת האיידס הפכה את הקונדום למלת־כנף ולנושא שעליו מדברים בשיחות סלון. בבתי הספר התיכוניים בסקנדינאוויה הפך מסע ההסברה על חשיבות הקונדום לשיעור חובה, המלווה בהדגמת השימוש בקונדום בעזרת חוברות הסברה של משרד החינוך.

למרות מסע הפרסומת לקונדום, מתברר כי הגידול במכירה אינו משקף את הפרסומת שזכה בה תכשיר מניעה זה. בסקנדינאוויה חל בשנה שעברה גידול של פחות מ־25% בשימוש בו לעומת השנה הקודמת. סקר שפורסם באחרונה על מידת השימוש בקונדום מגלה, כי בני־גילאים מתחת לשמונה עשרה, עדיין מעל למחצית הנערות הסכימו לתנות אהבים בפעם הראשונה בלא לנקוט אמצעי מניעה.

הדו"ח מביא כלשונו הסברי נערה בת 17 "מדוע הקונדום אינו מעשי כשמדובר במפגש ראשון עם בן זוג".

"השימוש בקונדום אינו בא בחשבון מבחינה מעשית. כשאני פוגשת נער בדיסקוטק ומחליטה לבלות עמו את הלילה הראשון, שנינו מצויים בהתרגשות ובמצב של נשיקות־לטיפות־דיבורי אהבה... אי אפשר להפסיק הכל ולומר לבן הזוג: "הי, בחור, לפני שאתה מתחיל — זכור ללבוש את 'כובע המגן'.

הדבר דומה למי שהיה משמיע צווחה צורמת בעיצומו של קונצרט רומנטי. כאשר שני בני זוג מכירים זו את זה, ומעשה האהבה נכנס לתלם ושיגרה, יודע הגבר את חובתו כלפי האישה, בדיוק כשם שהאישה יודעת כי עליה להתרחץ ולהתאפר לפני שהיא יוצאת לפגישה. לא מקובל אצל בנות כיתתי לשאת קונדום בארנק, ואין כמובן לסמוך על הגבר. אנו משוחחות על נושא זה, למרות המודעות לסכנה — זה פשוט בלתי מעשי כשנפגשים עם גבר בפעם הראשונה".

בתי מלון עם סגנון

בתי המלון האלה מגישים לך כל בוקר את "הארץ" כחלק מן האירוח ללא תוספת תשלום:

בתי הארחה והבראה

קבוץ כפר בלום 06־943666
שפרינצק 06־573006
ארזה — מוצא 02־342291
קבוץ כפר החורש 06־572530
קבוץ עין־גדי 057־84757־8
בית יערי 053־93377
קבוץ לביא 06־799450
קבוץ ניר עציון 04־842541־3
קבוץ שפיים 052־70171
בית דולפין — שבי ציון 04־924111
הדר הגליל 06־735609

מוריה — ים המלח 057־84222
צוף — חיפה 04־88731
שולמית — חיפה 04־242811
דביר — חיפה 04־89131
ווישינגמן — טבריה 86־791861
הדר — באר שבע 057־77335
פרנק — נהריה 04־920278

עציון — אילת 059־74131־3
דן פנורמה — תל־אביב 03־663311
דן — תל־אביב 03־241111
הילטון — תל־אביב 03־244222
דפנה — טבריה 06־792261
יערות הכרמל 04־229144
שלום — ירושלים 02־422111

בתי מלון

מוריה — ירושלים 02־232232
פלאזה — ירושלים 02־284523
פלאזה — תל־אביב 03־299555
אביה סונסטה — אילת 059־79222
דניאל — הרצליה 052־544444
אפטר — נהריה 04־923431
השרון — הרצליה 052־75777

הוסף "הארץ" לאירוח גם במלון שלך.
בתי מלון המעוניינים להשתתף במבצע יתקשרו למחלקת קידום ופיתוח טל. 03־5121340

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מושבי העובד הציוני לא יהיו שותפים במפלגת המרכז החדשה

מושבי העובד הציוני לא יהיו שותפים במפלגת המרכז החדשה שתקום לאחר מיזוג ל"ע עם "שינוי". מועצת מושבי העובד הציוני החליטה, שנציגי התנועה לא ישתתפו היום בדיוני המרכז של ל"ע, בו מתכוונים לאשר את ההסכם עם "שינוי" להקמת מפלגת מרכז, מאחר שההסכם למעשה כבר נחתם והישיבה היא צעד פורמלי בלבד.

אחריות גדולה קיבלו על עצמם אלה מל"ע שהביאו לפירוק השותפות עם המערך ולמיזוג עם "שינוי". חבל שגולת־הכותרת של פעולתם הפוליטית והציבורית תהיה סתימת הגולל על מפלגת הליברלים העצמאיים כמפלגה עצמאית.

אנו — אנשי מושבי העובד הציוני — נמשיך בדרך התנועה, נאמנים לערכי היסוד של "העובד הציוני" ולפי המסורת וההגשמה, אותה הוכחנו במשך 40 שנה, עד היום הזה.
אנו פונים לכל החברים בעיר ובכפר, חברי ההסתדרות וחוגי העצמאיים, שלא מרוצים מתוכניות המיזוג והשילוב למיניהן, ואינם רוצים להיבלע ב"שינוי": הצטרפו אלינו ויחדיו נשמור על שלימות המסגרת הקיימת ונמשיך ונרענן את דרכו הרעיונית העצמאית של "העובד הציוני".

מועצת מושבי העובד הציוני

חינוך הנדסי — לקראת המאה ה־21

ועדת מומחים ממליצה להנהלת הטכניון על שינויים מרחיקי־לכת בתוכנית ההכשרה של מהנדסי העתיד. עיקרם: הרחבת הבסיס העיוני במדעים המדויקים ושיפור ניכר ביכולת השליטה בטכנולוגיית המחשבים, זאת בצד הורדת עומס הלימודים מהסטודנט, על־ידי דחיית מקצועות התמחות לתואר שני או למקום עבודה

מאת ידה טל

האם תוכנית הלימודים שעל־פיה לומד כיום סטודנט לימודי הנדסה וטכנולוגיה באמת מכשירה אותו להתמודד עם אתגר המחר הטכנולוגי? הטכניון, המכשיר כ־75 אחוז מכלל המהנדסים בישראל, הוא מוסד שמרני אשר במשך שנים רבות לא שינה את מתכונת הלימודים בו. לכן, החלטת ההנהלה לפני שנתיים למנות ועדת מומחים לבדיקת תוכנית הלימודים וגיבוש המלצות להכנסת שינויים בה, התקבלה אצל רבים בהפתעה. הפתעה גדולה עוד יותר תהיה אם הנהלת הטכניון תאמץ ותיישם את ההמלצות שהגישה אותה ועדה.

הוועדה, שמינתה הנהלת הטכניון בשיתוף עם מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע ובטכנולוגיה, כללה מומחים מן השורה הראשונה בתחומם בארץ, כמו פרופ' יעקב זיו (הנדסת חשמל) המכהן כיום כיו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב שליד המועצה להשכלה גבוהה, פרופ' פאול זינגר (פיסיקה), פרופ' צבי בר כבי (חשמל), פרופ' אביגעם ליבאי (אווירונאוטיקה), פרופ' זאב תדמור (הנדסה כימית) ואינג' דוד כהן, איש מחשבים וארגון ושיטות. המלצות הוועדה, שהוגשו באחרונה להנהלת הטכניון, כוללות הצעות לשינויים מרחיקי־לכת בתוכנית הלימודים בטכניון, בעיקר לתואר ראשון.

ההמלצות העיקריות של הוועדה דנות במאפיינים שיש להקנות למהנדסי העתיד, כמה הבנה מעמיקה של העקרונות המדעיים ההנדסיים, יכולת הסתגלות — כלומר, היכולת להשתמש בעקרונות לפתרון בעיות חדשות, הרצון להתמודד עם אתגרים חדשים והיכולת ללמוד נושאים חדשים; כישורים מקצועיים הכוללים מטען ידע בסיסי רחב יותר ממה שמוקנה כיום לסטודנט להנדסה, היכולת להשתמש בידע לפתרון הבעיה המתאימה, יצירתיות, יכולת החלטה, שיקול דעת, כישורי תקשורת בעל־פה ובכתב ועוד.

דחיית ההתמחות

הוועדה סבורה כי חדירת המחשבים כמעט לכל תחום משנה גם את אופי העיסוק של המהנדס ויש צורך בהגברת לימודי מחשב בהכשרתו. נדרש שיפור ניכר ביכולת השליטה של מהנדס העתיד בטכנולוגיית מחשבים, כגון שפות מחשב, מערכות הפעלה, גרפיקה ממוחשבת, תכנון ופעולה במאגרי מידע. המלצה נוספת [illegible] שרים מהסטודנטים [illegible] סה לא יאגבו בחואי — הרחבת לי־ מודי המתמטיקה, בעיקר המתמטיקה השימושית לסטודנטים במקצועות ההנדסה השונים.

המאה ה־21, יותר משלהי המאה ה־20, תתאפיין בבין־תחומיות (אינטרדיסציפלינריות) הולכת וגדלה. תהיה דרישה למומחים בעלי רקע הכשרה רבגוניים ביותר. מסיבה זו ממליצה הוועדה הטכניונית על העמקה הרחבה של הבסיס העיוני במדעים מדויקים ללומדים הנדסה, כמו בפיסיקה, כימיה וביולוגיה.

החשש שהתקדמות במקצועות ההנדסה והטכנולוגיה תיצור מהנדסים טכנוקרטים, צרי־אופקים, הניע את הוועדה להמליץ להרחיב במידה מרובה את "המקצועות ההומניסטיים" לסטודנטים להנדסה, כמו פילוסופיה של המדע והטכנולוגיה, שיפור יכולת ההתבטאות בכתב ובעל־פה של המהנדס לעתיד, הקניית שליטה מעולה בשפה האנגלית ועוד.

המהפכה האמיתית, מבחינתו של הסטודנט להנדסה, כלולה בהמלצת הוועדה להפחית בעומס הלימודים, שלדעתה הוא עומס־יתר, המוטל כיום על הסטודנט לתואר ראשון, וזאת על־ידי הפחתת נקודות הזכות הנדרשות לשם קבלת התואר הראשון. לדעת הוועדה, הדבר צריך להיעשות בצורה מתוכננת, והיעד הוא להביא לכך שתצומצם עד למינימום הבחירה החופשית הניתנת כיום לסטודנט בין מקצועות, והמרתה באפשרות בחירה בין תוכניות לימוד המגובשות סביב מספר נושאים מוגבל; דחיית ההתמחות הספציפית־דיסציפלינרית ללימודי מוסמכים (תואר שני), לימודי המשך או מקום העבודה; דחיית הקניית של כלים ביצועיים לשלב מאוחר יותר בקריירה של המהנדס, במסגרת לימודי המשך או לימודי מוסמכים; שיפור שיטות ההוראה, אשר יחייבו את הסטודנט ללימוד עצמי, לשם הבנה טובה יותר של החומר הנלמד.

חינוך אליטיסטי

המלצה זו היא במידה רבה גם תוצאה של כורח המציאות: המחסור בחברי סגל צעירים במקצועות ההנדסה, הטכנולוגיה והמדעים המדויקים, דבר שמטיל עומס בלתי נסבל על כוח ההוראה הקיים ופוגע, לדעת אנשי הטכניון, אף ברמת הלימודים. עוד ממליצה הוועדה להעלות את יעילות ההוראה על־ידי [illegible] במסגרת הטכניון, באמצעות פיתוח תוכניות לימוד מיוחדות לסטודנטים מצטיינים ויצירתיים בכל המקצועות, וכן עידוד שליש מכלל הסטודנטים להמשיך בלימודיהם לתואר שני. הרחבה ניכרת של לימודי התואר השני תוך בניית תוכניות לימוד דיסציפלינריות המביאות את הבוגר לחזית הידע באותו תחום, תוכניות לימוד בין־תחומיות סביב נושאים טכנולוגיים מתקדמים — ביוטכנולוגיה, סופר־סמיקונדקטורים ועוד.

הוועדה קובעת, כי גם לאחר שהמהנדס סיים את לימודיו והשתלב בתעשייה, הצלחתו והצלחת התעשייה מותנות בעדכון הידע שלו. על־פי מחקרים, למעלה ממחצית הידע ההנדסי והטכנולוגי מתיישנת בתוך כשש שנים, ולכן הצלחת המהנדס תלויה בעדכון הידע ולימוד מתמיד של נושאים חדשים. דבר זה מצריך הרחבת לימודי המשך, והמלצה היא להקים בית־ספר ללימודי המשך למהנדסים, שיפעל הן בין כתלי הטכניון והן בין כתלי התעשייה עצמה.

מהאוניברסיטה לביה"ס התיכון

תנאי למימוש כל ההמלצות הללו הוא שיפור בתשתית מעבדות ההוראה והמחקר, בהוספת ציוד עדכני מהשורה הראשונה. "לא יעלה על הדעת להכשיר מהנדסים בציוד שכבר אבד עליו הכלח", מציינים חברי הוועדה. תנאי שני, שלשם מימושו נדרש מאמץ לאומי ממושך, הוא "עצירת תהליך ההידרדרות של לימודי המדעים המדויקים בבית־הספר התיכון". המגמה חייבת להיות העברת נושאים מהאוניברסיטה לבית־הספר התיכון, במקום המציאות העגומה שבה האוניברסיטאות משלימות את ההוראה התיכונית, במיוחד במקצועות כמו פיסיקה ומתמטיקה.

"הרחבת יכולתה הכלכלית של ישראל, ביסוס ביטחונה ופיתוח שוקי־יצוא לקראת קידום עצמאותה הכלכלית, מותנים ביכולתה להשתלב בשוק הגלובלי באמצעות טכנולוגיות מתקדמות עתירות־ידע. מטרות אלה ניתן יהיה להשיג רק אם נשכיל לטפח כוח אדם הנדסי מעולה מן השורה הראשונה, אשר יוכל להתמודד בהצלחה עם מיטב הכוחות ההנדסיים בעולם. דבר זה דורש טיפוח מכוון של אליטה הנדסית", מציין פרופ' זאב תדמור, מנהל "מוסד נאמן" וחבר הוועדה. מטרה זו, [illegible] שממליצה ועדת המומחים.

בדין ובצדק / צבי הראל

מנכ"ל הלוי: המגדר

בן סירא: נאשם

ארבל: תובעת

מדוע לא הואשם בן־סירא בגניבה

באחרונה הוגש כתב אישום נגד מנהל מחלקת עיניים בבית־החולים בילינסון, פרופ' יצחק בן־סירא. המואשם בשתי עבירות: שימוש לרע במשרה והפרת אמונים. בין השאר, נטען נגדו כי השתמש בקרניות בעבור חוליו הפרטיים וכך קידם בתור שני מטופלים שלו.

לפני למעלה מחצי שנה (7.11.86) הובא בן־סירא לבית משפט השלום בתל־אביב לצורך שחרור בערבות. באותו מעמד הוחשד הרופא המומחה על־ידי ראש צוות החקירה רב־פקד עו"ד נורית פרנקל בעבירת גניבה. השבוע שאלתי את פרקליטת מחוז המרכז עו"ד עדנה ארבל, שהכינה את כתב האישום, מדוע לא הואשם בן־סירא בעבירה של גניבה. ארבל השיבה, כי אינה יכולה להשיב לי תשובה מפורטת מפני שהמדובר בכתב אישום תלוי ועומד. כללית, השיבה פרקליט המחוז, אני יכולה לומר שהוגש כתב אישום על־פי חומר הראיות שמסרה לנו המשטרה. אם בית־המשפט יבקש מפני הסניגורים מדוע לא הואשם בן־סירא בעבירת גניבה, אעשה זאת — אמרה פרקליטת המחוז.

לא רק עבירת הגניבה מעוררת שאלות. בחלק השני של כתב האישום כותבת התובעת כי פרופ' בן סירא "קיבל מ־15 חולים סך כולל של 2250 ש"ח התשלום בגין קבל עבור ניתוחים אותם ביצע במסגרת עבודתו בבית־החולים בילינסון ועבור מספר טיפולים שנתן במרפאתו הפרטית על־פי הצורך של כל חולה. בשני מקרים הוקדם התור לניתוח על־פי המלצתו של פרופ' בן־סירא".

בעניין זה שאלתי את פרקליטת המחוז מדוע לא הואשם בן־סירא בעבירת שוחד. גם על שאלה זו השיבה לי פרקליטת מחוז המרכז, כי יש לה הסבר מפורט אבל אינה יכולה לומר אותו משום שמדובר בכתב אישום תלוי ועומד.

הערה לסיום: בראשית כתב האישום נאמרים דברים כלליים. בקטע זה כותבת התובעת, כי קופת־חולים של ההסתדרות הכללית היא "תאגיד המספק שירות לציבור". המשמעות הבלעדית של המונח "תאגיד המספק שירות לציבור" היא, כי ניתן להחיל על עובדיו את עבירת השוחד כמו על "עובדי ציבור" (משרדי ממשלה, רשויות מקומיות ועוד). דוגמה מפורסמת לעובד קופת־חולים של ההסתדרות הכללית שהורשע בעבירת שוחד היא זו של אשר ידלין.

הדעת נותנת כי כאשר יתברר משפטו של בן־סירא תיתן התובעת, ככל הנראה, הסבר לרלוונטיות של הכנסת המונח "תאגיד המספק שירות לציבור", למרות העובדה שהנאשם אינו מואשם בעבירת השוחד.

"המגדר": רק לא גסיסה

לא רק הצגה במשפטים פליליים נוטעת הרגשת קדרות. גם דיונים ראשונים שעוסקים בבקשות למינוי כונסי נכסים ומפרקים אינם משרים עליזות. לעתים, המדובר לא רק בגורל, עתידם הכלכלי של עובדי החברה, אלא בעיקר בלקוחותיה. תחושות מצמררות במיוחד הוכרו לרע בשנה החולפת עוררו פניהם של מאות לקוחות בפרשת התמוטטות חברת "קליר". הליך של כינוס נכסים שעשוי להסתיים באקורד חיובי, יוסית, היה בשבוע שעבר בפרשת חברת "המגדר" שבבעלותו ובניהולו של שלום הלוי.

בתקופות טובות העסיק המפעל כאלף עובדים, ובימים אלה הוא מעסיק כ־150. ב־19 בפברואר השנה מונה לחברה כונס נכסים, לבקשת בנק לאומי, הנושה המובטח של המפעל (נושה מובטח — נושה שזכאי להיפרע ראשון מהכספים הנמצאים בידי החברה, בגלל מסמך, בדרך כלל איגרת חוב, המקנה לו קדימות).

החוב הכללי של "המגדר" עומד על כ־41 מיליון ש"ח. החוב לבנק לאומי הוא כעשרה מיליוני ש"ח. הבנק, עו"ד יעקב אמיתי, ונציגת העובדים עו"ד גלילה הורנשטיין עשו בחודשים האחרונים מאמצים בכיוון שלא להשבית את המפעל, ואת מכירתו שמפעל מושבת והנוסט עלול להימכר במחיר נמוך יותר. לאחר שהשופט המחוזי ישי לויט אישר בשבוע שעבר את מכירת המפעל בסכום כולל של 2.9 מיליוני דולר, לחצו הורנשטיין ואמיתי ידיים כביטוי לסיום חיובי המסתמן בפרשה זו (מכירת המפעל טעונה הליכים נוספים).

בתקופת חצי השנה האחרונה הוזרמו בליל למפעל מאות אלפי דולרים, כדי שלא להזיק לגוסס, למשל, משכורות לעובדים. לא פחות פעלו בכיוון הקונסטרוקטיבי זה פועלי "המגדר", שהסכימו לצעדי התייעלות לרבות פיטורין.

לבנק יש, כנראה, סיבה טובה לעשות חשבון־נפש מחיבם אחד הקשור לתקופה שלפני הכינוס: איפה היה מנגנון הבקרה שלו כאשר העניק ל"מגדר" אשראי במיליוני דולרים?

סיקור חלקי

לפני שבועות מספר נעצרה ושוחררה בערבות דבורה מטלון, פקידה בבית משפט השלום בתל־אביב, כחשודה בעבירות פליליות. כאשר ניסה מישהו מהכתבים לחפש את התיק במזכירות בית־המשפט "נעלם" התיק ואותר רק לאחר מאמץ נוסף. זמן קצר לאחר מכן הוטלו על הכתבים הגבלות. ההגבלות: מעתה מותרת לכתבים הכניסה למזכירות בית משפט השלום, כדי לעיין במעצרים שנעשו באותו יום, עד השעה 12 בצהריים. משמעות ההגבלה היא, שמעצרים שלא הסתיימו עד לשעה 12 אינם בהישג ידם של הכתבים באותו יום.

העובדה כי ההגבלות על העיתונאים הוטלו זמן קצר לאחר מקרה מעצרה של פקידת בית־המשפט מחייבת בדיקה, אם יש קשר סיבתי בין שני הדברים. במקרים יש לבדוק מי ניסה להפלות את הפקידה על פני אחרים מן השורה הנובא כשהוד לאולם המעצרים. נושא נוסף הראוי להיבדק: מדוע מתעוררות בעיות לכתבים דווקא עם המזכירות הפלילית של בית משפט השלום?

הטור שלי / נתן דונביץ

קרקע לחה מאוד

ההצעה הלא־חדשה של ההסתדרות לקצר את שבוע העבודה נופלת על קרקע לחה מאוד. בימים אלה של חום גוראי ולחות, ההופכת את הרחוב התל־אביבי למקלחת ציבורית, ילהיב הרעיון את המזיעים. כולם נוהים ומתלוננים על עייפות ועל איחוס.

עייפות משמשת נושא לתלונות רבות. רופאים רגילים לכך שגברים, בני ארבעים ומעלה, באים אליהם ביולי ובאוגוסט ומתלוננים על אפיסת כוחות, על אפאתיה, על חוסר־תיאבון ועל מאה ואחד חוליים, מדומים למדי. מה גם שבאים עכשיו עם אסמכתות, טריות, על פלוני ופלמוני, בני ארבעים וארבעים וחמש, שמתו לפתע פתאום. מזכירים כי לאחר שהתקינו בקיבוצים בריכות שחיה נמצא כי המוראל של העובדים־העובדים, ובעיקר הצעירים בהם, עלה. המתח ירד — התפוקה עלתה.

לפתע מציעים לציבור המזיע עוד יום של בריכה ונופש, מהבוקר. ועוד לציבור של פקידים, המסוגר בחדרים, עם ספסים וזוהמות, ואולי גם מאוורר, העובד גם בשעה שהפקיד "יצא". לא נמצאה תקופה מלהיבה יותר להצעת השבוע המקוצר מאשר הימים האלה. מהשמיים עוזרים להסתדרות.

טועה מי שחושב שהצעת ההסתדרות עולה רק עתה על סדר היום. זה החל עוד לפני חמש־עשרה שנה. אז היתה ההצעה יותר הגיונית: תחילה קיצור שבוע העבודה במפעלים היצרנים וזאת בתנאי שייבדק ויימצא כי הפריון לא ייפגע. חישבו כי ההוצאות, על סמך נסיונם של מפעלים שכבר עברו לחמישה ימי עבודה, יפחתו.

אני רואה ברשימותיי כי בפברואר 72' דנה ועדת העבודה של הכנסת בהנהגת שבוע עבודה מקוצר. היא שמעה דברי נציגיהם של הגורמים הנוגעים בדבר — תעשיינים, פועלים, מומחים. לפני הוועדה הופיע גם הפרופסור אליהו כ"ץ, ראש המכון למחקר חברתי־שימושי, ה־ סיפר על סקר שעשה המכון לפיו רוב הציבור מצדד בהנהגת שבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים. כמחצית הציבור העדיפה את יום ששי כיום־הפנאי הנוסף. הפרופסור כ"ץ אמר גם כי הדרישה העיקרית לפנאי נוסף מתרכזת בגילים 35–50, אצל משכילים ובעלי הכנסות גבוהות, וגם בקרב האנשים העייפים יותר, באוכלוסיה.

קבוצות האוכלוסיה שבהן מתבטאת העייפות במובהק, אמר, הן הנשים העובדות, הגברים העוסקים בבנייה, במסחר, בחרושת ובשירותים. הנשים העובדות, שהן הקבוצה העובדת ביותר באוכלוסיה (גם עבודה מחוץ לבית וגם הטיפול בילדים ובמשק־הבית), מתלוננות על מחסור בזמן יותר משהן מתלוננות על עייפות.

תמיכה נלהבת היתה כבר אז בקרב הציבור הדתי. זה היה צפוי. יום־מנוחה נוסף פירושו, לעובד הדתי, אפשרות לטייל עם משפחתו, לצאת למשך כל היום לרחצה בים או לפיקניק. במלים אחרות: היום הנוסף יפצה אותם על כל ההנאות שאין הם יכולים ליהנות מהן בשבת.

וכאן מתחילה המחלוקת בין דתיים לחילוניים. חילוניים, וגם גורמים אחרים במשק, מעדיפים שיום ששי יהיה יום המנוחה הנוסף. הדתיים מעדיפים את יום ראשון. אני מניח שגם עתה יתחיל ויכוח בין שני המחנות, כאשר הדתיים יפעילו את כל כוח המיקוח, הלחץ והסחיטה, כדי להשיג את יום א'. אם תתקבל תביעתם ימצא עצמו המשק במצב מביך.

כבר עתה יש מפעלים רבים, ובהם תעשיות גדולות, שנהוג בהם שבוע עבודה בן חמישה ימים, עם יום ו' כיום הנוסף. זה טוב לעובדים וטוב למעבידים. ממילא יום ששי הוא כיום יום עבודה קצר. התפוקה מעטה. עד שנכנסים לעבודה, קרבה שעת הסיום. העובד הישראלי מתייצב לעבודה, ואז — השעון מתחיל לעבוד. יש לו מה לומר על דברים ששמע אמש בטלוויזיה, על מה שקרא בעיתון. מתווכחים, ועוברת כמחצית השעה עד שהעבודה נכנסת לקצב מלא. מחצית השעה לפני הסיום כבר מתחילות ה"הכנות" לגמר. כדי להפיק כמות קטנה של עבודה חייב המפעל, לעיתים קרובות, לשגר אוטובוסים רבים, להביא את הפועלים ולהחזירם, מן הבית ואליו. בתעשייה האווירית, למשל, זו הוצאה גדולה.

אם יצליחו הדתיים להוציא מן הממשלה החלטה על יום א' כיום המנוחה הנוסף תהיה בכך פגיעה קשה בתעשייה. יום ששי, כאמור, הוא רק חלק, לא־כרוך, של יום עבודה, שבת — בלי עבודה. יום ראשון — בלי עבודה. על רקע זה עוד יצהירו ויפתו לצביעה במשק. אולי יצמחו שערות על כף היד, אך לתפוקה לא תהיה תקומה.

ברור לכל שברגע שיוכרז על שבוע עבודה בן חמישה ימים בסקטור הציבורי יעבור המשק כולו לשבוע מקוצר.

הבלגן עלול להיות עוד יותר גדול. עורכי־דין סוגרים משרדיהם בימי שלישי אחר־הצהריים. יש מספרות שסוגרות בימי שני אחר־הצהריים. חנויות והיטים בדרום תל־אביב סגורות בימי שלישי אחר־הצהריים. סניפי הדואר פתוחים בשעות שונות. משרדי ממשלה עובדים עתה לפי הסדר שבו באמצע השבוע, לא רק ביום ששי, יהיה המשרד סגור לקבלת קהל, כדי שהפקידים יוכלו להתפנות יותר לעבודה המשרדית. הכל לטובת האזרח, כמובן. הם אינם מספיקים להכין את כל הניירות ביום ששי. אם יוכרז על שבוע עבודה בן חמישה ימים, שוב לא יהיה די זמן, לעבודת הניירת. יוסר להם חצי יום עבודה שיש להם עכשיו ביום ששי. ומה יהיה אז? כמה ימים בשבוע יהיו משרדי הממשלה פתוחים לקהל? כיצד יתגברו על התורים ועל ההמתנה?

אז, לפני חמש־עשרה שנה, נגנזה היוזמה, בשל התנגדות התעשיינים. שר העבודה יוסף אלמוגי אמר שיציע בממשלה לקצר את שבוע העבודה. אמרו לו שיגנוז. לפני חמש־עשרה שנה הבינו הכל שמהפך כזה אין עושים בצעד פזיז. צריך לחשוב, לאחר שחשבו, ירדה ההצעה. כמעט מעצמה.

איני יודע מה יהיה הפעם. בינתיים הולכים כולם לים, או לבריכה, המזגן עובד שבעה ימים בשבוע, גם.

המוח הכלכלי שמאחורי גורבאצ'וב

יחד עם חבורה קטנה של כלכלנים וסוציולוגים, שקראו תיגר על הדוגמות הקומוניסטיות, זכה אבל אגאנבגיאן, יועצו הכלכלי של גורבאצ'וב, לראות את רעיונותיו כובשות להן מקום בצמרת הממשל הסובייטי ומשנות את פני המציאות בארצו

אבל אגאנבגיאן: היועץ מחדש של גורבאצ'וב

מאת פיליפ טאובמן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

מוסקווה

אבל אגאנבגיאן, אדריכל מרכזי בתכניתו הכלכלית הנועזת החדשה של מיכאיל גורבאצ'וב, אוהב לנסוע. "זו האהבה שלי", אמר וסיפר כי מדי שנה הוא גומא 240 אלף ק"מ במסעותיו ברחבי ברית־המועצות, במסגרת משימות כלכליות. אבל, המסע הארוך ביותר שלו לא חצה שטח אלא שגרות מחשבה מקובלות. בסופו של אותו מסע, מצא עצמו בחזית המערכה של גורבאצ'וב לשינויים להמרצת הכלכלה הסובייטית המפגרת. זה היה מסע בן 25 שנים, שהגיע לשיאו בחודש שעבר, כאשר הוועד המרכזי קיבל את הרעיונות שאגאנבגיאן החל להעלות ככלכלן צעיר ולא־אורתודוקסי, בסיביר, בשנות ה־60 המוקדמות, כאשר ניקיטה חרושצ'וב החזיק ברסן השלטון.

יחד עם חבורה קטנה של כלכלנים וסוציולוגים קרובים לו בדיעותיהם, שקראו תיגר על הדוגמות המקובלות, זכה אגאנבגיאן לראות את רעיונותיו כובשות להן מקום בצמרת. הוועד המרכזי הביע את תמיכתו בשינויים כלכליים שאיש לא היה מעלה בדעתו לפני שלוש שנים: למשל, פירוק חלקי של התיכנון הריכוזי ושל המחירים המסובסדים — שני עמודי תווך בכלכלה מאז לנין. אגאנבגיאן ועמיתיו, שגורבאצ'וב היה להם פטרון, התקרבו בשנתיים האחרונות ותפסו תפקידי־מפתח בממשלה ובעולם האקדמי כיועצים, דוברים וכבצוות השיבה לאדריכלי של המזכיר הכללי.

אגאנבגיאן, הבכיר שבחבורה, הוא בן 54. הפרופסור העגלגל משמש מאז השנה שעברה מזכיר המחלקה לכלכלה באקדמיה למדעים, מוסד העילית הסובייטי למחקר בסיסי, [illegible]. מעמדו במוסד זה הפך אותו למעשה להוגה הכלכלי הבכיר בבריתו. פקידים סובייטיים תיארו אותו כיועצו הכלכלי הבכיר של גורבאצ'וב, תפקיד המקביל לתפקיד יו"ר מועצת היועצים הכלכליים בבית הלבן. חברים אחרים בצוות־המוחות מציינים את ליאוניד אבאלקין, מנהל המכון לכלכלה של האקדמיה למדעים, ואולג בוגומולוב, ראש המכון לכלכלת השיטה הסוציאליסטית העולמית.

עוד רבת השפעה היא טאטיאנה זאסלאבסקיה, סוציולוגית כלכלית בגוף המדעי של האקדמיה בנובוסיבירסק. אף כי אין לה תפקיד בכיר במוסקווה, היא זכתה להערכה רבה ככלכלנית וכהוגה. היא סייעה לקדם בכתביה את ההשקפות הכלכליות החדשות. היא קשורה למכון לכלכלה ולארגון הייצור התעשייתי של האקדמיה למדעים, גוף שאגאנבגיאן עמד בראשו מ־1966 עד שעבר למוסקווה, לפני שנים מספר.

רעיונות שנחשבו לכפירה

ב־1985, כאשר נעשה גורבאצ'וב למזכיר המפלגה, יצאו אגאנבגיאן ועמיתיו נשכרים מההתקשרויות שהיו להם עם גורבאצ'וב בשלבים המוקדמים ביותר בקריירה שלו. בשנה האחרונה, אמרו פקידים סובייטיים, היו אגאנבגיאן, אבאלקין ובוגומולוב הגרעין הקשה של הקבוצה אשר ניסחה את התכניות שהגיש גורבאצ'וב לוועד המרכזי בחודש שעבר. אגאנבגיאן עמד בראש הקבוצה שתיאמה את עבודתם של 26 מוסדות, שכיסו את כל ההיבטים בכלכלה הסובייטית.

הקבוצה המכונה מועצה מדעית משתייכת לוועדה ממשלתית בראשות ניקולאי טאליזין, סגן ראשון לראש הממשלה ומנהל גוספלא"ן — ועדת התכנון הממלכתית שהיא המסננת ומעניקה את האישור הרשמי לרעיונות כלכליים חדשים. כאשר השלים הוועד המרכזי של המפלגה את עבודתו בחודש שעבר, נבחר אגאנבגיאן לסכם את ההליכים לפני כתבים סובייטיים וזרים.

במרכז העיתונות של משרד החוץ תיאר אגאנבגיאן מדיניות — כיום היא דוקטרינה מפלגתית רשמית — שלפני חמש או עשר שנים היתה מרוחקת כל־כך מהזרם המרכזי של הכלכלה הסובייטית, עד כי היתה נחשבת כמעט לכפירה. הוא דיבר על הצורך לקצץ בסובסידיות חקלאיות ולהעלות מחירים כדי לייצר מזון רב יותר. הוא דיבר על הגדלת התחרות בין מפעלים כדי לשפר את היעילות והאיכות ולאפשר לעסקים כושלים לפשוט את הרגל. והוא דיבר על הדרך שבה הכלכלה חייבת לחסל את הניהול המרכזי, כדי שלכוחות השוק יהיה אפשר לפעול.

אף כי משרדי־ממשלה ועדות ממלכתיות לענייני תכנון, אספקה ומחירים עדיין יציגו תכניות לטווח ארוך ויסייעו בתיאום כלכלי — גופים אלה לא יפלשו עוד לניהול העסקי השוטף על־ידי הבאת צווים מחייבים לכל מנהל תעשייתי וחקלאי. יחד עם כלכלנים אחרים, נמנע אגאנבגיאן מלזהות את רעיונותיו עם קפיטליזם או עם אסכולות כלכליות מערביות, הלא ידוע כי תורות כאלו קוטעות קריירות. אגאנבגיאן נהנה בבירור מתפקידו החדש. בראיון בשנה שעברה אמר: "כמובן, יש תחושת סיפוק כשאתה רואה את מנהיג ארצך מאמץ רעיונות אלה, אם כי אל לכם להפריז בתפקידי".

התיאוריות של אגאנבגיאן עוררו לראשונה תשומת־לב כאשר הגיע לנובוסיבירסק ב־1961 והחל לעבוד אצל ליאוניד קנטורוביץ', חלוץ בשיטה מתמטית, הידועה בשם תכנות ליניארי ומשמשת לפיתוח דגמי תכנון. [illegible] ביקה זו לבדוק פיתוח, תיכנון וניהול תעשייתיים, ואגאנבגיאן הגיע למסקנה שניהול ריכוזי משרת הנזק את הפיתוח התעשייתי. בעיתונות במאמרים ונאומים מתח ביקורת על השיטה הכלכלית, התלונן כי היא נוקשה יותר, הובילה לתיאום בלתי־יעיל בין עשרות מכוניות [illegible] בחלק זו את זו וביזבוזה כוח אדם ומשאבים. אף כי אגאנבגיאן היה יכול לכתוב ולהביע את דיעותיו בשנות ה־60 וה־70, לא עשה זאת בתקופה שבה רק כלכלנים נאמנים לגישה הכלכלית האורתודוקסית קודמו לעמדות בכירות בממשלה. זה לא מנע דיונים לא־אורתודוקסיים בקרב כלכלנים במקומות רחוקים כמו נובוסיבירסק. אך לכתביהם לא היתה תפוצה נרחבת, והיתה להם השפעה מועטה אם בכלל.

תפיסה של רעיונות

אגאנבגיאן האוהב לצטט גרפים ונתונים סטטיסטיים בעקבה כאשר הוא מדבר, אמר שפגש את גורבאצ'וב לראשונה בשנות ה־70 האחרונות, כאשר היה גורבאצ'וב מזכיר הוועד המרכזי הממונה על החקלאות ואגאנבגיאן היה מנהל המכון הכלכלי בנובוסיבירסק. לאחר שגורבאצ'וב נעשה חבר מלא בפוליטביורו, ב־1980, ובעיקר לאחר שקיבל לידיו את השליטה על הכלכלה ב־1983, החלו השניים להיפגש דרך קבע. סיפר אגאנבגיאן: "היתה בינינו תפיסה של רעיונות".

אגאנבגיאן יליד טביליסי בירת גרוזיניה, שסיים את לימודיו במחלקה לכלכלה באוניברסיטה של מוסקווה, ב־1955, בסדרים כי מילא תפקיד מרכזי בתחום הכלכלי של גורבאצ'וב. "היינו רבים", הוא אמר. בתאנה שיחות לארוכגי של גורבאצ'וב אתו ועם כלכלנים אחרים, לפעמים בנסיעותיו בחו"ל. הוא גם דוחה את הדעה שהוא בהחלט מוכב נודד מחוץ לשיטה. "איני רואה את עצמי או אחרים כאבבים בכוחך", אמר.

הסתערות דמוגראפית על המערב

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

לפני כשנתיים נטעה עיריית לוס אנג'לס פארק רחב ידיים בסמוך לשכונה היהודית הישנה פיירפקס. התכנון היה שאפתני. מגרש כדורסל, אתר משחקים ובריכה קטנה שיוו לבני רשא רחבי ידיים והבטיחו מרחב מדיה רגוע, הרחק מההמון הסואן. לימי הקיץ האטיים, הניתוק הזמני ממרקע הטלוויזיה, התפרקותם העליזה של הילדים על משטח הדשא הכסות, בין העצים, על הגדרות הגשר, הקורות, ריתקה את דמיון תושבי השכונה.

מחצית מאוכלוסיית מקסיקו השבה בקווים מקבילים. אלפים מהם שטפו בתוך שבועות אחדים ממרכז העיר וגרשו את הפארק מרחיב. הם רבצו בכל השיחים הנמוכים — נשים שמנות, גברים לבושי גופיות, מיילדי ילדים שזופים ומתפרעים — צלו קציצות בשר, לגמו בירה, האזינו למוסיקה רעשנית שבקעה ממכשירי־רדיו ענקיים, צרחו בספרדית וקבעו עובדות בשטח. הישראלים האיראנים נסוגו מהאזור בתחושת קיפוח זה והתמקמו באזור מגבי בוורלי הילס. "אין לי שום דבר נגד שכני מרחוק", העיד ידיד מקומי על המקסיקאים. "אבל לא הם האנשים שבחברתם אני מבקש להצטרף בשעות הפנאי". האיש אינו חש עצמו גזען רדוף אשמה וגם המקסיקאים אינם מתרשמים. הם משתלטים. הם פרים ורבים. ולא רק הם.

העיתונאי והסופר בן וטנברג קובע בספרו החדש, כי העולם השלישי נמצא עתה בעיצומו של תהליך הסתערות דמוגראפי על המערב. בעוד ששיעור הילודה בקרב הלבנים, בני אירופה וצפון אמריקה, נמצא בירידה מתמדת, מתפוצצות אסיה, אפריקה ודרום אמריקה מרוב אדם. וטנברג צופה בדאגה את השתלטותה של תרבות העולם השלישי על תרבות המערב, את הג'ונגל הגדל ומתפשט על חורבות הציוויליזציה. הוא קורא לבני הגזע הלבן ההולך ונכחד לחשוב על השלכותיה הציבוריות של החלטתם האישית שלא להביא ילדים נוספים לאוויר העולם. האם רק נדמה לי שכישראל המתחשבת היה נהפך בר במקום לתוקפה מחמת מיאוס של מאלבי?

מגויסי אליסם

"אמור לא לסמים וכן לחיים", מדקלמת מתי בת השש את המסר המתוחמר למענה, יהודים, באמת מתוכניות הטלוויזיה שהיא צופה בהן. "מה זה סמים?" אני שואל אותה. "זה דבר רע", היא משיבה. השבוע יוחל פה בהקרנת מבזקי פרסום דומים בכל בתי הקולנוע המציגים סרטים אמריקאיים.

52 אחוז מבאי הקולנוע הם צעירים ובני נוער — קהל־היעד של המתקפה. אחד־עשר הסרטונים הקצרים — אורכם מ־38 עד 90 שניות — הופקו בהתנדבות ובין היתר מככבים בהם קלינט איסטווד, אליזבת טיילור, [illegible] ריגן. הגברת הראשונה היא זו שהעניקה את תמיכתה הזוהרת של הבית הלבן לרעיון שהגה איל הבידור היהודי ג'רי וינטראוב. תעשיית הקולנוע, שיד לה בהפיכת הקוקאין לנגע אופנתי, חותרת עתה "למחות את הגידול המטאורי" מעל פני האומה", והתגובה היתה אוהדת. לאחר שהוצאו 160 אלף דולר הוצגה הבכורה באולם הקולנוע הפרטי שבבית הלבן. משבוע זה ואילך יוכל הנוער האמריקאי לצפות בקלינט איסטווד הקובע בפנים חתומות: "אתם סבורים אולי שזהו סם זוהר. אבל הוא יכול להרוג אתכם". במבזק אחר אומרת בטי מידלר: "אם מישהו יציע לך סם — תגיד לו לאן הוא יכול לדחוף אותו".

התגייסותם של כוכבי הוליווד האמריקאית למלחמה בסמים היא מרשימה. בעת שמפיקי קולנוע אחרים משגעים את הנוער בסרטי טירוף מבהילים, התייצבה העלית, פעם נוספת, להכתיב את הסטנדרדים, לסלק את הבלבול המסמסם ולהצביע בפני המוני העם הנכספים להנהגה על הדרך הנבונה. כל השאר כבר יקרה, פחות או יותר, אוטומטית.

מהומה סביב ייצור המט"פ

מטוס הקרב העל־קולי החדיש ביותר בעולם אינו הלביא. האחרון טאקטיקל איירקראפט — אט"פ — נמצא עדיין בשלבי תכנון ראשונים וכבר חולל מהומה קטנה בחוגי התעשייה האווירית בדרום קליפורניה. כמוכן, דירבן חיל האוויר האמריקאי שני תאגידי ענק להתמודד על המכרז עתיר המיליארדים, אולי האחרון מסוגו במאה העשרים. התאגיד הראשון מורכב מתאגידי הענק נורת'רופ, מקדונאל דאגלס ולוקהיד. את התאגיד השני מרכיבות חברות המטוסים בואינג וג'נראל דיינמיקס. שתי הקבוצות אמורות לבנות בשנים הקרובות שני דגמים של מטוס התקיפה המשוכלל. הדגמים יוטסו ויבדקו. המנצח יזכה במונופול על תוצר ייצור ששוויו כ־65 מיליארד דולר.

יהיה זה המטוס היקר ביותר בעולם. הוא יעלה כ־35 מליון דולר. הוא יהיה חד־מושבי, דו־מנועי ורווי מערכות אלקטרוניות משוכללות. מצאת השמועות מוענת כי ניתן יהיה להטיס את המטוס ללא הנאים, באמצעות פקודות קול. בעבור התעשייה האווירית של ארה"ב זוהי, לכל הדעות, "ההזדמנות של המאה". חיל האוויר האמריקאי יצויד בכאלף מטוסי אט"פ וכ־48 מיליארד דולר יזרמו לקבלני המשנה ומייצרים כל אחד מחלקי המטוס, החל במנועים וכלה במערכות ניווט. מחציתם של קבלני־המשנה מרוכזים בדרום קליפורניה.

למרבה הפלא, לא כולם מרודפקים בשקיקה על דלתות המטוכים של נורת'רופ ולוקהיד. לרבים מהם טענות קשות על "התחכמנות היוצרת" של חיל האוויר. "זוהי תרבית אסוך" צוטט פה מומחה לנושא. "הממשלה מנסה לקבל מהתעשייה מטוס קרב חדיש ללא תמורה הולמת". הלחץ הכלכלי הישראלי המופעל על הלביא חזק יותר. אבל גם לאט"פ לא קל בחיים. הקבלנים הראשיים, מודעים לכך שחיל המשוק היהיר בעיה, תובעים מקבלני־המשנה להשתתף בהוצאות ובכפים עליהם לספוג בשלב התכנון והפיתוח הפסדים ניכרים טיבמט, אם בכלל, רק בשלב הייצור. קבלני המשנה, החוששים כי לא יגיעו לעולם לאותו שלב ייצור שופע, נוהרים מלהיכנס לתחרות היקרה.

לפני חודשים אחדים סקרה חברת "יוז איירקראפט" את המספרים, הגיעה למסקנה שהם "לא הגיוניים" וויתרה על חלקה בייצור מערכת המכ"ם של המטוס. "להיכנס להשקעה רצינית", צוטט פה הדבר החברה, "ללא כל ביטחון שנמצא עצמנו בצוות המנצח — זה לא נראה לנו כהשקעה עסקית נבונה".

האט"פ יתבריא, כמובן, ויהיה מטוס טוב. בשלב זה העניק לכל אחד משני התאגידים חוזים בשווי 691 מיליון דולר למשך 50 חודש. הגוף הטוענת כי בסכום כזה לא יהיה אפשר לעמוד בתביעות חיל הכלי־בית, מבינים הקבלנים כי לפרויקט אין תחליף וכי "תקופת חיים שלמה" תחלוף על פני אלה שלא ייטלו בו חלק.

ספרים ומחברות / גילי מנדלר

בורות בבחינות בגרות

הקטע שלהלן, הרצוף שגיאות כתיב ומאופיין בלילת־הבעה, לקוח מבחינת בגרות בתולדות עם ישראל של תלמיד כיתה י"א, באחד התיכונים העיוניים בארץ. את מחברתו ומחברות נוספות של תלמידים שבחנו הקיץ (חלקם תלמידי י"א, חלקם תלמידי י"ב) הראתה לי מעריכה במרכז הארצי לבדיקת בחינות הבגרות.

"המצב היה כזה שהיהודים התחילו להילחם וליתול יוזמה ואת כל הערים הפגואות להפוך ליהודיות ולהסל את הכפרים הערבים אשר גרמו בעיות", כך כתב התלמיד בתשובה לשאלה, מה היה המפנה שהתחולל במהלך קרבות אפריל־מאי 1948, עקב יוזמה שנקטו הכוחות היהודיים. "ליפני כך", המשיך התלמיד וכתב, "בזמן המאורעות היהודים רק יצאו מידי פעם כדי לתקוף יעדים ערביים, אולם הפעם היהודים החליטו לסדר את הארץ מביפנים וכך נימנעו באמם מלחמת כלל־ארצית..."

מעריכת הבחינות ביקשה להיפגש אתי, משום שהזדעזעה מהבורות, מהידע הלקוי של התלמידים בתולדות עם ישראל ובעיקר מבורותם בכל הקשור להקמת המדינה. היא התרגשה פחות מליקויי ההבעה בכתב של רבים מהם. באחד השלבים הראשונים של בדיקת הבחינות, שהיו ברמת הקושי הנמוכה ביותר (יחידה ושליש, לעומת בחינה בחמש יחידות שהיא ברמת הקושי הגבוהה ביותר), ערכה הבודקת מדגם של מאה מחברות מחמישה תיכונים עיוניים. התברר לה, שרק שלושה מכל הנבחנים ענו על השאלה הקשורה במלחמת העצמאות, וכל השלושה גילו בורות מדהימה. היא העניקה להם ציון שלילי. זה היה בשלבים הראשונים של הבדיקה, בתחילת החופש הגדול, אחרי שתחת ידה עברו כשלוש מאות מחברות. כאשר שוחחתי אתה שוב, כעבור שבועות אחדים, כבר היתה אחרי בדיקה של כאלף מחברות. רק 15–20 נבחנים, מתוך אלף, השיבו על השאלה שעסקה בקרבות ערב הקמת המדינה. מתוך המשיבים, רק מחצית קיבלו ציון חיובי, ומאלה אף לא אחד זכה בציון טוב.

"מורים לא מלמדים בכלל, או כמעט לא, את מלחמת העצמאות", אמרה המעריכה. "משיחות עם מורים אחרים מתברר שלנושא הזה מגיעים רק בסוף השנה. מקדישים לו 2–3 שיעורים, מתוך ידיעה שניתן לעבור את הבחינה בלי ללמוד על מלחמת העצמאות, ובעצם בלי ללמוד בכלל את התקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה, וזאת בגלל הרכב הבחינה, ששם דגש יותר על התקופה הראשונה, כלומר עד מלחמת העולם הראשונה. כך קורה, שתלמידים המסיימים תיכון ברמה עיונית, הנחשבת לגבוהה ביותר במערכת, אינם יודעים דבר על המאבק סביב הקמת המדינה.

"במסגרת שלוש שעות בשבוע בתולדות עם ישראל, הכוללות פרק מיוחד על השואה (ששיקלולו הוא שליש יחידה מתוך יחידה ושליש), אין מספיקים את החומר. הפיקוח יודע זאת ומאפשר לעבור את הבחינה גם בידיעה של חלק קטן מהנדרש. תלמיד שלמד עד העלייה השנייה יכול לעבור את הבחינה, כי זה מהווה שליש מחומר הלימוד".

המעריכה מצאה סימוכין לדברים אלה במדגם הראשוני שערכה במאה המחברות. היא ניסתה לבדוק, למשל, על אילו מתוך ארבע שאלות בפרק העיקרי של הבחינה בוחרים התלמידים להשיב. מדובר בשאלה שהתשובה עליה מהווה שלושים אחוז מהציון. התברר לה, שרוב הנבחנים, 77 אחוז, השיבו על שאלה הקשורה בעלייה השנייה. רק בודדים, 7 אחוזים, השיבו על שאלה שעסקה בהגירה הגדולה ממזרח־אירופה, בסוף המאה שעברה ובראשית המאה הנוכחית; רק 7 אחוזים בחרו בשאלה שהתייחסה למאורעות תרפ"ט ו־9 אחוזים בחרו בשאלה על המדיניות הבריטית בשאלת ארץ ישראל בשנים 1945–1947.

לעומת הבורות בתקופה שאחרי מלחמת העולם השנייה, גילו התלמידים ידע סביר ואפילו טוב בפרק אחד או שניים שלמדו כהלכה בכיתה ובבית, משום שהמורים העריכו כי פרקים אלה ייכללו בבחינה. למשל, הפרק העוסק בבן־גוריון — מכיוון שהנושא היה השנה אחד המרכזיים במערכת החינוך, במלאת מאה שנה להולדתו.

פנינים נוספות שדלתה המעריכה מבחינת הבגרות בתולדות עם ישראל, הן מהפרק העוסק בהגנה. אחד התלמידים הגדיר את הפלמ"ח באופן הבא: "מחתרת יהודית אשר פעלה בארץ ישראל, בתקופת הסזון, שהיתה בארץ. היא פעלה יחד עם ההגנה להסגרת אנשי אצ"ל ולח"י לידי השלטונות הבריטיים". תלמיד אחר הגדיר את עליית יהודי עיראק, בשנים 1950–1951, המכונה עליית עזרא ונחמיה, כדלקמן: "זוהי העלייה מעיראק, בשנת 1950, שאותה אירגנו עזרא ונחמיה, שהיו מנהיגי יהדות עיראק".

ביגונה זכו במשך ארבע שנים אחרי שהתלמידים גמרו להרעיף תשבוחות על מוריהם באוזני האורח החשוב, קם האיש ממקומו, סגר את דלת הכיתה ואמר להם: "ועכשיו, תגידו לי, מה באמת מציק לכם". האורח היה מנכ"ל רשת אורט ישראל גורלניק, והתלמידים, שסיימו השנה י"ב, נמנו עם העלית של הבוגרים, כהגדרתו, באחד מתיכוני הרשת.

"אחת התלמידות קמה ואמרה: אני חושבת שביזבזנו פה את הזמן ארבע שנים", סיפר גורלניק בכינוס על בתי־ספר מקצועיים שנערך באחרונה במלון "הרמוני" בהרצליה. "היא אמרה: יכולנו יותר בקלות להשיג תעודת בגרות אצל השכנים (בתי־ספר עיוניים רגילים, ג"מ). אתם דרשתם מאתנו מאמץ הרבה יותר גדול. אמנם עם התעודה שלנו יקבלו אותנו לאוניברסיטה, אבל לא יתנו לזה את ההערכה המתאימה".

גורלניק סיפר את הדברים כדי להמחיש את טענתו שהיום, עקב ההקשחה בבחינות הבגרות מצד האוניברסיטאות, יש סטייה כללית בבתי־הספר הטכנולוגיים של אורט ועמל לכיוון לימודים עיוניים, על חשבון המסלולים המקצועיים. הדבר מתבטא בעיקר בגידול בולט של תלמידים במוסדות אלה הבוחרים במגמה עיונית, המובילה לתעודת בגרות, במקום במסלול טכנולוגי שגם בסיומו ניתן להשיג תעודת בגרות. "אמרו להם בטכניון, שכל מה שדרוש זה כמה 'חמישיות' במקצועות העיקריים (בחינות ברמת קושי מוגברת של חמש יחידות, ג"מ) ושהטכנולוגיה לא חשובה".

הילד הזה הוא דן בן־אמוץ

במדור זה מיום 16.7 נכלל שיר [illegible] שכתב ילד בן 12 משכונת התקווה. את השיר ואת הפרטים על אודותיו מצאתי במאמרו של ד"ר שלמה הראל מהמרכז לחקר ספרות ילדים והוראתה במכללת בית ברל, שפורסם בגיליון האחרון של "במעגלי קריאה", כתב־עת לעיון ולמחקר בספרות ילדים של אוניברסיטת חיפה. בבוקר שבו התפרסם המדור, טילפן אלי דן בן אמוץ והודיעני בשמחה, שהילד שחיבר את השיר המופלא אינו אחר מאשר הוא עצמו. השיר נכתב על ידו לפני עשר שנים ונכלל בהצגה "אני שאיש לא מכיר". הוא גם מופיע בספר "קריאה נמה", שראה אור ב־1974 בהוצאת זב"מ.

הילד משכונת התקווה העניק, אם כן, את השיר שהתגלגל אחר כך לידיו של ד"ר הראל. בן אמוץ אמנם ניחם אותי, באבירות רבה, על הטעות, באומרו שהוא רואה מחמאה בעצם העובדה שיצירותיו כבר הפכו לאגדה ומצוטטות בפי העם. אולם אני טרם התאוששתי מהמבוכה. לא חלפו להם גם היהודי הכפירה על מעשים לספרות, מרבים לחקור ספרות וביטאונים ספרותיים, שעלו במוחי.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הכביש במימד הזרימה (ד')

הפאנטום של התכנון הסטאטי

נהג היורד מירושלים לשפלת החוף רואה לפניו, באחד מקטעי הכביש המהיר, עלייה תלולה מאוד מיד לאחר המורד. נהג רגיל יגיב על מראה זה בתאוצה, כדי לצבור מהירות לקראת הטיפוס הקשה בעלייה. אלא שעלייה תלולה זו מתבררת כמדומה: ככל שהנהג קרב אליה, הוא נוכח כי הכביש עולה בשיפוע מתון. כלומר: הנהג נתקל בפאנטום, בהטעיה אופטית. "פאנטום זה לא נראה כלל לעיני המהנדסים מתכנני הכבישים, המסתכל על הכביש מלמעלה, בזווית של 90 מעלות. יתר על כן, הנהג רואה את

תיגר על קריגר המהנדס. "באותן שנים תיכננתי את כביש בית־קמה — באר־שבע. היה זה תכנון של כביש דו־מסלולי על־פי הסטנדרטים הקלאסיים. כשנסעתי על אותו כביש, הפריעו לי כל מיני דברים בנהיגה. התחלתי לשאול את עצמי מה קורה כאן. הגעתי למסקנה, שכל הקריטריונים של ראייה — בתכנון — מתבססים על נתונים שאינם תואמים בהכרח את המציאות. לדוגמה:

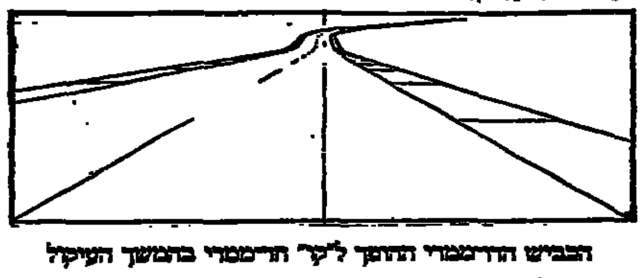

הכביש הדו־ממדי ההופך ל"קו" תלת־ממדי בהמשך העיקול

הכביש שלפניו מתוך מצב דינאמי, המשתנה כל הזמן. המתכנן, לעומתו, בוחן את התכנון ממצב סטאטי לחלוטין. הפערים בין השניים יוצרים כבישים שמתאימים לנסיעה על שולחן התכנון, כשמישהו מזיז את כלי הרכב עליהם מלמעלה. מבחינת הנהג הנמצא ברכבו, הכבישים הללו טומנים לא פעם מלכודות מוות", אומר אינג' בן־ציון קריגר, מהנדס תכנון ראשי של מע"ץ.

לכאורה, ממונה קריגר על תכנון הכבישים במדינה, ומה לו כי יליז על תכנונם הלקוי? ובאמת, כיום כבר אין הוא מליז. עבודת המחקר רווית־המפנים שלו בנושא, הנושאת את השם הארוך "הערכת תוואי הדרך באמצעות מערכת מבטו של הנהג באמצעות הפרספקטיווה", כי אם לסיומה. הגישה החדשנית היה ראוי לה כי תתחיל באקדמיה, אך שם המחקר שהציע אושר — וניתן למישהו אחר. ואותו מישהו אחר עשה, כפי שהיה צפוי, משהו אחר. קריגר לא נרתע. הוא החליט לבצע את המחקר במימון עצמי. מי שבא לקראתו היה דווקא המעביד: מע"ץ. בתום שבע שנות עבודה, יכול המהנדס המסמרי להצביע על אחת הגישות היותר מתקדמות בתכנון כבישים, שביסודה ההנחה הבסיסית כי הכביש צריך לתפקד במימד הזרימה.

הגידוי שגרם למהפך בגישתו של החוקר, הול למעשה כהתגרות. היה זה קריגר הנהג שהחליט לקרוא

מרחק ראייה לעצירה במהירות מסוימת נקבע לכך־וכך מטרים. אבל בקביעה זו נשכח פרט קטן, קריגר: הדבר נכון רק בקו ישר ובשיפוע אפס. ואילו במציאות, מרבית הדרכים אינן כאלה", אומר קריגר.

את הפער הזה ביקש המהנדס לחקור. השילוב בין עבודה מעשית למחקר הניב פירות מבורכים בשני המישורים. עד מהרה עלה קריגר החוקר על פאנטומים נוספים, כשקריגר המתכנן נאבק עם כל מי שצריך היה להיאבק, כדי למנוע טעויות גורליות. באותה תקופה (אז המחקר עוד היה בחיתוליו) איש לא הכיר באותם דברים כטעויות. הוא דיבר אז על הטעיה אופטית אנכית ואופקית, והמהנדסים והמנכ"לים הס־תכלו עליו כאילו היה בעצמו טעות אופטית. אבל קריגר התעקש — והצליח.

אחת הדוגמאות הבולטות למאבק שנשא פרי הוא שינוי תכנונו של קטע הכביש מצומת גבעתי לצומת גבים, שאותו חוצה גשר הרכבת מאשקלון לקריית־גת. קריגר מספר, כי תכנון הגשר ותכנון הכביש נעשו כל אחד כפרויקט נפרד. תחילה היתה הדרך, גשר הרכבת תוכנן אחר כך. "איש לא חשב לבחון איזו השפעה תהיה לגשר על הנהג. למעשה, הנהג כלל לא קיים בשלב התכנון" אומר קריגר.

מה שקרה בשטח היה בבחינת מלכודת־תאונה מובנית: הנהג שנסע מצפון לדרום לא ראה לפניו גשר, אלא קורה המונחת אי־שם על הכביש וחוסמת את דרכו. ההטעיה האופטית נבעה ממבנה הכביש לעומת הגשר. כאשר התקרב הנהג לגשר, צצה בעיה חדשה: הוא כבר ראה את פתח הגשר. אבל בנקודה זו "נגמר" לו הכביש. זאת, משום שמיד אחרי הגשר שינה הכביש את כיוונו, מבלי שלנהג היתה אפשרות להבחין בכך מאותה נקודה.

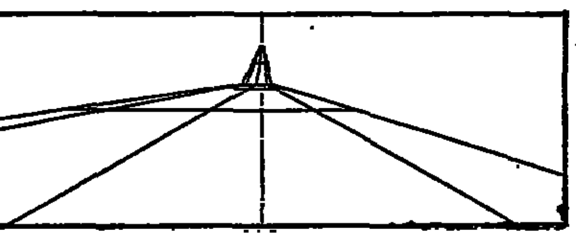

האשליה האופטית של "תלילות" הדרך

"אינסטינקטיווית, אנו יש פתח. טבעי שהנהג ימשיך לנסוע ישר דרכו. כלומר: מתחת לגשר. אלא ששם התעקל הכביש שמאלה ואחר כך ימינה, ואם היה ממשיך לנסוע ישר, אין צורך בדמיון עשיר כדי לתאר מה יכול היה לקרות" אומר החוקר.

כאיש מע"ץ, לא המתין לתאונות ולא לסטטיסטיקה. הוא ניצל את הכלי שפיתח ויצא להתריע על הסכנה. הוא הראה באמצעות מחשב, לא רק את המציאות כפי שהיא נראית בתצוגה תלת־ממדית, אלא גם את התכנון המתוקן, אף הוא בתצוגה תלת־ממדית. התיקון התבטא בהעמקת הדרך ובביטול הר עיקול.

הפערים בין צרכי הנהג בזמן נהיגה לבין "צרכי המתכנן", מתבטאים גם בהטעיות אופטיות אופקיות. סטייה של 5 מעלות בין התכנון של עיקול אופקי לביצוע בשטח, היא חסרת משמעות בעיני המתכנן מהבחינה הבטיחותית. ליד של הנהג הנוסע, תיראה אותה סטייה ממרחק של 100 מטרים, בת 80 מעלות. ממרחק של 300 מטרים הולכת הסטייה וגדלה עד כדי 88־90 מעלות. כך קורה, שעיקול מתון נהפך בפאנטום האופקי לעיקול של 90 מעלות, ועקב כך עלול הנהג להאט בצורה משמעותית, שלא לצורך.

ובכן — שיאט, יאמרו חסידי הגישה הסטאטית המאמינים כי האטה, ואפילו עצירה, הן אמצעי בדוק לבטיחות. הבעיה היא, שנהג אחד יכול להאט הרבה, עמיתו יאט במעט, והשלישי לא יאט כלל. כיום יותר ויותר מומחים גורסים, כי אחת הסיבות המכריעות לתאונות "הסרת הסיבה" היא פער המהירויות בין כלי הרכב. "לכן, דרך הגורמת לפער מהירויות בין כלי הרכב היא דרך המזמינה סיכונים" אומר החוקר.

"שטח מת" הוא מונח ידוע היטב לכל חייל קרבי. גם בני נוער העוברים הכשרת שדה במסגרת הגדנ"ע לומדים את יתרונותיו וסכנותיו של "שטח מת". כאשר הדבר מגיע לתכנון כבישים, מתברר כי התעלמו מתופעה, אף על פי שבכביש יכול הדבר להוות מלכודת מוות. החוקר מסביר, כי שיפוע של חצי מטר המתפרס על פני דרך באורך של כמה עשרות מטרים,

הגשר הנראה כמו קורה על הכביש

נראה חסר משמעות בעיני המתכנן. "מבחינת הנהג, לעומת זאת, הקטע השקוע הוא 'שטח מת'. אם יש שם כלי רכב, הוא לא יראה אותו". המלכוד מתחיל להיווצר עם הסימון, אומר קריגר. המתכנן, שאינו מודע ל'שטח מת', יפריד בין שני מסלולי הנסיעה בקו מרוסק, המאפשר עקיפה. הנהג יבצע את העקיפה, אך מכיוון שאינו רואה את כלי הרכב הבא מולו בנתיב הנגדי, שבו מתבצעת העקיפה, משום שאותו כלי רכב נמצא ב"שטח המת", הוא ייקלע לתאונה חזיתית.

דוגמה בולטת אחרת לפער בין זווית הראייה של המתכנן הנייח לזו של הנהג הנוסע, היא במישור אחר של מידע, המתקבל אצל הנהג לצורך קבלת הכרעות מבעוד מועד. החוקר מספר, כי יש סוג של עיקולים שבהם הדרך שמעבר לעיקול נראית לנהג כקו. עצם שיראה על הקטע הקרוי לא יזוהה על־ידו, הגם שהוא יבחין בו. הזיהוי במקרה זה כולל מידע חיוני כגון: האם זה כלי רכב או עצם אחר, האם הרכב נע או עומד, והאם המכונית נמצאת בנתיב שלו או בנתיב הנגדי. זאת, מאחר שהנהג אינו מבחין בנתיבים אלא בקו. "מחוסר מידע חיוני, הנהג אינו יכול להפעיל שיקולים נכונים, וכביש כזה הוא ממש הזמנה לתאונה" מסביר אינג' קריגר.

הפתרון שמציע קריגר למתכננים הוא מקצועי לחלוטין. העיקרון המנחה הוא, שהכביש נועד לנהג הנוסע, ולא למתכנן המתכנן. כדי לאפשר למתכנן לראות את הדרך הזורמת לקראת הנהג המשתנה תדיר, פיתח קריגר דגם־מחשב המאפשר שיחזור המבנה התלת־ממדי של כל האזור שבו אמור להימצא הכביש. בדגם זה יכול המחשב להציג למתכנן את נקודות התורפה העתידיות. כאשר אלה בולטות לעין בשלב התכנון במחשב, אין קל וחומר מאשר לקבל את החלטות על הנמכת שיפועי גבעות, מיתון עיקולים או העתקתם. וכשאומרים "קל וחומר" בנושאי כבישים, הדבר כולל גם חיי אדם, גם סבל, וגם הוצאות עתק לריפוי נפגעי התאונות ושיקומם.

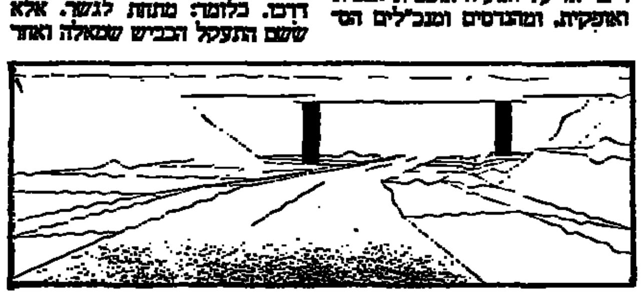

התכנון המתוקן כפי שהוא נראה בתבנית המחשב, לאחר הרמת ה"קורה" ותיקון העיקול

מעקב

הנעלם הידוע

למע"ץ יש חדשות טובות לנקלעים לבירת הנגב השילוט. לבאים מדרום ומבקשים להגיע ליעד כלשהו צפונה לבאר־שבע, יתוקן.

כזכור, פורסם במדור זה לא מכבר, בלוויית תצלומים, השילוט חסר המשמעות המקבל את פני הנהג הבא לבאר־שבע מכביש ניצנה או מכביש דימונה. בשני המקרים, הוא שני חצים את הדרך לבאר־שבע, והנהג הנבוך לא ידע באיזה מהם לבחור, כדי שלא להסתבך בכבישים בתוך העיר.

הנהלת מע"ץ, מסתבר, לקחה להשגחת לבה את הנושא והורתה לשנות את השלטים.

עד כאן — יפה. אלא שדובר מע"ץ לא ידע להסביר מה תהיה צורתם החדשה של השלטים והאם תענה על הבעיה. זאת, משום שהחוק המתלהב שעל־פיו מסבבים כיום את השלטים בכבישי הארץ אינו מרשה לכתוב על השלט בסמוך לחץ הרלוונטי, יעד מסתורי כמו תל־אביב, אלא את שם העיר הגדולה הקרובה. ומהי העיר הגדולה הקרובה צפונה לבאר־שבע? זו שאלה קשה, שהתירוך לגרפיקאים.

נותרה רק התקווה, שהשלט החדש לא יהווה חידון־דרכים במתכון הרע, שיבוך ויסבך את הנהגים לא פחות משעשים זאת השלטים הישנים.

נהג המונית האדיב

כשלושת אלפים נהגי מוניות משתתפים בימים אלה בתחרות "נהג המונית האדיב" המתקיימת בתל־אביב רבתי.

התחרות הזכורה על־ידי "התנועה לארץ ישראל טובה", משרד התחבורה, משרד התיירות, העמותה לתיירות, עיריית תל־אביב וארגון בעלי המוניות, ומטרתה — עידוד נהגי המוניות התל־אביבים למתן שירות אדיב, מסודר ותקין לאורחי תל־אביב ולתיירים הרבים הפוקדים בעונה זו של השנה את העיר.

במסגרת התחרות הופצו, באמצעות בתי המלון, לשכות המודיעין לתיירים, ומוקדי המוניות, כ־20 אלף שאלונים לדירוג הנהגים.

במהלך התחרות, שתתקיים במשך חודשים, ייערכו ביקורות, בהשתתפות אנשי יחידת הביקורת והפיקוח של משרדי התחבורה והתיירות, מנהלי בתי־מלון והפקידות הבכירה של עיריית תל־אביב.

בתום התחרות יוענקו תעודה לנהגת המונית האדיבה ביותר ופרסים לנהגים הזוכים.

ה"דלתא" מתחרה במשומשות

כולם התקבלו בסובארו. המכונית היפנית נגסה, כבר מתחילת הקריירה שלה, את חלק הארי בפלח השוק הישראלי. בתחילה היה זה מחירה הזול, שקרץ לכל כיס. אחר כך היא נהפכה להרגל. כיום באה חברת קיוור־אילין ורוצה לעשות עם מכונית הדלתא הרומנית שלה את שעשתה סובארו בזמנו: להציף את השוק בכמויות של הזול־הזול הזה. "איננו מתחרים בסובארו. אנחנו רוצים להתחרות בשוק המכוניות המשומשות, בעיקר בשנתוני 1981" אומר במפתיע רמי אילין, הבוח הצעיר במשפחה.

מבחינה מסוימת, הדלתא הרומנית ראויה למשימה שהוטלה עליה על־ידי היבואן הישראלי: למכונית זו יש מנוע של רנו 12, אלא שחברת רנו הפסיקה לשווק את הרנו 12 עוד ב־1980.

חברת אילין היא בעלת מוניטין שכבר היה להיסטוריה: התקשרויות עם יצרנים ידועים, בפרויקטים שהחולש על חיסולם. כך קרה עם הקונטסה היפנית מבית הינו, וכך עם הלארק מבית סטודיבייקר. "זה היה קשר של ייצור, ולא של יבוא", מדגיש רמי אילין. לדבריו, הייצור בארץ נפסק כאשר אותם מפעלים הפסיקו לייצר את הדגמים הללו. "התדמית שהודבקה לנו בדבר קשרים עם מפעלים כושלים, פשוט אינה הוגנת. הינו הוא עדיין מפעל משגשג ביפן. גם הקשר בזמנו עם רנו נפסק בגלל החרם הערבי. רק סטודיבייקר הוא מפעל שנסגר", מודה אילין הבן.

לעומת זאת הוא מציין את הקשר ארוך־הטווח עם אלפא רומיאו. 18 שנות ייצוג בארץ, כיבואנים. "זה קשר שלנו עם מפעל אוטודאצ'יה ברומניה הוא קשר של יבואן. איננו הולכים לייצר את הדלתא בארץ" מבטיח רמי אילין. מלבד זאת, הוא מאמין שמפעל אוטודאצ'יה בפיטשטי יאריך ימים, בגלל האינטרס של הממשלה הרומנית להחזיק בו. השאלה אם גם דגם הדלתא יחזיק מעמד עמו, היא כבר שאלה מסוג אחר.

אלפים כבר נרשמו לקבלת הדלתא, מספטמבר ואילך. צרכן הרכב הישראלי עדיין משווע לזול.

במדינה שבה מיסוי הרכב עומד על שני־שלישים ממחירו, ואף למעלה מזה, אין בכך פליאה. אך כיצד, למרות המיסוי הכבד, יכולה הדלתא להיות כה זולה (13,982 ש"ח לנפח מנוע של 1,300 סמ"ק, כולל מסים והפקדה). בזמנו, כאשר הויכוח על רמתו המכנית של הרכב עדיין ניטש בין משרד התחבורה ליבואן, הודה מנכ"ל התחבורה אביגדור ברק, כי לזולות הרכב יש מחיר: צריכת מוסך. הוא לא חידש בכך מאומה. גם יבואן רנו, אריה קרסו, טוען בגלוי כי אפשר לייצר רכב שאינו נזקק למוסך, אלא שמחירו יהיה כזה שרק יחידי סגולה יוכלו להרשות לעצמם לקנותו, ומי שרוצה לקנות בזול, שיביא בחשבון כי יש לכך מחיר.

לרמי אילין יש הסבר מסוג אחר למחירה הזול של הדלתא: אצל הרומנים, כמו בכל הארצות שמעבר למסך הברזל, מחיר יום העבודה ושערי המטבע אינם עומדים בשום פרופורציה לשוק המערבי. "הרומנים משוועים למטבע זר. הם מוכנים בשביל זה לעשות הכל, גם למכור במחיר שאינו מחיר. מכיוון שלא ניתן להעריך לפי קנה־מידה מערבי את מחיר יום העבודה שם, אפשר להתייחס למחירה הזול של הדלתא כאל סבסוד מצד הממשלה הרומנית. אבל זה לא בהכרח סבסוד, אלא פער בין מערכות כלכליות שונות" אומר אילין.

כך או כך, היבואן של הדלתא מתכונן לצריכת מוסך בהיקף ניכר. כבר כיום הוא מבטיח פריסתם של 25 מוסכי שירות מקריית שמונה ועד אילת. הרבה הרבה יותר מוסכים משיש לו בשביל כל האלפא רומיאו שיובאו לארץ במשך 18 השנים האחרונות. "הדלתא תזדקק ליותר מוסכים מן האלפא, כפי שהיא יותר עממית ונמכרת בעיקר בדרך פרוזדור קות" אומר רמי אילין. ולא מטעם בצריכת המוסך שלה תהיה יוצאת דופן? "לא בהכרח" אומר היבואן.

ובכן — הדלתא עתידה להתחרות במשומשות, לפי הצהרת היבואן. יש מי שרומז, ויש מי שמזהיר, כי הדבר יקרה לא רק במחיר, אלא גם בצריכת מוסך. אבל הישראלי אינו נרתע, ורמי אילין יודע זאת היטב. "דלתא עולה מחצית המחיר של סובארו, וב־25% עד 30% פחות מהמכוניות הקטנות של 900־1000 סמ"ק. דלתא מציעה 1300 סמ"ק, עם ארבע דלתות. זהו הרעיון, ואת זה הישראלי רוצה להביא הביתה" אומר אילין.

ואם היא תיראה בלויה כעבור שנתיים, כאילו משומשת היא תתחרה אז? זה אינו עניינו של היבואן. חברת רנו הצרפתית אמנם התגרשה מה"12" שלה ב־1980, אבל אילין מציע כיום לישראלי את הדלתא שלו ככלה הנכנסת לחופתה. הוא אינו מדבר על גירושין. זו תהיה בעייתו של בעליה, בעוד שהרשברים והוא סומך על כך שהישראלי אינו אוהב לחשוב רחוק. זה בעייה. ובכלל, מי אומר שמישהו בכלל ירצה להתגרש איפעם מהדלתא שלו? מה אכפת לנו, רבו?

הקפיצה הגדולה

ארני אדמס קובע באמסטרדם שיא חדש לקפיצה לרחוק לאופנועים: ב־18 בחודש הוא ביצע את התעלול בלונג ביץ', קליפורניה, כשהוא נוחת על המטרה במרחק־שיא של 180 רגל. השיא הקודם נקבע על־ידי איש הפעלולים גאורי הולם, שהגיע ל־176 רגל ו־4.5 אינץ' בלבד.

מבוטח התאונה בצבת הביטוח (ב')

מי אינו זכאי לפיצויים

מאת יהודית קנולר

אדם שגרם לתאונה במתכוון אינו זכאי לפיצויים על־פי החוק; אדם המוליס לתאונה, מתוך לתהום ונשאר בחיים, אינו יכול לתבוע פיצויים בגין פגיעתו. לעומת זאת, במקרה שבו אדם השתמש במכונית כמכשיר לרצח בזדון את הקרבן, חייב בית־המשפט את חברת הביטוח שלו, שניסתה להתנער מאחריות. חברת הביטוח טענה שמאחר שהתאונה נגרמה במתכוון, אין היא אחראית. בית־המשפט קבע כי הסעיף חל על המבוטח בלבד ולא על נזקיו של צד שלישי.

מי שנוהג ברכב ללא רשות ומי שמצוי ברכב ויודע שהוא נלקח ללא רשות, אינו זכאי לפיצויים. בית־המשפט פסק בעבר כי סעיף זה אינו חל על מי שנמצא ברכב מאונס. כך היה במשפט של נערה שנלקחה בכוח לתוך רכב גנוב, ונפצעה במהלך תאונה שנגרמה ברכב. חברת הביטוח טענה, כי הנערה ידעה כי היא נמצאת ברכב גנוב. בית־המשפט קבע כי למרות זאת היא זכאית לפיצוי בשל היותה בו מאונס.

מה באשר לתאונה שאירעה לגנב בעת שהיה מחוץ לרכב? שאלה זו התעוררה במשפט שבו נתבעה חברת הביטוח על־ידי אחד הגנבים שנפל מהרכב ונדרס מגלגליו. הוא טען כי נפגע מחוץ לרכב, ולכן הוא זכאי לפיצוי. השאלה טרם הוכרעה בבית־המשפט.

נהג ללא רישיון נהיגה אינו זכאי לפיצוי. הסעיף אינו חל על מי שאין להם רישיון בתוקף משום שלא שילמו את האגרה בזמן.

לא זכאי לפיצוי גם מי שהרכב שימש לו או סייע לו בביצוע פשע. סעיף זה גם הוא פרובלמטי: מה באשר לאדם שיוצא לבצע שוד, מעמיס את השלל על הרכב, נוסע הביתה לאכול ארוחת־ערב ואז נפגע?

בכל המקרים הללו, למרות שהנפגע לא יקבל פיצויים, הרי תלוייו כן זכאים לקבל את כספי הביטוח.

שונה המצב אצל מי שלא היה מבוטח כלל. המחוקק לא מתייחס לאפשרות זו, אך הפסיקה קבעה את הכלל: מי שלא היה מבוטח, גם התלויים בו לא יקבלו כל פיצוי. כאשר נפגע הולך־רגל ממספר מעורבים בתאונה, שכולם אחראים, זכותו לתבוע אחד מהם בלבד, בעוד שהשאר ישלמו לנתבע את חלקם. כלל נוסף קובע, כי בתאונה עם הולך רגל, הפגיעה נחשבת לפי המגע הפיסי. כלומר, יתכן המכונית הפוגעת פגעה בהולך הרגל משום שנדחפה על־ידי המכונית השלישית, ובכל זאת נהגה של המכונית הפוגעת יישא בנזק.

חברת "קרנית" מממנת את התביעות של תאונות "פגע וברח". חברה זו מעסיקה חוקרים פרטיים ומשתמשת רבות בפוליגראף, כמו לתאר תאונות הללו מטבע אין עדים ואין עליהן מידע רב. הפוליגראף אינו תמיד מהימן. אחד המקרים המסובכים הזכורים היה על אשה שבעלה היכה אותה מכות קשות. הבעל הצליח לשכנע אותה כי תאמר שנפגעה מתאונת־דרכים, וכך תוכל להיפרע מ"קרנית". בדיקת הפוליגראף העלתה כי היא דוברת אמת. האשה טענה בתוקף כי נפגעה בתאונת־דרכים. למרות זאת, הודה בסופו של דבר הבעל כי ניסה להונות את חברת "קרנית".

כיום "קרנית" מהווה גם תחליף לחברות שפשטו את הרגל. בעבר, לפני הקמתה, לא ניתנה כל תרופה למבוטחים של חברות שהתמוטטו.

(בהבה אהרון)

החברה הישראלית לבטוח־משנה בע"מ
THE ISRAEL REINSURANCE CO. LTD.
הזמנה

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום חמישי, 13 באוגוסט 1987 בשעה 10.00 במשרדה הרשום של החברה, רחוב דרויאנוב 5, ת"א.

על סדר היום:
1) דיון בדו"ח המנהלים, ובדו"ח הכספי של החברה לשנת 1986.
2) מנוי חברי מועצת המנהלים והועד הפועל של החברה וקביעת שכרם.
3) מנוי רואי חשבון לחברה וקביעת שכרם.
4) דיון בכל ענין אחר שמותר לדון בו באסיפה כללית רגילה בהתאם לתקנות החברה.

הדו"חות הנזכרים בסעיף 1 לעיל פורסמו ונתונים לעיון במשרד הרשום של החברה, ברח' דרויאנוב 5, תל־אביב, בשעות העבודה הרגילות.

בפקודת מועצת המנהלים
זהר איילון
מזכיר החברה

הערה:
בהתאם לתקנות החברה יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה לא פחות מ־48 שעות לפני האסיפה, את כתבי המינוי של באי כח בעלי המניות. ממנה שהוא תאגיד חייב לצרף אישור עורך דין בדבר סמכותם של החותמים לחייב את התאגיד. פנקס החברים יהיה סגור להעברות מסוף יום העבודה של 6.8.87 ועד למועד האסיפה.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כבגס. בגוש 6183 חלקה 95 רח' סרא מס' 2 דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק. ב. במרווחים צדדיים.
על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להמסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב
אודי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

עיריית ירושלים
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בג/87/406

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי הקהילה האמריקאית בירושלים הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 163 חלקה 104 ברחוב הנביאים 18 בירושלים דהיינו: בנית גדר בגובה של 2.70 מ' בשטח המיועד להרחבת הדרך.
את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23 ירושלים
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00
אברהם בהלול, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

למשפחת טאי"ץ
ולחיל הים
נדהמים וכואבים על מותו ללא עת של
אל"מ אורי טאי"ץ
ז"ל
משפחות דנקנר, ג'יניאו

משתתפים באבלכם הכבד על מות
שמעון גלעדי
סמנכ"ל כור סחר פנים
כור מפעלי קרמיקה בע"מ
חרסה — ברבור

לשרה וישראל גלעדי,
משתתפים בצערכם הרב על מותו, ללא עת, של האח
שמעון גלעדי
אראלה ופסח בלקין — ציפה ואביגדור רוזנברג
חנה ועמיהוד הורון — בלומה ומאיר רובביץ
שולה ודם כרמי — דליה שירולי
בת שבע ויוסף נחמיאס

לרותי ברגר
אתך באבלך הכבד על מותו הפתאומי של
אביך ז"ל
חבריך לעבודה
חברה למימון תעשיות בע"מ

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
אבלה על מותו של
ד"ר אלי ונטורה
[illegible]
משתתפת בצער המשפחה

למשפחת סלע
אתכם באבלכם בהלקח מכם ראש המשפחה
וידידנו היקר
אהרון סלע ז"ל
גובה המכס חיפה לשעבר
איגוד סוכני מכס ותחבורה בחיפה

ראשי המחלקה להתישבות
מנכ"ל המחלקה
עובדי אגף המטעים — הדרים
חבל ירושלים
משתתפים בצער המשפחה במות
אהרון מינסטר ז"ל

למר יהונתן דותן
אתך באבלך בהלקח ממך
האם ז"ל
בית מבתשים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי אמנו הכותנו והסבתא היקרה
פאולה פרידלנדר
ההלויה תתקיים היום יום רביעי ג' אב תשמ"ז 29/7/87 בשעה 10.30 בכניסה לבית העלמין בנחלת יצחק. נפגשים ליד השער
אבלים:
בעלה: ד"ר אלחנן פרידלנדר
ילדיה: אילנה ובנימין

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בשיבה טובה של
יהודית הכהן
ממייסדי בנימינה
ההלויה תצא מביתה מבנימינה ביום חמישי ד' באב 30/7/87 בשעה 5.30 אחה"צ לבית העלמין המקומי
גדעון וכרמלה הכהן
דינה ופרץ רם
לאה אלדואי
הנכדים והנינים
נא להימנע מביקורי תנחומים.

הרכבת שאיחרה את הרכבת

עתידה של הרכבת בישראל טמון בשילובה ברכבת הפרברית של גוש דן, בייעול העברת נוסעים ומטענים בנקודות צומת ובשילובה עם מערכות מודרניות להסעה המונית

מאת פרופ' אלישע אפרת

הכותב הוא גיאוגרף ומתכנן ערים

בעוד חמש שנים ימלאו מאה שנה לפתיחת קו מסילת הברזל הראשון בין יפו לירושלים, שנבנה על־ידי הצרפתים בעבור הממשלה התורכית ששלטה אז בארץ. היתה זו המסילה הראשונה במזרח של אגן הים התיכון, להוציא מצרים. ניתן היה להניח, שעבר היסטורי כה עשיר יותיר אחריו רשת מסילות ברזל ענפה ויעילה, כפי שקרה בהרבה ממדינות מערב־אירופה. אולם לפני שבועות מספר נתבשרנו על כך, שלאחר "מלחמת מאת השנים" נמצא סוף־סוף פתרון לרכבת ישראל, והוא האיחוד והמיזוג עם רשות הנמלים במערכת כלכלית אחת. נשאלת השאלה, מה קרה לרכבת בכל אותה תקופה ומדוע כה איחרה להגיע?

בניגוד למדינות אירופה, אין הרכבת בישראל תופסת מקום נכבד במערכת התחבורה הארצית. אם במדינות אלה היתה התפתחות הרכבת קשורה בהפקת פחם כמקור לאנרגיה ובניצול כוח הקיטור להנעת הקטרים, הרי בארץ ישראל לא נמצאו אף פעם מקורות אנרגיה כאלה, ולבד מבריחת היערות והרס הצומח הטבעי בימי השלטון העותומאני לשם אספקת עץ להסקת מנועי הקטרים, לא ניכר רישומה של הרכבת בתולדות הארץ עד למלחמת העולם הראשונה. בתקופה זו היה קצב פיתוחה איטי למדי. בראשית המאה הנוכחית סללו הטורקים את קטע המסילה חיפה — בית שאן — צמח — אדרעי כחלק מן המסילה החיג'אזית עם נקודת התפצלות לבנין, ובדרום הארץ סללו עוד כמה מסילות ברזל לצרכים הצבאיים בלבד.

גישה קולוניאלית

הבריטים, כשהדפו את הטורקים צפונה בימי מלחמת העולם הראשונה, בנו, בין השאר, מסילת ברזל מקנטרה לעזה ומרפיח לבאר־שבע, גם כן לצרכים צבאיים בלבד. בתקופת שלטונם בארץ ישראל הם ייעדו את לוד כצומת מסילות ברזל ראשי וחיברוהו עם חיפה בתוואי המזרחי של מישור החוף. בימי מלחמת העולם השנייה הוסיפו קשר מסילתי שחיבר את ארץ ישראל עם לבנון, וכן עוד כמה קטעים במרכז הארץ. גישת הבריטים לפיתוח מסילות הברזל היתה קולוניאלית בטבעה. מטרתם העיקרית היתה לחבר את נמלי חיפה ויפו עם פנים הארץ, כדי לייצא פרי הדר ולייבא חומרי גלם. הפעלת הרכבת הציבורית נעשתה לרוב בידי ערבים. הרכבת התאימה את עצמה לריבוד אוכלוסיה זו, נתנה לה רמת שירות בהתאם, אך לא היוותה שירות אמור לאוכלוסיה היהודית.

עם קום המדינה לא נמצאו תנאי מסילות הברזל הבריטיות ראויים לשימוש ולשם שיקומם נדרש הון רב להשקעות בתשתית. מצב זה העמיד כבר מלכתחילה את כושר התחרות של הרכבת עם התחבורה המוטורית בכבישים, כאשר זו עונה די במהירות על צרכיה המיידיים של המדינה. רשת המסילות נמצאה אז מנותקת מארצות הטבע המתבצרי־אליים שבגבב הים המלח, חסרה הרציפות חיבור בעקבות התוויית "הקו הירוק", במיוחד ליד טולכרם והכפר בתיר במבואות ירושלים, וכן נותרו בה קטעי מסילה משובשים ותת־תקניים.

הממשלה החלה בשנות ה־50 בשיקום הרכבת, תחילה בעבור נוסעים ולאחר מכן בעבור מטענים. בראשית העשור הראשון למדינה סללה את מסילת החוף החדשה בציר תל־אביב — חיפה, היא הפעילה את הקו לוד — אשקלון בעבור מטענים, וב־1956 סללה את הקו נען — באר־שבע אשר חיבר את הנגב ואת חבל לכיש אל מרכז הארץ.

עלייה ניכרת בכמות המטענים

אם בעת קום המדינה היה אורך כל מסילות הברזל בארץ 290 ק"מ, הרי ב־1960 הוא עלה ל־420 ק"מ וב־1985 הגיע ל־528 ק"מ, דהיינו עלייה של 82% בכל התקופה או 2.2% לשנה. שלוחות מסילות הברזל גדלו באותה תקופה מ־156 ק"מ ב־1949 ל־330 ק"מ ב־1985 — 111% או 3% לשנה. עלייה משמעותית ביותר חלה בהובלת מטענים, מ־520 אלף טונה ב־1949 ל־3,355 אלף טונה ב־1970 וליותר מ־6 מיליוני טונות ב־1985, דהיינו, עלייה של 1,056% בכל התקופה או 29% לשנה. במספר הנוסעים חלה עלייה מהירה יחסית בעשור הראשון, ממיליון נוסעים ב־1949 ל־4.3 מיליוני נוסעים ב־1960, אך מאז ואילך חלה ירידה מתמדת, וב־1985 הוא לא היה יותר מאשר פי 2.8 מאשר ב־1949.

מאפייניה הבולטים של הרכבת בישראל הם איפוא עלייה מועטת באורך מסילות הברזל, עלייה רבה בכמות המטענים המובלים, אך ירידה גדולה ותנודות במספר הנוסעים.

יתרונות אובייקטיוויים

רשת מסילות הברזל חסרה עדיין כמה תוואים חשובים וחיוניים, כגון קטע מסילה בנתיבי איילון שיחבר את תל־אביב מרכז עם תל־אביב דרום, חסרה מסילה לאילת בציר הר צין — חצבה — מרכז ספיר — פארן — יטבתה — אילת, וכן חסרים התוואי נמל בן־גוריון — ירושלים (עטרות), התוואי מחיפה למחצבות האבן שבגליל המערבי והתוואי מבאר־שבע לאזור התעשייה ברמת חובב.

מערכת מסילות הברזל של ישראל קטנה, אך אפשר לשפרה אם היא תותאם למבנה הטופוגרפי הארוך של ישראל, תוך מתן עדיפות לצירי אורך מישוריים. בדרך כלל ניתן להעדיף את פיתוח הרכבת להובלת מטענים מאשר להסעת נוסעים, אלא אם כן יפותחו במיוחד תנאי מעבר מן הרכבת אל צורות הסעה המונית אחרות.

לרכבת יתרונות אובייקטיוויים ניכרים: בקו בעל שתי מסילות ברוחב כולל של 14־10 מ' ניתן להעביר 32,000 נוסעים לשעה בכל כיוון, כפליים מאשר בכביש המשמש לאוטובוסים בלבד. רוחב הכביש שיידרש להעברת כמות כזאת של נוסעים יהיה גדול לפחות פי 8 מרוחב המסילה; הרכבת נחשבת אמצעי ההסעה והתובלה הבטוח ביותר, ובוודאי בטוח יותר מאשר הרכב המנועי בכביש; הרכבת אינה רגישה לתנודות במזג האוויר והיא מסוגלת לנסוע כמעט בכל מצב כאשר נדרשת הובלה או הסעה. בנוסף, הרי על־ידי חיבור כמה קרונות מקבלים תוספת שלית באמצעי התובלה, והמגדילה בהרבה את נפח ההובלה. הרכבת גורמת הרבה פחות רעש וזיהום בהשוואה לרכב המנועי בכבישים ביחס לכמות ההובלה או ההסעה שהיא מסוגלת לבצע; ניצול האנרגיה בתובלה מסילתית יעיל יותר מאשר ברכב מנועי.

לפיכך, למרות האיחור בפיתוחה ובקידומה של הרכבת כאמצעי תחבורה ממלכתי, עדיין יש לה סיכוי להדביק את הפיגור. עתידה טמון בשילובה ברכבת הפרברית של גוש דן, בייעול העברת נוסעים ומטענים בנקודות צומת, ובשילובה עם מערכות מודרניות להסעה המונית.

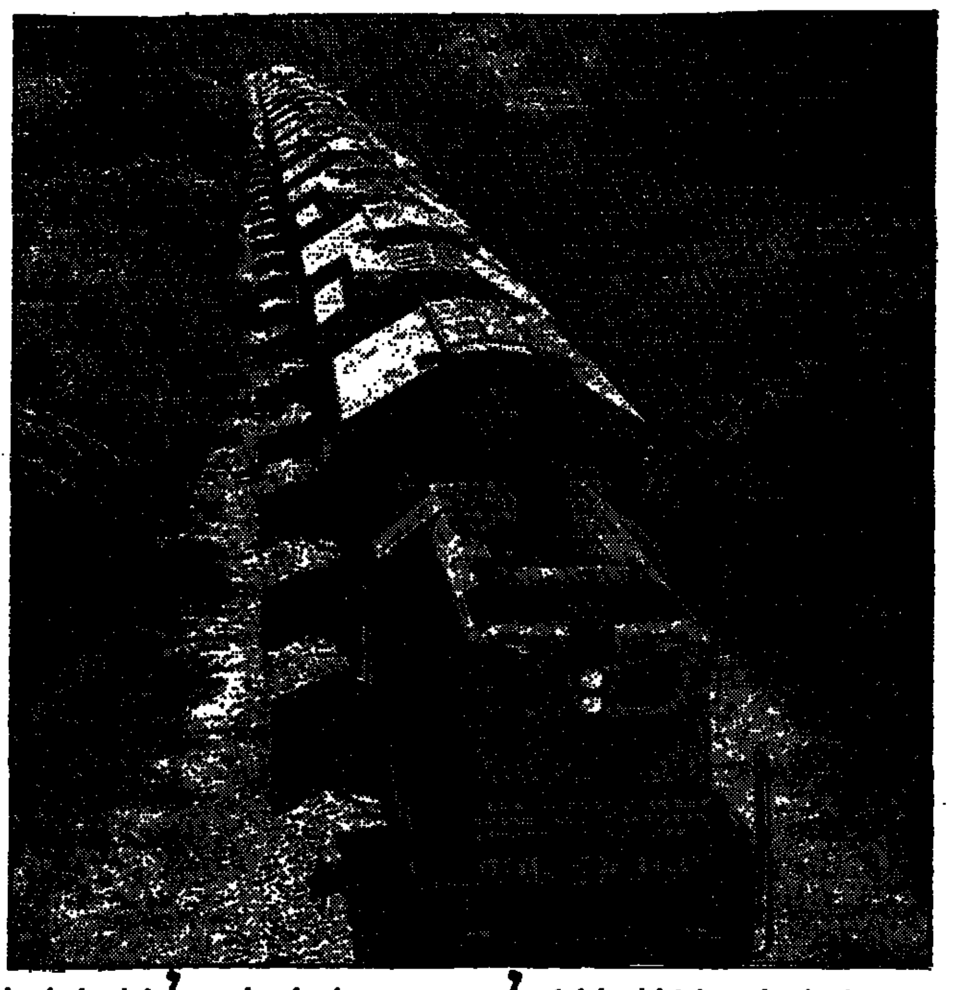

רכבת ישראל — מבט לעתיד

מאת אילן פלקוב

הכותב הוא הממונה על תכנון ופיתוח ברכבת ישראל

התמורות הגוברות והולכות כתוצאה מריבוי רכב כבישי, ובמקרים רבים גם שמיים צפופים בגין התפשטות התעופה, מסבירים את התדפקות השיבה לרכבת בארצות שונות, מפותחות ומתפתחות כאחת. בישראל נוצרה במשך שנים רבות הזנחת הרכבת, וקיפוח לעומת סוגי תחבורה חליפים. אולם תהליכים שונים האופייניים בכל העולם, וכן תנאים מיוחדים בישראל, הביאו גם בארץ לשינוי בגישה, הנובע מיתרונות בולטים של הרכבת:

● רוחב רצועת הקרקע הנדרש להעברת נפח תחבורה נתון (נוסעים ו/או מטענים) ברכבת נמוך משמעותית מזה של סוגי תחבורה אחרים. תכונה זו חשובה במיוחד באזורים עירוניים. מכאן גם הסבר לפיתוח הולך ועולה בחו"ל של רכבות פרווריות ובינעירוניות על אף פיתוח כבישים ומתקני חניה.

● מקדם החיכוך הנמוך של הרכבת מתבטא בצריכת דלק נמוכה — 20% מזו של משאית סמי־טריילר, 30% משל אוטובוס ו־7% משל רכב פרטי בינוני.

● התחבורה המסילתית בטיחותית יותר מכל תחבורה אחרת.

● השתלבות סביבתית מבחינת שיעור נמוך של זיהום אוויר ורעש, לעומת סוגי תחבורה אחרים. ברכבת חשמלית מקדמי הזיהום אף נמוכים מאשר ברכבת דיזל.

● הרכבת גמישה לתנודות במגמות שינוי בהיקף התנועה (אין מניעה להוסיף או לגרוע קרונות מאותו קטר או יחידת קרונוע, ובעת הצורך אפשרית גם תוספת רכבות).

תוכניות הפיתוח שעל הפרק מובנות על רקע יתרונות אלה, והמצב בכבישים.

מסילת איילון בת"א: פרויקט זה מהווה נקודת מפתח לגבי כל שיפור מהותי של רכבת הנוסעים בארץ. מדובר בהשלמת הקשר המסילתי בין תחנת ארלוזורוב ומקווה ישראל בעיר, לאורך אפיק נחל איילון. זאת, כדי בכך או מיד לאחר העברה, הנמצאת בביצוע, של תחנת ארלוזורוב אל תוך האפיק. השלמת החיבור תאפשר הפעלת רכבות ארציות מחיפה או אף מנהריה אל המירושלים, באר־שבע, דימונה, אשדוד ואשקלון. הפרויקט יתבטא בצימצום משך הנסיעה לעומת המקובל בכבישים, תוך ייעול השירות והפחתת העלות לנוסע. מסילת איילון היא גם תנאי הכרחי לכל פיתוח של רכבות פרווריות בגוש דן, לרבות חיבור מסילתי לנמל התעופה בן־גוריון. אומדן עלות הפרויקט — 10 מיליון דולר.

חישמול מסילתי: לרכבת החשמלית מספר יתרונות, כמו גמישות תיפעולית, מהירות גבוהה מאשר בדיזל ועלות תיפעול נמוכה. החסרון מתבטא בהשקעה התחלתית גבוהה למערכת העברת האנרגיה. יישומה מותנה בהיקף־תנועה המצדיק זאת על־פי תנאים מקומיים. מבדיקות עולה שקו חיפה־ת"א נמצא בתחום הכדאיות הכלכלית לחישמול.

קו חיפה־תל־אביב: בשלב הראשון הכוונה לצמצם את משך הנסיעה בין ת"א וחיפה לכדי 55 דקות עבור רכבת ללא עצירה. ההיערכות לכך תתבטא בעיקר בחידוש מערכת האיתות, שבכל מקרה כבר סיימה את תקופת חיותה הכלכלית. כל הרכבות מחיפה (או נהריה) ימשיכו מתחנת ארלוזורוב בת"א לתחנה דרומית חדשה באפיק איילון. חלקן ימשיכו בנסיעתן לעבר הדרום. התנועה צפונה תהיה במתכונת דומה.

חיפה־תל־אביב־באר־שבע: הביקוש לנסיעות בין באר־שבע לת"א וצפונית לה אינו נופל מזה שבין ת"א וחיפה. אין כיום רכבות נוסעים לבאר־שבע, בין השאר בגלל מיקומן הלא נוח של תחנת ת"א־דרום ותחנת הרכבת בבאר־שבע. מסילת איילון תהפוך את השירות לבאר־שבע לכדאי. משך נסיעה צפוי באר־שבע־ת"א יגיע לכדי 65־70 דקות. באר־שבע־חיפה, לרבות עצירה בת"א, כשעתיים.

מסילת אילת: התעבורה המסילתית מופעלת בתצורה שילית — פחות מרבע משל הובלה בכביש. רכבת מטענים עשויה לשפר את סדירות השירות ואמינותו. כדאיות הפרויקט נבחנת לפי תחזית המטענים. רכבות נוסעים לאילת האמורות לעבור המרחק מתל־אביב בכ־4.5 שעות, בתנאי נוחות של מושבים מרווחים, קרונות מיצפור ומסעדה, לרבות הסעת רכב פרטי באותה רכבת או באחרת. המרחק שבין קצה המסילה הנוכחי בצין לבין אילת הוא 175 ק"מ. העלויות — סלילה ורכישת קטרים וקרונות — 165 מיליון דולר.

ירושלים־שפלה: בהנהלת הרכבת משלימים תכניות, לפיהן יהיה ניתן לנסוע מירושלים לת"א ארלוזורוב בכ־50 דקות, ולחיפה בפחות משעתיים. מדובר על תיקוני תוואי לאורך פיתולי נחל שורק, הפעלת רכבות חדישות, בעלות מרכז כובד נמוך, היכולות לנסוע במהירות גבוהה יחסית גם בשיפועים ובעיקולים.

קשר מסילתי לנתב"ג: התנועה הגוברת בנמל התעופה בן־גוריון מצריכה קשר תחבורתי על־ידי רכבת, אותו ניתן יהיה לשלב עם רכבות לירושלים ולחיפה, בנוסף לקשר הבסיסי שבין נתב"ג לת"א. משך נסיעה מתוכנן בין נתב"ג לת"א — כ־12 דקות, לירושלים — כ־40 דקות, חיפה, לרבות עצירה בת"א — כ־70 דקות.

רכבות פרווריות: הגודש בצירי התחבורה לערים הגדולות נובע בעיקר מתנועה של ערי הלוויין והפרוורים באזור. רכבת הפרוורים היא אמצעי מוכח בעולם להקלת עומס זה, ומניעת השקעות יקרות בהרחבת התשתית הכבישית. זאת, מהיותה חלופה אמינה ונוחה לתנועה בכביש. הקו הראשון הצפוי למימוש הוא התאמת המסילה הקיימת, המחברת את חיפה עם הקריות, עכו ונהריה, באורך 23 ק"מ. בעתיד מדובר על המשכה מחיפה לכיוון טירת הכרמל. קו נוסף שנבחן עתה הוא מסילה מחיפה לקריית־אתא. אומדן ההשקעה לגבי קו חיפה־נהריה הוא כ־26 מיליון דולר. בסכום נכללת בניית שתי תחנות חדשות בתוואי, איתות חדיש וכן ארבעה מערכי קרונוע, שיאפשרו תדירות של 3 או 4 רכבות בשעה. באזור המרכז הכוונה לפתח את הציר הקיים נתניה־ת"א, ת"א־לוד/רמלה, תוך סבירות לקשר רציף בין שני התוואים הנ"ל, באמצעות מסילת האיילון. קווים חדשים מוצעים לחיבור: חולון וראשון לציון עם ת"א. קו אחר בעל סבירות למימוש הוא פתח־תקווה־ת"א הנמצא עתה בשלבי תיכנון מתקדם.

מסילה על עיר חסומה

בשל הצפיפות מגיעה מהירות הנסיעה בתל־אביב ל־10—12 קמ"ש, התחבורה הציבורית כורעת תחת נטל של 2.5 מיליון נוסעים ביום, הפתרון: רכבות חשמליות מהירות בעלות יכולת האצה וקיבולת גבוהות

מאת אינג' דן הולצמן

הכותב הוא מנכ"ל נתיבי איילון

באזורים המטרופוליים של תל־אביב וחיפה קיימת זה מספר שנים ירידה חדה ברמת השירות במערכת התחבורתית, הגורמת להגדלת זמני עיכוב לכלל כלי הרכב, ובמיוחד לתחבורה הציבורית, להוצאות תפעול עודפות, לגידול במספר תאונות הדרכים, ולהגדלת מטרדי הרעש וזיהום האוויר.

הנתונים לגבי מטרופולין תל־אביב מבליטים את הבעייתיות שבה נתונה מערכת התחבורה באזור הצפוף ביותר במדינה:

● אוכלוסיית המטרופולין גדלה מ־1.265 מיליון תושב בשנת 72'־73' ל־1.550 מיליון תושב ב־1983. רמת המינוע (מס' כלי רכב ל־1000 תושבים) גדלה מ־102 ל־168 באותו פרק זמן.

● מספר כלי הרכב הנכנסים לתל־אביב גדל מ־182,000 ל־250,000 ביום.

● אחוז המשתמשים בתחבורה הציבורית ירד מ־48.3 ל־42.8.

התחזיות לעתיד, המתבססות על תוכניות המתאר המתוויות, מורות על המשך הגידול במספר הנסיעות במטרופולין, במספר כלי־הרכב הנכנס לעיר ובהקטנת השמוש בתחבורה הציבורית והגדלת השמוש ברכב הפרטי.

מהירויות הנסיעה בצירים מסויימים במטרופולין בשעות השיא (ההולכות ומתמשכות על יותר שעות ביום) מגיעות כבר היום ל־10—12 קמ"ש, ומשך הנסיעה מהפרוורים אל העיר המרכזית בשעות השיא מגיע למעלה משעה בכל כיוון.

תופעה זו גורמת לפגיעה קשה בכלכלת המשק הלאומי, לירידה באיכות החיים של תושבי המטרופולין, ולאי־יכולת פיתוח שימושי הקרקע במטרופולין, על־פי תוכניות המיתאר המתוויות.

2.5 מיליון נוסעים ביום

שירותי התחבורה הציבורית הקיימים, המובילים כיום 1.25 מיליון נוסעים ביום במטרופולין של תל־אביב, אינם מסוגלים לתפקד בצפיפות הנוכחית ההולכת וגדלה בכבישים. המערכת אינה עומדת בביקושים הקיימים לשירותי התחבורה הציבורית, ובוודאי לא תעמוד בביקושים העתידיים.

האוטובוסים של הקואופרטיווים לתחבורה, המהווים את התחבורה הציבורית הקיימת, למרות שחידשו את צי הרכב שלהם, ואף ציידו את חלקו במזגנים, אינם יכולים לשמש חלופה לרכב הפרטי, ומדי שנה יורד אחוז המשתמשים בתחבורה הציבורית לטובת הרכב הפרטי.

פיתוח תשתית הכבישים במטרופולין מתקדם בקצב איטי, והפער אחרי קצב הגידול של כלי הרכב. בתחזיות וההערכות שנעשו הסתבר כי גם אם יבוצעו כל תוכניות הפיתוח של רשת הדרכים החיוניים במטרופולין, לא ניתן יהיה לקלוט ולזרים את כמויות כלי הרכב שיבקשו להיכנס לעיר המרכזית בשנת 2010.

הפתרון יהיה חייב לבוא מכיוון מערכת הסעה המונית־מסילתית, שבשילוב עם מערך האוטובוסים, תהיה מסוגלת להוביל 2.5 מיליון נוסעים ביום ברמת שרות סבירה, ועל־ידי כך לבלום את מגמת הירידה בשימוש בתחבורה הציבורית ולהגיע ליחס של 55% משתמשים בתחבורה הציבורית ו־45% משתמשים ברכב הפרטי.

על־מנת שנוכל להגיע בשנת 2010 למערכת כזו, חייב לחול מהפך הן בטכנולוגיה הקיימת והן במערכת האירגונית. שיפורים, ולו משמעותיים, ברכבת ישראל מחד, ובמערך האוטובוסים מאידך, ישנו בשוליים, אך לא יגרמו לשינוי במגמה (מעבר מתחבורה פרטית לתחבורה ציבורית) אותה אנו חייבים להביא לקראת שנת 2000 במטרופולינים של תל־אביב וחיפה.

רכבת חשמלית מהירה

הפתרון התחבורתי בשרות הציבורי חייב להיות מערכת הסעה המונית, שתתבסס על רכבת חשמלית המורכבת מקרונות בעלי הינע עצמי, המסוגלות לנוע במהירות של 70—80 קמ"ש, יהיו בעלות יכולת האצה והאטה גבוהות, שיתאימו למרחקי תחנות בתחום מטרופולין עירוני (כ־1.5—5 ק"מ בממוצע).

לרכבת הדרושה תהיה יכולת העלאה והורדה של נוסעים בתחנות בנפח גדול ובזמן קצר (זמן שהייה בתחנה 30—40 שניות בלבד). מהירות תפעולית של רכבת כסוג זה, שתובטח לה זכות הדרך בלעדית, תגיע ל־40—45 קמ"ש, ותאפשר זמני נסיעה של פחות מ־30 דקות בקו הארוך ביותר.

על מנת שהמערכת תהיה יעילה ובעלת השפעה על פיצול הנסיעות (אחוז המשתמשים בתחבורה ציבורית), עליה להיות מסוגלת להעביר 10,000 נוסעים בשעת שיא, ולכלול מספר צירים־קווים שיחברו את מוקדי האוכלוסיה במטרופולין עם מוקדי התעסוקה והעסקים. הצלחת המערכת מותנית בשלוב ובתאום בינה לבין מערכת הזנה ופיזור, שתתבסס על האוטובוסים, ובעתיד על רכבות קלות, שינועו בעורקים הראשיים החוצים במפלס הכביש ובשילוב עם התנועה המוטורית.

ההשקעה הכספית הנדרשת להקמת מערכות אלו היא גבוהה יחסית (8—12 מיליון דולר לק"מ), אך הכדאיות למשק הלאומי, העובדה היותו הפתרון הטכנולוגי והכלכלי הבלעדי לבעיות התחבורה ההולכות ומחריפות בשני המטרופולינים הגדולים והצפופים במדינה, מחייבת את הקמתן, ומיד.

מערכות מסוג זה נבנות בשלבים, וזמן הקמתן בארצות המפותחות ביותר נפרש על עשור ואף יותר שנים, ועל כן, על־מנת שבשנת 2000 לא יגיעו המטרופולינים של תל־אביב וחיפה למשבר תחבורתי אורבני חמור, על הממשלה לתת עדיפות לקידום פרוייקטים אלה, ולהשקיע בהם את הסכומים הנדרשים להקמתם (בכל הארצות והערים שהקימו מערכות דומות ההשקעה בהקמה נופלת על הציבור מתקציבים ממלכתיים ועירוניים).

בתנאים המקומיים שלנו השלב כבר בשלב מוקדם לפתור את הנושא הארגוני הכרוך בהקמת גוף תחבורה ציבורי חדש ויעיל, שבוודאי יביא לשינוי בהרגלי נסיעה של המשתמשים בתחבורה הציבורית הקיימת. מערכת ארגונית זו, הלוקחת בחשבון את כל הגורמים הפועלים בתחום התחבורה הציבורית העירונית, ובמובן את צרכי המשתמש, היא תנאי הכרחי לתיפקוד יעיל של המערכת, החייבת להיות משולבת ומתואמת עם שירותי האוטובוסים הקיימים.

הרכבת היא עסק

מנכ"ל רכבת ישראל מבקש להפעיל את הרכבת כיחידה עסקית שתאפשר לו לשלם שכר הוגן, לגבות תעריפים ריאליים ולפעול לפיתוח התחבורה המסילתית

מאת מיכאל גרמי

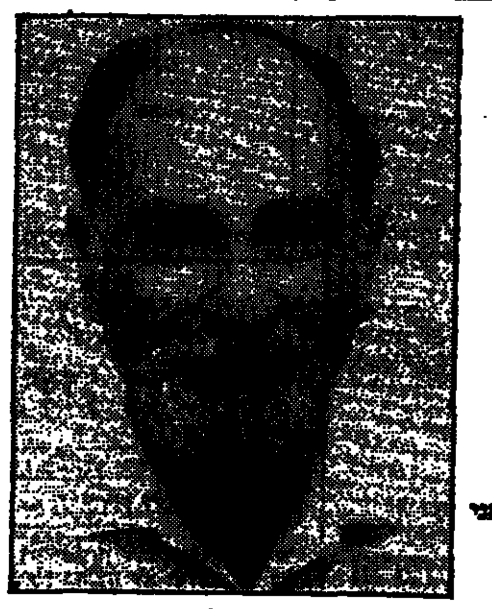

אליהו בריק: "בכל שאני מוביל יותר אני מפסיד יותר"

"אי אפשר לשפוט את רכבת ישראל על־פי הובלת הנוסעים. נכון שהציבור נוטה לראות את הרכבת דרך רכבת הנוסעים — אבל צריך לזכור שממשלות ישראל לא נתנו משקל לפיתוח רכבות הנוסעים והמצב נותר כפי שהיה לפני 25 שנה". אליהו בריק, מנכ"ל רכבת ישראל, נשמע מרוד ושוקל את דבריו כאשר הוא מציג את האני־מאמין שלו במשרדים הצבועים בבניין המרופט של הנהלת הרכבת ליד תחנת ארלוזורוב. בבניין המפוקם ליד התחנה שהשינויים היחידים שעברה ב־25 השנים האחרונות היו אלה הנובעים מהזדקנות המבנה ומהזנחתו. למטה, באפיק האיילון, כבר יוצקים את התקרות לסככות הרציפים החדשות — אבל איש אינו יודע עדיין מתי תחובר המסילה הדרומה במקביל לנתיבי איילון.

בריק מדבר כדיפלומט, והוא אכן היה שגריר ישראל בבוגוטה. אך עברו המוכר יותר הוא בחיל החימוש שם היה סגן קצין חימוש ראשי, ובתפקידי ניהול כמו מנכ"ל משרד התקשורת בתקופת הקמתה של חברת "בזק". האני־מאמין שלו בעניין הרכבת קצר: "הרכבת צריכה לפעול כיחידה עסקית. הצריך לבדוק את כדאיות המערכת בתנאים של רווח והפסד — ולא כפי שהמצב היום, כאשר אני צריך לקבל אישורי ממשלה לכל דבר: תקציבים באישור האוצר ועובדים דרך הנציבות".

מנכ"ל הרכבת מדגיש את החשיבות של הובלת המטענים, ויותר מכך, את השיפור הניכר שהושג בתחום זה בשנים האחרונות. "הבעיה מאתנו, ובבזק, שבזה ראיים לעבוד לניהול עסקי. היום יש פתאום חברות שרוצות אותנו, כמו כי"ל שמבקשת להמשיך לשותפה, כיוון שראו את השיפור". בריק אינו מסתיר את טענותיו מהאילוצים שבהם פועלת הרכבת, גם בתחום המטענים. "אני עובד במחירי הפסד. אנחנו זולים יותר מכל מערכת הובלה באירופה. אני מוכן לעבוד במחיר שהוא שליש ממחיר ההובלה במשאיות, אבל אני מוכרח לעבוד כך שאוכל להרוויח ולא בתעריפים המוכתבים היום, שבהם ככל שאני מוביל יותר אני מפסיד יותר".

זורקים את התלוש

הזקוקה הגדולה להובלת מטענים היא כמובן חברת כימיקלים לישראל (כי"ל). בריק סותר את טענות ראשי כי"ל כי בשל אי עמידה בהתחייבויות ההובלה נפגע יצוא הפוספאטים והאשלג, ומציג כלאות נתונים המורים שבחלק מן הימים היתה ההובלה גבוהה גם מן התכנון המרבי. לדבריו, קביעת תעריפי ההפסד בהובלה מעוותת את כל החשבון, "מכיוון שהאוצר הוא שקובע את המחיר וכשהם (כי"ל — מ"ג) מראים שהם מרוויחים, ואני מראה שאני מפסיד, זו אינה מערכת מתוקנת".

בהנהלת הרכבת רואים בבעיית כוח האדם את הבעיה המרכזית, במצב שבו עובדי הרכבת הם עובדי מדינה המשתכרים 500 ש"ח בחודש — "והם נפגשים יום־יום עם עובדים של כי"ל ושל רשות הנמלים, שיש אלף הבדלים בין שכרם לשכר עובדי הרכבת", מוסיף המנכ"ל. לדבריו הוא מתקשה כיום בגיוס עובדים, מכיוון שמבין אנשי הדרישות ממי שמבקש להיות נהג קטר או עוד הן גבוהות. העבודה קשה במשמרות יום ולילה, "וכשאני נותן לו 500 ש"ח הוא זורק את התלוש והולך הביתה. וכל אחד היה עושה את זה".

המעבר לרשות הנמלים שעל השלמתו המעשית העסקית שוקד עתה בריק, יאפשר לו לדבריו לשפר את השירות גם למטענים וגם לנוסעים — תוך השקעת כספים שתיבחן במונחים עסקיים של רווח והפסד. עם זאת, בריק מודע לכך ששירותי רכבות הנוסעים בעולם כולו אינם נושאים רווחים. "אי אפשר לצפות לרווחים מהובלת נוסעים. כפי שלא מצפים מאגד ומדן להיות רווחיים — ומהם לא דורשים שישלמו את הכבישים שעליהם הם נוסעים. אנחנו מצפים שיבנו את המסילה שלנו, את התשתיות הכוללות גם מערך תקשורת מודרני, שנקנה את הציוד הנייד הראוי. וזה שנהיה רווחיים. זה לא נורמלי ולא קיים בשום מדינה".

קרונות ממוזגים

תוכניות השיפור לרכבות הנוסעים שהוכנו ברכבת, מקיפות וכוללות, אך כולן מבוססות על מערכת מסובסדת. "שיבנו לי את התשתית ויתנו לי רק 20 אחוז סבסוד, אני מבטיח שיהיו רווחים" אומר המנכ"ל. התוכניות הן לשפר את קו חיפה תל־אביב בהשקעה קטנה יחסית במערכת האיתות והבקרה, כך שאפשר יהיה להעביר בו מספר גדול יותר של רכבות בו־זמנית. לשירות הנוסעים יועמדו קרונות ממוזגים וכן יוכנסו קרונועים מהירים לשירות בקו נתניה תל־אביב.

קו אחר ששירות הנוסעים בו ישופר הוא קו חיפה־נהריה, הוא מאפשר נסיעה ללא פקקי התנועה האופייניים של מפרץ חיפה. "על־פי הסקרים שבוצעו, יש כאן פוטנציאל נוסעים של 3.5 מיליון איש בשנה", מסביר בריק. כן מתוכננת כמובן רכבת פרברית בתל־אביב "שתכוונה הוסל על נתיבי איילון, והוא נמצא בשלבים מתקדמים".

פרויקט נוסעים נוסף שעליו מדבר מנכ"ל הרכבת הוא פרויקט שיקום המסילה מתל־אביב לירושלים (ראה תיבה). שוב אין מדובר על קו מסילה חדש באזור בית חורון, אלא על "יישור" המסילה הקיימת, תוך חציבת ארבע מנהרות וביטול מרבית העיקולים כדי להגיע לזמן נסיעה של 45 דקות מתל־אביב לירושלים — עם התפצלות לנמל התעופה בן־גוריון.

ההשקעה בפרויקט האחרון — מסילת רכבת לאילת — גדולה יותר: כ־170 מיליון דולר. מדובר על מסילה שבה ינועו הרכבות ב־120 קמ"ש. "עלות הפרויקט תלויה במידה רבה בהחלטה על מיקומו של נמל אילת בעתיד. המיקום הנוכחי פוגע מבחינה סביבתית אקולוגית בעיר, ואילו נמל חדש צמוד לעקבה ישחרר את העיר ממטרד הנמל הקיים ויוזיל את עלות המסילה ב־40 מיליון דולר", מסביר בריק.

מנכ"ל הרכבת מבהיר כי אין מדובר עדיין על תוכניות לעתיד הרחוק, כגון הכפלת המסילה תל־אביב חיפה, "כיוון שמערכת איתות חדשה יכולה להגדיל את הקיבולת במידה הנדרשת". המנכ"ל, העוסק במימוש החלטת הממשלה לשילוב הרכבת ברשות הנמלים, מציג את מערך ההתייעלות של הרכבת בשנתיים האחרונות "שבהן ירד כוח האדם ב־20 אחוז, והשיפור בזמינות הציוד הנייד במאות אחוזים — ואת בתקופה שבה עלו כמויות המטען ב־34 אחוז".

"לא רק חזון, אלא חוזים"

לקראת מיזוג רכבת ישראל ברשות הנמלים, מצפה מנכ"ל הרשות לשיפור בהובלת המטענים ולהתאמת רכבת הנוסעים לעידן סוף המאה ה־20

מאת נורית כהנא

שאול רזיאל: "גם קרונות הנוסעים יהיו ממוזגים"

שידוך הכלה העניה — רכבת ישראל — לחתן העשיר — רשות הנמלים — תלוי עתה בהסכמתו של שר התחבורה, חיים קורפו, להליך מזורז של אישורו. עם ביצוע הליך זה, הכרה במצב העובדתי למיזוג הרכבת ברשות הנמלים, יסתיים שלב ראשון של אחד הצעדים הארגוניים המסובכים שנעשו בשנים האחרונות: הזרמת חיים בגוף משותק, כזה של הרכבת, באמצעות רשות הנמלים — אחד המשקיעים הגדולים בתשתיות פיתוח במדינה, שתקציבו השנתי לצורך זה הוא 50 מיליון דולר.

לפני שנה מינה קורפו חברי מועצה חדשים לרכבת, להם העניק סמכויות רחבות, כולל אחריות ישירה לביצוע. זה היה צעד ראשון להשתלבות המערכת ברשות הנמלים. יו"ר הרשות, צבי קינן, נבחר כיו"ר מועצת הרכבת. ב־7.6.87 אישרה הממשלה את ההחלטה על המיזוג, אולם לדברי מנכ"ל רשות הנמלים, שאול רזיאל, "עד שלא יאושר המצב החוקי של המיזוג — הוא קיים להלכה בלבד".

נראה כי בכל שעובר הזמן, גוברות הציפיות לעתיד טוב יותר של הרכבת: גורמי התעשייה מיידים לשינוי בתחום הובלת המטענים, וכלל הציבור מצפה לחידוש רכבת הנוסעים, והתאמתה לעידן סוף המאה.

מינוי מועצת הרכבת היווה שלב בהכנת המערכת לשילוב שתי המערכות. למרות ההמתנה לאישור חוק המיזוג, נערכו בשנה האחרונה הכנות מקיפות רבות לקראת המיזוג. תוכנית שהכינו צוותים משותפים של שני הגופים תיושם לאחר החלטת הממשלה. במועצת הרכבת עצמה נערך נסיון לשפר את תנאי התפעול הקיימים, עד לרגע בו יתבצע המיזוג.

כהכנה למיזוג הוקמו השנה ארבע ועדות: ועדת משפטנים ממשרד התחבורה להכנת התיקון בחוק, ועדה שבחנה תוכנית פיתוח של הרכבת, ועדה שבדקה אפשרויות פיתוח עסקי בענפי המשאות והובלת הנוסעים, וועדה לבחינת ההיבטים החוקיים של המיזוג, האיגוד המקצועי והכלכלי, יעול הרכבת, מבנה כוח האדם ומספר העובדים.

יעול לפני שילוב

"מטרתנו המוצהרת היא יעול בשלב קודם לשילוב" אומר רזיאל. בתוך חודש יוחל, לדבריו, בסקר שיתבצע על־ידי גוף חיצוני, אשר יקבע, לאור המטלות הנוכחיות והצפויות של הרכבת, את מבנה כוח האדם, גודל הצוותים ותנאים כלליים.

בסקרים קודמים עלה כי על־ידי השקעות לא גדולות ניתן לצמצם תפקידים ולהעלות את רמת הבטחון של הרכבת, שכיום קרובה אל גבול הקו האדום. יש צורך בשיפור מיידי במערכות הבקרה, האיתות, והמחשבים.

מיד כשהרשות תיכנס לשלב ביצועי של המיזוג, יוחל בחידוש קרונות וקטרים להסעת נוסעים, בעיקר במסילת קו חיפה־תל־אביב. בתוך שנתיים מיום קבלת חוק המיזוג, בתנאי שהאוצר יאשר תקציב לכך, יהיו כל קרונות הרכבת ממוזגים. כן יתבצע שינוי במסילה, שיאפשר הפעלה תדירה יותר של קו חיפה־תל־אביב, בתדירות כל חצי שעה במקום כל שעה, וקיצור זמן הנסיעה ל־50 דקות. הדבר מותנה בבניית קטע מסילה מקביל לאורך 13 ק"מ, בין פרדס־חנה להדרה, שיאפשר לרכבות לנסוע בשני הכיוונים בו־זמנית. כיום עליהן להמתין מספר דקות כדי לאפשר מעבר זו לזו.

לדברי רזיאל, הרכבת עובדת בשיטת בקרה המבוססת על עבודה ידנית, כל הציוד הבטיחותי מיושן, לא ניתן להשיג חלפים, ולצורך ביצוע תיקונים משתמשים בחלקים שנעקרו ממסילות אחרות.

מועצת הרכבת אישרה וביקשה תקציב לשלב ראשון בנושא הובלת הקרונות בקו חיפה־תל־אביב. הרשות ביקשה הקצבת 20 מיליון דולר — האוצר אישר 4 מיליון, סכום שלדברי רזיאל אינו מספיק אף לתחזוקה שוטפת של הרכבת, והוא לדבריו בגדר בדיחה. על רקע זה איימה מועצת הרכבת להתפטר. עד כה, טוען רזיאל, בסדר הקדימויות של משרד האוצר היתה הרכבת בעדיפות אחרונה. הרכבת היתה עשויה, לדבריו, להתנוון, והיתה מגיעה לקצה הזמנים הטבעיים אילמלא המיזוג.

מכולות לאירופה

היום אין לרכבת אפשרות לרכוש קרונות להובלת מכולות מאשדוד לחיפה. הפגות מכולות להובלת פרי הדר, והמודשים האחרונים נבנו ביצוא. ברגע שהנפט יבול — הרצי יופנה לכלכלי, מבטיח רזיאל. הרשות מתכוונת להעסיק גוף רכבתי, או שניים, מהידועים בעולם. הגוף ייבחר מבין הגדולים הבינלאומיים, בלגיות או צרפתיות. לפני הרווים עוד במנכ"ל הרשות ביותר באפשרי ליה, בכוונה ללמוד על הבניה רכבת שם. לדבריו יש חברות גדולות הנכונות להשקיע בתשתית הרכבת בארץ בתנאים נוחים.

אשר לרכבת לאילת — מציין רזיאל כי כל הנתונים הקיימים כיום הם ראשוניים ביותר. כל כשמר שנעשה עד כה להוביל הוא רק בכלכלה לנתונים יסודיים יותר שיש לאסוף. לפני שמקימים מסילה לאילת, יש לבדוק אם קיים פוטנציאל להובלת מטענים מהמזרח הרחוק, כדי לקיים גשר יבשתי בין אילת לאשדוד, ואולי גם לחיפה. כיום אין ביקוש מאסיבי לכך. ניתן, לדברי רזיאל, לייצר מוקדים חדשים להובלת סחורות מאירופה או לאירופה בהיקפי מסחר שיצדיקו השקעה כלכלית — תוספת של מיליון וחצי טונות למעבר כיום — ואין הכוונה למטעני פתוח. העיר אילת תיבלם כעיר תיירות אם יהיו בה עיסוקים גדולים. כעת, נכנסים פרנות הכבלים להביא לידי כך החברות גדולות, יקבלו על עצמן מימון, יותר עם זאת יראו למינימום של מטענים שיוכלו באמצעות מסילה זו.

ולבסוף, כותב במנכ"ל רשות הנמלים, יש להקים גוף שיעסוק בפיתוח מערכת תור־מעבר דרך מדינת ישראל. יש אפשרויות להביא חומרי גלם מהמזרח הרחוק, ולנצל את מיקומה של מדינת ישראל כמעבר ליבשת האירופית. עד כה לא היתה מודעות לכך. במקביל ניתן לדבריו לפתח גוף של קבוצות הבעינתיות לייצא למזרח הרחוק. כך שבמשך מספר שנים ניתן יהיה להביא כמות מטענים לאילת וממנה, שתצדיק את ההשקעה במסילה. "כשבידינו אנו מתכוונים תוכל לתת לממשלה לא רק חזון אלא חוזים — או יהיה כקום להקים את הרכבת" אומר המנכ"ל.

עריכה: מיכאל גרמי

מעמד הרכבת

"רכבת ישראל" הינה כיום יחידת־סמך ממשלתית. מבחינה זו היא תופעה יוצאת דופן בהיותה כמעט הגוף היחיד במסגרת התקציב הממשלתי שכל תפקודו (במקרה זה הסעת נוסעים והובלת מטענים) נתון כולו להתחרות בשוק החופשי.

הנסיון הארוך — שהביא גם להקמת "בזק" ורשות הדואר — מלמד שפעילות במסגרת התקציב הממשלתי והעסקת עובדים לפי תקנות נציבות עובדי המדינה אינם עולים בקנה אחד עם ניהול עיסקי האמור להגיב ביעילות לתמורות השוק במונחי ביקוש והצע ולהגיע לכדי הוצאותיו ולרווח שיאפשר מימון פיתוח הרחבת העסק.

גם כאשר תופעל הרכבת במסגרת תאגיד היא תישאר שונה מתאגידים אחרים, כמו, "בזק", רשות הנמלים ורשות שדות התעופה. בעוד שמי שנזקק לשירותי תאגידים אלה אין לו אפשרות חילופית לרכשם אצל גוף אחר, הרי שתפוקת הרכבת נתונה כולה להתחרות עם שירותים חלופיים בשוק (לרבות השימוש ברכב פרטי).

שר התחבורה גורס שאפשר יהיה להעלות את הרכבת על מסילה בטוחה ולפתחה רק אם זו תוצא מידי הממשלה ומעמדה הסטטוטורי ישונה. מבין ההצעות השונות שעל הפרק שכללו הפיכת הרכבת לחברה ממשלתית, לרשות, או אף להעבירה לידיים פרטיות, נבחרה האפשרות לשלב את הרכבת ברשות הנמלים ולהפוך את הגוף המאוחד ל"רשות הנמלים והרכבת" — כפי שקיים לדוגמה בבריטניה. ההחלטה קיבלה את אישור הממשלה ועתה מנהלים מו"מ להעביר הנכסים והעובדים של הרכבת מן המדינה לרשות הנמלים ונעשות ההכנות לשינויי חוקים ותקנות הנוגעים לרכבת.

מחסום בשער רשות הנמלים

מאת צבי זרחיה

במשרד האוצר קיימת התנגדות לאיחוד רכבת ישראל ורשות הנמלים, אולם, לאחר שההחלטה בעניין האיחוד התקבלה לפני כחודש וחצי על־ידי הממשלה, יפעל האוצר, חרף התנגדותו, ליישום האיחוד.

סגן הממונה על התקציבים באוצר, רמי בלניקוב, המופקד על נושא התחבורה, אומר כי על רכבת ישראל להתנהל בצורה עיסקית. אין בעיה להפוך את רכבת ישראל לגוף רווחי הפועל על־פי כללים ותעריפים סבירים. לעומת זאת, רשות הנמלים אינה פועלת במובן של חברה עיסקית, הקובעת תעריפים ראליים, והרשות אוחזת בהון גדול מדי. לפיכך, אין זה רצוי לשלב חברה עיסקית בחברה שאינה עיסקית.

באוצר מעלים טענות כלפי תיפקודה של רשות הנמלים, ויש האומרים כי אין לשלב בה גוף כמו רכבת ישראל. נמתחת ביקורת על תקציב הפיתוח של רשות הנמלים, שאושר על־ידי ועדת השרים לכלכלה. תקציב זה כולל השקעה של רבע מיליארד דולר בבניית נמל פנים באשדוד, למרות שניתן לפתור את הבעיה בהשקעה מינימלית בנמל שבנתה.

כמו כן טוענים באוצר שבמבנה הנוכחי של רשות הנמלים לא ניתן לקבוע דיווידנד שיועבר על־ידי הרשות לממשלה, תמורת מתן זיכיון על הנמלים. הרשות נהנית מתנאים מיוחדים, כמו פטור ממס על רווחי הון, ורוב ההכנסות של הרשות הוא גדול, אולם האוצר אינו מצליח לקבל דיווידנד בשיעור גבוה יותר מהרשות, שהיא חברה ממשלתית לכל דבר. לפני כשנה וחצי הוחלט כי רשות הנמלים תעביר לאוצר מיקרון סכום של 38 מיליון דולר ו־15 מיליון דולר מסכום זה ייועד לפיתוח כבישים.

נכסי הרכבת

אשר לרכבת ישראל — בבעלותה נכסים בשווי של מאות מיליוני דולר, בשל קרקעות שבבעלותה שאינן משמשות לתיפעול הרכבת. בתוכנית המסדר בתל־אביב עומדות לרשות הרכבת "זכויות דרך" להפעלת קו מסילת ברזל. ברור שהרכבת לא תעבוד באזור זה, אולם אם משנים את ייעוד הקרקע, מסבירים את ערך הקרקע שבבעלות הרכבת, ושווין של שטח זה יגיע לכ־140 מיליון דולר. נכס נוסף של הרכבת, המוערך בכ־30 מיליון דולר, הוא כ־40 קטרים ומאות קרונות שבבעלותה.

משרד האוצר מתנגד לכך שרכושה של הרכבת יועבר לרשות הנמלים בלא תמורה לאוצר. האוצר מתכוון לצאת למערכה בנושא, וטוען כי משרד התחבורה מתעלם זה חודש ימים ממשרד האוצר בכל הסכם והעברה של רכוש הרכבת לרשות הנמלים.

באוצר גם סבורים כי בהחלטה על איחוד שני הגופים לא ניתנה הדעת לעניין תקופת המעבר עד לאיחוד ולאחריו, פיטורי העובדים וכד'. בטרם יתבצע האיחוד יהיה צורך בשינוי חוק רשות הנמלים ופקודת מסילות הברזל.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

דנבאר: העליות באו עם החלפת תחום הפעילות

מניות חברות חיפושי הנפט עלו השבוע לכותרות לאחר שהתברר כי קידוח עגור 1 יבש. דנבאר היתה בגלגולה הקודם חברה לחיפושי נפט בשם צפון אמריקה, אך מנהלי החברה השכילו להבין בעוד מועד כי עתידם אינו טמון בנפט. הם ביקשו מהאסיפה הכללית לאשר את שינוי ייעוד החברה לפעילות בתחום ההשקעות בפיננסים ובנדל"ן. הדו"חות הכספיים הרווחיים שהציגה החברה בשבוע שעבר הוכיחו כי קו פעולה זה היה נבון.

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

הנהלת דנבאר מבקשת לגייס הון נוסף, אך ממתינה לעיתוי נוח שבו שווי השוק של מניות החברה ישקף את ערכה הממשי – לפי דעת בעליה.

החברה נסחרת כיום לפי שווי שוק של 5 מיליוני דולר והונה העצמי, שהוא אומדן מקובל לשווי הממשי, עומד על 2.5 מיליוני דולר. מניית דנבאר כדאית להשקעה לטווח הארוך, הן מכיוון שלחברה הפסד לצורך מס בגובה של 2.2 מיליוני דולר והן משום שמניותיה בבורסה נסחרות לפי מכפיל רווח של 4, שהוא אחד הנמוכים בענף חברות ההשקעה.

השיפור ברווחיות החברה בשנה האחרונה עם כניסת ההנהלה החדשה, בא לביטוי גם בעליית שערי מניותיה בבורסה. הפעילות הבורסאית במניות מזוהה עם מנהלי תיקים הפועלים באמצעות בנק עליה־לאומי.

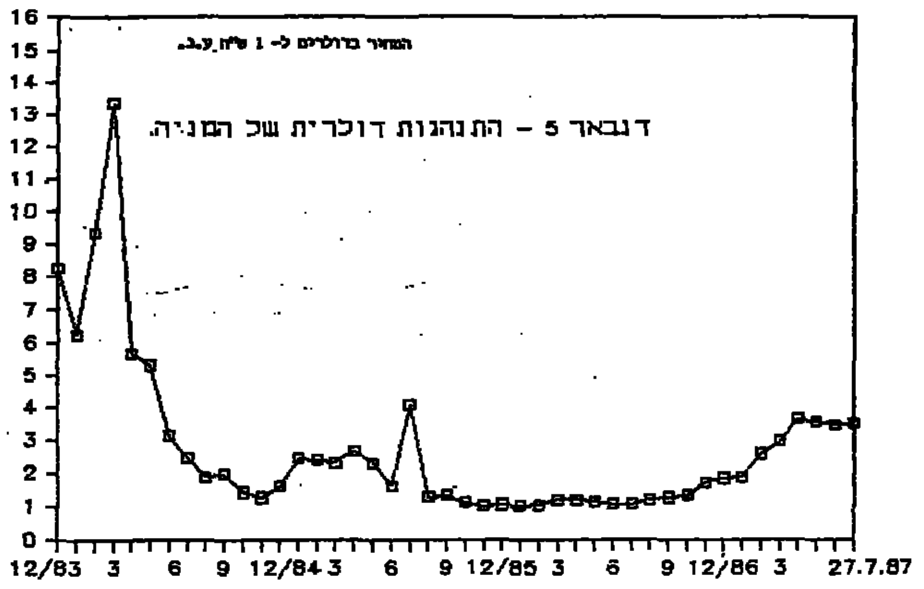

דנבאר נשלטה בספטמבר 1986 על־ידי חברת קרדן, ואז רכשה אותה קבוצת משקיעים פרטיים. ההנהלה החדשה בחברה הולכה לרכז את פעילותה בתחומים הבאים:

- השקעות בניירות ערך
- ייעוץ כלכלי ושירותים כלכליים
- שירותי אשראי
- חיתום על הנפקות
- השקעה בנכסי דלא ניידי

את המחצית הראשונה של 1987 שהסתיימה ביוני סיימה החברה ברווח של 942 אלף שקל לעומת הפסד של 218 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

התוצאות העסקיות הושפעו ממדיניות ההנהלה, שעיקרה פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים, תוך ניצול הזדמנויות עסקיות שונות, ברמת סיכון נמוכה. מדיניות זו באה לביטוי בגידול בנכסים הנזילים של החברה, מ־2.9 מיליוני שקל בדצמבר 1986 ל־3.9 מיליוני שקל ביוני 1987.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה בת 5 שקל עלתה ממחיר של 1.9 דולר למניה בתחילת 1987 למחיר של 3.5 דולרים למניה כיום. עם פרסום הדו"חות הכספיים חלה תנופה כלפי מעלה במחירה, אך בימים האחרונים שבו המניות וירדו.

מכת החום מגדילה את צריכת הסודה הביתית

מאת אברהם צדר

החום הכבד מביא לגידול הייצור והיבוא של כל סוגי המשקאות הקלים – אפילו של בלוני גז לייצור ביתי של סודה.

חברת מיטבב, המשווקת בין השאר את מכשירי "סודה־סטרים", ייבאה מאז ראשית השנה למעלה מ־100 אלף בלוני גז. באחרונה החלה החברה ביבואם של עשרות אלפי בלונים שתכולת הגז שלהם גבוהה בכ־30% מהבלונים הרגילים.

מרבית שוק הסודה הביתית בארץ מוחזק בידי סודה־סטרים וסודה־ספיד, המתחרות אחת ברעותה. עיקר ההכנסות באות לאו דווקא ממכירת המכשירים, אלא מהמכירות השוטפות של בלוני הגז.

פרשה חדשה בשוק האפור:

"ורד הלבשה" ו"קמינסקי טקסטיל" הסתבכו בהיקף של 1 מיליון דולר

בעקבות הפרשה הודח מנהל סניף בנק אוצר החייל בחולון

מאת יהודה שרוני

פרשת הסתבכות חדשה מכה בימים אלה גלים בקרב פעילי השוק האפור. במרכז הפרשה שתי חברות העוסקות בענף הטקסטיל, ששלחו ידיהן גם בשוק האפור.

גיבורות הפרשה, החברות "ורד הלבשה" ו"קמינסקי טקסטיל", קיימו ביניהן קשרים עסקיים מסועפים. באחד השלבים חשדו מנהלי "ורד" כי מנהלי "קמינסקי" פרמים אותם, ולכן מיהרו ופרעו שיק על סך חצי מיליון שקל, שהועבר לפקדון על־ידי "קמינסקי". השיק נפרע בסניף חולון של בנק אוצר החייל, הגם שלא היה לו כיסוי. (שיק נגדי שהעבירו מנהלי "ורד" לטובת "קמינסקי" לסניף כיכר ציון בירושלים של בנק הפועלים, שאותו ניסתה "קמינסקי" לפרוע, לא נפרע).

עקב כך הודח מנהל סניף חולון של בנק אוצר החייל מתפקידו. דן ר., המנהל הכללי של בנק אוצר החייל, מסר בתגובה כי הפרשה כולה נבדקת על־ידי המבקר הפנימי של הבנק. לדבריו, מנהל הסניף בחולון ממילא עמד לפרוש ופרשת השיק רק האיצה את פרישתו.

נפגעי הפרשה

בעקבות החזר השיק של "קמינסקי" התפוצצה הפרשה, וגופים רבים הפועלים בשוק האפור מיהרו לבנקים כדי לפרוע שיקים של "קמינסקי" ו"ורד" שהיו בידיהם, אך שיקים אלה לא כובדו על־ידי הבנקים. פעילים בשוק האפור וביניהם חברות ציבוריות הפסידו בעקבות הפרשה סכומים שבין 150–200 אלף שקל, שאותם הילוו בעיקר ל"ורד". בין הנפגעים יש גם ספקים מענף הטקסטיל.

מנהלי "ורד" טוענים כי בעקבות הפרשה "קמינסקי" נותרה חייבת להם סכום של 1 מיליון דולר.

בניגוד לפרשות קודמות, גיבורי הפרשה נמצאים בארץ, וחלקם מנסים בימים אלה להחזיר את חובותיהם. "ורד הלבשה" מנהלת מגעים עם נושיה השונים, מנהלי חברת "קמינסקי" סגרו את העסק, ולחברה מונה עורך־הדין יהושע ארגמן כמפרק זמני.

מחברת "ורד הלבשה" נמסרה התגובה הבאה: הולכנו שולל על־ידי נוכלים, ומסקנתנו היא לא להתעסק יותר עם אנשים כאלה. בכל מקרה, נעשה את מירב המאמצים להחזיר את החובות לנושים.

אילן יעקב מנהל "קמינסקי" מסר בתגובה, כי משיכת השיק על־ידי "ורד" גרמה לקריסת כל המערכת. לדבריו, החברה שאותה הוא מנהל עושה כל מאמץ להחזיר את החובות לספקים השונים, וכבר החזיר חובות בהיקף של 700 אלף שקל. יעקב הכחיש ש"קמינסקי" נותרה חייבת ל"ורד" מיליון דולר. לדבריו, אין כל הוכחות בכתב לחוב זה.

הקיבוץ הארצי מתכנן הנפקות נוספות בעקבות חתימת היתר

להנפקה ביום ב' התקבלו הזמנות בסכום של 53 מיליון שקל לסדרה בת 20 מיליון שקל ● המחיר שנקבע: 7.9 אחוז ● מחר חלקה השני של ההנפקה: 20 מיליון

מאת יונתן שרמן

ראשי קרן השומר הצעיר מתכוונים לבצע הנפקות אג"ח נוספות בעתיד הקרוב, בעקבות הביקוש הגדול לסדרה הראשונה של איגרות החוב, שהונפקה ביום ב'. ראשי הקרן סבורים, כי חתימת היתר מביעה על אמון בתוקפה הפיננסי של תנועת הקיבוץ הארצי ופותחת פתח להמשך גיוסי הון בדרך זו.

הנפקת הסדרה הראשונה של האג"ח בסכום של 20 מיליון שקל ביום שני, זכתה לביקוש של 53 מיליון שקל – כלומר חתימת יתר של 33 מיליון שקל. מספר ההזמנות היה גדול אף הוא – 902 במספר.

מחיר ההנפקה נקבע ל־95 אחוזים, כלומר 4.5 אחוזים מעל למחיר המינימאלי, הריבית האפקטיבית על האג"ח תעמוד על כ־7.9 אחוזים.

עלות הכסף לקיבוצים, לאחר הוצאות ההנפקה, תעמוד על שיעור שנתי של 9.1 אחוזים לערך בצמוד למדד המחירים לצרכן – עלות נמוכה יחסית בהשוואה לעלות הכסף החלופית במסגרות הבנקאיות.

ציילון · הודו · נפאל · תאילנד · פיליפינים · סינגפור · קוריאה · סין · יפן ועוד

המזרח-הרחוק

אוסטרליה וניו-זילנד

★ סיורים מיוחדים בספסי-נבמבר, במסלולים מרתקים ובהדרכה מעולה - בתנאים האוטרקטיביים ביותר המוצעים בארץ.
סיורים ל-30-38 ימים, מ-$2,890 בלבד!
(לצעירים מ-$2,690).

★ סיסות לכל המזרח-הרחוק, לאוסטרליה ו"סביב העולם" (מיעדים רבים באירופה) בתנאים המעולים ביותר!

סיולי יפן-ישראל
רח' יהודה הלוי 89, ת"א
טל. 03-615613, 03-440287, 03-5461529

בסיוע המרכז לקשרי תרבות ותיירות יפן-ישראל

בנק הפועלים ישלם ריבית זכות יומית של 7% החל מהשקל הראשון

בנק הפועלים מפעיל החל יום ראשון הקרוב הסדר של תשלום ריבית זכות יומית בחשבון עו"ש החל מהשקל הראשון ועד ליתרת זכות של 5000 שקל. הריבית תשולם בתום כל רבעון.

ריבית הזכות תהיה בשיעור של 7 אחוזים בשנה, ומכאן שהפקדת סכומים נמוכים יחסית בפיקדונות תפ"ס שוב אינה כדאית. ההסדר יחול לא רק לגבי שכירים ולקוחות פרטיים, אלא גם עסקים קטנים ובעלי מקצועות חופשיים, והוא נועד להרחיב את פעילות הבנק עם מגזרים אלה.

ההסדר החדש יופעל ב־2 באוגוסט, במסגרת חשבון מיוחד בשם "עו"ש סופר רווחי" שבאמצעותו יוכל הלקוח לבצע את פעילותיו הבנקאיות. בעל חשבון כזה יחויב בעמלת ניהול חודשית של 1.75 שקל.

להלן יתרונות נוספים שיקבל הלקוח בחשבון זה:

- זכות למשיכת יתר עד לסכומים של 150 אלף שקל. המסגרת תאושר על־ידי הסניף בהתאם ליכולת הפירעון של הלקוח.
- פטור מלא מדמי ניהול חשבון על כל הפעולות הכרוכות בביצוע השקעות, לרבות תוכניות חיסכון, קופות גמל, פיקדונות שקליים, ניירות ערך קרנות נאמנות ופיקדונות מט"ח.
- הנחה של 50 אחוז בדמי חבר בכרטיס ישראכרט לשנתיים.

העורך: נחמיה שטרסלר

רווח והפסד / אריה לביא

גרעונות הנזילות ירדו ל־100 מיליון שקל

גרעונות הנזילות במערכת הבנקאות ירדו בכ־50 מיליון שקל במהלך השבוע האחרון, לכ־100 מיליון שקל.

במערכת הבנקאות חוזים שכבר השבוע, עם תום חודש יולי, ייעלמו גרעונות הנזילות ובמערכת ייווצרו עודפי נזילות בסכום של כ־200 מיליון שקל – תוצאה מהזרמות הממשלתיות והמפריון של איגרות חוב.

ריבית הנ"אמבו עודה גבוהה, בין 16 ל־16.5 אחוז, אך בראשית החודש היא תרד לכ־13.5 אחוז, צופים במערכת הבנקאות.

העמלות העיקריות דומות ברוב הבנקים

הבנקים העלו בשבועות האחרונים את העמלות הבנקאיות שאינן כפופות לפיקוח בשיעורים של עשרות אחוזים. השוואה של העמלות הנהוגות כיום בבנקים מגלה שבפעולות השגרתיות יש דמיון רב בין העמלות שגובה כל אחד מהבנקים (לדוגמה: עמלה בקניית נייר ערך שאינה בעיקרה, אך כל הבנקים גובים 5 שקלים.

הפח"ק יופעל ב־6 באוגוסט

החל מה־6 באוגוסט יופעל הפח"ק (פיקדון חוזר קרדיטורי) במקום התפ"ס (תעודת פיקדון סחירה). הפיקדון החדש יאפשר לקבל ריבית יומית בשיעורים שייקבעו מפעם לפעם על־ידי כל בנק על־פי תנאי הריבית במשק. למעשה, מבחינתו של הלקוח לא יהיה הבדל בין תפ"ס לפח"ק.

בנק הפועלים מסר שהוא מנהיג הסדר שלפיו ניתן יהיה לבצע העברות לפיקדון וממנו באמצעות הבנקומט, ובעבור כל פעולה שתבצע בדרך זו ייהנה הלקוח מתוספת ריבית בשיעור של רבע אחוז לשנה.

העמלה	פועלים	בל"ל	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
דמי ניהול חשבון בזכות	0.11	0.11	0.11	0.11	*0.11
בחובה	0.27	0.25	0.27	0.27	*0.27
החזרת שיק שהופקד לזכות החשבון	2.00	5.00	****1.50	3.00	2.00
החזרת שיק בחשבון מוגבל	5.00	5.00	4.00	5.00	5.00
העברה חד־פעמית לבנק אחר	4.00	10.00	30.00–5.00	**0.5%	20.00–5.00
ביטול שיק ע"י בעל החשבון	2.00	3.00	2.50	3.00	3.00
העברה קבועה, מחשבון לבנקים אחרים	1.00	1.50	1.50	2.00	2.50
גביית שיק דחוי	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50
עמלת מינימום בקניית נייר ערך	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
עמלת מינימום במכירת נייר ערך	5.18	5.17	5.17	5.18	5.17
פעולת בורסה שלא בוצעה	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
גביית תשלומים באמצעות על־פי שובר	0.77	0.77	0.82	***0.76	0.77
מכירת שיק בנקאי	–	–	5.00	–	–
המרת מט"ח (מינימום)	$1.00	$2.00	$2.00	$0.50	0.55
שכירות כספת (מינימום)	60.00	66.00	55.00	40.00	60.00

* לקוחות פרטיים אינם משלמים דמי ניהול, למעט משיכת המחאות
** מקסימום 15 שקל
*** מעל 100 שקל – חינם
**** כאשר השיק מוחזר ללקוח ביד. בעת החזרה בדואר רשום, 2 שקלים בתוספת דמי הדואר הרשום.

שערי מטבע חוץ 28.7.87

המטבע	לאומי מזומנים קניה	לאומי מזומנים מכירה	לאומי העברות והמחאות קניה	לאומי העברות והמחאות מכירה	פועלים מזומנים קניה	פועלים מזומנים מכירה	פועלים העברות והמחאות קניה	פועלים העברות והמחאות מכירה	דיסקונט מזומנים קניה	דיסקונט מזומנים מכירה	דיסקונט העברות והמחאות קניה	דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.57	1.64	1.6080	1.6280	1.58	1.65	1.6100	1.6300	1.57	1.64	1.6080	1.6282	1.6183	0.0030
1 ליש"ט	2.50	2.61	2.5704	2.6024	2.53	2.65	2.5746	2.6068	2.52	2.64	2.5706	2.6029	2.5856	−0.0020
1 מארק גרמני	0.85	0.88	0.8661	0.8769	0.85	0.89	0.8679	0.8787	0.85	0.89	0.8663	0.8772	0.8714	−0.0013
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2600	0.2632	0.25	0.27	0.2607	0.2640	0.25	0.27	0.2603	0.2636	0.2619	−0.0003
1 גולדן הולנדי	0.75	0.78	0.7679	0.7775	0.75	0.79	0.7703	0.7799	0.75	0.79	0.7684	0.7781	0.7733	−0.0015
1 פרנק שווייצרי	1.02	1.06	1.0435	1.0565	1.03	1.08	1.0468	1.0599	1.02	1.07	1.0448	1.0579	1.0505	−0.0041
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2486	0.2517	0.24	0.26	0.2491	0.2522	0.24	0.26	0.2485	0.2516	0.2501	−0.0003
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2352	0.2381	0.23	0.24	0.2356	0.2386	0.23	0.24	0.2353	0.2382	0.2368	−0.0008
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2283	0.2311	0.22	0.24	0.2284	0.2313	0.22	0.23	0.2280	0.2309	0.2296	−0.0002
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3573	0.3617	0.35	0.37	0.3575	0.3619	0.35	0.37	0.3569	0.3614	0.3594	−0.0008
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.2058	1.2208	1.19	1.24	1.2080	1.2231	1.18	1.24	1.2062	1.2214	1.2144	0.0033
1 דולר אוסטרלי	1.05	1.16	1.1283	1.1424	1.09	1.17	1.1304	1.1445	1.09	1.17	1.1271	1.1413	1.1360	−0.0055
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7768	0.7865	0.47	0.78	0.7752	0.7849	0.49	0.69	0.7769	0.7867	0.7809	0.0001
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4180	0.4232	–	–	0.4183	0.4235	–	–	0.4178	0.4231	0.4204	−0.0006
10 שילינג אוסטריים	1.20	1.26	1.2310	1.2463	1.21	1.27	1.2320	1.2474	1.21	1.27	1.2326	1.2481	1.2392	−0.0021
1000 לירות איטלקיות	1.16	1.23	1.1976	1.2125	1.18	1.25	1.1996	1.2146	1.17	1.26	1.1979	1.2129	1.2043	−0.0017
100 יינים יפאניים	1.04	1.09	1.0660	1.0792	1.05	1.10	1.0701	1.0834	1.05	1.10	1.0684	1.0818	1.0737	−0.0066

דירקטוריון דובק מנסה להקטין את ההשקעה במפעל בפתח תקווה

רוצה בצמצום עלות הפרויקט ל־20 עד 30 מיליון דולר, במקום 45 מיליון – התכנון המקורי

מאת יונתן שרמן

דירקטוריון חברת "דובק" החליט לבדוק מחדש את הנושא של בניית מפעל חדש בקריית אריה בפתח תקווה. פרויקט זה תוכנן בזמנו על־ידי מנכ"ל החברה, זרח גהל, והמקום החדש היה אמור לרכז את מרבית הפעילות הייצורית של החברה ולשמש תחליף למפעלה המיושן בבני ברק.

ההשקעה במפעל החדש הוערכה בזמנו על־ידי הנהלת "דובק" בסכום של 45 מיליון דולר, אך דירקטוריון החברה דן בנושא, ומנסה לצמצם את ממדי הפרויקט בכל הקשור להשקעה שתידרש בסיכומו של דבר.

ההערכה בקרב חברי הדירקטוריון היא, שניתן בסיכומו של דבר לבנות מפעל שיענה על מרבית הדרישות הפונקציונאליות בסכום הנמוך מ־45 מיליון דולר, ורק בשלב מאוחר יותר לבנות מבנים משלימים.

הדירקטוריון מעוניין לצמצם את עלות הפרויקט לסכום שבין 20 ל־30 מיליון דולר, ולבחון את מקורות המימון לבניית המפעל, כך שעלותו תוזל במידת האפשר.

דירקטוריון "דובק" החליט גם, כי הנהלת החברה לא תחתום על כל חוזה בקשר לפרויקט ללא אישורו.

אילן וקסלר
תווך והשקעות בנדל"ן
03-239796, 03-237432

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

ארבע קומות במגדל דסקו שוות 8.2 מיליון שקל

מאת יהודה שרוני

ארבע קומות במגדל דסקו ברח' דניאל פריש בת"א השייכות לחברת תבן שבבעלות הקיבוץ הארצי, מוערכות (נכון ל־12 ביולי) ב־8.2 מיליוני שקל – כך עולה מתשקיף החברה.

תבן מבקשת לגייס 40 מיליון שקל באיגרות חוב צמודות־מדד, בריבית צריבית של 7.25 אחוזים.

המדובר בשתי קומות משרדים ריקות, קומת גלריה וקומת כניסה. קומות אלה ישועבדו לטובת רוכשי איגרות החוב, על מנת להבטיח את פירעונן. כן מדובר בקומה סבית חלק מהעניין בבניין ובשני מקלטים ודרתבליים.

היצוא והשיווק בארץ ובחו"ל: תובלה...

אלפי יצואנים יבקרו בה:

EXPORT 87

8-10.12.87

התערוכה הבינלאומית השנייה לשירותי שיווק ויצוא.
נותן שירותי יצוא: הבטח את מקומך באירוע המכונס תחת קורת גג אחת את כל שירותי היצוא והשיווק בארץ ובחו"ל: תובלה, עמילות מכס, תקשורת, דוקומנטציה, מחקר שווקים עיצוב, תערוכות, פרסום, מחשוב, בנקאות, ביטוח, אריזה, שיווק בינלאומי ועוד...
התערוכה נערכת בחסות מכון היצוא והחברה לביטוח סיכוני סחר חוץ ובתמיכת משרד התעשייה והמסחר.

לפרטים נוספים אנא פנה ל:
יצוא 87' טל. 239507, 03-5448017

כפר עידוד

בית לנוער בלתי משתלב ר"ס M.B.O.

אסיפה כללית

ביום ראשון, 9 באוגוסט 1987 בשעה 18:30 בבית בני ברית בתל־אביב, ברח' קפלן 10.

על סדר היום:

- בחירות ועדת התמיכה
- כניסה לפי הזמנות בלבד
- נא לדייק

מנכ"ל יצחק יצחקי

מעומדים חדשים לכפר עידוד נא לפנות בכתב: רח' באר טוביה 10, תל־אביב טל. 238189 (03).

כבלי ציון-מפעלים מאוחדים בע"מ

הודעה בדבר אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום חמישי 13 באוגוסט 1987 בשעה 10.00 במשרדה הרשום של החברה רח' קפלן מגן 9 הקריה תל־אביב

סדר היום

1. קבלת הדוחות הכספיים, דו"ח הדירקטוריון ודו"ח מבקרי החשבונות ודיון בהם.
2. חלוקת דיבידנד במזומנים.
3. מנוי מבקרי חשבונות וקביעת שכרם.
4. כל עניין אחר שיש לעסוק בו באסיפה הרגילה על פי תקנות החברה. הדוחות עומדים לעיון המעוניין במשרדי החברה בכל יום משעה 09.00 עד שעה 12.00

בפקודת הדירקטוריון,
י. כרמל, מזכיר

תכן הנפקות (1987) בע"מ

הודעה על תוצאות המכרז הראשון בהצעה שבתשקיף

על פי תשקיף מיום 22 ביולי 1987 הוצעה לציבור בדרך של מכרז סדרה של אגרות חוב, רשומות, על־שם, 1995–2003 (סדרה 1) בערך נקוב כולל של 39,520,000 ש"ח. מחצית מאגרות החוב הוצעו לציבור במכרז הראשון שהתקיים ב־27 ביולי 1987. במכרז זה הוצעו אגרות החוב במחיר מינימלי של 90.5% מערכן הנקוב.

עד לסגירת החתימות, נתקבלו מהציבור 902 בקשות בערך נקוב כולל של 53,591,900 ש"ח, דהיינו, חתימת יתר של כ־פי 2.7. לפיכך דוחתה החברה בקשות לאגרות חוב בערך נקוב כולל של 33,831,900 ש"ח.

מחיר המכירה, במכרז הראשון, נקבע ל־95% מערכן הנקוב של אגרות החוב. במחיר העולה על מחיר המכירה נתקבלו 312 בקשות בערך נקוב כולל של 19,259,000 ש"ח.

בקשות אלו נענו במלואן.

במחיר הנמוך ממחיר המכירה נתקבלו 573 בקשות בערך נקוב 32,723,300 ש"ח. בקשות אלו לא נענו.

במחיר השווה למחיר המכירה נתקבלו 17 בקשות בערך נקוב כולל של 1,609,600 ש"ח.

בקשות אלו נענו באופן יחסי כך שכל מבקש קבל 31.12582% מבקשתו.

החברה מודה לציבור על היענותו למכרז הראשון.

UNION BANK OF ISRAEL LTD בנק אגוד לישראל בע"מ

(מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ)

תמצית המאזן ליום 30 ביוני 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987 (באלפי ש"ח)

	30.6.1987 (לא מבוקר)	31.3.1987 (מבוקר)	31.12.1986 (מבוקר)
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	703,129	680,963	638,249
פקדונות בבנקים	564,521	603,296	722,858
אגרות חוב להשקעה	17,470	18,602	17,812
מניות להשקעה	1,244	1,182	1,182
ניירות ערך למסחר	738	447	437
הלוואות לממשלה	156,946	175,674	159,670
הלוואות לציבור	812,033	762,616	692,562
בנינים וציוד	20,145	20,892	21,614
נכסים אחרים	15,198	12,578	17,424
	2,291,424	2,276,250	2,271,808

	30.6.1987 (לא מבוקר)	31.3.1987 (מבוקר)	31.12.1986 (מבוקר)
פקדונות מבנקים	565,812	588,851	640,588
פקדונות הציבור	1,420,990	1,391,448	1,348,313
פקדונות למתן הלוואות	191,558	193,682	183,134
שטר הון שאינו ניתן להמרה	8,044	8,344	8,066
התחייבויות אחרות	11,256	5,387	12,156
סך הכל התחייבויות	2,197,660	2,187,712	2,192,257
הון עצמי	93,764	88,538	79,551
	2,291,424	2,276,250	2,271,808

תמצית דו"ח רווח והפסד

לחצי השנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987
לא מבוקר (באלפי ש"ח)

	30.6.1987	30.6.1986
רווח מפעולות לפני מסים	30,690	12,165
הפרשה למסים	16,539	10,260
רווח מפעולות לאחר מסים	14,151	1,905
חלק הבנק ברווחי (בהפסדי) חברות בנות ומסונפות, נטו	62	(74)
רווח נקי לתקופה	14,213	1,831

דו"ח על שינויים בהון ובעודפים

לחצי השנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987
לא מבוקר (באלפי ש"ח)

	30.6.1987 הון מניות	30.6.1987 עודפים	30.6.1986 הון מניות	30.6.1986 עודפים
יתרה לתחילת התקופה	64,890	14,661	64,890	8,694
רווח נקי לתקופה	—	14,213	—	1,831
יתרה לסוף התקופה	64,890	28,874	64,890	10,525

הדו"חות הכספיים החצי-שנתיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדו"חות הכספיים המבוקרים ליום 31.12.1986.

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

נבלמו הירידות

ירידות השערים שחלו בימים האחרונים, נבלמו אתמול, ובבורסה נרשמה מגמה מעורבת, עם נטייה קלה לעליות שערים. מספר ניירות הערך ששערם עלה, לעומת אלה ששערם ירד, היה מאוזן כמעט. תחילת המסחר במשתנים לוותה באופטימיות רבה, ומנהלי קרנות הנאמנות של "לאומי פיא" הופיעו בעמדת רכישות כמעט בכל ענפי ההשקעה. רכישות אלו גרמו עליות עד 1.5 אחוז בשערי המשתנים. היו מי שביקשו לנצל עליות אלו, ולכן, במסחר הרב-צדדי (מר"ץ) נרשמו בדו"כלל היצעים, והמניות נסו לרדת, לעיתים אף בשיעורים גבוהים מהעליות שחלו במשתנים.

העובדה שמחזור המסחר בבורסה הסתכם ב-8.4 מיליוני שקל בלבד, מלמדת כי הבורסה נמצאת כעת בעמדת המתנה, ורבים מהסוחרים נמנעים מלהצטרף לפעילות למעגל הרוכשים. העובדה שכספים חדשים אינם זורמים לקרנות הנאמנות, אלא אף נרשמים פדיונות (אתמול נרשם פדיון של ארבעה מיליוני דולר), מלמדת כי התפנית המיוחלת עדיין אינה נראית באופק. בבורסה אין מוציאים מכלל האפשרות שגל ההנפקות הגדול העומד בפתח, יביא לחידוש המגמה החיובית.

הפסקת מסחר בבנק הספנות

במניות בנק הספנות נרשמה אתמול הפסקת מסחר, בתגובה לידיעה בעיתונות, שלפיה הקיבוצים מנהלים משא ומתן מתקדם למכירת מניות הקיבוצים בבנק הספנות, לשני משקיעים פרטיים. עד אתמול לא פורסמו הכחשה או אישור לידיעה זו. המסחר במניות יופסק גם היום.

אתמול נערך המסחר בזכויות בנק כללי. כדי לממש את הזכויות, היה צורך בתוספת 200 שקל למניה, ואילו המניה נסחרה בבורסה לפי 190 שקל המניה. זה גרר ירידה בשער הזכויות למחיר של נק'. במחיר זה נקלט ההיצע בשביל חברת ישרום, על-ידי נציג בנק כללי אשר שימש כחתם ההנפקה. בבנקאיות שבהסדר התחדשה אתמול מגמת הרכישות, והביקושים סופקו בעליות שערים עד מחצית האחוז, במחזור של 4.2 מיליוני שקל.

תשואה שנתית דולרית ב-%	
בל"ל 0.1	11.32
המעולים ש	11.51
אי.די.בי. רג	10.93
דיסקונט א	10.91
המזרחי ש	10.67

המניות אחות לשבוע נוסף

המניות שבהן הופסק המסחר, הוו נסחרות אחת לשבוע. התאימו את מחיריהן לאירועים האחרונים בשוק ההון, ובכולן נרשמו היצעים גדולים.

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	126.94	+0.13
כללי ללא בנקים	133.48	+0.19
מדד אג"ח כללי	116.16	+0.59
אג"ח צמוד מדד	115.49	+0.63
אג"ח צמוד מט"ח	119.16	+0.36

למניות אוקטגון ותמם נרשם מחזרים בלבד, ומניות מאגרי בניה, גלי זהר ואפיק, ירדו עד עשרה אחוזים. נמשך התיקון כלפי מטה במחירן של מניות לנדיקו, ובמניה בת חמישה שקלים נרשם מוכרים בלבד בפעם השנייה, לאחר ששערה עלה בתחילת השבוע ב-40 אחוז.

רכישות אג"ח גדולות

מגמת הרכישות באיגרות-החוב התחזקה אתמול בבורסה, אם כי מחזור המסחר נשאר בינוני בהיקפו, והסתכם בחמישה מיליוני שקל. בימים האחרונים מורגשת מגמת-רכישה מוגברת של איגרות-חוב צמודות למדד, ככל הנראה מהיעדר אפיקי-השקעה חלופיים, סבורים. רכישות אלו גורמות הורדה ברמות התשואה, ומאפשרות לבנק ישראל לגייס הון בשוק הראשוני בתשואות נמוכות יותר, ובאיגרות בטווחי פדיון ארוכים. עליות שערים חדות במיוחד נרשמו אתמול באיגרות הבריחה הכפולה.

גדלה הפעילות במק"מ

היקף הפעילות במלוות קצרי המועד גדל אתמול לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב-34 מיליון שקל. רמות התשואה לפדיון נשארו ללא שינוי. הגידול בפעילות בא עקב הנפקות של שלוש סדרות בפר קוה, על-ידי נציג הבנק המרכזי.

הודעות בורסה

● מילק, חברת המוחזקת על-ידי ניקוב, הגישה לבורסה טיוטת תשקיף להנפקה לציבור ולעובדי החברה. תמורת ההנפקה נועדה להרחבת רשת השיווק בצפון אמריקה ובמזרח הרחוק.

● נכסים ובנין אישרה כי היא מנהלת משא ומתן לרכישת אחזקות הקיבוצים בחברת ישפרו.

● כלל אלקטרוניקה מסרה כי היא מנהלת משא ומתן לרכישת 35 אחוז מהמניות של חברה חדשה, תמורת 750 אלף דולר. החברה החדשה תעסוק בייצור, שיווק ופיתוח של מערכות לייצור אוטומטי של רגבים תלת-מבדיים.

● הדירקטורים בחברת פ.י.בי. קיבלו במחצית הראשונה של 1987 (שהסתיימה ביוני) שכר והוצאות נלוות בהיקף 354 אלף שקל. התאגיד הגיע לסיכומים עם שלטונות המס ולפיו ישלם שלושה מיליוני שקל בגין השנים 1982 עד 1984.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

מיטב

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

קול המפרסם

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי
רמת גן - ביאליק 51 א' טלפון: 727506 תל-אביב. נחמני 9 טלפון. 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יזירה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5604.08	5583.55	-5.63	-0.10
אבוקה	542.63	536.14	-3.71	-0.69
אגוז	253.88	249.03	0.22	0.09
אדיר	1683.82	1651.15	8.07	0.49
אדום	2785.86	2731.95	-4.02	-0.15
אופיר	1951.41	1913.70	6.33	0.33
אור	452.42	443.09	1.65	0.37
אורין	150.48	147.50	0.43	0.29
אורלי	274.25	272.43	0.49	0.18
אורן	811.91	796.08	1.94	0.24
אייל	3928.08	3852.62	27.78	0.73
אירים	5603.85	5481.04	23.10	0.42
איתן	756.54	741.40	3.91	0.53
אלון	609.02	596.51	1.58	0.27
אלמגת	677.11	663.86	3.96	0.60
אנליסט	103.94	101.61	0.18	0.18
ארין	373.29	366.04	-0.35	-0.10
אש	181.24	177.27	-0.58	-0.33
אשל	182.72	179.17	0.73	0.41
אתרוג	252.21	249.83	0.59	0.24
בדולח	2721.63	2669.60	6.31	0.24
ברוש	563.70	552.92	0.27	0.05
ברק	560.38	549.46	-2.86	-0.52
ברקת	309.71	308.28	0.73	0.24
גביש	1589.04	1558.41	4.98	0.32
גבע	1107.44	1091.40	3.79	0.35
גורן	441.12	432.81	1.85	0.43
גיא	10170.44	10020.42	15.68	0.16
גיל	3403.29	3340.86	1.03	0.03
גלית	627.27	619.70	2.01	0.33
דורבן	413.36	409.34	-1.30	-0.32
דוכיפת	511.86	501.91	1.32	0.26
דולב	247.20	242.11	0.16	0.07
דורון	1528.08	1498.98	8.51	0.57
דיתן	269.35	264.13	0.97	0.37
דליה	590.84	580.29	1.39	0.24
דרור	379.75	373.13	-1.02	-0.27
דקל	458.89	450.24	-2.41	-0.53
הדס	419.94	416.25	-0.10	-0.02
הדר	540.91	531.62	0.92	0.17
זהבית	2788.54	2729.58	9.62	0.35
זוהר	20896.92	20593.01	-31.05	-0.15
זיו	19415.69	19135.05	-6.75	-0.04
זמיר	547.01	536.40	0.02	0.00
חבצלת	163.94	160.33	0.81	0.51
חליפין	135.62	135.03	0.76	0.57
חלמיש	214.19	213.21	1.00	0.47
חן	144.52	143.94	0.62	0.43
טופז	1484.51	1452.84	7.48	0.52
טל	6167.83	6131.84	8.86	0.14
יובל	441.15	432.73	2.57	0.60
יהלום	2561.27	2512.06	-6.46	-0.26
ימורות	413.09	409.10	-0.91	-0.22
יערה	433.74	424.49	1.20	0.28
כוכב	369.61	362.49	-0.46	-0.13
כחל	139.69	136.97	0.42	0.31
כלנית	650.06	638.43	1.27	0.20
כספית	263.42	262.20	0.65	0.25
כרמל	152.68	149.65	0.40	0.27
כתר	1224.20	1200.34	4.84	0.40
להב	4878.00	4788.30	2.23	0.05
למשקיע	122906.31	120892.20	98.09	0.08
לפיד	445.13	439.74	-2.25	-0.51
לקט	1851.59	1814.58	9.37	0.52
לשם	347.61	346.00	3.42	1.00
מבואר	1289.05	1264.52	3.19	0.25
מבטח	3781.17	3746.82	16.12	0.43
מגד	261.02	257.30	1.22	0.48
מגדן	3720.01	3686.09	6.47	0.18
מגל	400.89	397.43	0.94	0.24
מור	2043.12	2014.23	0.61	0.03
מורן	941.64	932.89	3.57	0.38
מטה	26898.26	26458.31	27.97	0.11
מימד	1003.29	984.01	3.46	0.35
מעוף	4790.88	4701.45	0.93	0.02
מעיין	772.33	757.85	3.08	0.41
מקסימה	352.70	351.02	1.37	0.39
מרגלית	1544.27	1514.21	0.66	0.04
מרווה	119.11	118.73	0.05	0.04
מרום	1293.57	1268.70	5.10	0.40
נגה	28960.35	28548.41	-132.71	-0.46
נטיף	336.34	334.92	-0.56	-0.17
נטע	522.59	512.06	0.30	0.06
ניל"י	6772.73	6677.37	-33.96	-0.51
סביון	678.50	666.12	1.17	0.18
סגולה	139.43	136.67	0.84	0.62
סלע	345.52	343.91	1.41	0.41
סנונית	511.49	501.52	2.19	0.44
סער	408.31	400.87	0.22	0.05
ספיר	188.04	185.03	0.43	0.23
עדיף	394.05	386.74	-0.10	-0.03
עירית	843.74	840.05	-0.96	-0.11
עידן	488.68	481.93	1.26	0.26
ענבר	1307.88	1280.98	8.44	0.66
ענת	2623.10	2602.38	-7.52	-0.29
עפרוני	478.25	467.71	2.79	0.60
ערמון	138.32	135.76	0.22	0.16
פיא	1748.58	1715.15	5.13	0.30
צבר	587.71	576.14	1.94	0.34
צופית	503.78	493.93	2.24	0.46
צוק	122.24	121.76	0.47	0.39
צמיד	1086.44	1064.32	4.37	0.41
צמרה	553.78	546.01	1.36	0.25
צמרת	1902.35	1866.37	6.40	0.34
קלע	2410.91	2398.89	4.62	0.19
רונית	19264.35	19107.76	48.33	0.25
רימון	127.92	127.68	0.36	0.28
רקפת	819.96	806.56	0.49	0.06
רשף	418.62	409.83	1.44	0.35
שביט	431.63	423.33	1.92	0.46
שהם	338.90	336.16	1.24	0.37
שירה	459.57	456.26	0.42	0.09
שמיר	390.39	382.80	1.81	0.48
שנהב	896.64	884.04	-3.81	-0.43
שסק	959.62	936.69	-4.74	-0.50
שקד	184.67	181.07	0.68	0.38
תאנה	264.35	262.04	-0.76	-0.29
תדהר	597.42	594.44	-2.17	-0.36
תירוש	526.74	520.35	2.75	0.53
תמר	230.48	226.16	-0.04	-0.02
תפוח	190.87	189.59	0.61	0.32
תרשיש	1490.03	1461.12	10.93	0.75
תשרי	511.01	509.06	2.27	0.45

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	39849	+189
3602	36739	+172
3603	34851	+167
3604	31195	+200
3605	28462	+187
3606	26804	+180
3607	24795	+12
3608	23450	+12
3609	22324	+11
3610	20235	+9
3611	19307	+212
3612	18865	+212
3613	18159	+15
3614	17553	+13
3615	16522	-11
3616	14987	+7
3617	13995	+7
3618	13484	+6
3619	12284	-9
3620	11885	+11
3621	11246	+10
3622	10106	+75
3623	9494	+72
3624	8941	+69
3625	8165	+53
3626	7554	+49
3627	7147	+47
3628	6562	+50
3629	6150	+47
3630	5816	+46
3631	5345	+42
3632	5034	+40
3633	4757	+39
3634	4200	+39
3635	3973	+38
3636	3826	+57
3637	3464	+2
3638	3319	+1
3639	3100	+2
3640	2564	+15
3641	2225	+14
3642	1991	+10
3643	1729	+9
3644	1539	+8
3645	1388	+6
3701	1139	+6
3702	868.2	-21.3
3703	790.9	+9.7
3704	696.7	+8.5
3751	365.1	+7
3752	143.4	+4
3753	141.7	+3.9
3901	133.1	+0.1
3902	126.8	+0.2
3903	125.9	+0.2
3904	123.9	+0.2
3754	127.3	+3.1
3755	122.7	+3.1
3756	118.4	+3
3757	116.2	+2.9
3758	113.9	+2.1
3759	113.5	+2
3760	113.2	+2.1
3761	112.7	+2
3762	109.8	+2
3763	106.4	+1.9
3764	103.6	+1
3765	101.2	+1
3766	100	+1
3791	105.5	+0.1
3792	103.6	+0.1
3826	126.4	+1.4
3827	124	+1.4
3828	119.7	+1.3
3829	117.5	+1.3
3830	114.7	+0.8
3831	114.3	+0.7
3832	116	+0.8
3833	113.5	+0.8
3834	110.5	+0.7

4.25% שב"א

סדרה	שער	שינוי
4101	373.6	+1.7
4102	147.1	+1.5
4103	145.3	+1.5
4104	140.7	+1.5
4301	140.7	+1.5
4302	133.4	+1.3
4303	132.5	+1.3
4304	130.4	+1.3
4105	117.1	+0.8
4106	114.1	+0.8
4107	110.6	+0.8
4108	108.7	+0.8
4109	105.3	+0.9
4110	104.1	+0.9
4201	131.3	— —
4204	122.3	+0.1
4205	120	— —
4206	117.1	+0.8
4207	116.7	+0.8
4208	118.4	+0.9
4209	115.9	+0.9
4210	112.9	+0.9
4211	109.4	+0.8
4212	107.6	+1.5
4213	105	+1.4
3213	199600	— —
3214	191700	+700
3501	188200	— —
3502	185600	— —
3503	165100	— —
3504	163600	— —
3505	157000	— —
3521	158400	+300
3522	152200	+500
3523	145200	+600
3524	144300	+100
3525	142500	-200
3526	142500	-100
3527	139300	+300
3528	135700	+70
3529	135499	— —
3530	132299	— —
3531	138258	+500
3532	134600	+500
3533	133900	+300
3534	125550	+650
3535	125740	+650
3536	125700	+600
3537	125550	+650
3538	118180	+580
3539	118500	+700
3540	117880	+580
3541	113821	+670
3542	113350	+850
3543	107390	-2008
3544	108010	+550
3545	104600	-1
3546	104800	+500
3547	104598	— —
3548	104000	+80
3549	98900	-1
3550	98601	+100
3551	98300	— —
3552	98280	+100
3553	90000	— —
3554	89980	— —
3555	90300	+200
3556	86100	+300
3557	86700	— —
3558	86000	+150
3559	83000	+800
3560	78500	— —
3561	78255	+200
3571	77800	+200
3572	79000	— —
3573	78300	+100
3574	72090	+200
3575	72429	+169
3576	72256	+169
3579	69655	+169
3577	73874	+996
3578	71234	+985
3580	65094	-281
3581	59219	-221
3582	54640	-212
3583	50858	-1579
3584	48388	-1360
3585	45906	-1335
3586	41586	+19
3588	41539	+19
3589	37930	+17
3587	42824	+1220
3591	39074	+1147
3592	39039	+1148
3593	38967	+1149
3590	37436	-274
3595	35679	-270
3594	35750	-364

5% מלווה פיתוח (בריבה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	155100	— —
2002	154700	-300
2003	150200	— —
2004	149600	— —
2005	142200	— —
2006	141560	— —
2007	137900	-1000
2008	138180	— —
2009	139000	— —
2010	138400	— —
2011	135800	— —
2012	134300	— —
2013	135100	— —
2014	131900	— —
2015	130600	— —
2016	133000	-3000
2017	128900	— —
2018	129000	— —
2019	131900	— —
2020	129200	— —
2021	129500	+600
2022	122900	+2100
2023	121900	+600
2024	113500	— —
2025	114600	+600
2026	115500	— —
2027	110002	— —
2028	110000	— —
2029	103100	+300
2030	104500	— —
2031	101000	— —
2032	111800	— —
2033	97320	-20
2034	98026	— —
2035	98843	-3057
2036	89088	— —
2037	84000	— —
2038	82600	— —
2039	90228	— —
2040	81000	— —
2041	75600	+400
2051	77930	— —
2052	70800	-2124
2053	73333	+29
2055	69952	+31
2054	71727	+2038
2056	66535	+1966
2057	67718	+25
2059	61750	+25
2058	61455	+23
2060	56864	+21
2061	41731	+1164
2062	38124	+1092
2063	36395	+1076

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	272.5	+3.1
7002	264.2	+3
7003	246.6	+0.2
7004	227.8	+0.5
7005	211.9	+0.5
7006	207.5	+2.7
7007	192.7	+0.4
7008	183.2	+0.4
7009	177.1	+0.4
7010	170.6	+1.1
7011	158.3	+1.1
7012	152.8	+1.1
7013	145.1	+0.6
7014	127.2	+1.8
7015	107.9	+0.5
7016	107.3	+0.5
7017	106.6	+0.5
7018	106.4	+0.5
7019	106.9	+0.6
7020	106.7	+0.5
7021	105.7	+0.5
7201	104.9	+0.2

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13814	+26
6102	8352	+16
6103	7470	+28
6104	6893	+13
6105	6534	+13
6106	6319	+12
6107	6085	+11
6108	4410	+54
6109	4196	+52
6110	4125	+52
6111	3395	+6
6112	3291	+6
6113	2235	+5
6151	881.2	+23.4
6152	844	+22.5
6153	723.6	+9.1
6154	712.2	+9
6155	456	-6.9
6156	379.1	+0.8
6157	282.7	+7.1
6158	268.2	+6.8
6159	228.9	+0.4
6160	211.1	+0.4
6161	203.7	+0.4
6162	184.3	+0.4
6163	172.5	+0.3
6164	165.9	+0.4
6165	155.5	+0.5
6166	148.9	+3.5
6167	145.7	+3.4
6168	143.6	+3.3
6169	134.1	+0.2
6170	125.9	+2.4
6171	89.9	-0.2
6172	88.7	-0.2
6801	98.4	+3

ארכון

סדרה	שער	שינוי
2508	119	+2

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יהד	125	— —

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אום	1338	-40
אלכים	221	— —
אלונא	1261	-10
אלטקס	2228	-22
טאריכסם	917	-3
תדר 84	101.5	-0.2
תדר 85	418	— —
חב הים	235	— —
רים הש	199.3	-5.5
כור	179.6	— —
כלל	466	— —
מצם ף	197.8	— —
מצם מ	276	+0.2
מצם י	319.1	— —
רן	120	— —
סול בנ	157.2	— —
תיקים	224.1	-0.5

מדד/מט"ח

	שער	שינוי
ב.ל.ת.	143	— —
רים הש	149.1	-1
כור	145.2	-1
כלל	182.9	+0.1
כג רים	148	+2
משא מז	143.4	— —
משא מז	137.4	— —
משא מז	126.2	— —
לאומי	128.6	— —

שערי המניות 28.7.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי נקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	21600					
הספנות 0.1			4			-4
הספנות א 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
כללי לא בהסדר	19450		181	+870	+1.9	+184
בנק נצאמר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק נצאמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
תיבנ"י 0.5	8820		3602	+150	+1.6	+3621
בנק בינלאומי 05	7456		385	+36	+0.5	-279
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	102850		474	+440	+0.4	+821
אידיבי ב 100.0	103200		8	+1200	+1.2	+25
אידיבי בב א	623200		1	+2200	+0.4	+1
אמר 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט ב	150900		50	-400	-0.3	-79
דיסקונט א	131900		257	+1100	+0.8	+509
דיסקונט שה ב	15100		32			+82
המזרחי ש	42450		855	+450	+1.1	+1512
המזרחי ב	42300		38	+300	+0.7	+299
הפועלים מבכ	97000			+3425	+3.7	+3.9
הפועלים ש	69401		1874	+1		+971
הפועלים ב	69550		227	+350	+0.5	+827
כללי א 1.0	177154		43			+5
כללי שה 7	8500		101			-152
בלל 0.1	44200		2878	+153	+0.3	+3636
בלל שה 11	16660		100	+100	+0.6	+259
מימון המר 1.0	59250		11	-270	-0.5	-590
מימון המר 5.0	29400		265			-208
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	25600		1	+600	+2.4	+15
לאומישכן ש	9350		169	+200	+2.2	+432
לאומישכן ם	9800		70	+52	+0.6	+34
כרמל ש	6100		30			-35
כרמל שה 1	4010		99			+6
בנין ב' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פת משכ ש	2580		626	-120	-4.8	-1508
משכן ב ש	3630		452	+100	+2.8	+1525
עצמאות 0.1	20400		3			-3
טפחות מבכ ש	24100	שר				
טפחות רג ש	23500		30	+100	+0.4	+20
טפחות שה 1	10020		8	-120	-1.2	-8
טפחות שה 2	5200		140	+200	+4	+2480
יעסר 1.0	4100		202			+71
יעסר 5.0	2340		1705			+328
מרב 1.0	8400		29	+75	+0.9	+120
מוסדות מימון						
שלמון אש	806		7565	+6	+0.8	+8013
החקלאות מבכ א	232152	בן	42	+21105	+10	+49
החקלאות מבכ ב	185000		1	+4000	+2.2	+10
לאומי תעש' א ש	12320	בן	52	+123	+1	+179
פתוח תעש' מבכ	153500		4			-5
פת תעש' בב ג	435000			+20055	+4.8	+11
פת תעש' בב גג	252000		2			+8
פת תעש' בב גגג	260500		1	+10033	+4	+12
פת תעש' בב ר	257000			+2000	+0.8	+10
פת תעש' בב רר	69545			+1420	+2.1	+59
מרכז קבלנים 5.0	975	בן	3601	+30	+3.2	+7524
תיירות בב	204000		1	+2000	+1	+10
כלל ליסינג 0.1א	19501		40	+301	+1.6	+77
כלל ליסינג 0.5ב	17654		87			
כלל ליסינג אופ	17770		1			-1
ביטוח						
איילון	152		2379	+2	+1.3	+4621
אררט 0.1	1309		101	+28	+2.4	+59
אררט א 0.5	816		201			-201
בטוח משנה 0.1	625		66	-27	-4.0	-1066
בטוח משנה 0.5	228		3450	-4	-1.7	-4232
הדר 1.0	237		2959	+3	+1.3	+6950
הדר 5.0	200		6058	+1	+0.5	+1445
הדר אופ סד 2	237					+2000
הפניקס 0.1	720		1500	-5	-0.7	-628
הפניקס 0.5	695	תב	868	+35	+5.5	+1996
המסנה-הראל 1.0	5500		89			+11
המסנה-הראל 5.0	4300		100			-52
מנורה 1.0	2180		1	-20	-0.9	-101
מנורה 5.0	1516		150	-1	-0.1	-84
סהר 3 ש	[illegible]		4864	-1	-0.3	+2097
סקוריטס 0.1	1138		462	+31	+2.8	+871
צור ש	291		4097	+10	+3.6	+12808
ציון החזקות 1.0	7506	שר				
ציון החזקות 5.0	2208		155	+100	+4.8	+228
הסנה ש	284		5473	+3	+1.1	-7946
מסחר						
איגר גאבא 1 ש	3285	תב	207	-965	-10	-587
איגר גאבא 5 ש	1075		2339.2	+14	+1.3	+224.2
מאיר עזרא 1.0	990	תב	3450	+51	+5.4	+3282
מאיר עזרא אופ	718		200	+35	+5.2	+200
אתא 4	319		8641	+4	+1.3	+5398
אתא 2	143.5		17300	-3.5	-2.4	-16800
קריסטל 1.0	820		1860	+8	+1	+1658
רסק 0.1	20450					
רסק 0.5	12414		36	-186	-1.5	-51
כלל סחר	406		14531			-17987
שופרסל א 2.0	13700		227	-50	-0.4	-165
שופרסל ב 10.0	10220		681	-160	-1.5	-925
שירותים						
אמתא	353		10350	+5	+1.4	+6594
הראל 1.0	2075	בן	596	-58	-2.7	-1015
ספנות הספקה 0.1	700			-9	-1.3	-1530
ספנות הספקה 0.5	253		1000	+3	+1.2	+1106
קידר 0.1	1200		772	+50	+4.4	+2531
קידר 1.0	280		12861			+6196
מנוף עזוה 0.1	2100	תב	158	-140	-6.3	-91
מנוף עזוה 0.5	1025		767	-20	-1.9	-419
קונסורטיום 0.1	2280		144			-80
קונסורטיום 0.5	1547		290	+32	+2.1	+3001
מלונות ושירותי תיירות						
קסל 1.0	8000		83	-98	-1.2	-48
דלק ג ש	2587		1561	-43	-1.6	-1769
גלי זהר 1.0	3792	תב	88	-421	-10	-83
גלי זהר 5.0	3499	תב	12	-250	-6.7	-125.8
מלונות דן 1.0	1600		238	-35	-2.1	-138
מלונות דן 5.0	1595		87	+30	+1.9	+15
חוף האלמוג 1.0	7300		256			-45
כנס מר 1 ש	2966	תב	250	-330	-10	-650.5
מלונות הירדן	2656		96	+56	+2.2	+581
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1001		1899	+1	+0.1	+1224
דטה מיכון 1.0	9600	תב	115	-700	-6.8	-195
ת.ו.לג. 1.0	4748	בן	551	+47	+1	+110
יקטא 1.0	4549	בן	95	-49	-1.1	-222
כלל מחשבים 1.0	8150	תב	86	-700	-7.9	-89
מ.ל.ל. 1.0	13500	תב	50	+1000	+8	+45
מ.ל.ל. 5.0	4750		113	-250	-5	-222
משוב מחשבים 1.0	395	תב	315	-44	-10	-415
משוב אופ	330					
ניקוב מחשבים 1	1499		429	-1	-0.1	-605
ניקוב מחש' 5	842		1427	+21	+2.6	+1646
ניקוב אופ סד 2	3650		10			+10
תים מחשבים 1.0	750		785	+6	+0.8	+697
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אזורים 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אזורים אופ	806		2830	-50	-5.6	-4330
אזורים אגח	142		17278	+1	+0.7	+19678
אילון 1.0	348		6202	-22	-6	-4218
אל-רוב 1.0	341		4611			+1021
אפריקה 0.1	47200		190	-500	-1.1	-217
אפריקה 1.0	39100		225	-350	-0.9	-270
אפריקה אופ	29300		16	-300	-1	-14
ארזים	4450		126			-35
אירון 0.1	3345		355			-141
אירון 0.5	2680		1100			+720
בן-יקר גת 1.0	6383		52			-17
ברנבין 1.0	2900		769			+1064
ברנבין 5.0	2250		728			+670
דנקנר 1.0	6120		239			
דורקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דורקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ורעד 0.1	173		2900	-7	-5.9	-11741
ורעד 0.5	146	תב	4768	+8	+5.8	+320
המגדלול 1.0	1058		265			+265
המגדלול 5.0	741		1114			-736
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	295		5699			-4549
ירושלים אופ	141		18840			+14454
גבים 0.1	4490		2289			+1243
גבים 0.5	3920		901	-160	-3.9	-612
ישפרו 0.1	3620		1330	+170	+4.9	+2219
ישראלום 1.0	1197		2020			-810
ישרם 10.0	17700		58			-21
כנן פיתוח 1.0	10810		35	+371	+3.6	+160
לומיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לומיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מ.ת.מ. 1.0	337	מב		-18	-5.1	-53024
מ.ת.מ. אופ 2	226	מב		-18	-7.4	-9416
מ.ת.מ. אגח	113		68562			-34270
מאגרי בניה 1.0	481	בן	1800	-58	-9.9	-5192
מישכאל 5.0	325		2005			-1512
מישכאל אופ	154		11785			+2299
מורב 5.0	1830		418	-52	-2.8	-338
מרלו 1.0	687		1339	+1	+0.2	+2853
לוינשטין 1.0	480		580	+15	+3.6	+700
לוינשטין 5.0	207		4727	+7	+3.5	+7390
לוקשין 1.0	497	מב		-26	-5	-100436
לוקשין 5.0	288		5777	+10	+3.6	+18777
נאות אביב 0.5	8570		192			+94
נכסי אזורים	309		4776			-5137
נכר החזקות 1.0	910		700	-26	-2.8	-1500
נכר החזקות 5.0	940		115	-22	-2.3	-115
סולל 1.0	7292					+10
סולל 5.0	6400		200	+51	+0.8	+180
עסר וכלע מר 1 ש	402	בן	1428	+14	+3.6	+2541
עיר 3.0	1750		1873	+50	+2.9	+152
קיסריה 0.1	3525	תב		-200	-5.7	-331
קיסריה 0.5	1550		570			-444
רוגבין 1.0	439		2000	+2	+0.5	+875
רוגבין 5.0	219		3622			-3018
רוגבין אופ	1266		645			+130
רוגבין אג"ח	126		2100	+2	+1.6	+5000
רסקו מבכ	3685		180	+15	+0.4	+15
רסקו רג	3380		164	+70	+2.2	+115
אזרים 1.0	1114		6806			-6042
נכסים ובנין	3290		1179	-95	-2.8	-1205
הכשרת הישוב ש	62894		82	+1235	+2	+71
כלל נדל ן	682		2320	+5	+0.7	-2820
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2910		349	-90	-3	-319
מטעי הדר 0.5	2825		15			-15
מהדרין 0.1	6550		1195	-60	-0.9	-1119
מהדרין אופ	3850					+200
נכסי הדרים 1.0	1785		1000			
פרי אור 0.5	2535		360			-60
שגיר 5.0	1620		1621			+264
שגיר אופ	735	תב	600	-80	-9.8	-1817
מזון וטבק						
אסמ	1390		758	-10	-0.7	-850
גלדפרוסט 1.0	3120	תב	12	+204	+7	+420
גלדפרוסט 5.0	1940		149	+40	+2.1	+798
דובק מב ש	5960		871	-20	-0.3	-425
דובק מב מ	5960		391	-20	-0.3	-391
זגלגל 1.0	850	שר				
זגלגל 5.0	630		150	-20	-3.1	-150
פרי-מר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-מר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מבשל בירה 1.0	36100		80	-1000	-2.7	-114
מבשל בירה 5.0	29510		12	-300	-1	-55
יצור 1.0	1250		859	-63	-4.9	-561
יצור א 5.0	684		480	-1	-0.2	-900
יצור אופ 2	580		1289	+5	+0.9	+29
סן 1.0	665		1354			
סן 5.0	405	בן	1936	-15	-3.6	-1750
סוגרסט 1.0	15065	שר				
עסיס ב 0.5	418		3941			
אנגל שקל 1	3150		302	-9	-0.3	-44
שמן מבב א	2325		1068	+25	+1.1	+517
עלית	17974		78	-416	-2.3	-476
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	568		1155			-600
אתא אופ	350		2229	-10	-2.8	-2856
אתא אגח	113.5		2892	+4	+3.7	+16732
אופים 1.0	910		500	-10	-1.1	-2210
אופנת ברוך 1.0	543	תב	1792	+30	+5.9	+7275
אופנת ברוך 5.0	390		950			-1450
אתא א	416		1944	+16	+4	+2200
ארגמן רג ש	15009		107			-25
דלתא-גליל 1.0	4460		1708	-10	-0.2	-1931
דלתא-גליל א 5.0	3800		475	-20	-0.5	-241
כיתנות מאוחד 1	1720		59	-11	-0.6	-63.1
כיתנות מאוחד 5	1875		254	+4	+0.4	+176
ויסלו 1.0	366		495	-10	-2.7	-495
ויסלו 5.0	294		2155			
חדיסון 1.0	6250		5	+112	+1.8	+45
זיקית 1.0	2286		520	-14	-0.6	-80
זיקית 5.0	1720		921			-719
זיקית אופ	1080		640	-30	-2.7	-640
כיתן	385		1090			-276
כיתן אופ	265		500			-500
לודזיה 0.1	3050		156	-150	-4.7	-164
לודזיה 0.4	2680		490	+30	+1.1	+290
ליבנת 1.0	301		565			-506
מיט גליק	660	בן	438	+60	+10	+699
מקסס 0.1	5650		968	+245	+4.5	+336
מקסס 0.5	3160		677			-240
עיט 1.0	485		8568	+5	+1	+7351
עיט 5.0	249		1620	+2	+0.8	+800
עיט אופ	248		12590			-8250
עיט אגח	115.5		13900			-100
עמק סריגה 1 ש	338	תב	12850	+27	+8.9	+28478
עמק אופ	185		9609			-9462
פולגת א 1	1685		588	-15	-0.9	-588
פלרון א 0.5	10080		140	+100	+1	+255
פירוד	729		1509	+29	+4.1	+2189
גיבור סברינה	12089		195	+220	+1.9	+453
תעש רוגוזין 1.0	2680		430	+20	+0.8	+830
שלגת ב 4	1020		390	+10	+1	-408
מתכת ומוצריה						
אקסטן 5.0	2328	מב		-122	-5	-1272
אורדן 0.1	8450		413			-148
אורדן 0.5	7730		30	-70	-0.9	-50
אלומית 1.0	6918		158	-120	-1.7	-138
אלומית 5.0	5600	שר				
כבלים ש	412		15905	+12	+3	+14749
התבור 1.0	7050	בן	70	+100	+1.4	+189
התבור 5.0	4664	תב	306	+424	+10	+898
התבור אופ	4454		72	-45	-1	-114
דיקה 1.0	3650		54	-50	-1.4	-15
דיקה 5.0	1780		195.9	-23	-1.3	-286.1
קופסאות פח 1.0	4410		1606			-611
קופסאות פח 5.0	4195		201	-50	-1.2	-239
מתכת טרום 1.0	212	תב	5948	+12	+6	+5918
כבלי ציון 1.0	2827		1118	-3	-0.1	-363
כבלי ציון 5.0	1572		1268	+60	+4.6	+3349
כבלי ציון אופ	700		2587			+273
מרכן 1.0	785	שר		-41	-5	-5143
קרטני 1.0	321		1810	+7	+2.2	+2542
קרטני 5.0	197		9156	-3	-1.5	-3923
נחושתן 0.1	37000	שר				
נחושתן 0.5	16500		9			-9
סבר מלוה 1.0	2930		633			-52
קינג 1.0	901		220	+6	+0.7	+704
קינג 5.0	580		400			-100
קליל 1.0	2570		589			-889
קליל 5.0	2149		215			
קליל אופ	1118		968	-17	-1.5	-1594
קליל אגח	121		1699			-3659
שלדות 5.0	10360	בן	198	+100	+1	+131
תעשיות לביש 1.0	1180	בן	100	+60	+5.4	+138
תעשיות לביש 5.0	710		955	+20	+2.9	+855
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלקו 0.1	9400	תב	216	+600	+6.8	+216
אלקו 0.25 ש	4620		231	-150	-3.1	-306
אלקו 0.25 מ	4910	שר				
אלקטרה 0.1	1981		1325			+1099
אלקטרה א 0.5	1565		2438			+648
אזת 5	1171		1527			+1084
אזת 3	154		11601			+10601
אירת 1.0	25900		157	-100	-0.4	-158
כלל תעש אלק	2350		1920			+1873
מטקורוניקס 1.0	1450		1095	-40	-2.7	-1095
מטקורוניקס 5.0	1215		1610	-20	-1.6	-3380
סיבטנור 1.0	705		120	-5	-0.7	-1091
סיבטנור 5.0	528		5850	-7	-1.3	-4050
ציקלון 1.0	2208		165	+105	+5	+150
ציקלון 5.0	1280	בן	80	+30	+2.4	+80
קונטסין אלד 1.	7075					-45
קונטסין אלד 5.	4160		300	-20	-0.5	-205
ת.א.ת. 1.0	1430		200			
ת.א.ת. 5.0	737		2400	-3	-0.4	-2212
ת.א.ת. אופ 1	18850	שר				
תדאה	840		2018	-25	-2.9	-2019
אלביט 3.0	433000		1			+2
אלרון 3.0	374000		2			-3
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	199		14775	-6	-2.9	-26215
א.ב. אופ	714		1897			+1840
א.ב. אגח	131		19651	-1.5	-1.1	-14451
אקרשטיין 1.0	700	בן	760	+10	+1.5	+1181
אקרשטיין 5.0	480		1328			-756
אקרשטיין אופ	610		308	+5	+0.8	+692
אקרשטיין אגח	139.5		7500			-7500
בר-נון 1.0	1398		1679	+68	+3.6	+2462
בר-נון 5.0	790	תב	3485	+40	+5.3	+6015
כרומאגרף 1.0	8851		3.6			
כרומאגרף 5.0	4180		501	+41	+1	+216
מ.ל.ב. 1.0	1050		117			-117
מ.ל.ב. 5.0	750		36			-56
מחזיל השק בתעש	383		2366	+25	+4.1	+5472
מוזאיקה ולסמן 1	21965		12			-12
מוזאיקה ולסמן 5	14949			-151	-1	-20
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.8	1640		987	-10	-0.6	-987
אליאנס ב	2400	בן	141	-100	-4	-229
גל תעשיות 1.0	870		1219	-2	-0.2	-516
גל תעשיות 5.0	690		1061	+2	+0.3	+211
דקסר 1.0	2380		12	-70	-2.9	-119
דשנים 0.1	4030		140	+30	+0.8	+81
דשנים 0.5	1900		3800	+80	+4.4	+3050
חיפה כמ' 10.0	920		3634			-1226
ליפסקי 1.0	2770		45			-45
מקסימה 1.0	8899	שר				
מקסימה 5.0	5815			+50	+0.9	+86
נקה כימיקל 1.0	6650		181	+80	+0.5	+170
סנו 1.0	24600		80	-400	-1.6	-62
סנו 5.0	28700		120	-200	-1	-45
פיקלאוס	525	תב	6430	-30	-5.4	-5565
פיקלאוס אופ	201		1525			-825
קרס כימיקל 1.0	4918	בן	159	-350	-6.6	-750
ת.ב.ל. 1.0	2050	תב	190	+109	+5.6	+693
ת.ב.ל. 5.0	1980	בן	75	-20	-1	-90
תיא 5.0	4610		948			+103
פרומרום 10.0	34489		151	-1151	-3.2	-121
חוד א 5.0	9697	בן	124	-1078	-10	-254
נבט ש	14230		247			-19
ים המלח	2780		1877	+14	+0.5	-2189
פטרוכימיים 10.0	682		4815	+1	+0.2	-1835
עץ, נייר ודפוס						
כתר	260		8580			-1462
רשפון 1.0	9010		35	+60	+0.7	+11
רשפון 5.0	5602		28	-70	-1.2	-28
תב.ג. 1.0	9080		291			-263
יאה 1.0	1617	תב	550	+147	+10	+650
לבידי אשקלון 1	628		4694	-4	-0.6	-4159
מלט ב 0.5	51900		4			-1
סקטוריה 1.0	8250	שר				
רים 0.1	402		2780			+543
רים 0.4	289		1161			-1522
תעל ב 0.2	15995		44	-700	-4.2	-94
מפעלי ניר 10.0	394400		9	+3400	+0.9	-9
תעשיות שונות						
אבדין 1.0	430		2051	-5	-1.2	-2051
אבדין 5.0	200		3083	+2	+1	+1178
הפרשה יו	3260		38	-30	-0.9	-30
הגמולק 1.0	1727		108	+17	+1	+3
הגמולק 5.0	1235		829	+25	+2.1	+166
השקעות בתעשיה						
כור בכ' ש	12475		337.7			
מרכזית ב 0.1	11100		107	-100	-0.9	-170
כלל תעש' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
חברות השקעה						
אלביקר ש	7899		5	-1		-5
אוקטגון 0.1	74		18538			
אלגר ש	1520		759	-80	-5	-849
אלגר ם	1520		225	-80	-5	-225
אלון ם	1141		350			+301
אמישר בכ'	1190		604.5	+21	+1.8	+300.8
אפיק 1.0	404	תב	13035	-39	-8.8	-41408
אפיק 5.0	285	תב	7293	-16	-5.3	-6546
גולת 1.0	1105		894			+224
גולת אופ	808		856	+28	+3.6	+1464
גולת אגח	105		41000	+4	+4	+28400
יכבור 1.0	768		1050	+22	+3	+1328
יכבור 5.0	564		1449			+831
חברה לישראל 1.0	4700		4841	-128	-2.7	-6743
חברה לישראל 5.0	4630		755			+201
תלמסון 0.1	122800					
תלמסון 1.0 ש	23450		64	-650	-2.7	-168
אמפא א 0.5	24700		86	+200	+0.8	+13
מפעלי השק ש	909		5286			+927
מרכז השק ש	31545		5	-1800	-5.1	-11
גר השקעות 1.0	12079	בן	21	-1342	-10	-30
חירון 1.0	2376	בן	93	-24	-1	-82
חירון 5.0	1345		463	+15	+1.1	+87
ישום החזקות	226		10156			+5788
יבוא ש	13480		84	-200	-1.5	-138
ירדן א 0.1	1800		145	-49	-2.7	-66
כלל 50.0	1220		2150	+20	+1.7	+1190
לנדיקו 0.1	1900	מב		-100	-5	-917
לנדיקו 0.1	1087	מב		-57	-5	-2722
מגור 0.1	520			+4	+0.8	+300
מגור א 0.5	400		150	-4	-1	-150
מגור אופ	242		1434	-2	-0.8	-1434
אגח 1	117.5		8605	-1	-0.8	-5845
עין השק ב 0.1	3599		69	+29	+0.8	+7
עין השק ב 0.5	1980	בן	132	-50	-2.6	-191
פזה א 0.1	7623		21			-55
פזה 0.5	5693		155			-135
פריון ב 2.5	14454		270	-465	-3.1	-359
קרדן 1.0	96		55581			-1730
קרדן 5.0	77		6800	-1.5	-1.9	-17866
קרדן אופ	56		81645			
קרדן אגח	108.5		23850	+1	+1	+78770
אידיבי פתוח 2.0	9984		569	+69	+0.7	-421
אלון ש	1099		1923	+16	+1.5	-1176
דיסקונט השק ש	2558		1518	-6	-0.2	-968
כלל 10.0	1270		4487	+2	+0.2	-7015
פז השק ש	3140		499	+54	+1.8	-188
נסחרות במט"ח						
נית ם			—	הפסקת	מסחר	—
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	3871	תב	1035	-300	-7.2	-1349
דלק נפט 5	2480	תב	2853	-351	-12.4	-4603
דלק חיפ' אופ 2	1641	תב	3546	-310	-15.9	-7902
פז חיפושי נפט	28300		137			-26
יואל 5.0	573	מב		-30	-5	-272006
מ.ג.נ. 1.0	5580		78			-41
מ.ג.נ. 5.0	2619		669			-596
פראיל ב 0.5	6700		51	-140	-2.1	-181
נפטא ש	3478000		3	-50000	-2	-9
רשימה מקבילה						
בני הדר	172		33045			+16727
בני הדר אופ 1	115		10000			-4750
רשף	832	תב	1575	-72	-8	-1175
תבל	405		2039	+10	+2.5	+2176
אבנים 1.0	6170	בן	699	-50	-0.8	-72
אלקול 5.0	160		9746	+7	+4.6	+16809
אלקול אופ	73		21125	+2	+2.8	+27670
בלק	660		1553			
מאגרי טכנולגיה	127.5	תב	24905	-10	-7.3	-8815
מן הן	490		2400			+2300

שף רנאמנות
בטוחה
דיסקונט כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

שערים מטבע בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 28.7.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	ל"י שטרלינג	1.5977/1.5987
מרקים גרמניים	ל"י $ ארה"ב	1.8560/1.8570
פלורינים הולנדיים		2.0925/2.0935
פרנקים שוויצריים		1.5390/1.5400
פרנקים בלגיים		38.48/38.50
פרנקים צרפתיים		6.1756/6.1780
לירטות איטלקיות		1342.30/1343.30
ינים יפניים		150.50/150.60
$ ארצות הברית	ל"ק.ד.	1.2470/1.2475

שער הזהב $ 454.28 אה"ב אונקיה

מסירה עתידית (פורוורד)

	$/ל"י ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח':	1.5949/1.5961	1.6346/1.5361	1.8519/1.8532
3 ח':	1.5884/1.5897	1.5269/1.5282	1.8427/1.8442
6 ח':	1.5786/1.5801	1.5142/1.5157	1.8289/1.8304

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בתיקו של כל מנהל צעיר ומצליח מתחבא מחבט הגולף

הצטרף למועדון הגולף בקיסריה,
לרשות הגוף ולניקוי ראש.
הודות הנסיעות של מועדון דיינרס.
להצטרפות פרטים נוספים 06-361172.

Diners Club International

מועדון הגולף בקיסריה בחסות דיינרס קלוב.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא כולם כאלה

ברצוני להתייחס לכתבות שהו־פיעו ב־6 וב־7 בחודש זה, מתבר־תיהם של זהר בלומנקרנץ וגדעון אלון שעוסקן התנהגותו המבטערת של הטייל הישראלי בדרום אמרי־קה.

חזרתי מדרום אמריקה בימים אלה, שהיתי שם תשעה חודשים וטיילתי בארצות הדרום כולן ובגבו־לן צ'ילי.

דברים חמורים וכואבים נכתבו. אינני מערער על התופעה, אני מערער על ממדיה. כל שנה מטיי־לים ביבשת הלטינו־אמריקנית כ־1000 מטיילים (יש אומרים: הרבה יותר), המפגש עם ישראלים אחרים הוא כמעט יום־יומי. מפגישות שלי ושל חברי עם צעירים אלה הרושם הוא חיובי בדרך־כלל. מיטב צעירי המדינה מטיילים שם ולרוב מתנהגים היטב ויוצרים קשרים חמים עם האוכלוסיה המקומית.

הבעיה מתעוררת בשל "צרוקים" במרום, קרי — אותם מעטים שר־פוסי ההתנהגות שלהם פסולים ומ־כוערים. אלה אכן סוגרים שערים בפני כולם ויוצרים את תדמית "הישראלי המכוער". ודרום אמריקה מאופיינת באוכלוסיה חביבה ומ־סבירת פנים. עם זאת תופעות כמו שוד, גניבות ועסיקות אחרים "ל־סדר" את התייר, הן שכיחות. אלה תופעות שמתבצעות ע"י מיעוט.

אנחנו "המטיילים" (טיילי התר־מיל) ידענו ויודעים להבדיל ולא להכליל. כאן ניתן אשראי רומה גם לעצמנו ועם זאת ננסה לבלום ולתקן את התנהגותם של מעטים הפוגעים בכלל.

יורם רובינפלד
עפולה

"חץ וקשת" לבני יורדים

במדורכם "שיחת היום", מיום 23.7.87, קובע יו"ר אגודת אלי", כי חלק האריה של משתתפי התוכנית "חץ וקשת" הם בני נוער יהודים, להבדיל מבני משפחות ישראליות — לאמור בני יורדים. מקביעתו זו משתמע כי לתוכנית "חץ וקשת" אין ערך וחשיבות באשר לפעולות הנעשות למניעת ירידה או להחזרת יורדים לישראל.

במסגרת שירותי במילואים אני שותף להפעלת תוכנית "חץ וקשת", שמפעילים, מאז 1981, פיקוד הגדנע ומחלקת הנוער והחלוץ. בתוכנית השתתפו עד כה למעלה מ־1,000 בני נוער מחו"ל שהם בנים למשפחות ישראליות מצפון אמריקה ואירופה. רק מיעוט מועד־הניכים ספורים בכל שנה, הם בנים למשפחות יהודיות מחו"ל.

אני מכיר היטב את התוכנית ומשתתפיה, ויכול לקבוע במפורש כי מר להיס טועה. פרט לכך אני מסכים לכל דבריו וכן לפעולם של מר להיס ואגודת אלי".

מצאתי לנכון לכתוב את מכתבי זה כדי שהטעות תתוקן, שכן המידע, כפי שנמסר, פוגע במפעילי התוכנית, אנשי צבא ואזרחים כאחד, ובוודאי פוגע בחניכים הישראלים המשתתפים בה והרואים בכך שלי־חות חשובה.

יגאל הלפרין
תל־אביב

הקסם האפל של הצלבנים

ביומן־השבוע הטלוויזיוני, אור ליום שבת, 4 ביולי, שודרה כתבתו של יעקב אחימאיר לציון 800 שנה לקרב קרני־חיטין, שבו הוכתה ממלכת־ירושלים הצלבנית מכה ני־צחת בידי חיל הצבא המוסלמי בפיקודו של המצביא הכורדי, צלאח א־דין.

בסקירתה בגליון "הארץ" מיום 10.7.87 על "הטלוויזיה של השבוע" התעכבה מרת חדה בושם בהרחבה על אותה כתבה, ובדרך תיארה אותה "מרתקת". מטעמים מובנים עמדה אגב כך על ההשוואה המתבקשת, בין אם היא כשרה ובין אם היא פסולה, בין גורלה של ממלכת הצלבנים ובין עתידה של מדינת־ישראל. היא אף האירלה להתייחס להופעה החטופה של הדו"ם במסגרת אותה כתבה, שבה הובא מפי משפט אחד, שנחזר לפליטה מראיון מצולם מהוסף למדי — כמו שקורה, מטבע הדברים, בעריכת כתבות טלוויזיה מסוג זה.

במשפט זה אמרתי, בתשובה על שאלת העורך־המראיין, כי אם אמנם ישלוט "היסוד הגיטואי בחיינו" בהוויתה של מדינת־ישראל הרי קץ צלבני הוא לא רק אפשרות אלא הוא בגדר ודאות, אלא שתכפתי הוספתי לכך שמכיוון שישראל היא "חלק מן העולם המודרני" וקיומה חילוני בעיקר הרי, לדעתי, בהכרח תאציל מהשפעתה על אוכלוסיות שאינן ממוצא יהודי ותשלבן במעג־לחיה. הבדל זה כשלעצמו מפקיע את תוקפה של כל השוואה שירוד־תית ומשוחררת בינה ובין ממלכת הצלבנים.

מרת בושם שמעה, כנראה, רק את חלקו המתנה הממשמש של משפט התשובה, לפיכך ראתה לצרור אותי, בנשימה אחת, כאדם ה"שומר בקנ־אות אנכרוניסטית על שרידי (!) האידאולוגיה הכנענית בטהרתה", עם "אינטלקטואלים מן השמאל, המתנבאים בנבואות ייאוש וחורבן" ו"הופכים את מדינת־הצלבנים לס־מל".

בהמשך הדברים, לאחר שהס־תייגה כיאות הן מן ה"כנענים" והן מ"אנשי השמאל", ציטטה מדברי "המלומדים" שהופיעו באותה כתבה — פרופ' עמנואל סיון ופרופ' יהושע פראוור ה"באים ומפריכים את הצב־לגיות אף שהללו יש בהן קסם ספרותי רב". אכן, לקראת סיום מתברר שהכותבת עצמה נשבית כמו על־כורחה לקסם האפל ההוא. כדבריה על "האש שאחזה בסבך, בקרב קרני־חיטין" (האש, כמובן, לא "אחזה" מאליה אלא שלוחמי האיס־לם השכילו להציתה) היא מעידה בנימה מפוכחת של עצבות ודאגה כי "למרות כל האנלוגיות הבטלות — דומה שעדיין היא מאיימת גם עלינו".

ליתר הבהרה יורשה לי להוסיף כאן עוד דברים אחדים שהוקלטו מפי ולא שודרו. כך, למשל, טענתי כי אם ממלכת־הצלבנים נשענה על כוחות שהיה פוחת והולך לעומת יריביה הרי היפוכו של דבר הוא ביחסי הכוחות והכישורים בין ישר־אל לסביבתה האנושית והגיאופולי־טית: ישראל מגלמת את הריכוז הרציני ביותר של יכולת ועוצמה ממזרח הים התיכון עד יפאן; ושעתידה ירושלים להיעשות רומא של המזרח.

חוששני אני כי גם דברים אלה לא יגעמו למרת בושם, אך מכל־מקום היו ההיפך ממה שייחסה לי.

אהרן אמיר
רמת־אביב

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

אדם לאדם צייד

"תמונות צייד" מאת מרטין שפר בתיאטרון העירוני באר־שבע.

נוסח עברי: תום לוי. בימוי: מיכה לבינסון. תפאורה: משה שטרנפלד. תלבושות: עדנה סובול. מוסיקה: דן הנדלזמן. משתתפים: יגאל שדה, שרון הכהן, יצחק אביטל, מרגלית סמנדה, יעל עמית, עדית טפרסון, חנה ריבר, הוגו ירדן, רוברט הניג, ששי סער, הגית דסקל ואביטל קונסטנטין.

מנהלי תיאטרונים גדולים טוענים כלפי מבקרי התיאטרון כי הם בעלי דעה קדומה חיובית בכל הקשור לתיאטרון באר־שבע. אני שמח להודות באשמה זו, אם אמנם אשמה יש כאן. אבל עם ההודאה צריך לומר שאין זו דעה קדומה ללא ביסוס, והיא נובעת משלוש סיבות עיקריות.

הסיבה האחת היא שהצגות בתיאטרון באר־שבע מועלות בעיקר משיקולים תיאטרוניים טהורים בלי כוונה להעניק לקהל או להיבנות מפרסום שאינו נובע מתיאטרון נטו; בתיאטרון באר־שבע מצאתי פחות הצגות מקוריות־פוליטיות מאשר בתיאטרונים אחרים, ויותר הצגות שנבחרו בשל האיכות התיאטרונית של המחזות, והזדמנות שמחזות אלה יכולים לתת לשחקנים ולבמאי.

הסיבה השניה להערכת התיאטרון הזה — והיא הסיבה העיקרית, בעצם — היא שהרקורד שלו הוא טוב. כשאתה נוסע לבאר־שבע (וזוהי נסיעה ארוכה) אתה זוכר שגם בפעמים הקודמות, למרות הנסיעה הארוכה, זכית לראות עבודה מקצועית, לרוב. לא ראית שם ספקטקלים למען הספקטקל, וכמעט לא ראית שגעונות של במאים. צפית בעבודה של במאים היודעים את מה שהם עושים, ובשורה שלמה של שחקנים שמעניין לראות אותם, גם לא בתפקידיהם הטובים ביותר.

שחקנים מבוגרים ורבי ניסיון כמו מרק הסמן ואמנואל קונסטנטין נקלטו היטב בתיאטרון זה, ושחקנים שאך זה יצאו מבתי הספר הכאן הם עושים את תפקידיהם הראשונים, ולא כבסטטיסטים. עם כל הזן העזריות הנובעים מחוסר ניסיון. בתחום זה עושה התיאטרון הזה עבודה חשובה וחיונית בהכשרת דור העתיד של שחקני ישראל מחוץ לבתי הספר שלהם. גם בהנהלה הקודמת וגם בנוכחית טיפוח השחקן הוא מדיניות. כאן עשו את תפקידיהם הראשונים רותן תבורי, נתן דטנר, אהוד שחר ורבקה גרינפן. שמות כאלה מצדיקים דעה קדומה חיובית.

הסיבה השלישית, וגם היא גורם — היא העובדה שמדובר בתיאטרון קטן. דל אמצעים ומוגבל פיזית. אולמו קטן, במתו קטנה והעייפות ויכולתו למשוך אליו שחקנים בעלי שם, "כוכבים", מוגבלת. לפיכך מרתק לראות כיצד התיאטרון הזה הופך את מגרעותיו למעלות ומתגבר על הקשיים באמצעות עבודה מקצועית. סיבה שלישית זו היא גם לרועץ, והיא הגורמת לכך שמנהלי תיאטרונים אחרים באים אלינו בטענות: כשהתיאטרון יוצא מאולם הבית שלו לאולמות יותר גדולים, במרכז הארץ, הוא מאבד משהו מן האינטימיות והחן שהיו לו באולם הבית ולא תמיד משפיעה ההעברה לטובה על הבמתיות.

לא עניין לוקאלי

הבכורה האחרונה בתיאטרון סימפטי זה היא "תמונות צייד". במקור ממקם מחזהו של מרטין שפר את העלילה במקומה, אפילו בכותרת המחזה: באווריה התעשיה. זהו סיפור על כפר גרמני קטן בשנים שלאחר מלחמת העולם השניה. תושביו הפשוטים והפרימיטיביים מעבירים את ימיהם בעבודה ובקיום דל, והמשתתפים במרדף אחרי ההומוסקסואל, וזהו הנער המפגר.

בציד הזה משתתפים גם האנשים הקרובים לקורבנות: אמו של ההומוסקסואל, אמו של הנער המפגר והגברים שיורדים לנצל את זונת הכפר.

הבמאי מיכה לבינסון הוליס להשמיט את המקום שבו מתרחשת העלילה מכותרת המחזה, כדי להפקיע את ההצגה מזמן ומקום מסויימים ולהפוך אותה לכלל אנושית. אבל לא זה הוא עיקר מלאכתו והישגו: עיקר הישגו הוא בכך שהוא לא מביים כאן חיזיון האמור לזעזע במעשים הנוראים שעושים האנשים על הבמה. להיפך. לבינסון מביים הצגה על אנשים רגילים וחביבים, לא רעים במיוחד ולא צמאי דם במיוחד, שבדרך אגב, כדי להעביר את הזמן, יוצאים לציד אנוש, המביא למותם של שלושה אנשים. אותם שלושה הם חריגים, שונים, וזוהי כל אשמתם. אך הציידים אינם תמימי מוח או אחוזי אמוק היסטריה שאיבדו צלם אנוש. הם מאוד אנושיים בציד שלהם. הזעזוע של הקהל אמור להיות לא מן המעשה עצמו, אלא מן העובדה שאין המעשה מזעזע את עושיו, או את הצופים בו. זה כוחה של ההצגה הזאת, ובכך אולי מעניק לבינסון משמעות יתר למחזה, שאכן נכתב על זמן ותקופה מסויימים.

בכל הצגותיו של לבינסון, שרובם נעשו, אכן, בתיאטרון באר־שבע, מתחיל להסתמן כתב יד של במאי שמעמיד במרכז עבודתו את הכוונה לארגן את הפרטים הקטנים ביותר בניקיון ומקצועיות מירביים. עבודה רבה הושקעה בעיבוד הטקסט, תוך צמצום, גיבוש ועיבוי דמויותיו (שפר, כמחזאים גרמנים של תיאטרונים שלא מתושבים בקשיי תקציב, אינו חושש להעסיק המוני שחקנים) ונוצרה הצגה שאין בה אפקטים מרהיבים ומסקיים. אבל, והיא מעלה תמונת עולם תוך "שמירה", כל הזמן, על אחידות סגנונית וכפיפות למשמעות. אלה אינן תמונות צייד מבאווריה התעשיה, אלא תמונת המין האנושי בצייד־אנשים, במעט מעצם טבעו ובמעט בהיסח הדעת.

הרלוונטיות הכלל אנושית

משה שטרנפלד הצליח להעמיד על במה אחת את כל מקומות ההתרחשות שהמחזה דורש: אינטליגיה, כיכר הכפר והשדה. קשה שלא להתפעל ממה שהצליח להפיק מן הבמה הזעירה וקשה שלא לחשוב על כך שהיה יכול להסתייע מאוד אילו עמדו לרשותו אמצעיה הטכניים של במה משוכללת יותר. הוא ומעצבת התלבושות מאפשרים לבמאי ליצור תמונת עולם אחידה ומרטת, אך לא מפורטת מדי (כלומר לא נטורליסטית) כשהמוסיקה של דן הנדלזמן מאפשרת להצגה להגיע מן הראליזם לעבר סוג מסויים של פיוט תיאטרוני.

ההצגה הזאת עומדת — מבחינת המשחק — סביב יגאל שדה, בתפקיד ראשון בתיאטרון המקצועי. שדה נשכר מכך שמדובר בתפקיד ראשי, כשהוא גם הקרבן הראשי. נראה כי זהו שחקן שצפון לו עתיד, גם אם עדיין העדר ניסיון והבגרות כשחקן, הם בעוכריו. לצדו מצליח יצחק אביטל להגליא בעיצוב דמותו של הנער המפגר, רואו. שרון הכהן, בתפקיד מונקה, היא יפה להפליא על הבמה, אבל יפיה אינו עומד ביחס ישר לאיכות משחקה בתפקיד מורכב זה, וחבל.

הישג גדול מושג במשחקן של שתי האמהות: יעל עמית, בתפקיד אמו של המפגר, הנוטה להיות בכפר המפגר הזה לפי הקוד שלה. היא הדמות היחידה המביאה את הקהל כמעט לידי בכי, וגם את הרגע התיאטרוני הזה מבקר הבמאי היטב. מרגלית סמנדה, בתפקיד אמו של ההומוסקסואל, מעצבת דמות של אשה המכוסית את רגשותיה ודואגת קודם כל לעצמה ולמעמדה. הטפסה של הדמות הזאת היא בעצם, עוצמתו האמיתית של המחזה. שאר השחקנים, שמתוכם יש לציין את עדית טפרסון, הוגו ירדן וששי סער, ממלאים בפרטים ולפעמים באתנחתות קומיות את התמונה הבלתי אנושית הזאת.

התיאטרון הישראלי, בכללו, מתיימר לדבר אל המציאות הישראלית, העליה, במישרין, במעט ללא מסננות. "תמונות צייד" אינו הצגה אפיינית כזו. היא לא מדברת על יהודים וערבים, ואפילו לא על גזענות ורדיפת אדם בישראל. לכן יהיה מי שיחשוב שמדובר בעניין גרמני פנימי, שבעצם לא נוגע לנו, ויסיק שמכיוון שזה לא נוגע לנו זה לא חשוב ולא רלוונטי. אבל זוהי הצגה רלוונטית כפי שכל תיאטרון באשר הוא טוב הוא רלוונטי. היא דורשת מן הקהל יכולת כלשהי של הפשטה ומידה מסויימת של עידון, והיא גם מתגמלת את הקהל לקליטה תיאטרונית שאינה פשטנית, ואינה מופשטת אך זיק את הרלוונטי. זו איכותה.

הארץ ממליץ

בלוז להמשש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צנוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ת"א, חיפה) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודית בברוקלין של 1940.

תנות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זוג חבנים בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

ברזיני התוק (ת"א, ירושלים) — סרטו המקסים של ג'ים ג'רמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים באה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה להיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר. הגוהה ביותר האפשרית. קומדיה דרומית.

שם הורד — (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההסטוריון אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בכיכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

פרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) — מיצג מרתק ומיוחד, מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלוכלכות (ירושלים, ת"א) — סאטירה קברית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטי בידור

חנות קטנה ומבעיתה (ת"א) — בזיור עני ייתום, כלוזריניה טובת לב, וצמח אוכל אדם, מככבים בסרטו המוזיקלי של פרנק עוז (אחד מיוצרי "החבובות"), שהוא סרט אימים־מחזמר־קומדיה.

קרוקודיל דנדי (ת"א) — קומדיה קופית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח ותמים שתמצא אמריקאית בערבה האוסטרלית, ובדמורה זכה בביקור ב"ג'ונגלי הניו־יורקי, והאמבתה.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 29.7
התיאטרון הבימה:
מירל'ה אפרת — 21.00
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים — 16.00, 20.30
רכוש נטוש — בצוותא
המלך האבי — בתיאטרון ירושלים
התיאטרון העירוני חיפה:
תבולשת הוקית — ג. מאליב ב־16.30
(15) 21.30 ב־(18)

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הנגנת רופאים במקרים דחופים: מ־9 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133, תל־אביב 5460111
חיפה 512233, בית דן 781111
הרצליה 052־541333, נהריה 823333
רחובות 08־451333, בת־ים 5511111
חולון 803133, לנדיה אבוקה 08־221033
באר שבע 057־74767
מוקד סיוע רפואי במקצועי הבאליות:
בימים א'־ה' — 20.00—6.00
ביום ו' — 15.00—6.00
טלפונים: 03־433300
שירן * שירות רפואי ביתי
24 שעות ביממה, כולל רופאים שיניים:
ירושלים, מוקד יום * 669531, 660585
מוקד לילה, שבת וחג * 226191 מבדי
טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום * 218820, 218898
מוקד לילה * 651011 מבדי 3752
ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבגן ב"ד
שקד * — שירות רופאי לקם
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל' 03־7549111 "שקד" קוד מבדי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
ריינגוף מבגר שער 3 (ליד השעבר)

טלפון: 294869, 285822—03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי תצות בתאום טלפוני גלבה. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קופ"ב לבית —
שירות מכונים לרפואה, שיקום וטיפוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
7549111 איגרות 1500
שירן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171, תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261115, חיפה 672222/3
נתניה 053־35316, באר־שבע 418111־057
מרכז רפואי כפר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקרבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למבגר להזק
מעמש "מעגלים"
א רה 11.00־13.00
ב רד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' גאלו 13 תל־אביב
יד ביד * אורן קשבת לילד ולהורים
תל אביב * לילד 03־234627 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00
222732

ירושלים * 243858
חיפה הנדיה — 229488 מ־20.00—11.00
הגליל המערבי * 04־922222
קו אלי * האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
261070 א'־ה' 16.00—20.00
ארם לשירות אדם — חברה סיעודית
לשירות הציבור כמש חן 24 שעות ביממה
03־5461727/8

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, כירורגית, עיניים)
הדסה הר"צ —(אורתופדית)
בקור חולים — (א.א.ג)
שערי צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב דיזינגוף דיזינגוף 152 223390
קופ"ח כללית אסטורים 7 225142
ירושלים גימנס הארי 12 683676
חיפה הנשיא שד' הנשיא 33 333512
חולון אהרון השרון 52 889153
בת ים נוער הבינה רייך 20 583360
רמת גן הלום קלינצי 63 721968
נתניה המבנן שד' ויצמן 13 22985
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות גוג ק. אתא תנקין 18 ק. אתא רחובות כללית בני משה 452581
חדרה קופ"ח מעוזת ה. שמואל 835805

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

09.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
09.05 שעת כושר
09.15 גבית פלפלת
09.25 נחשון — סרט אנימאציה
09.30 הלב
09.55 להקת הדודיל האחרונה — סדרה
10.30 רואים שש שש — תכנית בשיתוף הצופים
14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
14.05 ישר ולעניין — ילדוד של אבא
14.20 מגע 1, 2, 3 — קופי הפור־באוסן בסבכת הכוורה
14.50 הפתוק בעורף חמשת המייל
15.40 מאתיים שנות למבאזאים מכמונות
15.45 שעת כושר
15.55 טוב טוב הנבר — אנימאציה
16.20 פיצוחי קיץ — התמודדות בין צעירים מבתי ספר לקציני צה"ל
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 קולבו המופלא של חולס ויר־טני — "האגדה על שני הכלבים"
18.20 קסנקן — סדרה בהמשכים
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) על ספרות ותרבות
19.00 (ע) עינייני הנוף
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 בצוותא — עם "אל־עמי" — ארנון המספר סידי היהדות בשי־לוב לסיגי הציונות
20.30 תצפית — טיפול בבלותת הערפונית (פרוסטטה) בלא ניתוח
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 וידוי אמת — סרט קולנוע
23.50 מסוקי של יום חדשות

ערוץ 2

19.00 שיישאר בינינו. הורים
19.30 תקציר המשפט
20.00 תצפית
20.30 ביזוד 2
21.15 פופ 2

ירדן ערוץ 6

18.00 חמש נערות בשאריס (סדרה)

בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן ביום
19.30 חדשות בעברית
19.45 לקט שירים
20.00 חדשות בערבית
20.30 שלושה זה צפוף (קומי)
21.10 דרך המשי (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 "גלגלים" רב־מכר של ארתור היילי

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט: "ההולך" עם ארתור קנדי
16.30 ילדי הזמבונות
17.00 סופר־בוק (מצויר)
17.30 שוכני הגלעים (לילדים)
18.00 סאנקי בוסטום (סדרה)
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 סימון את סימון (בלש) -
21.00 המתנך (סדרה)
21.30 בירהארט (סדרה קומית)
22.00 קגני ולייסי (משטרתי)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 באמנה ביכוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אבגים באולפן
13.05 באהבה ביכוחה
15.00 מוסיקה ויונה
16.00 קונצרט מקלטות התזמורת הסימפונית י־ם רשה"ש
18.00 שעה עם — הימרנים: יצירות לכלי אחד, שנים ושלושה כלים
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 מחורי יצירות

21.00 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1987

רשת א'

22.05 חבר מאותו סיבב

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לעינייני צבא וביטחון
20.05 ביוגופים ושקדים
22.05 מתמשים את המסמון
00.05 יומן חדשות
00.15 גלא ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה

20.05 לי ולך שיר וברכה
21.05 פניני באו
23.05 מסביב להצגות

גלי צה"ל

18.05 יעד משודר
19.05 שירים עבריים
20.05 לקראת גיוס
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרכש ועל הכיפאק — שירים
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
23.55 שירת חצות
00.05 ציפורי לילה
02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה
05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 הגנה
08.27 משפט המיאביק — שירוד יע
14.06 בראש צעיר — מגמטון לילדים
15.00 צבעי הקשת—שירים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
15.57 משפט המיאביק — שירוד חי
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פיקי היום בנגד
19.30 שירותים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 בראש צעיר

09.05 מכב הבוקר
10.05 כל צבעי הרשת־מגאזין יומי
12.10 אלף־אלף בכ'
13.05 בתוך היום־חדשות ומסמנים
14.06 להראות לאו לא־תרבות האמנות
14.30 בת צחוק־החי התמוד
15.05 רבגי קסם
16.05 הנוגות הארץ—שירים עבריים
16.55 קראוי ספר—קוראים ממליצים
17.05 יומן כלכלה
17.30 על מטפרים ואנשים

רשת ג'

06.05 בוקר לאוהד־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־ישמנים
09.05 בא לי — עם מנחם פרי
10.05 שיחיה — שעה של לביטלס
11.05 שלושים בצל — עם יקיר אביב
13.05 כל טוב — מוסיקה ומערכונים
14.06 נגן נגן — עם שוש עטרי
16.05 מוסיקה לעניין

17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מוקדים עין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 פתוח — תכנית אירוח
11.05 נבגן לעכשיו
13.05 אחד אחד — להיטים עבריים
14.05 יום יום רב
16.05 ארבע אחר־הצהרים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאבאבה בבנים
22.05 במע הקסם הנסתר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 4.30, 9.30
אסתר — נשק קטלני 5.00, 7.30, 9.45
בית לסין — ראשים מרכזים 11.15 בלילה
בן יהודה — אהבה בולון ראוה 5.00, 7.30, 9.40
גורדון — להולצה ריגה 5.00, 7.30, 9.30
גת — בלוז להמשש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 1 — פשע מתכלל וילדה קטנה 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — שירותים אישיים 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 — פייבל ההולם האמריקאי 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, שיחות מלוכלכות 7.30, 9.50
דקל — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
דרייב אין — הישרפיה החונק 8.00, אסקימו לימון 7 — אהבה צעירה 10.00, סקס 12.00
הוד — המטבל בטיקו 5.00, 7.30, 9.40
הקולנוע — בית צוותי אמריקן — הערב אין הקרנת סינמטקה הישראלית — רקפת להבות 9.45
חן 1 — רובין הוד 10.45, 12.45, 4.00 הנמלל האוהבת המשולבת 5.40, 7.50, 9.55
חן 2 — שלגיה ושבעת הגמדים 10.45, 12.45, 4.00, הנות קטנה ומבעיתה 5.35, 7.45, 9.50
חן 3 — רומני איסמת לי 10.45, 12.45, 4.00 אני ההזגה 5.30, 7.50, 9.55
חן 4 — בגבי 10.45, 12.45, 4.00 אל תקרא לי לבן 5.55, 7.50, 9.55
חן 5 — הרפתקאות של סופר בלש 10.45, 12.45, 4.00 בית־ס למבוגר אחוזי 5.40, 7.50, 9.55

ירושלים

אריסון — 007 באזור המסוכן 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל — שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, הנובל האוהבת המשולבת 5, 7.15, 9.30
אור 1 — אפשר האש 10.30, בקצב השעון 4.30, 7.15, 9.15
אור 2 — אהבה בשווקים 10.30, סמר מהדרים 4.30, 7.15, 9.15
אור 3 — קרוקודיל דנדי 10.30, 4.30, 7.15, בסר בלי 9.15, כחום הגוף 11.15 בלילה
אור 4 — מהולכים באהבה 7.15, 9.15
אורגע — בית ספר למבוגר אחוזי 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — סרטן בנין יורק 4.00 הקסם מאוריק עץ 5.30 וכוונות אהבה מפורצבה 7.30, התופת הסבכי 9.30, סיפור 12.00
כפיר — ימי הרדיו 4.30, 7.30, 9.30
סמדר — סמר לגול מפצים
סינמה 1 — זרבה החולני 7.00, קברים 21.45
סינמטק 2 — העלמה המרצעית 7.00, שבאל 9.00

חיפה והסביבה

אורה — הצעד שלא נגמר 4.30, מהמה 7.00, 9.15
אורלי — שלגיה ושבעת הגמדים 11.00, 4.30, שירות מלוכלכות 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — אסקימו לימון 7.00, אהבה צעירה 4.30, 7.00, 9.15
חן — נשק קטלני 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — הפטבול בטיקו 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — ימי הרדיו 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 — ילדים הורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.10, 11.30
קין אור הגורדים — לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15
מאר — הנוכל האוהבת המשולבת 4.30, 7.00, 9.15
רון — 007 באזור המסוכן 4.30, 7.00, 9.30
שבים — לא שם זין 7.00, 9.15
רב גת 1 — רובין הוד 11.00, 4.30, בלוז להמשש הגדול 7.00, 9.15
רב גת 2 — הרפתקאות סופר בלש 11.00, 4.30, אהבה בולון ראוה 7.00, 9.15
אורות — לא שם זין 7.30, 9.30
בית העם — 007 באזור מסוכן 9.30
הירמל — נשק קטלני 9.30
מבגר — בעקבות הורב הקסומה 5.00, חנות קטנה ומבעיתה 7.00, 9.15
מפיר — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
ציגן — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30

הרצליה

דוד — בעקבות הורב הקסומה
11.30 — 5, קוזהבוק 5.00, 7.00, 9.30
היכל — ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30

רמת גן

אמאוזים — נשק קטלני 5.00, 7.30, 9.45

חולון

פתח־תקוה

רחובות

חדרה

טבריה

בית־שאן

כפר סבא

רמת השרון

קרית־אונו

רמלה

בת־ים

נתניה

עפולה

עכו

היכן חוגגים
סיבה למסיבה
* יום נישואין
* יום הולדת
* שחרור מהצבא
* תעודת הסמכה
* אורחים מחו"ל
וכל חגיגה ואירוע משפחתי
עד 70 אורחים
אנו נדאג להפוך כל מסיבה
לחוויה בלתי נשכחת.
סגור בימי שני
מטבח צרפתי־איטלקי * מעדני בשר חזיר
הבצלת השרון 35 * כבר דה־שליס * הרצליה פיתוח.
הזמנות בטל: 052־575586

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre
02־234347

קורס למוסיקת הבארוק
חוה"מ סוכות, 11 — 16 באוקטובר 1987

בהדרכת:
ג'יל פלדמן (צרפת), זמרה — JILL FELDMAN
מריון פרבחוק (הולנד), חלילית — MARION VERBRUGGEN
חורדין טניה (הולנד), חלילית — GERDIEN TANJA
פיטר ואן האוולינגן (ישראל), הרכבים — PIETER VAN HOUWELINGEN
כריסטופר פאר (הולנד), צ'מבלו — CHRIS FARR

הקורס מיועד:
א. לתלמידי חלילית מתקדמים (בגיל תיכון; מספר מקומות מוגבל לסטודנטים).
ב. לתלמידי צ'מבלו מתקדמים (כנ"ל).
ג. לתלמידי פסנתר מתקדמים (כנ"ל) — נגינת באס מספרר ויצירות לכלי מקלדת סולו (באך, הנדל וכו').
ד. לתלמידי פיתוח קול, זמרים מקצועיים והרכבים קוליים.
* כיתת הזמרה תתקיים בימים 11—14 באוקטובר בלבד.
הקורס יתקיים בתנאי פנימיה מלאים בקיבוץ עין השופט במסגרת שבוע "מוסיקאמרה". השנה זו השנה הרביעית (במקביל יתקיים שם קורס של יחידת הנגנים הצעירים שליד המרכז למוסיקה ירושלים). הקונצרטים וחלק מהשעורים פתוחים לצפיה.
פרטים נוספים והרשמה: 1. הד סלע 03־240019
2. פיטר ואן־האולינגן 03־287475
3. מרכז למוסיקה ירושלים 02־234347
התכנית נתונה לשינויים ללא הודעה מוקדמת

טיולים בסגנון אחר עם
מדריכי החברה הגאוגרפית
פרטים והרשמה: החברה הגאוגרפית לטיולים בע"מ. רח' טבריה 8 ת"א.
(פינת בוגרשוב 37). טל. 03-284113. ואצל כל סוכני הנסיעות.

ספארי בקניה — 23-116,9 יום, קלי-אוקטובר, יציאה מדי שבוע.
מקסיקו וגואטמלה — 31 יום, יציאה: 20.11
איסלנד — 18 יום, תאריכים: 10.8, 30.9
דרום אפריקה — 22 יום, תאריכים: 3.8, 28.9; טיול נוסף: 20 יום, יציאה: 28.9
האיים הבריטיים — 17 יום, פסטיבל אדינבורו 14.8, סלל אירלנד 30.9
ספרד ופורטוגל — 15 יום, יציאה: 21.9, 5.10
יוגוסלביה — 19 יום, תאריכים: 2.8, 22.9, טיול נוסף: 21.9
צרפת — 17 יום, תאריכים: 2.9, 27.9
טורקיה — 15-118 יום, תאריכים: 7.8, 18.9, 2.10; מועדים חדשים: 28.8, 23.9, 28.9, 16.10, מחיר החל מ־$1050
ארה"ב — החוף המזרחי 38 יום 21.9, צפון מערב ארה"ב 21 יום 21.9, מערב אלרוף 20 יום 2.8, 9.10
מעל ההימלאיה — 26 יום, יציאה: 8.10
פולין והונגריה — 15 יום, יציאה: 19.8, 6.10
ספרד — 15, 17, 28 יום, יציאה: 15.9, 28.9
מצרים — 8 ימים, יציאה: 23.9, 8.10
הודו ונפאל — 32 יום, יציאה: 15.10

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה — מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000

מכרז מכירה

החברה מכריזה בזה על מכירת הטובין הבאים:

מס' המכרז	הטובין	המועד האחרון להגשת הצעות
2041	מכירת ציוד וחומרים משומשים, פסולים ובלתי משומשים כגון: ברזל זוית, חלפים לרכב (לפי רשימות הנמצאות במחסן) עמודי ברזל, מיכלים משנאים מפורקים וכלים פסולים	20.8.87

טפסי המכרזים ופרטים נוספים ניתן לקבל במח' חקר שווקים ומכרזים בנתה"כ חיפה או ביחידת המכירות, תל אביב רח' החשמל 7, בימים ובשעות העבודה המקובלות.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע במעטפות המיועדות לכך עד למועדים המצוינים לעיל שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
למכרז יש לצרף המחאה־בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד